Årsredovisning 2016

En frisk fläkt för klimatet

Innehåll

3 OM ALFA LAVAL

Alfa Laval i korthet 3
Året i korthet 5
Några historiska milstolpar 6
Koncernchefen har ordet 7
Strukturella drivkrafter 10
Vision, affärsidé, mål och strategi 12
Aktien 16
Forskning och utveckling 18
Nyckelteknologier 19
Värmeöverföring 20
Separering 22
Flödeshantering 24
Divisioner 26
Equipmentdivisionen 28
Process Technologydivisionen 30
Marine & Dieseldivisionen 32
Operationsdivisionen 34
Service 36
Medarbetare 38

40 HÅLLBARHET

Rapport 40

45 BOLAGSSTYRNING

Styrelseordförandens inledning 46
Bolagsstyrningsrapport 2016 47
Styrelse och revisorer 54
VD och verkställande ledning 56
Styrelsens rapport om intern kontroll 58
Revisors yttrande om bolagsstyrningsrapporten 60

61 FINANSIELLA RAPPORTER

Förvaltningsberättelse 62
Koncernens kassaflöden 74
Kommentarer till koncernens kassaflöden 75
Koncernens totala resultat 76
Kommentarer till koncernens totala resultat 77
Koncernens finansiella ställning 80
Kommentarer till koncernens finansiella ställning 82
Förändringar i koncernens egna kapital 82
Kommentarer till förändringar i koncernens egna kapital 83
Moderbolagets kassaflöden 84
Moderbolagets resultat 84
Moderbolagets finansiella ställning 85
Förändringar i moderbolagets egna kapital 86
Kommentarer till boksluten 87
Redovisningsprinciper 87
Mål, riktlinjer och processer för förvaltning av kapital 96
Finansiella risker 97
Operationella risker 101
Noter 104
Revisionsberättelse 135
Tioårsöversikt 140
Definitioner 142

Finansiell information 143
Årsstämma 143

Koldioxid.
Ett av de största hoten mot klimatet på vår planet. Främst orsakat av den omfattande användningen av fossila bränslen. Prognoser indikerar dessutom att energibehovet kommer att öka med 30 procent under de kommande 20 åren. Den hoppfulla nyheten är att produktionen av förnybar energi också ökar. Och att investeringarna i energieffektiv utrustning accelererar.

Alfa Laval är en föregångare inom energieffektivitet. Våra helsvetsade värmeväxlare är ett bra exempel på detta. De ökar energiåtervinningen i oljeraffinaderier med en tredjedel. Vi har tusentals installationer världen över som reducerar utsläppen av koldioxid med drygt 12 miljoner ton – varje år! Det är mer än de totala årliga utsläppen från alla bilar och hushåll i Sverige!

Pure Performance. Energi. Miljö. Marin. Verkstad. Livsmedel. Kemi. Ta nästan vilken bransch som helst. Alfa Laval hjälper dem att rena och förädla sina produkter. Om och om igen.

Vi finns på plats i över 100 länder med vår expertis, våra produkter, system och vår service. Drivkraften är alltid densamma: att skapa en renare miljö och ett bättre och bekvämare liv för människor.

Alfa Laval är en ledande, global leverantör av förstklassiga produkter inom värmeöverföring, separering och flödeshantering. Med dessa som grund ska Alfa Laval bidra till att lyfta produktivitet och konkurrenskraft hos kunder i olika industrier, världen över. Vi definierar deras utmaningar och levererar produkter och lösningar som svarar mot deras behov – främst inom energi, miljö, transport och livsmedel. Affärsidén: ”att optimera prestanda i våra kunders processer – om och om igen.”

Tre nyckelteknologier som passar i de flesta industrier

Inom värmeöverföring, separering och flödeshantering fokuserar Alfa Laval på utveckling och tillverkning av värmeväxlare, separatorer, pumpar och ventiler – produkter som efterfrågas i ett stort antal industrier, världen över. De spelar en avgörande roll inom allt från kraftproduktion och oljeutvinning till framställning av livsmedel och hantering av avloppsvatten. Därmed är Alfa Laval en viktig aktör inom områden som är viktiga för samhället såsom energioptimering, miljöskydd och livsmedelsproduktion.

Värmeöverföring

De flesta industriella processer har behov av någon form av värmeöverföringslösning. Alfa Lavals värmeväxlare överför värme eller kyla från, till exempel, en vätska till en annan och är av stor betydelse för effektiviteten i hela processen. Företagets kompakta värmeväxlare kan återvinna värme, optimera kundernas energianvändning, reducera kostnaderna och minska de negativa effekterna på miljön.

44 procent av faktureringen 2016

Mer än 30 procent av världsmarknaden

Separering

Ända sedan företaget grundades 1883 har separatorer utgjort en viktig del av verksamheten. Tekniken används för att separera vätskor från andra vätskor samt fasta partiklar från vätskor eller gaser. Idag omfattar erbjudandet, förutom separatorer, även dekantercentrifuger, filter, silar och membran.

19 procent av faktureringen 2016

25–30 procent av världsmarknaden

Flödeshantering

Alfa Laval erbjuder pumpar, ventiler, tankrengöringsutrustning och installationsmaterial för industrier med stränga hygienkrav, som till exempel livs- och läkemedelsindustrin. Portföljen omfattar även pumpsystem specifikt för den marina industrin och offshoremarknaden.

24 procent av faktureringen 2016

10–12 procent av världsmarknaden

Faktureringstillväxt, %*

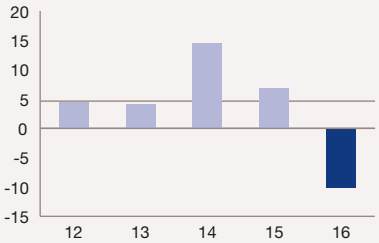

Målet är att växa minst 5 procent i genomsnitt över en konjunkturcykel.

* Exklusive växelkursdifferenser

Rörelsemarginal, %

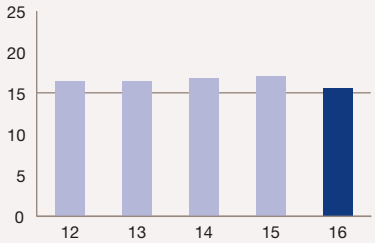

Målet är en rörelsemarginal på 15 procent över en konjunkturcykel.

Avkastning på sysselsatt kapital, %

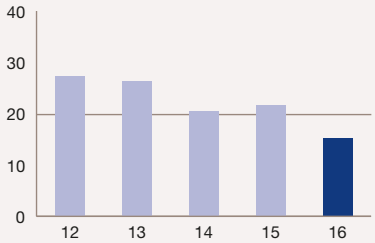

Målet är att ha en avkastning på sysselsatt kapital på minst 20 procent.

Bred geografisk närvaro

Alfa Lavals försäljnings- och eftermarknadsorganisation verkar, direkt eller tillsammans med externa partners, i fler än 100 länder. Även produktionsstrukturen är global med 42 större anläggningar fördelade över Europa, Asien, USA och Latinamerika. Samtidigt har Alfa Laval fler än 100 servicecenter, globalt spridda, för att möta kundernas behov. Under 2016 stod Service för 33 procent av gruppens totala orderingång.

De innovativa satsningarna fortsätter

Alfa Laval grundar sig på en lysande uppfinning – separatorn – och innovation förblir hjärtat i allt vi gör. Vi ses som ett av världens mest innovativa företag i sektorn och med det följer förväntningar om mer. Alfa Laval satsar därför kontinuerligt på forskning och utveckling, för att kunna fortsätta att förse marknaden med nya och än mer effektiva produkter. Under 2016 investerades 822 miljoner kronor i FoU, motsvarande 2,3 procent av omsättningen.

Tre säljande divisioner med en gemensam försörjningskedja

Alfa Laval når kunderna via tre säljande divisioner: Equipment, Process Technology och Marine & Diesel. Försörjningsstrukturen för de tre divisionerna är emellertid gemensam och utgör en fjärde division: Operations. Denna hanterar inköp, produktion och logistik för samtliga nyckelteknologier.

Under året fattades det beslut om en förändring av organisationsstrukturen. Från och med den första januari 2017 är det Marine, Food & Water samt Energy som är de tre nya, säljande divisionerna – med Operations som fortsatt gemensam försörjningskedja. Beskrivningen nedan relaterar till strukturen såsom den såg ut under 2016.

Equipmentdivisionen

Har en snabbrörlig affär som omfattar komponentförsäljning, främst via kanaler, till kunder med återkommande och väldefinierade behov. Läs mer på sidorna 28–29.

33 procent av koncernens orderingång

Process Technologydivisionen

Bedriver en projektbaserad affär med anpassade lösningar och system som säljs direkt till slutkund eller genom entreprenadföretag. Läs mer på sidorna 30–31.

39 procent av koncernens orderingång

Marine & Dieseldivisionen

Marine & Diesel har ett brett erbjudande av komponenter, moduler, system och service till kunder inom marin, offshore samt dieselkraft. Läs mer om divisionens fyra segment samt utveckling på sidorna 32–33.

28 procent av koncernens orderingång

Operationsdivisionen

Divisionen ansvarar för koncernens produktionsrelaterade inköp, tillverkning, distribution och logistik. Denna centraliserade, koordinerade och globala försörjningskedja skapar de nödvändiga förutsättningarna för en tillförlitlig tillgång till företagets produkter, världen över. Läs mer på sidorna 34–35.

De 10 största marknaderna (MSEK)

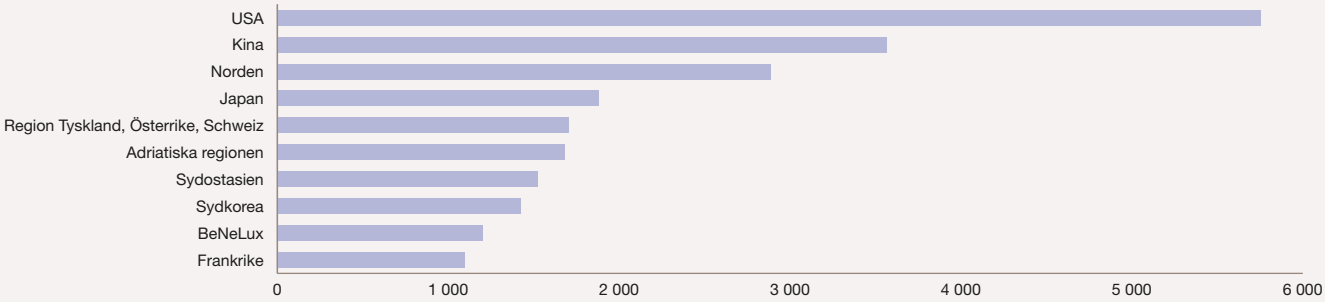

Orderingång på Alfa Lavals tio största marknader under 2016.

Året i korthet

– Orderingången uppgick till 32,1 miljarder jämfört med 37,1 miljarder 2015.

– Omsättningen sjönk med 10 procent till 35,6 miljarder.

– Den justerade EBITA-marginalen, rörelsemarginalen, uppgick till 15,6 procent. Det kan jämföras med 17,1 procent 2015.

MSEK om inget annat anges	+/- %[6]	2016	2015	2014	2013*	2012
Orderingång	-14	32 060	37 098	36 660	30 202	30 339
Omsättning	-10	35 634	39 746	35 067	29 801	29 813
Justerad EBITDA [1]	-17	6 196	7 478	6 456	5 360	5 381
Justerad EBITA [2]	-18	5 553	6 811	5 891	4 914	4 934
Rörelsemarginal (justerad EBITA [2]), %		15,6	17,1	16,8	16,5	16,5
Resultat efter finansiella poster	-39	3 325	5 444	4 117	4 172	4 529
Avkastning på sysselsatt kapital, %		15,3	21,6	20,5	26,4	27,4
Avkastning på eget kapital, %		11,8	21,7	17,6	20,4	22,9
Vinst per aktie, SEK	-40	5:46	9:15	7:02	7:22	7:64
Utdelning per aktie, SEK		4:25 [3]	4:25	4:00	3:75	3:50
Eget kapital per aktie, SEK	10	48:34	43:92	41:01	38:53	34:46
Fritt kassaflöde per aktie, SEK [4]	-19	9:97	12:25	-23:48	7:82	0:78
Soliditet, %		38,0	35,5	30,8	46,3	41,3
Nettoskuld jämfört med EBITDA, ggr		1,81	1,56	2,46	0,49	0,80
Antal anställda [5]	-3	16 941	17 417	17 753	16 262	16 419

* Omräknad till IFRS 11.

1) Justerad EBITDA – Rörelseresultat före avskrivningar och goodwillavskrivningar samt avskrivningar på övriga övervärden, justerat för jämförelsestörande poster.
2) Justerad EBITA – Rörelseresultat före goodwillavskrivningar och avskrivningar på övriga övervärden, justerat för jämförelsestörande poster.
3) Styrelsens förslag till årsstämman.
4) Fritt kassaflöde är summan av kassaflödena från rörelse- och investeringsverksamheterna.
5) Antal anställda i slutet av perioden.
6) Procentuell förändring mellan 2015 och 2016.

Orderingång

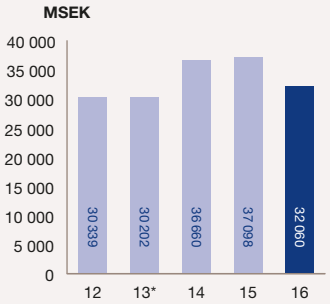

Orderingången uppgick till 32 060 MSEK 2016, en minskning med 14 procent jämfört med 2015. Exklusive växelkursdifferenser minskade orderingången med 13 procent.

Fritt kassaflöde

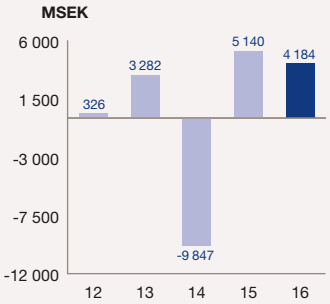

Alfa Laval genererade ett fritt kassaflöde på 4 184 MSEK (5 140) under 2016.

Justerad EBITA

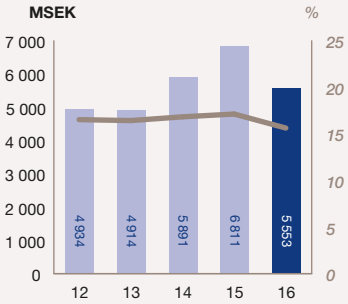

Justerad EBITA uppgick till 5 553 MSEK. Det kan jämföras med 6 811 MSEK under 2015.

Några historiska milstolpar

1880-talet

Gustaf de Laval och Oscar Lamm bildar ett aktiebolag under namnet AB Separator (1883). Alfapatentet införskaffas från Clemens von Bechtolsheim(1889).

1900-talet

1901 noteras AB Separator på Stockholmsbörsen. Bolagets globala resa har redan startat och vid årtiondets utgång har det etablerats dotterbolag i USA, Kanada, Österrike, Danmark, Frankrike, Tyskland och Ryssland.

1930-talet

AB Separator introducerar dess första plattvärmeväxlare och adderar därmed värmeöverföring till produktportföljen. Pontus Hytte, son till den kände svenske konstnären Carl Larsson, flyttar utvecklingen och tillverkningen av värmeväxlare till Lund.

1950-talet

AB Separator, som dittills endast erbjudit komponenter, utökar erbjudandet till att omfatta kompletta industriella processystem.

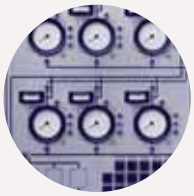

1960-talet

Bolaget byter namn från AB Separator till Alfa-Laval AB. Namnet ”Alfa” kommer från alphadiskarna och ”Laval” från företagets grundare. Det börjar komma planer på att starta en flödeshanteringsdivision.

1970-talet

Alfa-Laval köper en majoritetsandel i det danska bolaget Lavrids Knudsen Maskinfabrik (LKM) och adderar flödeshantering till erbjudandet av teknologier.

1980-talet

För att stärka Alfa-Lavals kärnverksamhet genomför bolaget en rad förvärv. Pagès i Frankrike och LKM i Tyskland, Tri-Clover och Sharples i USA, Reginox i Brasilien och Saunders Valves i Storbritannien.

1990-talet

Alfa-Laval köps upp av Tetra Pak 1991. 1993 blir Alfa Laval ett oberoende industribolag inom Tetra Lavalkoncernen.

2000-talet

Alfa Laval köps upp av Industri Kapital för att sedan 2002 återvända till Stockholmsbörsen. Strategin är att skapa lönsam tillväxt, både organiskt och via förvärv. Förvärvsstrategin fokuserar på bolag som kompletterar verksamheten vad gäller produkter, geografi eller försäljningskanaler. Adderandet av försäljningskanaler ger möjligheter till att arbeta med olika varumärken.

2010-talet

Förvärv är vid denna tidpunkt ett viktigt sätt att skapa värde samt ett effektivt och snabbt sätt att bygga positioner i marknaden. Målet är, vid denna tid, att addera 3–4 procent till den årliga försäljningen. Under 2011 förvärvas Aalborg Industries och tre år senare det norska bolaget Frank Mohn, vilka ytterligare stärker Alfa Lavals närvaro inom marine och offshore.

Ett på många sätt framgångsrikt år trots besvärliga förutsättningar.

Koncernchefen har ordet

Marknadsförutsättningar och utveckling
Den korta sammanfattningen av 2016 är att det blev ett på många sätt framgångsrikt år trots besvärliga förutsättningar i marknader som är av stor betydelse för Alfa Laval. Utvecklingen inom Equipment Divisionen utmärkte sig som det mest positiva under året. Orderingången visade en stabil utveckling, främst driven av den del av verksamheten som är exponerad mot livsmedelsindustrin. Samtidigt bidrog divisionens långsiktiga arbete med kostnadseffektivitet och dess fortsatta utrullning av en e-handelsplattform till att generera resultat och divisionen kunde rapportera en rörelsemarginal på 14,5 procent.

Process Technology Divisionen påverkades av den svaga utvecklingen inom oljesektorn, som stod under fortsatt press från ett lågt oljepris. Till viss del kunde frånvaron av projekt inom oljeutvinning kompenseras, inte minst av en stark orderingång under det sista kvartalet, samtidigt som utvecklingen för mindre projekt och även serviceaffären var stabil. Totalt sett sjönk orderingången med några procent, samtidigt som lönsamheten påverkades negativt av förändringar i mixen. Divisionen rapporterade en rörelsemarginal på 10,1 procent, vilket inte är en tillfredsställande nivå.

Marine & Diesel Divisionen gick in i året med en relativt god orderbok, vilket resulterade i en fakturering på 84 procent jämfört med 2015. Utmaningen under året var orderingången. De senaste årens kapacitetsökningar inom den globala handelsflottan ledde till mycket låga fraktrater och betydande finansiella problem för både redare och skeppsvarv. Antalet beställningar av nya fartyg 2016 blev därmed det lägsta på över 30 år. Det uppskattade antalet beställningar på cirka 580 fartyg skall jämföras med tioårssnittet på 2 200 fartyg per år. Givet marknadsutvecklingen blev orderingången ändå acceptabel, även om den minskade med 35 procent jämfört med 2015. Samtidigt bidrog en bra produktmix och en stor eftermarknadsandel till att divisionen nådde en rörelsemarginal på 17,1 procent – en god nivå givet förutsättningarna.

I det korta perspektivet – fokus på kostnader
Med stora nedgångar på, för Alfa Laval, viktiga marknader blev 2016 oundvikligen ett år med stort fokus på kostnader. Organisationens löpande arbete på området, kombinerat med ett större åtgärdsprogram, bidrog till en god kostnadsutveckling.

Inköpsfunktionens kontinuerliga ansträngningar förstärktes ytterligare, vilket gav ett tydligt resultat. Förutom att de globala råvarupriserna var fortsatt låga, förhandlades det fram förbättrade inköpspriser och villkor inom ett stort antal områden.

Samtidigt fortsatte arbetet med att förbättra genomförandet av större projekt inom Process Technology. Målet var att långsiktigt minska de negativa avvikelserna vid utförande och leverans av projekt. Arbetet fick effekt, framförallt mot slutet av året.

Slutligen bidrog arbetet med kapacitetsanpassningar inom produktionen till att motverka negativa effekter från en lägre volym.

Sammantaget bidrog en ökad eftermarknadsandel och det aktiva arbetet med att sänka kostnaderna till en bruttomarginal på 35,8 procent, ungefär i linje med 2015.

Parallellt med det löpande arbetet för att få ner kostnaderna, aviserades det under hösten även ett åtgärdsprogram, vilket får ses som den enskilt viktigaste delen för att anpassa koncernen till gällande marknadssituation.

Programmet omfattar engångskostnader på 1,5 miljarder kronor, varav 700 miljoner avser nedskrivningar av goodwill och andra icke kassaflödespåverkande poster. Dels syftar programmet till att sänka koncernens kostnader för administration och försäljning strukturellt med 300 miljoner kronor per år, med full effekt från det tredje kvartalet 2017. Dessutom kommer produktionen att koncentreras till färre enheter under en treårsperiod. Detta initiativ förväntas generera ytterligare 200 miljoner kronor i besparingar. Slutligen identifierades ett antal förvärvade enheter som inte presterat enligt plan. Dessa enheter ingår i ett initiativ kallat ”Greenhouse”, som innebär att de lyfts ur den normala operativa strukturen och läggs i en separat enhet. Det ligger ett stort fokus på resultatförbättrande åtgärder för dessa enheter under 2017.

En strategisk översyn, dess slutsatser och riktningen framöver
Efter en lång och framgångsrik period, som präglats av kontinuitet i såväl organisation som strategi, var det av flera skäl dags för en översyn. Dels växte koncernen från 15 till 40 miljarder kronor i årlig omsättning över en 15-årsperiod, samtidigt som komplexiteten i strukturen ökade som en följd av ett stort antal förvärv. Dels utmanades Alfa Lavals kostnadskostym och finansiella mål av effekterna från en negativ utveckling på flera viktiga slutmarknader. Slutligen, det fanns frågetecken kring koncernens organiska tillväxt över tiden.

Översynen och analysen resulterade i ett antal viktiga slutsatser – positiva såväl som negativa. En global närvaro, en stor installerad bas, teknikledarskap inom flera områden och en mycket kompetent organisation ger bolaget en stark grund att bygga vidare på även i framtiden. Men analysen identifierade också ett antal förbättringsområden:

– En komplex organisation ledde till långsamma processer och svag beslutskraft.
– En försvagad roll för produktledning gav tempoförluster i delar av produktutvecklingen.
– Stort fokus på interna frågor och för litet fokus på kunden och kundens situation.

Analysen resulterade i ett omfattande åtgärdsprogram, vars implementering inleddes mot slutet av året för att fortsätta under 2017. Det viktigaste målet är att säkerställa koncernens organiska tillväxt genom ett mer kundorienterat arbetssätt. Som stöd för förändringen genomfördes en organisationsförändring, som ska ge en mer decentraliserad beslutsordning. Den nya organisationen, som trädde i kraft den 1 januari 2017, består av 12 produktbaserade affärsenheter med ett betydande resultatansvar. Affärsenheterna organiserades i tre divisioner med fokus på våra viktigaste kundsegment: Marine, Energy och Food & Water.

Höstens arbete med att genomföra organisationsförändringen och implementera nödvändiga kostnadsanpassningar avancerade snabbt inför startdatumet den 1 januari 2017. Organisationens drivkraft, att få saker på plats innan årsskiftet, samsynen på vad som behövde göras och ett gott fackligt samarbete, bidrog till att få arbetet att löpa på både snabbt och smidigt.

Om vi tittar framåt
Trots marknadsutmaningar både 2016 och 2017 ser de kommande åren lovande ut. Med ökad fokus på kunden, utökat teknikledarskap och en förstärkt serviceaffär som

grund, vidtas nu åtgärder för att ytterligare stärka Alfa Lavals konkurrenskraft.

Samhällets ökade fokus på hållbarhet har en stark koppling till vår kärnaffär. Både energieffektivitet och processförbättringar för ökad vattenåtervinning är två paradgrenar för oss, med potential att skapa långsiktiga tillväxtmöjligheter. Alfa Laval är en liten men viktig del av lösningen på stora samhällsutmaningar.

Den kortsiktigt mest intressanta utvecklingen inom hållbarhet ser vi inom den marina sektorn. Under 2016 fattades viktiga beslut kring direktiv som kräver att såväl ballastvatten som avgaserna från fartyg renas. Tillsammans öppnar dessa direktiv gradvis upp en ny marknad för existerande och nya fartyg värd cirka 20 miljarder kronor per år, under ett antal år. Alfa Laval ligger i den absoluta framkanten inom bägge dessa applikationsområden och tillväxtmöjligheterna är betydande.

Våra satsningar inom teknik- och produktutveckling är långsiktiga, men redan mot slutet av 2017 påbörjas viktiga lanseringar av nya produktfamiljer inom packningsförsedda värmeväxlare och höghastighetsseparatorer. Detta lägger grunden för ett mer samlat produktprogram, potential att ytterligare öka energieffektiviteten i kundernas applikationer och dessutom sänka våra produktionskostnader.

Serviceorganisationen är central för våra kunder. Vår installerade bas är enormt stor och en enskild produktinstallation kan ofta arbeta i kundernas processer under 20–40 år. Då är god tillgänglighet på reservdelar samt närhet till servicecenter och serviceingenjörer nödvändiga förutsättningar för att utrustningen skall kunna producera fortlöpande. Under året fortsatte utbyggnaden av serviceorganisationen, som idag omfattar över 2 000 medarbetare och fler än 100, globalt spridda, servicecenter. Även om serviceerbjudandet stått i centrum under lång tid ser vi fortsatt stora utvecklingsmöjligheter och potential. Vi tar nu nästa steg på resan mot ett mer kundorienterat Alfa Laval, där relationen med serviceorganisationen är avgörande.

Slutligen, ett tack

2016 var mitt första år som koncernchef på Alfa Laval. Det blev mer händelserikt än jag föreställt mig. Vi har anpassat oss till en kortsiktigt svår marknad, vi har försökt bygga klokt inför framtiden, vi har inlett en förändring där vi också försöker tillvarata de styrkor som kommer ur en lång industriell historia och stark kultur. Jag vill tacka våra medarbetare för det ovärderliga stöd jag har fått under det första året och det gedigna arbete som gjorts under 2016.

Lund i februari 2017

Tom Erixon
VD och koncernchef

Strukturella förändringar skapar efterfrågan

Världen förändras och med förändring kommer nya möjligheter. Globala trender på miljöområdet liksom inom livsmedel, transport och energi skapar nya chanser för tillväxt. Dessa så kallade strukturella förändringar inkluderar: sökandet efter hållbara sätt för energiproduktion – mot bakgrund av ett växande energibehov; en växande medelklass som efterfrågar förädlade livsmedel; miljölagstiftning som ställer allt striktare krav på utsläpp i luft och vatten samt en världshandel som skapar behov för marina transportlösningar. Goda nyheter för Alfa Laval vars verksamhet fokuserar på just dessa områden.

Energi

Världens energibehov fortsätter att öka, mer i vissa delar av världen än andra. Det finns två sätt att hantera detta. Dels kan man öka den totala energiproduktionen och dels kan man öka användningen av teknologier som möjliggör en mer effektiv användning eller återvinning av den energi som genereras.

Alfa Laval

Alfa Lavals erbjudande omfattar produkter och lösningar för olje- och gasutvinning, elkraftproduktion, förnybara bränslen, raffinering och mycket, mycket mer. Dessutom spelar företagets produkter en viktig roll i ansträngningarna att göra industriella processer mer energieffektiva, med de kompakta värmeväxlarna som själva hjärtat i lösningarna.

Miljö

Människans påverkan på miljön står i fokus, med nya och allt skarpare lagar som följd. Parallellt har det vuxit fram ett hållbarhetstänkande som får företag att frivilligt ta egna steg för miljömässiga förbättringar.

Alfa Laval

Alfa Laval har ett stort utbud av produkter för hantering av olika miljöproblem, som rening av vevhusgaser från lastbilar eller avvattning av rötslam i reningsverk. Samtidigt är företagets värmeväxlare mycket energieffektiva, vilket är en miljövinst i sig då de sänker både energikonsumtion och koldioxidutsläpp.

Livsmedel

En växande andel människor tillhör medelklassen samtidigt som urbaniseringen fortsätter i oförminskad takt och kvinnornas andel i arbetslivet ökar. Detta bidrar till att driva efterfrågan på färdigmat samt utbyggnaden av effektivare försörjningskedjor som minskar spillet.

Alfa Laval

Alfa Lavals historia startade 1883 med separatorn för att skilja grädden från mjölken. Sedan dess har erbjudandet för livsmedelsindustrins hygieniska applikationer breddats till att även omfatta värmeväxlare, pumpar och ventiler. Dessa produkter möter de striktaste hygienkrav samtidigt som de kan bidra till att man får ut mer av råvaran. Alfa Laval kan även hjälpa till med att minska spillet genom att erbjuda kyllösningar för transport och lagring.

Världshandeln

Handeln är det som knyter samman en värld som idag karaktäriseras av råvaruutvinning i ett land, förädling i ett annat varpå slutprodukterna fraktas till globalt spridda kunder. Den mest effektiva och samtidigt mest ekonomiska transportlösningen är sjöfart vilket fått som följd att cirka 90 procent av handelstonnaget idag skeppas på fartyg.

Alfa Laval

Alfa Laval har levererat utrustning till den marina industrin i mer än 80 år. Det startade i maskinrummet med separatorer för rening av bränsle och har sedan utvecklats till att omfatta allt ifrån värmeväxlare för färskvattenproduktion till pumpsystem för effektiv lastning och lossning. Därtill kommer en rad lösningar som minskar påverkan på miljön, som system för ballastvattenrening eller för att sänka svavelhalterna i fartygens avgaser.

Vision, affärsidé, mål och strategi

Vision och drivkraft

Att bidra till att skapa en bättre vardag för människor genom att erbjuda effektiva och miljömässigt ansvarsfulla produkter och lösningar inom värmeöverföring, separation och flödeshantering.

Affärsidé

Visionen är kärnan i arbetet att realisera affärsidén: ”att optimera prestanda i kundernas processer – om och om igen.” Detta uppnås genom att hjälpa kunderna bli mer produktiva och konkurrenskraftiga genom att leverera högkvalitativa produkter och lösningar inom de tre nyckelteknologierna.

Mål och riktvärden

Finansiella mål
Verksamheten styrs för att realisera affärsidén och samtidigt nå de finansiella mål som fastställts för tillväxt, lönsamhet och avkastning. Genom att uppnå eller överträffa målen, ges utrymme för en fortsatt utveckling av bolaget. Dessutom bidrar det till att generera ett ökat värde för aktieägarna, både genom en årlig utdelning och även genom att bolagets värde ökar.

Tillväxt
5% Alfa Lavals tillväxtmål reviderades under året. Det nya målet är att nå en genomsnittlig årlig tillväxt på minst fem procent över en konjunkturcykel. Detta bedömdes som ett realistiskt mål, sett mot rådande affärsläge samt mot bakgrund av vad Alfa Laval har presterat de senaste åren.

Lönsamhet
15% Alfa Laval ska nå en rörelsemarginal – justerad EBITA – på 15 procent över en konjunkturcykel. Detta mål är satt utifrån historiska marginaler samtidigt som det tar hänsyn till bolagets tillväxtambitioner.

Kapitalanvändning
20% Målet är att uppnå en avkastning på sysselsatt kapital på minst 20 procent, en realistisk ambition baserad på en kombination av organisk och förvärvad tillväxt.

Finansiella riktvärden
Förutom de finansiella målen har styrelsen även fastställt riktvärden för tre finansiella nyckeltal, vilka ytterligare fastställer ramarna och målsättningen för företagets verksamhet.

Nettoskuld jämfört med EBITDA
2x Nettoskulden i förhållande till EBITDA, eller rörelseresultat före avskrivningar samt avskrivningar på övervärden, ska långsiktigt vara högst 2. I samband med större förvärv kan skuldsättningen överstiga målet, men detta ska ses som en övergående situation då kassaflöden förväntas korrigera detta.

Investeringar
2% Riktvärdet är att 2 procent av omsättningen ska gå till investeringar. Mot bakgrund av de investeringar och den kapacitetsutbyggnad som genomförts de senaste åren, bedöms denna nivå ge utrymme för såväl ersättningsinvesteringar som en kapacitetsutbyggnad som matchar den organiska tillväxten för koncernens nyckelprodukter.

Kassaflöde från rörelseverksamheten
10% Kassaflödet från rörelseverksamheten ska ligga på 10 procent av omsättningen, inklusive investeringar i anläggningstillgångar. Nivån är satt lägre än målet för rörelsemarginalen eftersom organisk tillväxt normalt kräver en ökning av rörelsekapitalet. Dessutom sker betalning av skatter motsvarande cirka 28 procent av resultatet före skatt.

Tillväxt, %

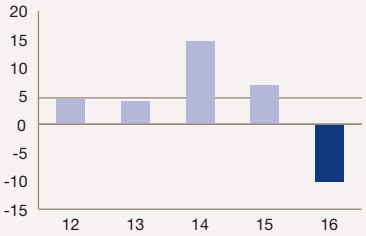

Under 2016 sjönk faktureringen med 10,1 procent* fördelat på en organisk nedgång om 10,4 procent medan förvärv adderade 0,3 procent.

*Exklusive växelkursdifferenser

Lönsamhet, %

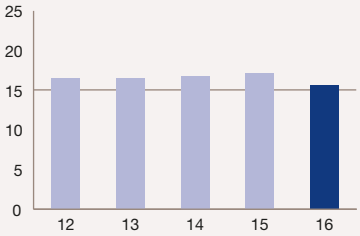

Under 2016 uppnåddes en rörelsemarginal på 15,6 procent jämfört med 17,1 procent för helåret 2015.

Avkastning på sysselsatt kapital, %

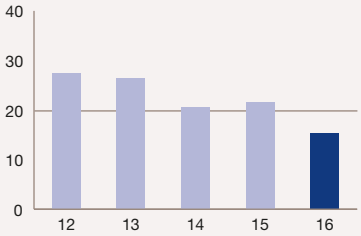

Under 2016 nåddes en avkastning på sysselsatt kapital på 15,3 procent.

Hållbarhetsmål
Vid sidan om de rent finansiella målen har Alfa Laval även en rad målparametrar som är icke finansiella. Dessa speglar bolagets ambitioner inom miljö, hälsa och säkerhet. Nyckeltalen omfattar bland annat: minskad vattenförbrukning, ökad energieffektivitet, minskad användning av så kallade grå kemikalier och minskade utsläpp av växthusgaser från godstransporter och resor. För mer information kring dessa mål samt olika hållbarhetsinitiativ gå till: **www.alfalaval.com/about-us/sustainability.**

Nettoskuld/EBITDA

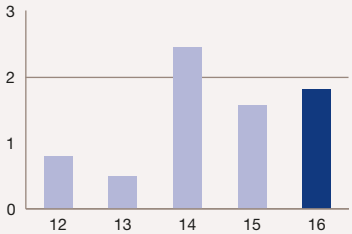

Vid utgången av 2016 låg nettoskuld/EBITDA på 1,81.

Investeringar, %*

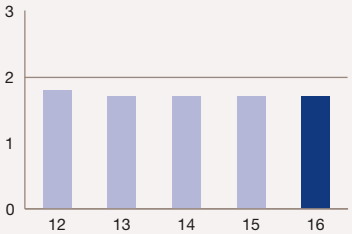

Under 2016 låg investeringarna på 1,7 procent.

* I procent av omsättningen

Kassaflöde från rörelseverksamheten, %*

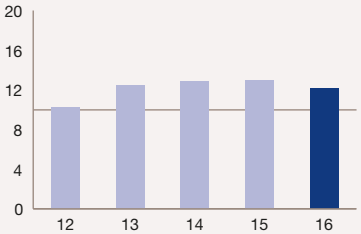

Under 2016 blev kassaflödet från rörelseverksamheten 12,2 procent**.

* I procent av omsättningen
** Inklusive investeringar i anläggningstillgångar

Strategi

För att uppfylla visionen, fullfölja affärsidén och uppnå målen för tillväxt, lönsamhet och kapitalavkastning har Alfa Laval lagt fast strategiska prioriteringar, som omfattar både detaljerade och koncernövergripande initiativ. De strategiska prioriteringarna omfattar produkter, närvaro samt det fortlöpande förbättringsarbete som sker inom bolagets alla delar.

Produkter

Grunden för att nå målet om lönsam tillväxt är Alfa Lavals produkterbjudande inom de tre nyckelteknologierna, värmeöverföring, separering och flödeshantering. Dessa produkters effektivitet bedöms vara och förbli ett viktigt kriterium för kunder som vill förbättra sin konkurrenskraft, reducera sin energiförbrukning och minska sin miljöpåverkan. Årligen investeras mellan 2 och 2,5 procent av omsättningen i forskning och utveckling för att säkerställa att Alfa Lavals produkterbjudande hela tiden ligger steget före. Detta kan resultera i helt nya produkter liksom vidareutvecklade, än mer effektiva, versioner av befintliga. Att finna nya användningsområden för befintliga produkter och nyckelteknologier är en annan viktig strategisk väg. Samtidigt förstärks och breddas produkterbjudandet kontinuerligt genom förvärv. Då handlar det om kompletterande produkter inom de tre nyckelområdena samt, för bolaget, nya produkter som kompletterar erbjudandet inom applikationsområden där Alfa Laval redan är representerat.

Närvaro

Att ha en lokal närvaro är mycket viktigt för Alfa Laval. Det omfattar allt från produktion och nyförsäljning till eftermarknad. Att selektivt bygga ut och/eller förstärka i en viss geografi är därför ett övervägande som sker på kontinuerlig basis. Expansionen ska i första hand ske organiskt, antingen på bredden – till nya geografiska områden, eller på djupet – via fördjupad penetration av länder och regioner där Alfa Laval redan finns på plats. I andra hand kan det ske via förvärv – ett effektivt sätt att snabbt stärka den lokala närvaron. Ytterligare ett sätt att expandera är att addera nya försäljningskanaler.

Lönsamhet och avkastning

Det finns grundläggande frågor att ta ställning till för att säkerställa lönsamhet och avkastning. En av dessa rör inköp och produktion och handlar lika mycket om var Alfa Laval ska producera som vad som ska egenproduceras och vad som ska köpas in från leverantörer. En annan rör logistik och hur Alfa Laval kan tillfredsställa kraven på servicenivå, samtidigt som kapitalallokeringen är effektiv. Den tredje rör vilka affärsmodeller som ska appliceras inom företagets divisioner samt vilken bredd Alfa Laval ska ha på erbjudandet.

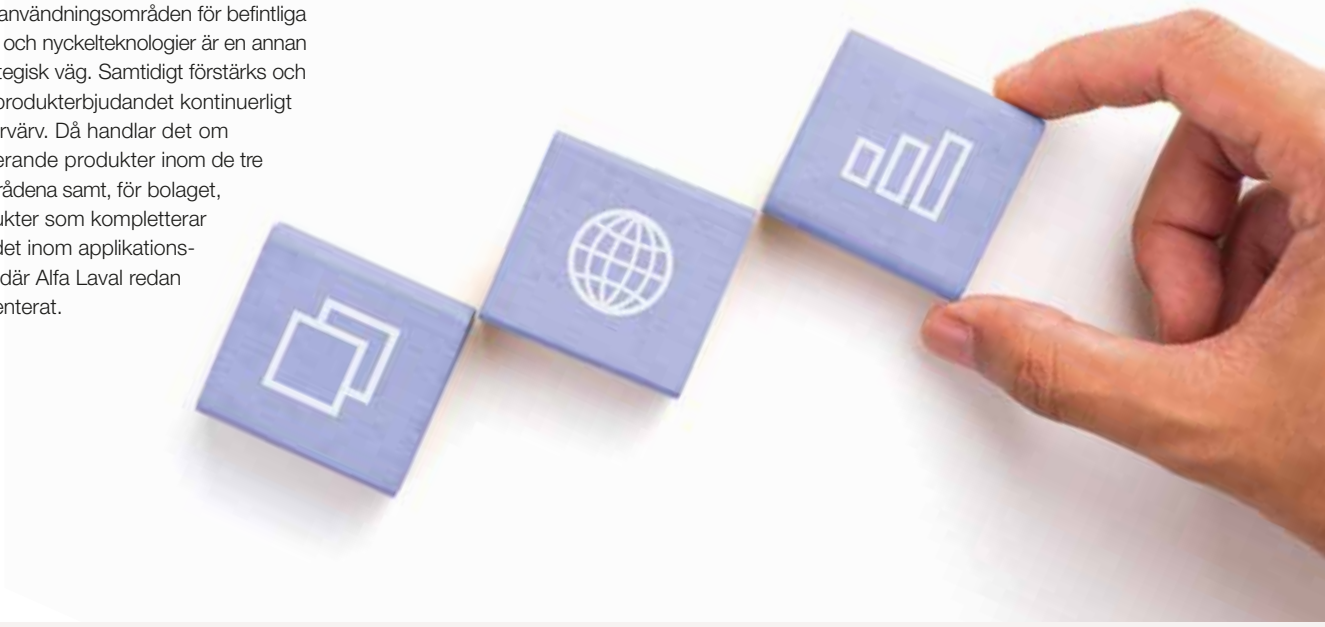

Exempel produktstrategi

Produktcentret i Asien etablerades 2010 för att se till att Alfa Laval på bästa sätt fångade upp den potential man såg i regionen genom att utveckla produkter specifikt för lokala behov. Resultatet var i-Range – produkter med Alfa Laval kvalitet, men begränsad funktionalitet. Idag representeras sex produktgrupper vid centret. Den lokala organisationen har sedan 2010 bevisat sin känsla för att identifiera marknadens specifika behov. Kombinerat med att den stöttar säljorganisationen vid lansering och ger en närhet till produktionen, har den bidragit till Alfa Lavals framgångar i regionen.

Exempel närvarostrategi

Alfa Laval bygger kontinuerligt ut sitt servicenätverk. Samtidigt etableras det nya försäljningskontor i marknader där det bedöms finnas tillväxtpotential. Nordvästafrika är ett sådant område, som bland annat omfattar Ghana och även Nigeria – kontinentens största ekonomi. Alfa Laval etablerade ett försäljningskontor i regionen hösten 2014. Sedan dess har det adderats personal för att hantera industrier såsom livsmedel samt olja och gas, liksom den viktiga eftermarknadsaffären. Under 2016 kompletterades Alfa Lavals närvaro i regionen med ett servicecenter i Angola.

Exempel lönsamhetsstrategi

2015 fattades det beslut om att etablera ett nytt distributionscenter. Nästa steg var att bestämma var och valet stod mellan tre länder. Efter att ha genomfört en studie bestämdes det att det bästa alternativet vore att satsa på nybyggnation vid det befintliga centret i Kolding, Danmark. Platsen bedömdes erbjuda den bästa lösningen då den dels ger närhet till tillverkningsenheten i Kolding och dels närhet till den nordiska marknaden, där kunderna kräver snabb reaktionsförmåga och korta ledtider. Dessutom blir transporterna mer konkurrenskraftiga, i jämförelse med de två andra alternativen. Det nya centret förväntas stå färdigt i början av 2017.

Förvärv

Under åren 2012–2016 förvärvade Alfa Laval åtta bolag, med en sammanlagd omsättning på 5 140 miljoner kronor, motsvarande en genomsnittlig, årlig tillväxt på 1 028 miljoner kronor.

2012

FÖRVÄRV	MOTIV	OMSÄTTNING MSEK*
Ytterligare 8,5 procent av aktiekapitalet i Alfa Laval India. (Total ägarandel 97,5%)	Geografi	Påverkade inte omsättningen
Vortex Systems, USA	Produkt	100
Ashbrook Simon-Hartley, USA	Produkt	500
Gamajet Cleaning Systems, USA	Produkt/geografi	75
Air Cooled Exchangers, LLC, USA	Produkt/geografi	350**

AVYTTRINGAR	MOTIV	OMSÄTTNING MSEK*
–	–	–

2013

FÖRVÄRV	MOTIV	OMSÄTTNING MSEK*
Gasförbränningsenhet	Produkt	40***
Niagara Blower Company	Produkt	425

AVYTTRINGAR	MOTIV	OMSÄTTNING MSEK*
–	–	–

2014

FÖRVÄRV	MOTIV	OMSÄTTNING MSEK*
Frank Mohn AS	Produkt	3 600

AVYTTRINGAR	MOTIV	OMSÄTTNING MSEK*
–	–	–

2015

FÖRVÄRV	MOTIV	OMSÄTTNING MSEK*
Service Multibrand	Kanal	50****

AVYTTRINGAR	MOTIV	OMSÄTTNING MSEK*
–	–	–

2016

FÖRVÄRV	MOTIV	OMSÄTTNING MSEK*
–	–	–

AVYTTRINGAR	MOTIV	OMSÄTTNING MSEK*
–	–	–

* Avser omsättning året före förvärv eller avyttring.
** Omsättning för 2012.
*** Förväntad omsättning för 2013 vid tidpunkt för förvärvet.
**** Förväntad omsättning 2015 vid tidpunkten för förvärvet.

Ökad omsättning men blandad kursutveckling

2016 bjöd på en blandad utveckling för Alfa Lavals aktie, som avslutade året på 150,8 kr (155,0), vilket innebar en nedgång om totalt 3 procent. Inräknat utdelningen om 4,25 kronor per aktie var totalavkastningen för Alfa Laval-aktien på marginalen positiv, men endast med 0,03 procent.

Årets högsta aktiekurs, 154,4 kronor, noterades både 27 och 28 december. Årets lägsta aktiekurs, 121,3 kronor, noterades 3 maj. Alfa Lavals börsvärde var vid årets utgång 63,3 (65,3) miljarder kronor.

OMX Stockholm Industrials, det branschindex för industriaktier i vilket Alfa Laval ingår, steg 18 procent under 2016 medan Stockholmsbörsen som helhet endast steg 6 procent. Alfa Laval-aktien är noterad på Nasdaq Stockholm och ingår också i börsens Large Cap-segment i Stockholm och Norden. Aktien ingår dessutom i flera index såväl i Sverige som utomlands. Några exempel är OMXN40, som består av de 40 bolag i Norden som både har störst börsvärde och tillhör de mest omsatta aktierna, samt OMXS30, som omfattar de 30 mest omsatta aktierna i Stockholm.

Långsiktigt god avkastning

Sedan Alfa Laval åternoterades på Stockholmsbörsen den 17 maj 2002 har aktien, inklusive återinvesterad aktieutdelning, avkastat 791 procent. Mätt över noteringsperioden ger detta en genomsnittlig årlig effektiv avkastning på 15,1 procent. Detta kan jämföras med 8,1 procent i effektiv årlig avkastning för Stockholmsbörsen (SIX Return Index) under samma period.

Aktiens omsättning

Alfa Lavals aktie handlas inte bara på Nasdaq Stockholm utan också på BATS, Turquoise och London Stock Exchange för att nämna några av de större alternativa marknadsplatserna. Under 2016 svarade Stockholmsbörsen för 35,0 (40,0) procent av all handel i aktien, men nästan lika mycket, 34,8 procent, omsattes på BATS (39,1). Likviditeten i Alfa Lavals aktie är god och förbättrades under 2016 då antalet aktier som omsattes ökade till 1 092,9 (988) miljoner, vilket motsvarar ett sammanlagt värde om 147 (153) miljarder kronor, inräknat samtliga marknadsplatser. Denna handel innebär att aktiens omsättningshastighet uppgick till 2,6 (2,4) gånger antalet utestående aktier. Under 2016 ökade också det genomsnittliga antalet avslut i Alfa Lavals aktie till 8 268 (7 742) per handelsdag.

Utdelningspolicy

Det är styrelsens målsättning att regelbundet föreslå en utdelning som speglar koncernens utveckling, finansiella status, samt nuvarande och förväntade kapitalbehov. Med beaktande av koncernens förmåga till kassagenerering är målet att utdelningen över en konjunkturcykel ska motsvara 40–50 procent av justerad vinst per aktie. För 2016 har styrelsen föreslagit årsstämman en utdelning om 4,25 (4,25) kronor. Den föreslagna utdelningen motsvarar 50,1 (38,6) procent av vinst per aktie, justerat för övervärden.

Aktiekapitalet

Kvotvärdet uppgick vid årets utgång till 2,84 (2,84) kronor per aktie. Alla aktier har lika röstvärde och ger lika rätt till andel i bolagets tillgångar. Det finns inga utställda optioner eller annat som kan innebära utspädning för aktieägarna. Det totala antalet aktier har varit oförändrat under året, 419 456 315.

Aktieägare

Vid 2016 års utgång hade Alfa Laval 35 840 (37 097) aktieägare, vilket innebär en minskning med 1 257 aktieägare (-3 408). De 10 största ägarna kontrollerade 54,0 (57,4) procent av aktierna vid utgången av 2016. Största aktieägare är Tetra Laval B.V., som under året ökade sitt innehav till 29,1 procent genom förvärv av aktier från en av de andra större aktieägarna, FAM AB. FAM AB:s innehav har därför minskat med lika mycket, 3 procentenheter, till 3,0 procent. Härutöver kan också konstateras att SPP Fonder AB nu finns med på listan över de tio största ägarna, medan Första AP-fonden, som vid föregående årsskifte hade ett innehav om 2,0 procent, inte längre finns med.

Kursutveckling 2 januari – 30 december 2016

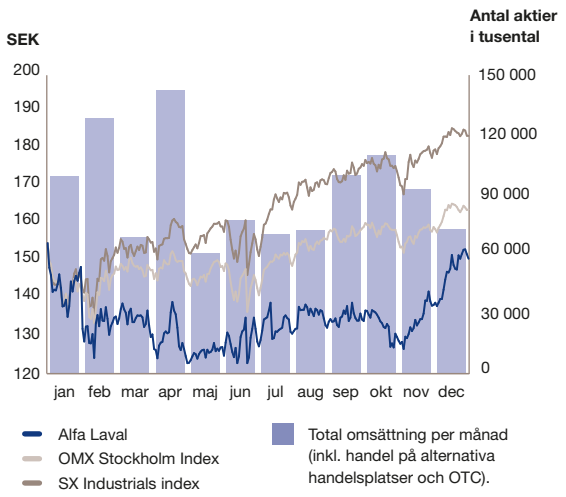

Källa: SIX / Fidessa

Totalavkastning 17 maj 2002 – 30 december 2016

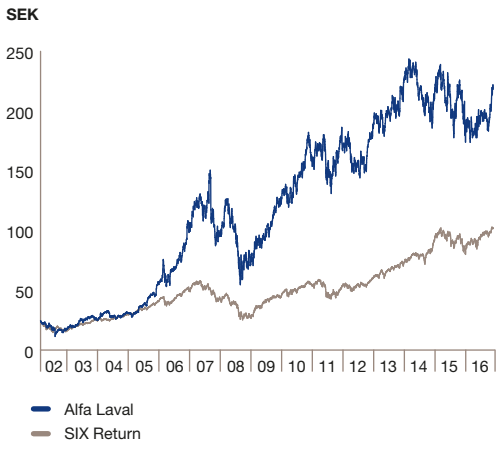

Källa: SIX

Ägarstorleksfördelning per 30 december 2016

	Antal aktieägare	Antal aktie-ägare, %	Antal aktier	Ägar-andel, %
1 – 500	24 909	69,5	3 968 781	1,0
501 – 1 000	4 719	13,2	3 912 974	0,9
1 001 – 5 000	4 454	12,4	10 335 018	2,5
5 001 – 10 000	669	1,9	5 001 807	1,2
10 001 – 20 000	375	1,0	5 589 972	1,3
20 001 – 50 000	312	0,9	10 208 699	2,4
50 001 –	402	1,1	380 439 064	90,7
Totalt antal aktieägare	**35 840**		**419 456 315**	

Källa: Euroclear

Ägarkategorier per 30 december 2016

	Antal aktier	Ägarandel, %
Finansiella företag	104 258 015	24,8
Övriga finansiella företag	12 957 335	3,1
Socialförsäkringsfonder	7 992 054	1,9
Staten	414 274	0,1
Kommunal sektor	38 906	0,0
Intresseorganisationer	4 739 921	1,1
Övriga svenska juridiska personer	8 457 626	2,0
Utlandsboende ägare (juridiska och fysiska)	255 813 626	61
Svenska privatpersoner	22 889 319	5,5
Ej kategoriserade juridiska personer	1 895 239	0,5

Källa: Euroclear

Data per aktie

	2016	2015	2014	2013	2012
Börskurs vid årets slut, SEK	150:80	155:00	148:30	165:00	135:30
Högst betalt, SEK	154:40	176:90	187:00	167:00	146:50
Lägst betalt, SEK	121:30	126:10	138:70	133:00	110:40
Eget kapital, SEK	48:34	43:92	41:01	38:53	34:46
Vinst per aktie	5:46	9:15	7:02	7:22	7:64
Utdelning, SEK	4:25[1]	4:25	4:00	3:75	3:50
Fritt kassaflöde, SEK [2]	9:97	12:25	-23:48	7:82	0:78
Kursförändring under året, %	-3	5	-10	22	4
Utdelning som andel av vinst per aktie, %	77,8	46,0	57,0	51,9	45,8
Direktavkastning, % [3]	2,8	2,7	2,7	2,3	2,6
Börskurs / eget kapital, ggr	3,1	3,5	3,6	4,3	3,9
P/E-tal [4]	28	17	21	23	18
Antal aktieägare	35 840	37 097	40 505	36 212	34 629

Källa: SIX / Stockholmsbörsen

[1] Styrelsens förslag till årsstämman.
[2] Fritt kassaflöde är summan av kassaflödena från rörelse- och investeringsverksamheten.
[3] Räknat som föreslagen utdelning i förhållande till slutkurs sista börsdag.
[4] Slutkurs sista börsdag i förhållande till vinst per aktie.

De tio största ägarna per 30 december 2016*

	Antal aktier	Andel kapital/ röster, %	Förändring ägarandel under 2016, %-enheter
Tetra Laval BV	122 037 736	29,1%	3,0
Alecta	30 109 962	7,2%	0,9
Swedbank Robur fonder	22 750 646	5,4%	-1,1
AMF Försäkring och Fonder	21 795 454	5,2%	+/- 0
FAM AB (Foundation Asset Managment)	12 550 000	3,0%	-3
Fjärde AP-fonden	6 551 772	1,6%	0,3
Folksam	3 033 424	0,7%	+/- 0
SEB Investment Management	2 845 295	0,7%	-0,8
SPP Fonder AB	2 629 962	0,6%	+/- 0
Nordea Investment Funds	2 240 493	0,5%	-1,3
Summa de 10 största	**226 544 744**	**54,0%**	

* Tabellen är justerad för aktier som är förvaltarregistrerade. Om dessa inkluderas står de för ett sammanlagt innehav om 11,09 procent.

Källa: Euroclear

Utdelning och andel av justerad vinst/ aktie**

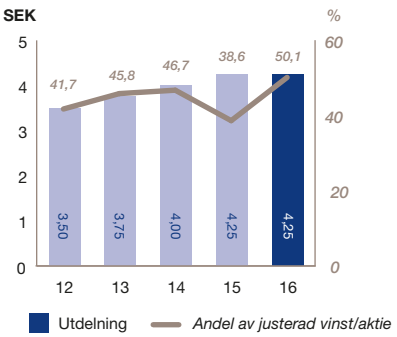

* Styrelsens förslag till årsstämman.
** Justerat för övervärdesavskrivningar.

Geografisk fördelning av det fria flödet, % av kapital och röster

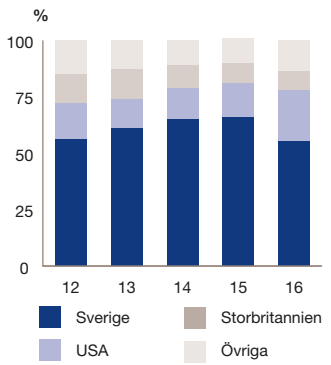

Exklusive Tetra Laval (Nederländerna) 29,1%.

Källa: Euroclear

Aktiens omsättning på olika marknadsplatser

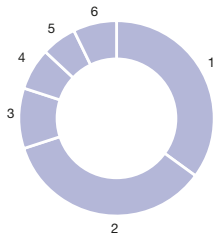

1	Nasdaq OMX	35%
2	BATS	35%
3	Turquoise	10%
4	London Stock Exchange	7%
5	BOAT	6%
6	Övriga	7%

Källa: Fidessa

Forskning och utveckling

I en konkurrensutsatt värld och med kunder vars preferenser kontinuerligt ändras, är satsningar på forskning och utveckling avgörande för framgång. Att kunna möta ny efterfrågan och ändrade behov med ny produktdesign och ett uppdaterat erbjudande är det som i förlängningen även möjliggör stärkt konkurrenskraft, växande marknadsandelar och förbättrad lönsamhet.

Alfa Laval präglas sedan starten av ett fokus på kontinuerlig utveckling. Sedan 1883 har bolaget utvecklat ett stort antal nya produkter samtidigt som det skett ett ständigt arbete med att implementera dessa i ett växande antal applikationer och industrier. Alfa Lavals definition för innovation är dock bredare än så: ”människor som skapar och implementerar nya idéer som skapar värde.” (People creating and implementing new ideas that create value). Inspirationen finns överallt. Den kan komma från: kunder som utryckt nya behov, ny lagstiftning, experimenterande med nya tillverkningsmaterial, andra bolag, nya marknadstrender och nya produktionsteknologier – för att nämna några exempel. Det behöver inte nödvändigtvis resultera i nya produkter eller ens uppgraderade versioner av befintliga, det kan likaväl handla om ett nytt sätt att göra affärer, nya sätt att producera eller nyheter som kan förändra den totala kundupplevelsen, som till exempel adderandet av servicetjänster. Huvudtesen är att allt kan vidareutvecklas och förbättras och alla initiativ genomförs med målet att ligga steget före konkurrenterna och förbli kundernas förstahandsval, för såväl ny utrustning som för reservdelar och service.

Strikta krav i FoU-processen

Alfa Laval bedriver forskning och utveckling vid ett 20-tal produktcenter och har över 500 dedikerade anställda som ska bidra till att företagets erbjudande fortsätter att ligga i framkant. Varje år investeras mellan 2 och 2,5 procent av försäljningen i FoU och det resulterar bland annat i lanseringen av mellan 35–40 nya produkter. Det startar med ett stort antal idéer som kan komma från den egna FoU organisationen, liksom från sälj- och eftermarknadsorganisationerna, vars frekventa kundkontakter ger dem god insikt i nya behov och trender. Sedan följer en tydlig process, med kontinuerliga avstämningar och analyser, vilket förklarar varför endast ett fåtal av de ursprungliga idéerna klarar sig hela vägen till lansering. Det svåra är med andra ord inte att få inspiration, utan att utvärdera potentialen, skapa en stark produkt och lansera den på ett bra sätt.

Organisationen använder sig av olika indikatorer mot vilka resultaten mäts. En omfattar hur stor andel av försäljningen som utgörs av produkter yngre än 5 år och en annan, tiden det tar för att återvinna den totala projektkostnaden och generera samma belopp i bruttomarginal. Stor vikt fästs vid FoU och det är nödvändigt att ha en strikt hållning och endast låta projekt med den absolut bästa potentialen gå i mål.

Patent skyddar bolagets affär

FoU-satsningar är inte gratis och därför är det viktigt att säkerställa att intäkterna från en ny uppfinning stannar i bolaget. Alfa Lavals patentavdelning är den organisation som arbetar för att skydda och försvara bolagets teknologier och affär. Varje år adderas 35–70 nya patentansökningar och andelen av företagets portfölj som är skyddad växer därmed kontinuerligt. Vid utgången av 2016 hade Alfa Laval fler än 2 500 patent i portföljen. En viktig del i arbetet för att trygga en lönsam tillväxt.

Exempel på produktlansering under året

Alfa Laval LKH Prime och Alfa Laval LKH Prime UltraPure
Alfa Lavals LKH Prime-pump sätter en ny standard inom självsugande pumpteknik. Den baseras på Alfa Lavals marknadsledande sortiment av LKH-pumpar och är en mångsidig, effektiv, självsugande pump som kombinerar luftskruvsteknik och avancerad design för att uppfylla de strängaste standarderna och hygienkraven inom livsmedels-, mejeri-, dryckes-, hygienprodukt- och hemvårdsbranscherna. Dess överlägsna effektivitet leder till minskad energiförbrukning vilket, tillsammans med att den baseras på det marknadsledande sortimentet av LKH-pumpar, ger låga ägarkostnader och ökad drifttid. Pumpen finns även tillgänglig i modellen UltraPure, som tillgodoser behoven hos kunder inom läkemedelsbranschen.

Tre teknologier med världsledande positioner

Alfa Lavals verksamhet bygger på tre nyckelteknologier – värmeöverföring, separering och flödeshantering – som har en avgörande betydelse inom en rad industriella processer. Under 2016 stod värmeöverföringsprodukterna för 44 procent av försäljningen, separeringsprodukterna för 19 procent och flödeshanteringsprodukterna för 24 procent. Alfa Laval har en världsledande position inom samtliga tre områden.

Värmeöverföring

Paris coolaste attraktion

Nästan 10 miljoner människor besöker varje år Louvren i Paris för att beundra kända konstverk som Mona Lisa och Venus från Milo. Vad de inte ser är kylsystemet som säkerställer att man kan beundra de ovärderliga mästerverken i en behaglig temperatur.

Värmeöverföring

I de flesta processer behövs någon form av värmeöverföringslösning för uppvärmning, kylning, ventilering, indunstning eller kondensering. Allt detta kan effektivt uppnås med värmeväxlare. Därmed öppnas dörren till en stor mängd industrier – allt ifrån livsmedelsproduktion och petrokemi till att skapa ett behagligt inomhusklimat, för att ge några exempel.

Effektiv energianvändning
Värmeväxlare överför värme eller kyla, ofta från en vätska till en annan. Huvudprodukten i Alfa Lavals erbjudande – den kompakta plattvärmeväxlaren – gör detta mer effektivt än alternativa teknologier vilket innebär att den kan spela en avgörande roll för den totala effektiviteten i kundens tillverkningsprocess. Med energieffektivitet reduceras såväl kostnaderna som påverkan på miljön. Plattvärmeväxlare består av metallplattor som är monterade tätt intill varandra. Mellan plattorna finns två kanaler som innehåller medium med olika temperaturer – ofta vätskor. Dessa passerar på var sin sida om de mycket tunna plattorna och i motsatt riktning mot varandra, med värme- eller kylaöverföring som resultat.

Ett brett erbjudande
Det finns olika sorters plattvärmeväxlare – packningsförsedda, lödda och svetsade – designade för att klara olika tryck och temperaturer. Dessutom omfattar Alfa Lavals erbjudande luftvärmeväxlare, spiralvärmeväxlare, tubvärmeväxlare, hetoljesystem och ångpannor, för att nämna några exempel. Med branschens bredaste produktportfölj erbjuder Alfa Laval effektiva och kompakta produkter, som är lätta att ge service och underhåll, till de flesta industrier – världen över.

Med en av världens största konstsamlingar är det knappast Louvrens luftkonditionering som är dess främsta attraktion. Men den ikoniska byggnaden i hjärtat av Frankrikes huvudstad kyls av ett av världens största fjärrkylenät. Det underjordiska nätet är mer än 52 kilometer långt och snirklar sig fram under stadens historiska center för att leverera kyla till fler än 500 byggnader. Förutom Louvren omfattas även andra historiska byggnader såsom Parisoperan, Forum des Halles, den franska centralbanken, Galleries Lafayette samt hotell Ritz.

Det grundläggande konceptet bakom ett fjärrkylenät är att en central källa kan förse flera byggnader med kyla. Detta ger en rad fördelar framför individuella luftkonditioneringssystem, speciellt i en stad som Paris där många byggnader är av historiskt och arkitektoniskt värde, vilket förhindrar installation av luftkonditioneringsenheter. Med en gemensam källa frigörs även utrymme, vilket är ytterligare en fördel. Dessutom reducerar systemet såväl energikonsumtion som miljöpåverkan.

Beräkningar indikerar att en typisk byggnad som använder systemet genererar 20 procent mindre koldioxidutsläpp samt 30 procent mindre kylmedialäckage, jämfört med individuella luftkonditioneringssystem.

Varje byggnad har en helautomatiserad fjärrkylacentral – knuten till ett nätverk med sex fjärrkyleanläggningar. Samtliga befinner sig under jorden och tre av dem använder vatten direkt från floden Seine. Övriga tre är kopplade till ett kyltorn och används endast vid toppbelastning på somrarna. Enligt beräkningar bidrar användningen av flodvatten till att spara cirka 500,000 kubikmeter dricksvatten varje år.

Flodvattnet pumpas in i stationen, där främmande föremål filtreras bort innan det slussas vidare genom värmeväxlarna i själva kylkretsen. Kylvätskan passerar igenom en kylenhet, bestående av en kondensor och indunstare, vilka kyler vattnet i luftkonditioneringskretsen. Vattnet pumpas sedan vidare till individuella kunder.

Climespace, bolaget som står bakom systemet, använde först olika värmeväxlare i varje fjärrkylacentral, men insåg snart att det skulle vara mer effektivt att använda en enda leverantör. Därefter tecknade bolaget ett treårsavtal med Alfa Laval, för leverans av plattvärmeväxlare till 100 centraler. Kort därefter vidareutvecklades samarbetet då Climespace beslutade sig för att hitta en leverantör som kunde utveckla ett standardiserat koncept och leverera kompletta fjärrkylacentraler, snarare än värmeväxlare. Tillsammans med den franska systembyggaren BBS, har Alfa Laval kunnat erbjuda ett fullständigt koncept – från leverans av ny utrustning till installation och underhåll.

”Genom åren har Alfa Laval blivit en sann partner som med expertis och teknologi kunnat bidra till prestandan i Climespace energinätverk, vilket är det första fjärrkylanätet i Europa och ett av de största i världen,” säger Jean Levezac – chef för klusteranslutningar/substationer vid Climespace Engineering.

Paris fjärrkylenät är bland de största i världen och omfattar fler än 500 byggnader, inklusive:

Museum:
– Louvren
– Musée d’Orsay
– Musée du quai Branly
– Musée Grévin
– Salle Pleyel
– Cité de la Musique
– La Philharmonie

Palats:
– Péninsula
– Le Meurice
– Le Bristol
– Le Ritz
– Plazza Athénée
– Le Georges V

Huvudkontor:
– AXA
– BNP
– Natixis
– Gecina

Köpcenter:
– Beaugrenelle
– Galeries Lafayette

Regeringsbyggnader:
– Försvarsministeriet
– Nationalförsamlingen

Marknadssegment

- Industrial Equipment
- OEM
- Sanitary
- Marine & Diesel Equipment
- Marine & Offshore Systems
- Marine & Offshore Pumping Systems
- Food & Life Science
- Water & Waste Treatment
- Energy & Process

Konkurrenter

- Kelvion (Tyskland)
- HISAKA (Japan)
- SPX FLOW/APV (USA)
- SWEP (USA)
- KANGRIM (Korea)
- SAACKE (Tyskland)
- MIURA (Japan)
- HEATMASTER (Nederländerna)
- OSAKA (Japan)

Marknadsposition

Mer än 30 procent av världsmarknaden

Försäljning

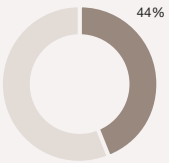

Andel av koncernens försäljning

Separering

Kinas bruna guld

Soja har använts i kinesisk matlagning i mer än 2 000 år och den tillverkas fortfarande med gamla och beprövade metoder. Men på bara fyra år har många av landets ledande sojaproducenter ersatt det traditionella med modern utrustning från Alfa Laval. Resultatet – mer effektiv produktion samt förbättrad produktkvalitet.

Separering

Separatorer har varit med sedan starten 1883 och är även idag en central del av verksamheten. Med precision och hög tillförlitlighet separeras vätskor, fasta partiklar och gaser från varandra inom en rad industrier.

Höghastighetsseparatorer och dekantercentrifuger
Alfa Lavals produkter inom separering domineras av höghastighetsseparatorer och dekantercentrifuger. Separatorer har en hög rotationshastighet, är generellt vertikalt monterade och kan skilja ut mindre partiklar från vätskor och gaser. Dekantercentrifuger är vanligtvis horisontellt monterade, arbetar med lägre hastighet och skiljer ut något större partiklar från vätskor. De används till exempel för att avvattna rötslam i reningsverk. Ytterligare separeringsprodukter är membranfilter, den etablerade lösningen för att separera mycket små partiklar, samt silbandspressar för mekanisk avvattning av framförallt kommunalt avloppsvatten.

Viktiga för en rad processer
Separatorer och dekantercentrifuger spelar en avgörande roll i flera industriella processer, såsom:

- livsmedels-, läkemedels-, bioteknik-, kemi- och petrokemiprocesser
- utvinning och produktion av råolja, samt för rening och återvinning av borrlera
- behandling och rening av bränsle och smörjoljor på fartyg och i diesel-/gaskraftverk
- avvattning av rötslam och rening av processvatten i privata och kommunala anläggningar.

Den milda doften utanför Guangdong Meiweixian Flavouring Foods fabrik i den sydkinesiska staden Zhongshan, påminner besökaren om att detta är världens sojahuvudstad.

Soja är en flytande krydda som tillverkas från en fermenterad kräm gjord på kokade sojabönor, vete, saltvatten och en svampkultur. Den uppfanns i Kina på 400-talet f.Kr. och används istället för salt i de öst- och sydostasiatiska köken, både vid matlagning och som krydda. Den är även vanligt förekommande i västvärlden.

Kina är världens främsta sojaproducent med en årlig produktion på cirka 5 miljoner ton – mer än hälften av den globala volymen. Men medan många industrier i Kina moderniserats genom introduktion av modern utrustning har sojaproduktionen förblivit traditionell och arbetskraftsintensiv. Jäsningen kan till exempel pågå i upp till sex månader, varefter såsen filtreras – en manuell process som kan ge upphov till hygienproblem.

För några år sedan insåg Alfa Laval att dess höghastighetsseparatorer, steriliseringssystem och förångare, som i stor utsträckning redan används i produktionen av vin, te, kaffe, juice och mejeriprodukter, även skulle kunna modernisera sojaindustrin. Liksom med andra livsmedel fanns det en potential att tillverka sojasås på ett mer kostnadseffektivt sätt och samtidigt förbättra kvaliteten på slutprodukten.

En grupp från Alfa Laval i Shanghai kontaktade ledande sojaproducenter för att informera dem om fördelarna med att introducera höghastighetsseparatorer i produktionen. Initialt mötte de ett visst motstånd från den traditionsbundna sojaindustrin. Teknologin hade inte testats kommersiellt för sojaapplikationer och Alfa Laval – trots en världsledande position inom livsmedelsindustrin – var fortfarande ett okänt namn i sojasektorn. Därför genomfördes fälttester med små separatorer hos en rad potentiella kunder. Testerna visade att Alfa Lavals separatorer kunde erbjuda avsevärda besparingar vad gäller arbetskraft. Traditionell produktion behöver 3–5 personer per maskin – med Alfa Lavals separatorer räcker det med en anställd för att övervaka upp till fyra maskiner. Alfa Lavals utrustning tar mindre plats, reducerar processtiden och är lättare att rengöra än befintlig utrustning. Dessutom finns det avsevärda kvalitetsfördelar då Alfa Lavals separatorer möter livsmedelsindustrins höga hygienkrav till skillnad från befintlig utrustning, vilken sällan är designad för livsmedelsproduktion.

En tidig utmaning för Alfa Laval var att hitta rätt material för att anpassa utrustningen för sojaproduktion. Normalt används rostfritt stål i höghastighetsseparatorer för vin, te och juiceproduktion, men det skulle inte fungera för soja; separatorer och steriliseringssystem skulle korrodera inom några månader.

Soja är en mycket speciell produkt. Det låga pH-värdet – runt 4,5–5,5 – samt de höga temperaturerna och det höga saltinnehållet – 18–22 procent – ger en mycket utmanande arbetsmiljö. Materialspecialister vid Alfa Lavals center i Sverige testade därför olika sojatyper från kinesiska leverantörer med olika typer av material. Idag görs AlfaVap förångare för sojasås med titanplattor medan separatorerna görs i specialutvecklade rostskyddade material.

Meiweixian blev kund till Alfa Laval i augusti 2012, då de installerade den första höghastighetsseparatorn i fabriken i Zhongshan. De följde upp med att beställa en AlfaVap ett år senare.

”Våra produkter ses som högkvalitativa och därför behöver vi hålla en hög standard på utrustningen i fabriken”, säger ansvariga för produktionsteknologier inom Meiweixian.

”Vi testar fortfarande, men vi tror att separatorn avsevärt kan förbättra våra produkter, speciellt vad gäller filtrering. Traditionell filtrering med sedimenttank genererar mycket slam.”

Ryktet om fördelarna med Alfa Lavals utrustning spred sig snabbt. I juni 2013 använde sju av Kinas 10 största sojaproducenter utrustning från Alfa Laval. Förutom Meiweixian omfattar kunderna nu även Foshan Haitian, Lee Kum Kee, Yantai Shinho, Nestlé Maggi, Heinz Foodstar, Hengshun, och Pearl River Bridge. På endast fyra år växte Alfa Lavals sojaaffär avsevärt.

Den kinesiska sojaindustrins erfarenheter från bytet till moderna lösningar visar att till och med processer som finjusterats och vidareutvecklats under sekler, fortfarande kan förbättras.

Marknadssegment

- ◉ Industrial Equipment
- ◉ OEM
- ◉ Sanitary
- ◉ Marine & Diesel Equipment
- ○ Marine & Offshore Systems
- ○ Marine & Offshore Pumping Systems
- ◉ Food & Life Science
- ◉ Water & Waste Treatment
- ◉ Energy & Process

Konkurrenter

Separatorer

- GEA (Tyskland)
- MITSUBISHI KAKOKI KAISHA (Japan)
- PIERALISI (Italien)
- SPX FLOW/Seital (USA)

Dekantrar

- GEA (Tyskland)
- GUINARD/ANDRITZ (Frankrike, Österrike)
- Flottweg (Tyskland)
- PIERALISI (Italien)

Marknadsposition

25–30 procent av världsmarknaden

Försäljning

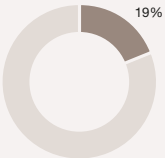

Andel av koncernens försäljning

Flödeshantering

Miljöinsatser på havets botten

Fartygsvrak kan väcka tankar om guld, dramatik och mysterier. Men den krassa verkligheten är att det som vilar på havsbotten snarare utgör en miljörisk än en skatt.

Flödeshantering

Att transportera och reglera flöden på ett effektivt och säkert sätt är av central betydelse för många industrier. Alfa Laval fokuserar på flödesprodukter, såsom pumpar och ventiler, för industrier där de hygieniska kraven är höga samt på pumpsystem för den marina industrin och offshoremarknaden.

Effektivt och exakt
Företagets pumpar, ventiler och installationsmaterial används vid produktionsprocesser med stränga hygienkrav, som till exempel drycker, mejeriprodukter, livsmedel och läkemedel.

Pumparna driver förflyttningen av vätskor medan ventilerna styr flödet genom att öppnas eller stängas. För hygieniska applikationer erbjuder Alfa Laval i huvudsak, centrifugal-, membran- och lobrotorpumpar. Bland ventilerna är de vanligaste typerna reglerventiler, konstanttrycksventiler, vridspjällsventiler och membranventiler. Vidare omfattar erbjudandet hygienisk tankutrusning, allt från blandare till rengöringsutrustning. Blandarna kan mixa både trög- och lättflytande vätskor såsom mjölk, vin, juice, yoghurt, desserter och fruktdrycker.

För den marina sektorn erbjuds dränkta, hydrauliska pumpsystem till produkt- och kemikalietankers. Dessa system möjliggör en säker och flexibel lasthantering vilket ger kortare tid i hamn och färre resor utan kommersiell last. Till offshoreindustrin erbjuds pumpsystem för att få upp havsvatten, för vatteninjektion i borrhål och för brandsläckning, vilka bidrar till en säker och effektiv drift.

Utanför Norges kust vilar ett avsevärt hot mot det marina livet – bränsle som finns kvar i förlista fartyg från andra världskriget. Alfa Laval Framo har utvecklat specialiserade pumpsystem för att säkert kunna avlägsna dessa giftiga substanser.

Norska myndigheter har klassificerat 30 vrak, från Tyskland, Storbritannien och Norge, som legat där sedan ockupationsåren 1940–1945. Dessa fartyg byggdes och var i drift under en period då man använde kolbaserad eldningsolja. Rostar metallen i fartygets konstruktion kan därmed olja läcka ut. Internationella och nationella kustorganisationer samt marinekologer letade länge efter en lösning på detta giftiga problem.

Det finns emellertid inte någon enkel lösning eftersom norska vatten är djupa och mycket kalla. Förr fick dykare det långsamma, riskfyllda och även dyra uppdraget att tömma fartygen. Men idag bedöms riskerna vara för höga på grund av det kalla vattnet, de läckande gifterna runt fartyget samt faran för odetonerade sprängämnen. Samtidigt finns det regler som begränsar luftdyk till 30–50 meter.

Framos ROLS system (Remote Offloading of Sunken vessels), som började utvecklas på 1990-talet, erbjuder en säkrare och mer kostnadseffektiv lösning som eliminerar behovet av dykare. En smal, fjärrmanövrerad farkost kan styras ner till vraket för att borra hål i sidan av fartyget och tömma tankarna på farligt bränsle och last. Avfallet kan sedan deponeras på land, i linje med gällande regelverk.

Framo, med dess omfattande marina erfarenhet och globalt betrodda varumärke för dränkta pumpar, har genomfört 16 lyckade uppdrag med ROLS, bland annat för det norska Kystverket. Ytterligare fem framgångsrika uppdrag har genomförts med den senaste generationens system, som introducerades 2012, ROLS XO.

Till följd av en allvarlig incident 1977 har Norge världens strängaste regelverk när det gäller oljeläckage och ses som världsledande vad gäller förebyggande arbete och respons. Nosca (the Norwegian Oil Spill Control Association), i vilken Framo är medlem, samlar den privata sektorn, forsknings- och utvecklingsinstitutioner samt offentliga myndigheter för begränsning av föroreningar, för att utveckla utrustning samt beredskapsplaner för akuta oljeläckage.

Fartyget Eric Giese, som förliste under andra världskriget, tömdes på olja i juni 2015. Det var det sista av fyra fartyg i närheten av Narvik/Lofoten, som säkrades under Framos kontrakt med det norska Kystverket.

”Vår nya ROLS XO är ett unikt redskap för att återvinna olja från förlista fartyg, ” säger Terje Ljones, försäljningschef för Framos Oil Recovery Systems. ”Vi kan aldrig helt skydda oss mot oljeläckage, men med våra innovativa lösningar och kontinuerligt förfinade produkter, har Framo visat sig redo att ta sig an utmaningen.”

Marknadssegment

- ○ Industrial Equipment
- ○ OEM
- ◉ Sanitary
- ◉ Marine & Diesel Equipment
- ○ Marine & Offshore Systems
- ◉ Marine & Offshore Pumping Systems
- ◉ Food & Life Science
- ○ Water & Waste Treatment
- ○ Energy & Process

Konkurrenter

- GEA (Tyskland)
- SPX FLOW/APV/Waukesha Cherry-Burrell (USA)
- Fristam (Tyskland)
- Hamworthy/WÄRTSILÄ (Finland)
- SULZER (Schweiz)

Marknadsposition

10–12 procent av världsmarknaden

Försäljning

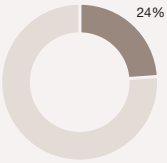

Andel av koncernens försäljning

Med kunden i fokus

För att förverkliga Alfa Lavals affärsidé, som är att optimera prestanda i kundernas processer – om och om igen, behövs en struktur med god insikt i och kunskap om kundernas köpbeteende, behov och processer. Det är med detta som bas som Alfa Lavals tre försäljningsdivisioner etablerades; Equipment, Process Technology och Marine & Diesel. Dessa tre stöds av Operationsdivisionen – gruppens gemensamma försörjningskedja – som ansvarar för produktionsrelaterade inköp, tillverkning, logistik och distribution.

Equipment

Affärsmodell
Equipment fokuserar på komponentförsäljning till kunder med ett väldefinierat och regelbundet återkommande behov av Alfa Lavals produkter.

Försäljning
Försäljning sker främst via systembyggare och entreprenadföretag samt via återförsäljare, agenter och distributörer, ett nätverk som kontinuerligt vidgas eftersom det är avgörande att finnas på plats där kunderna finns och snabbt kunna erbjuda dem det de behöver. Denna fokus på tillgänglighet, genom många kanaler – geografiska likväl som riktade mot specifika industrier – är a och o för en komponentbaserad försäljning. Det är även anledningen bakom strategin att gradvis bygga ut e-handeln.

Segment:
– Sanitary
– Industrial Equipment
– OEM
– Service

Andel av koncernens orderingång 33% | Eftermarknadens andel av divisionen 18% | Läs mer på sidorna 28–29

Process Technology

Affärsmodell
Process Technologys målgrupp omfattar kunder som behöver specialanpassade lösningar inom värmeöverföring, separering eller flödeshantering, för att effektivisera sina processer och öka kapaciteten. Då djupa kunskaper om kundernas industriella processer är avgörande för framgång, fokuserar Alfa Laval på specifika industrier och applikationsområden.

Försäljning
Försäljning sker främst via den egna säljorganisationen samt genom entreprenadföretag, direkt till kund. Divisionen kombinerar expertis inom nyckelteknologierna med gedigen kunskap om kundernas processer och erbjuder paketlösningar som omfattar allt från enskilda produkter till system, kompletta lösningar och effektiv kundservice.

Segment:
– Energy & Process
– Water & Waste Treatment
– Food & Life Science
– Service

Andel av koncernens orderingång 39% | Eftermarknadens andel av divisionen 38% | Läs mer på sidorna 30–31

Marine & Diesel

Affärsmodell
Divisionen erbjuder produkter, lösningar och system inom områdena energi, miljö och säkerhet till kunder inom den marina industrin, offshore-sektorn samt inom landbaserad dieselkraft.

Försäljning
Försäljningen sköts av den egna organisationen och sker direkt till redare, varv, dieselmotorproducenter samt offshorekunder. Erbjudandet omfattar olika huvudproduktgrupper som i sin tur innefattar komponenter, moduler, anpassade system, ångpannor, separatorer, värmeväxlare, pumpsystem, inertgassystem, färskvattengeneratorer, avgasreningssystem, värmeåtervinnings-system samt system för rening av ballastvatten.

Segment:
– Marine & Diesel Equipment
– Marine & Offshore Systems
– Marine & Offshore Pumping Systems
– Service

Andel av koncernens orderingång 28% | Eftermarknadens andel av divisionen 44% | Läs mer på sidorna 32–33

Operations

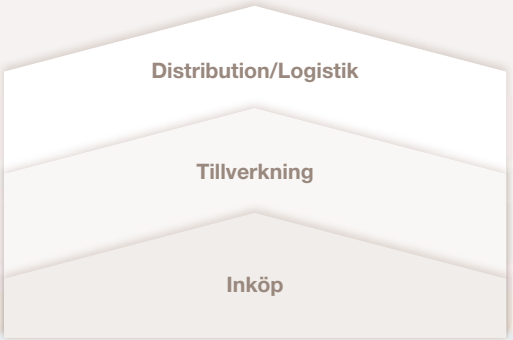

Operations är koncernens gemensamma försörjningskedja som ska leverera på de order som de tre säljande divisionerna drar in. Divisionen är med andra ord en centraliserad enhet med ansvar för produktionsrelaterade inköp, tillverkning och distribution. Det är avgörande att Alfa Laval levererar rätt produkt, med rätt kvalitet, rätt dokumentation och att det sker i rätt tid. Därmed spelar Operations en avgörande roll för att gruppen ska kunna möta löftet till kund liksom leva upp till affärsidén. Läs mer på sidorna 34–35.

Equipmentdivisionen

Equipments affär utgörs av snabbrörlig, repetitiv komponentförsäljning till kunder som karaktäriseras av att de har ett väldefinierat och regelbundet återkommande behov av Alfa Lavals produkter. I en majoritet av fallen sker försäljningen via systembyggare och entreprenadföretag samt via återförsäljare, agenter och distributörer – försäljning direkt till slutkund sker endast i begränsad omfattning. Equipmentdivisionen ökar löpande antalet säljkanaler eftersom det är strategiskt viktigt att produkterna finns lättillgängliga över hela världen. Med denna fokus är det naturligt att det även finns en ambition att kontinuerligt utveckla och stärka e-handelserbjudandet.

Susanne Pahlén Åklundh
Direktör, Equipmentdivisionen

Viktiga händelser under 2016

– Equipmentdivisionen såg en fortsatt stabil tillväxt inom ett antal områden av strategisk betydelse – såsom produkter för livsmedelsproduktion och för kylkedjan – även om ordervolymen för divisionen som helhet var i stort sett oförändrad.

– E-handelsplattformen Anytime har gradvis gjorts tillgänglig för allt fler kunder, världen över. I Västeuropa och USA, där plattformen är etablerad sedan ett antal år, noterades en betydande tillväxt och vid utgången av året stod e-handeln för upp till 50 procent av antalet genomförda transaktioner. Samtidigt fortsatte utrullningen till att även omfatta länder i Latinamerika och Central- och Östeuropa. Den geografiska expansionen kommer att fortsätta under 2017.

– Under året har vi sett att investeringar i logistik för kylkedjan ökat, vilket haft en positiv effekt på efterfrågan på delar av produktsortimentet inom Industrial Equipment. Samtidigt var investeringarna i datacenter lägre än tidigare år och därmed även behovet av datacenterkylning.

– Sanitary gick fortsatt bra under året med en positiv utveckling inom livsmedel, mejeri, läkemedel och kroppsvårdsprodukter.

– OEM noterade samtidigt en god efterfrågan på lödda värmeväxlare från leverantörer av luftkonditioneringsenheter, pannor och värmepumpar. Efterfrågan på värmeväxlare för kylning av motorer till fordon som används inom gruvindustrin var däremot svagare än under fjolåret.

– Service slutade oförändrat för året som helhet, med tillväxt för eftermarknaden inom Sanitary medan Industrial Equipment backade något, påverkad av en lägre efterfrågan bland kunder inom tillverkningsindustrin.

Omsättning och rörelseresultat

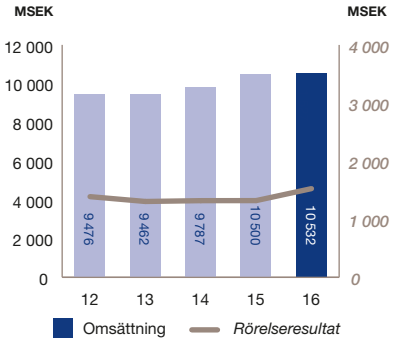

* Omräknad till IFRS 11.

Orderingång

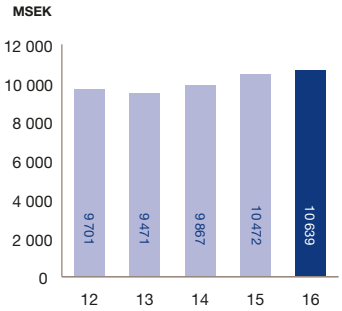

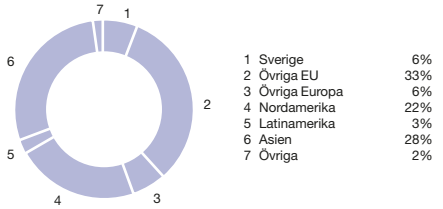

* Omräknad till IFRS 11.

Industrial Equipment

Verksamhet
En stor del av försäljningen omfattar värmeväxlare för fjärrvärme och fjärrkyla, luftkonditionering av fabriker, kontor och butiks-komplex, nedkylning och nedfrysningslösningar för såväl livs-, läkemedels- och dryckesindustrin som för mataffärer. Vidare återfinns segmentets kunder inom den tillverkande industrin dit Alfa Laval säljer värmeväxlare och separatorer för att temperaturreglera och/eller rena vätskor så att de kan åter-användas, vilket sänker kundernas driftskostnader och begränsar de negativa effekterna på miljön.

Drivkrafter för efterfrågan
Aktivitetsnivån inom byggindustrin, energi-prisernas utveckling, behovet av energieffektiva lösningar, förändringar i efterfrågan till att omfatta mer miljövänliga kylmedier, miljölagstiftning, industrins kapacitetsutnyttjande, råvaru- och energiprisernas utveckling, ökat fokus på miljön, utbyggnad av elförsörjningen.

Orderingång	Andel av divisionens orderingång	29%	Förändring i orderingång*	2016	2015	2014

Sanitary

Verksamhet
Alfa Lavals produkter används för att producera flytande och viskösa livsmedel samt läkemedel och hygienprodukter. Kunderna finns i dryckes-, mejeri-, livsmedels- och bioteknik-industrin, samtliga med höga krav på hygien och säkerhet.

Drivkrafter för efterfrågan
Förändrade konsumtionsvanor till följd av urbaniseringen i växande ekonomier, utvecklingen av nya läkemedel, ökad levnadsstandard, demografiska förändringar, behov av energi-effektiva lösningar, utbyggd livsmedelsproduktion och en ökad andel kvinnor i arbetslivet.

Orderingång	Andel av divisionens orderingång	37%	Förändring i orderingång*	2016	2015	2014

OEM

Verksamhet
OEM specialiserar sig på att leverera produkter, exempelvis lödda värmeväxlare, till kunder som integrerar dessa i sina slutprodukter. Kunderna omfattar tillverkare av luftkonditio-neringssystem, luftkompressorer, värmepumpar, lufttorkare och gaspannor.

Drivkrafter för efterfrågan
Ökad fokus på miljön, behov av energieffektiva lösningar, statliga subventioner, energiprisernas utveckling.

Orderingång	Andel av divisionens orderingång	16%	Förändring i orderingång*	2016	2015	2014

Service

Verksamhet
Kunderna finns inom samtliga av divisionens kundsegment, med undantag för OEM. Reservdelar och service är ett prioriterat område, som kontinuerligt vidareutvecklas och expanderas. Läs mer på sidorna 36–37.

Drivkrafter för efterfrågan
Det industriella kapacitetsutnyttjandet, tillväxt i den installerade basen.

Orderingång	Andel av divisionens orderingång	18%	Förändring i orderingång*	2016	2015	2014

* Till fasta kurser.

Process Technologydivisionen

Divisionen vänder sig till kunder som efterfrågar specialanpassade lösningar för att effektivisera sina processer och öka kapaciteten. Försäljningen sker i huvudsak via koncernens egna säljbolag samt genom entreprenadföretag, direkt till kund. Alfa Laval kombinerar expertis inom nyckelteknologierna med en gedigen kunskap om kundernas processer och erbjuder paketlösningar som omfattar allt från enskilda produkter till system, kompletta lösningar och effektiv kundservice.

Svante Karlsson
Direktör, Process Technologydivisionen

Viktiga händelser under 2016

Året präglades av en svag olja & gas sektor, där en avvaktande hållning till investeringar ledde till färre större projekt. Affären som riktar sig nedströms återhämtade sig dock något, vilket gynnade efterfrågan på värmeväxlare. Vidare genererade satsningarna inom industriellt avfall ett positivt resultat.

– Energy & Process påverkades av den svaga utvecklingen inom olja & gas sektorn. Hela kolvätekedjan präglades av en avvaktande hållning till kapacitetsinvesteringar i spåren av ett lågt oljepris. Däremot var efterfrågeutvecklingen stabil inom den del av affären som riktas mot oorganiska material, metaller och papper samtidigt som orderingången från kraftsektorn visade på en stabil utveckling.

– Food & Life Science rapporterade en lägre orderingång jämfört med föregående år till följd av stora order som inte upprepades. Life Science var svagt positivt och inom bryggeri förekom en god aktivitetsnivå, inte enbart för så kallade craftbryggerier utan även för större kapacitetsinvesteringar. Orderingången för packningsförsedda värmeväxlare var framgångsrik och ett annat starkt område var indunstningslösningar till livsmedelsindustrin.

– Water & Waste Treatment såg en positiv utveckling inte minst på de viktiga marknaderna USA och Asien. Alfa Lavals lokalt producerade dekantercentrifuger, speciellt framtagna för den kinesiska marknaden, bidrog till den positiva utvecklingen.

– Service växte, trots nedgångar inom delar av kolvätekedjan, då Food och Waste Water såg en stark utveckling. Aktiva satsningar på att öka andelen service i eftermarknadsaffären fortsatte att generera resultat. Ytterligare stöd kom från adderandet av nya servicecenter.

Omsättning och rörelseresultat

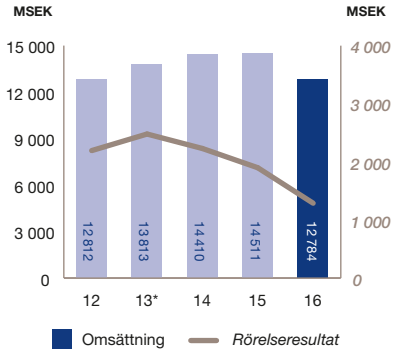

* Omräknad till IFRS 11.

Orderingång

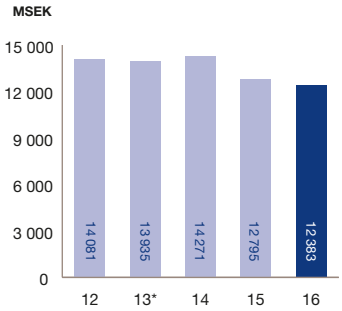

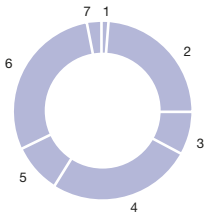

1	Sverige	1%
2	Övriga EU	24%
3	Övriga Europa	8%
4	Nordamerika	26%
5	Latinamerika	9%
6	Asien	29%
7	Övriga	3%

* Omräknad till IFRS 11.

Energy & Process

Verksamhet
Alfa Lavals produkter, moduler och system är av stor betydelse vid såväl olje- och gasutvinning som kraftproduktion. De kan även användas vid framställning av petrokemiska produkter, plaster, polymerer, metaller, mineraler, biobränsle, läkemedel, stärkelse, papper, socker och mycket mer.

Drivkrafter för efterfrågan
Världsmarknadspriserna på råvaror så som olja, socker, etanol, majs, gas och stål. Energipriser, miljölagstiftning, behov av energieffektiva lösningar, behov av produktivitetsökningar, efterfrågan på drivmedel samt teknikskiftet. Ett växande behov av energi i utvecklingsländer, en strävan efter nationellt oberoende avseende energi samt utveckling av energiproduktion med förnybara bränslen är några av de faktorer som driver efterfrågan.

Orderingång	Andel av divisionens orderingång	32%	Förändring i orderingång*	- 2016	- 2015	= 2014

Water & Waste Treatment

Verksamhet
Alfa Laval erbjuder produkter som kan hjälpa kunderna att leva upp till allt striktare lagar och miljökrav. Bland annat levereras dekantercentrifuger för avvattning av rötslam i kommunala reningsverk, världen över.

Drivkrafter för efterfrågan
Nya lagar och regler, ökat behov av färskvatten på grund av en växande population, ökad urbanisering.

Orderingång	Andel av divisionens orderingång	5%	Förändring i orderingång*	+ 2016	+ 2015	- 2014

Food & Life Science

Verksamhet
Alfa Laval levererar processlösningar till dryckes- och livsmedelsindustrin samt för bioteknikskektorn. Lösningarna används bland annat vid produktion av öl, vin, juice, fruktkoncentrat, läkemedel, mjölkproteiner, socker, halvfabrikat, vegetabiliska oljor och olivoljor, samt kött- och fiskproteiner.

Drivkrafter för efterfrågan
Demografiska förändringar, populationstillväxt, förbättrad levnadsstandard, förändrade konsumtionsmönster, en växande andel kvinnor i arbetslivet, ökat fokus på hälsosam mat, subventioner, råvaruprisernas utveckling.

Orderingång	Andel av divisionens orderingång	25%	Förändring i orderingång*	- 2016	+ 2015	- 2014

Service

Verksamhet
Kunderna finns inom samtliga segment. Eftermarknaden är ett prioriterat område och en övergripande strategi är att utveckla och expandera reservdels- och serviceverksamheten. Den tillför kundnytta, knyter kunderna närmare Alfa Laval och är dessutom mindre konjunkturkänslig. Dess kontinuerliga kundkontakter bidrar till att ge draghjälp åt nyförsäljningen. Läs mer på sidorna 36–37.

Drivkrafter för efterfrågan
Den generella aktivitetsnivån inom olika industrier, behov av att uppgradera äldre utrustning, ökat behov av effektivitet, behov av service och reservdelar för att förebygga oplanerade driftsstopp samt minimera tiden för planerade driftsstopp.

Orderingång	Andel av divisionens orderingång	38%	Förändring i orderingång*	+ 2016	- 2015	+ 2014

* Till fasta kurser.

Marine & Dieseldivisionen

Divisionen har ett stort och varierat utbud av produkter, inom områdena energi, miljö och säkerhet, till kunder inom den marina industrin, dieselmotorproducenter samt offshorekunder. Försäljningen sker via den egna säljorganisationen direkt till kund. Erbjudandet omfattar bland annat komponenter, moduler och anpassade system såsom ångpannor, separatorer, värmeväxlare, pumpsystem, färskvattengeneratorer, avgasreningssystem, system för rening av ballastvatten och värmeåtervinningssystem. Divisionen har dessutom en väl utbyggd eftermarknadsorganisation.

Peter Leifland
Direktör, Marine & Dieseldivisionen

Viktiga händelser under 2016

– Fartygskontrakteringen var på en mycket låg nivå under 2016 vilket påverkade Alfa Lavals orderingång. Utvecklingen för tankers och kryssningsfartyg gav emellertid visst stöd till efterfrågan för Alfa Lavals produkter och system.

– Trots det generellt negativa marknadssentimentet blev 2016 året som kom med positiva nyheter vad gäller miljölagstiftning. IMOs ratificering av konventionen för rening av ballastvatten samt dess beslut att fastställa implementeringen av en global lagstiftning för begränsning av svavelutsläpp till år 2020, bidrog till en ökad aktivitet i marknaden mot slutet av året. Två mycket intressanta områden som skapar en potential för Alfa Laval framöver.

– Offshoremarknaden förblev på en låg nivå då det låga oljepriset fortsatte att hålla tillbaka nyinvesteringarna. Samtidigt noterades en avsevärd återhämtning inom dieselkraftsmarknaden, vilket gynnade Alfa Laval.

– Alfa Laval är leverantör till den marina sektorn sedan decennier och vi fortsätter att utveckla utrustning och system för att möta behoven inom sjöfartsindustrin. Under 2017 kommer Alfa Laval att bygga ut den testanläggning som utvecklar höghastighetsseparatorer – en nyckelprodukt för den marina marknaden.

Omsättning och rörelseresultat

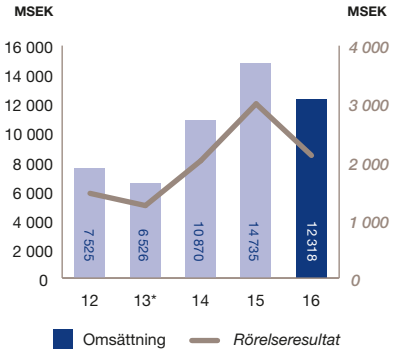

* Omräknad till IFRS 11.

Orderingång

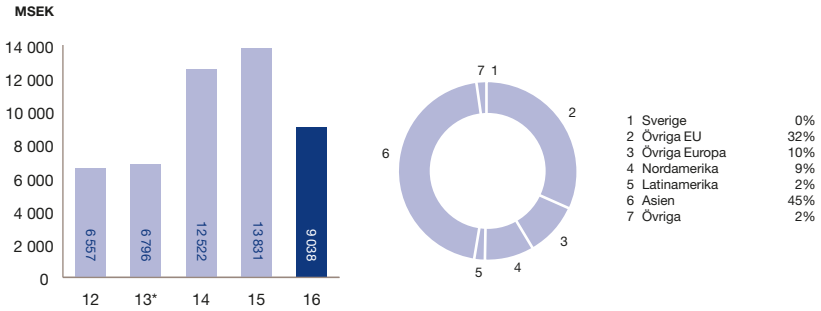

* Omräknad till IFRS 11.

Marine & Diesel Equipment

Verksamhet
Segmentet förser redare, varv och dieselmotorproducenter med ett stort urval av produkter inom områdena energi, miljö och kraft. Produktportföljen inkluderar bland annat separatorer, värmeväxlare, färskvattengeneratorer, tankreningsutrustning, ballastvattenreningssystem samt mycket mer.

Drivkrafter för efterfrågan
Marine: Det globala transportbehovet, konsolidering inom varvsindustrin, statliga insatser för att stötta lokala varv, miljölagstiftning, fokus på energieffektivitet.

Diesel: Behov av elektricitet på avsides belägna platser, det globala energibehovet, behov av reservkraft för till exempel kärnkraft och vindkraftverk.

Orderingång	Andel av divisionens orderingång	22%	Förändring i orderingång*	- 2016	- 2015	+ 2014

Marine & Offshore Systems

Verksamhet
Förser kunder inom den marina industrin samt offshoresektorn med en rad komponenter, moduler och anpassade system ämnade att optimera deras processer, spara energi samt reducera utsläpp. Erbjudandet inkluderar ångpannor, inertgassystem, system för rening av avgaser samt hetoljesystem.

Drivkrafter för efterfrågan
Det globala transportbehovet, statligt stöd till lokala varv, miljölagstiftning, ökad fokus på energieffektivitet, lagar som reglerar säkerheten vid transport av lättantändligt gods, investeringar i offshoreutvinning av olja och gas samt förbättrade teknologiska lösningar för offshoreutvinning.

Orderingång	Andel av divisionens orderingång	18%	Förändring i orderingång*	- 2016	- 2015	+ 2014

Marine & Offshore Pumping Systems

Verksamhet
Att förse kunder inom den marina industrin samt offshoresektorn med pumpsystem. För den marina industrin erbjuds dränkta pumpsystem till kemikalie- och produkttankers för optimerad lastning och lossning. Inom offshore olja och gas erbjuds pumpsystem som bidrar till en säker och effektiv drift. I det erbjudandet ingår bland annat pumpsystem för brandsläckning.

Drivkrafter för efterfrågan
Det globala transportbehovet av till exempel raffinerade oljeprodukter och kemikalier, fartygsägarnas växande behov av lösningar för optimerad lastning och lossning, utbyggnaden av FPSOs, trenden att raffinaderier ligger närmare källan, utbyggnaden av skiffergas i USA och behovet av fossila bränslen. Behovet av säkerhetslösningar för offshoremarknaden.

Orderingång	Andel av divisionens orderingång	16%	Förändring i orderingång*	- 2016	* 2015	* 2014

* Segmentet bildades under 2014 och saknar jämförelsetal.

Service

Verksamhet
Har ett brett erbjudande till divisionens kunder omfattande reservdelar, service, reparation, uppgraderingar samt ersättningsprodukter. Nätverket är väl utvecklat, redo att hjälpa kunder när de behöver det och där de behöver det. Läs mer på sidorna 36–37.

Drivkrafter för efterfrågan
Ökad handel, kapacitetsutnyttjandet inom den globala fartygsflottan.

Orderingång	Andel av divisionens orderingång	44%	Förändring i orderingång*	- 2016	= 2015	+ 2014

* Till fasta kurser.

En gemensam försörjningskedja

Alfa Laval har en koncerngemensam försörjningsorganisation, Operationsdivisionen, som producerar och levererar de order som genereras av de tre säljande enheterna – Equipment, Process Technology och Marine & Diesel. Operations ansvarar för koncernens produktionsrelaterade inköp, tillverkning och distribution och ska se till att leverans sker av rätt produkt med rätt kvalitet, på rätt plats, med rätt dokumentation och med kort ledtid. Divisionen utgör därmed en viktig kugge i det maskineri som arbetar för att Alfa Laval ska kunna möta de utfästelser som gjorts till kund.

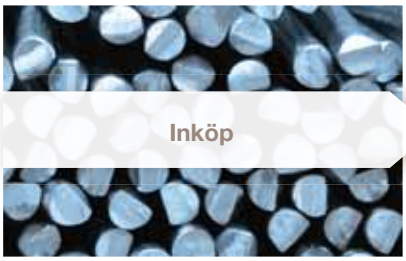

Med ansvar som sträcker sig från inköp av råmaterial till leverans av slutprodukt står Operations dagligen inför ett stort antal utmaningar. Att kontinuerligt se över basen av leverantörer för att säkerställa att de inte bara håller bra priser utan även garanterar kvalitet och säkra leveranser, samtidigt som de möter hållbarhetskrav avseende miljö, hälsa, säkerhet och etik. Att säkerställa att Alfa Lavals egen produktion löper väloljat, med fokus på kvalitet, effektivitet, kostnad, kapacitetsutnyttjande och leveranssäkerhet. Att kontinuerligt arbeta för att minska effekterna på miljön och erbjuda en säker arbetsplats, fri från olyckor. Sammantaget ett stort antal variabler, som kontinuerligt förändras. Därför är det viktigt att divisionen snabbt klarar av att anpassa sig.

Med utveckling på agendan

För att säkerställa en optimerad försörjningskedja är ett förebyggande tankesätt avgörande. Detta är bakgrunden till att divisionen etablerat en enhet vars uppgift är att hantera de utmaningar som uppstår. Denna enhet fokuserar på tre huvudsakliga områden: utveckling av försörjningskedjan samt teknologi- och produktionsutveckling. Enheten utvärderar, initierar och hanterar förändringar; från inköp och produktion till distribution och logistik. Detta inkluderar bland annat vidareutveckling av inköpsprocesser, utveckling och test av nya, kostnadseffektiva produktionsteknologier och en optimering av flödet av material och information. Under ett år genomförs ett stort antal projekt vilka omfattar många små och snabba justeringar liksom större strukturgrepp. Allt för att som resultat ge stabila tillverkningsprocesser vilka i sin tur ger konkurrenskraftiga produkter av god kvalitet, som levereras i tid.

Inköp

Inköp av råmaterial omfattar så mycket mer än enbart prisjämförelser. Det handlar om en kontinuerlig utveckling av hela inköpsprocessen, där pris är en faktor av många. Målet är att säkerställa att Alfa Laval får absolut bästa värde för varje inköpskrona. Därför är det viktigt att inköpsorganisationen involveras tidigt, redan vid design och utveckling av nya produkter. För vid sidan om pris, ser man även över att fraktkostnaderna är rimliga, att leverantörerna kan hålla korta ledtider, att det de levererar är av rätt kvalitet och att de dessutom lever upp till Alfa Lavals affärsprinciper inom miljö, hälsa, säkerhet och etik. Just dessa fyra punkter har föranlett utvecklingen av en plattform för revision av leverantörer. Denna har en global standard som möjliggör enhetliga och jämförbara revisioner.

Produktionsenheter

Inom Alfa Lavals produktion finns 42 större tillverkningsenheter:

- USA (8)
- Brasilien (2)
- Sverige (4)
- Norge (3)
- Danmark (3)
- Finland (1)
- Ryssland (1)
- Indien (4)
- Korea (2)
- Kina (3)
- Japan (1)
- Storbritannien (1)
- Frankrike (5)
- Tyskland (1)
- Italien (2)
- Polen (1)

Distributionscentra

- USA (2)
- Sverige (2)
- Danmark (1)
- Kina (1)
- Singapore (2)
- Japan (1)
- Indien (1)
- Nederländerna (1)
- Norge (1)

Distribution 2016

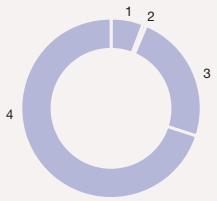

1	Flyg	6%
2	Järnväg	0,5%
3	Fartyg	23,5%
4	Lastbil	70%

En effektiv och väl genomtänkt inköpsprocess är nödvändig mot bakgrund av att just direkt material utgör en så pass stor del av kostnader för sålda varor – hela 70 procent. Det har med andra ord en stor påverkan på bolagets lönsamhet. Bland det direkta material som Alfa Laval köper in, ingår en stor andel metaller såsom rostfritt stål, koppar, aluminium och titan. Förutom metaller finns det ytterligare fem produktklasser, dessa omfattar bland annat gjutgods och smide, elektrisk utrustning och instrumentering samt tätningar och fästdon.

Tillverkning

Med en koncerngemensam produktion har Alfa Laval skapat en struktur som ger skalfördelar, samtidigt som den har en stabiliserande inverkan på beläggningen. Den baseras på teknologi, produktstorlek och produktionsteknologi. Lödda värmeväxlare, till exempel, produceras i Ronneby (Sverige), Alonte (Italien) och Jiangyin (Kina), små och medelstora separatorer produceras i Krakow (Polen) samt Pune (Indien) medan stora separatorer tillverkas i Eskilstuna (Sverige). Det innebär att det totala behovet av stora separatorer, oavsett om separatorn är ämnad för ett mejeri eller en applikation inom processindustrin, kommer att hanteras av en och samma fabrik. Då Alfa Laval är exponerad mot ett stort antal industrier som befinner sig i olika faser av den ekonomiska cykeln, innebär en sådan konsolidering att den enskilda produktionsenheten möter den totala efterfrågan från flera slutmarknader, snarare än bara en, vilket lägger grunden för en jämnare beläggning. Strukturen är även global, med 42 större tillverkningsenheter, spridda över världen. Detta upplägg speglar såväl praktiska som kostnadsmässiga överväganden. Det finns fördelar med att förlägga produktionen till regioner med lägre kostnader liksom att kunna möta lokal efterfrågan med lokal produktion.

Distribution

Logistik och distribution omfattar allt från orderhantering och lagerhållning till lagerplock, leverans och fakturering. Detta sköts från center, lokaliserade i Sverige, Danmark, Norge, Nederländerna, USA, Singapore, Indien, Japan och Kina. Dessa center hanterar några miljoner order varje år, vilka i sin tur omfattar flera miljoner komponenter och reservdelar. Samtidigt ansvarar de för Alfa Lavals totala transportbehov, vilket är en effektiv och kostnadsmedveten lösning. Deras arbete omfattar även ett miljöperspektiv då organisationen söker miljömedvetna transportlösningar som en del av koncernens hållbarhetsarbete. Att skeppa så lite som möjligt via flyg är ett medvetet val för att reducera koncernens koldioxidutsläpp från frakt. Ibland är det dock svårt för organisationen att påverka transportsättet. Kunden kan ha ett akut behov, vilket gör flyg till den enda möjliga lösningen. Under 2016 fraktades 6 procent via flyg, 70 procent via lastbil och 23,5 procent via fartyg.

Viktiga händelser under 2016

- Under året fortsatte vi vårt arbete med att stärka vår konkurrenskraft och leveransförmåga för att kunna tillfredsställa våra kunder på ett allt bättre sätt.
- Den goda utvecklingen inom vår inköpsverksamhet fortsatte och levererade bra resultat för en säker material- och komponentförsörjning.
- Vi investerade i ny kapacitet och även i produktivitetsförbättrande utrustning för bland annat vår lödda verksamhet, för vår boilertillverkning, för våra packningsförsedda värmeväxlarprodukter samt för vår ventiltillverkning.
- Vi fortsatte vårt kontinuerliga arbete med att genomföra förbättringar inom hälsa, säkerhet och kvalitet, kortare ledtider och lägre kostnader genom ett ökat medarbetarengagemang samt fokus på Lean Six Sigma och vårt produktionssystem.

Göran Mathiasson
Direktör, Operationsdivisionen

Investeringar per geografisk marknad, %

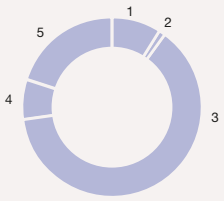

1	Nordamerika	9%
2	Latinamerika	1%
3	Västeuropa	63%
4	Central- och Östeuropa	7%
5	Asien	20%

Inköp per geografisk marknad, %

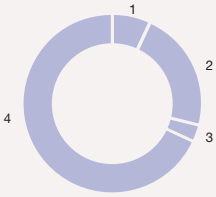

1	Nord- och Latinamerika	7%
2	Asien	22%
3	Central- och Östeuropa	3%
4	Västeuropa	68%

Geografisk fördelning av antalet direkta arbetade timmar i produktionen, %

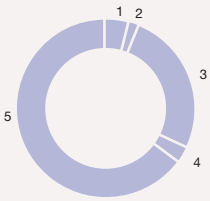

1	Nordamerika	4%
2	Latinamerika	2%
3	Västeuropa	26%
4	Central- och Östeuropa	3%
5	Asien	65%

Med Alfa Laval över livscykeln

Ett företag som fokuserar på förbättrad prestanda och ökad effektivitet bör satsa på kvalitet, hög produktivitet och stram kostnadskontroll. En bra början är att investera i utrustning från Alfa Laval. Även efter den initiala investeringen finns vi där, redo att hjälpa till – från uppstart och under drift – med övervakning, underhåll, rekonditionering, reservdelar och uppgradering. Kombinera utrustning med reservdelar och service från Alfa Laval och grunden är lagd för en bra utveckling.

Alfa Lavals serviceerbjudande skräddarsys efter kundernas behov, vilka varierar beroende på industri, applikation och region. I portföljen ingår allt från reservdelar, grundläggande underhåll och rengöring till uppgraderingar, inspektion, onlineövervakning, teknisk support 24/7, övervakning av reservdelskonsumtion samt fullständiga underhållsplaner. Att teckna ett serviceavtal med Alfa Laval innebär att man kan maximera driftstiden och få ut bästa möjliga prestanda, vilket över tiden håller nere kostnaderna. Livstidsfokus, snarare än att enbart se till den initiala investeringskostnaden, är det som kommer att löna sig i längden. Det bästa? Alfa Laval tar hand om det praktiska och kunden kan fokusera på sin kärnverksamhet.

Hjälp finns nära till hands

Om något oväntat ändå händer finns Alfa Laval alltid nära, ett viktigt kriterium för många kunder. Med servicekapacitet i fler än 100 länder, antingen i form av service-verkstäder, lokala fältserviceingenjörer, servicepartners och/eller regionala distributionscenter för reservdelar, har Alfa Laval den bästa täckningen i sektorn. Faktum är att ett stort antal kunder anser eftermarknadserbjudandet vara den avgörande faktorn redan när de ska välja utrustning. Alfa Lavals nätverk växer varje år vilket ytterligare stärker den lokala förankringen och garanterar omedelbara hjälpinsatser liksom snabba leveranser av reservdelar, vid behov. Under 2016 öppnades nya servicecenter i bland annat Angola, Iran och USA.

En växande installerad bas

Över åren har Alfa Laval byggt upp en stor installerad bas av produkter, som i takt med att de åldras genererar ett växande behov av reservdelar och service. En databas med detaljer över denna installerade bas utgör ett hjälpverktyg i arbetet med att säkerställa att försäljningen av reservdelar och service kontinuerligt växer i absoluta tal. Samtidigt finns det ett uttalat mål att servicens andel av totalen ska växa. För att få en god överblick över utvecklingen används interna nyckeltal för att mäta kundtäckningen, liksom hur stor andel av den installerade basen som täcks av företagets eftermarknadserbjudande.

En mixförändring inom Service

Traditionellt har andelen reservdelar varit avsevärt större än andelen service. Detta har emellertid ändrats något de senaste åren, med en växande andel service i faktureringen. Förklaringen är dels strukturell, som ett resultat av förvärven av Aalborg Industries och Frank Mohn AS som båda hade ett större serviceinnehåll. Men det är även ett resultat av de riktade satsningar som skett, där målet specifikt har varit att öka serviceandelen. Idag är fördelningen för gruppen cirka 70 procent reservdelar och 30 procent service.

Service – så mycket mer än eftermarknad

Att sätta likhetstecken mellan Service och eftermarknad är att kraftigt förenkla verkligheten. Reservdelar och service är givetvis en självklar del med god lönsamhet och begränsad konjunkturkänslighet, vilket har en stabiliserande effekt på fakturering och resultat. Men Serviceorganisationen är även den del av Alfa Laval som har den mest frekventa kundkontakten. Det innebär att den kan fånga upp information om kommande behov eller tecken på nya trender, som kan vidarebefordras internt till företagets enheter för forskning och utveckling. Dessutom är servicepersonalen viktiga ambassadörer som kan bli tungan på vågen när kunden planerar nästa nyinvesterings-projekt och utvärderar den totala upplevelsen av Alfa Laval. Med andra ord så är Service-organisationen ett sätt att säkerställa nöjda kunder över investeringens livscykel.

Potentialen

Som nämndes i inledningen varierar kundernas efterfrågan på reservdelar och service med vilken typ av industri produkten verkar i, typen av applikation, hur mycket och hur ofta produkten används, geografisk placering samt vilken typ av teknologi vi talar om. En del kunder bedriver säsongs-betonad verksamhet som innebär att utrustningen endast används några månader om året, andra kör processanläggningar dygnet runt, året om. I vissa fall står produkten placerad i hjärtat av en krävande industriell process som sliter – i andra fall verkar de i en snällare applikation där jobbet begränsas till att kyla eller värma vatten. Det finns lika många typer av behov som det finns kunder. Det är därför Alfa Lavals skräddarsydda erbjudande är så viktigt. Att kunna matcha vad kunderna behöver och vill ha, när de vill ha det – varken mer eller mindre.

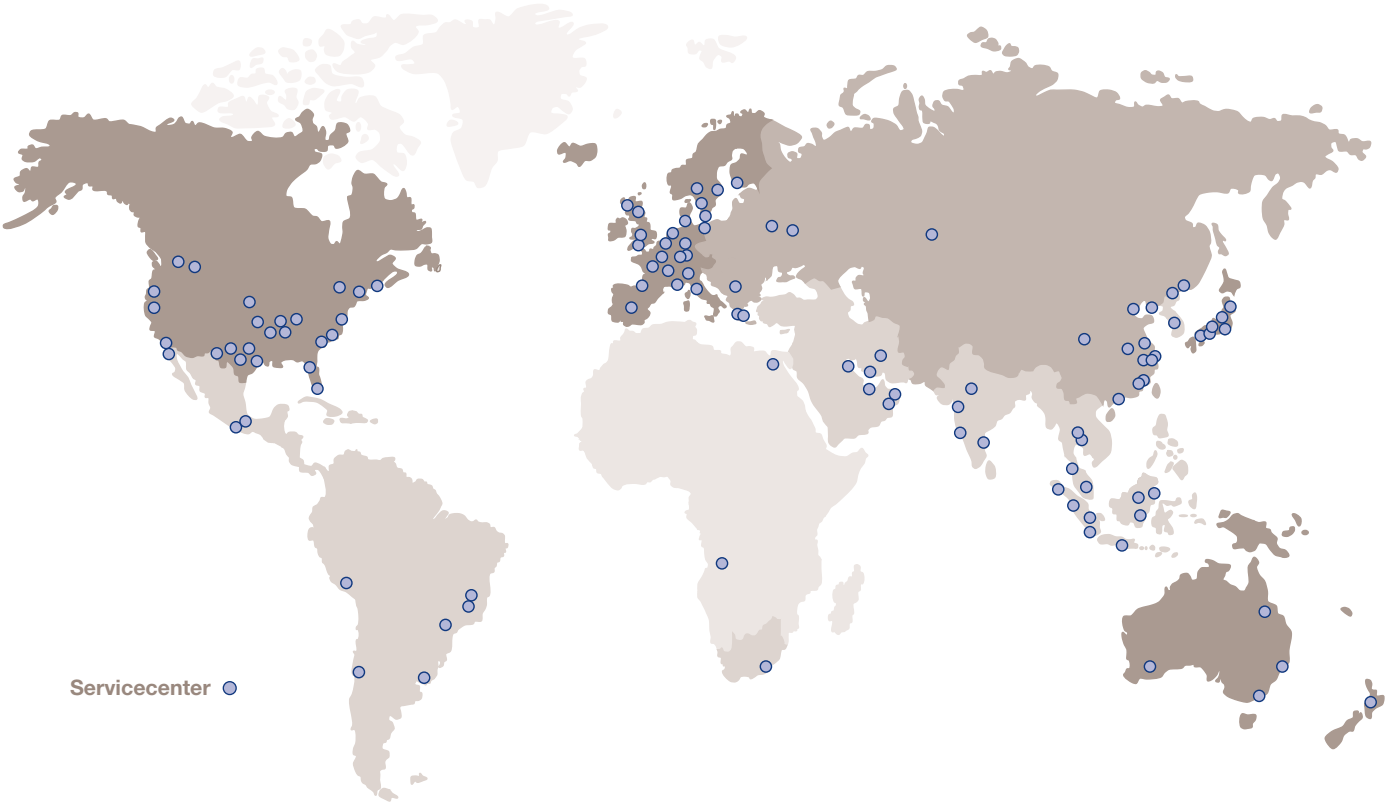

Installerad bas

Stor och mogen installerad bas som behöver underhållas och förnyas.

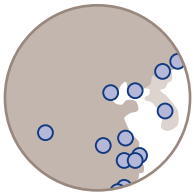

En kombination av snabbt växande marknader och etablerade nischapplikationer.

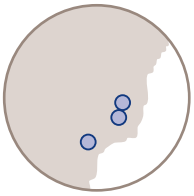

Installerad bas som växer snabbt.

Långsiktig potential – värdet på eftermarknaden i förhållande till nyförsäljning

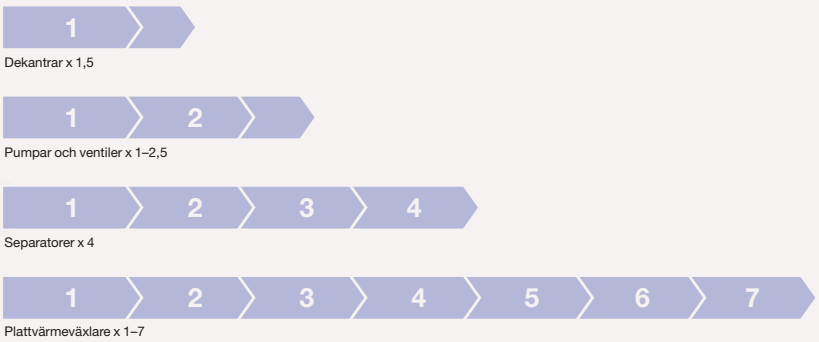

Orderingång, MSEK

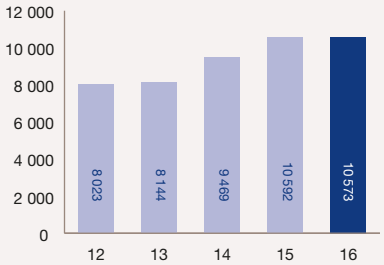

Medarbetare

Alfa Laval ska skapa de nödvändiga förutsättningarna för att medarbetarna ska kunna hantera alla de utmaningar som verksamheten kontinuerligt ställs inför. Det är grundläggande att arbetsplatsen är trygg och säker. Lika viktigt är det att den är fri från diskriminering med karriärvägar öppna för alla. Slutligen, det är avgörande att prioritera en professionell kompetensutveckling. Men det går längre än så. Alfa Laval genomsyras av en stark vilja att attrahera, utveckla och behålla de bästa medarbetarna, oavsett kön eller nationalitet, för att skapa en dynamisk arbetsmiljö. I en stimulerande arbetsmiljö ges medarbetarna möjlighet att växa och utvecklas, vilket i sin tur är en förutsättning för Alfa Lavals fortsatta utveckling.

För mer information om Alfa Lavals arbete inom hälsa och säkerhet, ladda ner GRI-rapporten från hållbarhets-sektionen på ”www.alfalaval.com”.

Att återvända hem säkert från arbetet – varje dag

Visionen är en arbetsplats fri från olyckor och arbetsrelaterad ohälsa. Som anställd ska man kunna återvända hem säkert – varje dag. Arbetsmiljön måste därför vara utformad för att minimera risken för olyckor samtidigt som medarbetarna själva måste ha rätt inställning för att kunna bidra till att förebygga så många hälso- och säkerhetsutmaningar som möjligt.

Arbetet inom hälsa och säkerhet pågår kontinuerligt och stöds av ett program som heter OHS (Occupational Health & Safety), utvecklat för att förankra säkerhetsfrågor och säkerhetstänkande i de dagliga rutinerna. Därmed är det inte bara Alfa Lavals medarbetare som berörs utan även besökare, entreprenörer och leverantörer – personer som av någon anledning befinner sig i företagets anläggningar. OHS har ett råd som utvecklar riktlinjer, globala prioriteringsområden och åtgärdsplaner. Det innebär att OHS-rådet inte bara anger riktningen utan även bidrar med de verktyg som ska stödja förverkligandet av visionen. Rådet styrs av Alfa Lavals HR-direktör och ingår gör bland andra även chefen för Operationsdivisionen samt Hållbarhetschefen. Varje enskild Alfa Lavalanläggning ska följa lokala lagar och regler på området och ha en organisation som säkerställer att de obligatoriska kraven från OHS möts.

Utbildning och personlig utveckling

Alfa Laval applicerar modellen 70-20-10 när det gäller medarbetarnas utbildning och utveckling. Tio procent av vad en individ lär sig ska komma från faktiska utbildningstillfällen, oavsett om dessa är internetbaserade eller äger rum i ett klassrum. Tjugo procent ska man tillägna sig via olika typer av relationer, det vill säga det man kan lära sig av chefer, äldre kollegor eller mentorer. 70 procent av det en medarbetare lär sig ska komma från det dagliga arbetets konstanta utmaningar. Ser man på erbjudandet av rent formella utbildningar så finns det ett brett utbud där vissa sköts lokalt medan andra ingår i ett centralt program. Knutpunkten för detta program finns i en inlärningsportal på Alfa Lavals intranät. Under 2016 ingick det fler än 700 kurser, av vilka 450 var internetbaserade – en siffra som indikerar en kraftig ökning för så kallad e-learning jämfört med tidigare år. Dessa kan bedrivas i grupp i realtid eller på egen hand där deltagarna själva styr när och i vilken takt utbildningen ska ske. Utbudet sköts av HR-organisationen som säkerställer att det kontinuerligt utvecklas, baserat på såväl de anställdas som företagets behov. Intresset är stort och under året deltog cirka 8,400 medarbetare i någon av de kurser som erbjöds via portalen. Det totala antalet utbildningsdagar uppgick till cirka 12,500.

Mångfald/variation för tillväxt

Alfa Laval är ett internationellt företag med global närvaro. Vid utgången av 2016 fanns det 89 (98) nationaliteter representerade inom koncernen. Andelen kvinnor var 19,3 (19,1) procent och andelen kvinnliga chefer som rapporterar direkt till koncernledningen var 16,2 (18,2) procent. I samma grupp av chefer fanns 26 nationaliteter representerade.

Det finns flera anledningar till att Alfa Laval strävar efter variation. Dels är det önskvärt att sammansättningen av medarbetare speglar de geografiska marknader företaget är verksamt i. Dels är variation, eller mångfald, något som tenderar att främja kreativitet och nytänkande. Genom att sammanföra individer som är olika, som tänker olika och som har olika perspektiv och angreppssätt – är av olika kön, nationalitet, ålder och med olika erfarenheter – läggs grunden för en kreativ och flexibel arbetsmiljö. Precis vad ett företag som fokuserar på innovation behöver. För att möjliggöra detta måste alla möta lika villkor, det vill säga samtliga medarbetare behöver känna att det finns karriärvägar öppna för dem. Därför arbetar Alfa Laval sedan många år med en öppen internrekrytering – samtliga lediga tjänster publiceras på intranätet och alla anställda är välkomna att söka. Med en öppen internrekrytering och genom att i första hand fokusera på individens prestation skapas en miljö som är inkluderande och ger lika möjligheter för karriärsutveckling. Även ur ett strikt personligt perspektiv är det positivt eftersom den enskilde medarbetaren därigenom får tillgång till mångdubbelt fler karriärvägar än de som kan erbjudas lokalt. Öppen internrekrytering uppmuntrar till mobilitet, det gör att företaget kan behålla resurser som annars kanske sökt sig externt för nya utmaningar och det utgör en morot när företaget nyanställer.

Det finns även andra initiativ för att säkra mångfald. Bland annat arbetet med att bredda rekryteringsbasen för kvinnliga chefer genom att anställa en större andel kvinnor bland de nyutexaminerade studenter som ansluter direkt från universitetet. Ett annat rör initiativ för att öka andelen chefer på nivå 4 som kommer från underrepresenterade länder. För Alfa Laval är en inkluderande arbetsplats och en stimulerande arbetsmiljö avgörande för att företaget ska kunna uppnå sina mål och samtidigt maximera individens potential i organisationen.

Medelantal anställda

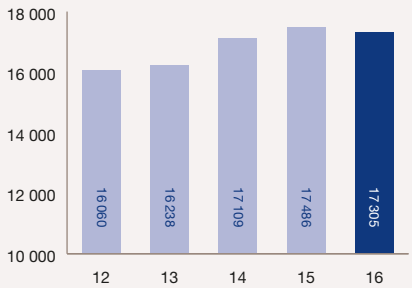

Omsättning per anställd, MSEK

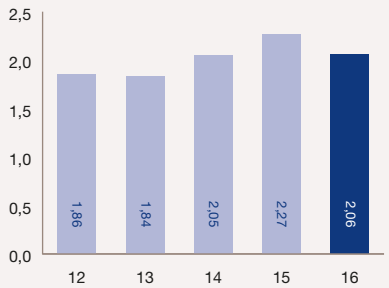

Anställda per region

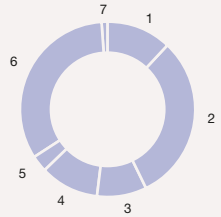

1	Sverige	12%
2	Övriga EU	31%
3	Övriga Europa	9%
4	Nordamerika	11%
5	Latinamerika	3%
6	Asien	33%
7	Övriga	1%

Optimering av våra kunders processer – en hållbarhetsfråga

Energieffektivitet är en viktig pusselbit i arbetet för att nå klimatavtalet som ratificerades under 2016. Bristen på vatten i många av världens länder blir mer och mer påtaglig. Att skapa tillgång till säker mat, minska svinnet i livsmedelsprodukten samt minska utsläppen både på land och i haven är viktigt för att nå FN:s hållbarhetsmål 2030. Alfa Laval tillhandahåller produkter och lösningar som bidrar till förbättringar inom dessa hållbarhetsområden hos våra kunder inom marin-, energi-, vatten- och livsmedelsindustrin.

Alfa Lavals fokus under 2016 var att etablera en organisation som når ut till kunder på ett snabbare och mer effektivt sätt. Det var samtidigt viktigt att fortsätta vårt arbete med att leverera produkter och lösningar som kan optimera våra kunders processer.

Vårt hållbarhetsarbete omfattade upprättandet av en ny miljöstrategi, som sträcker sig mellan 2016–2020, med basår 2015. Den omfattar nya mål för energi, växthusgaser, vatten, kemikalier samt avfall och den inkluderar hela värdekedjan. Det innebär att vi ska arbeta med leverantörer och andra affärspartners samtidigt som vi fokuserar på att skapa kontinuerliga förbättringar i våra egna anläggningar. Dessutom ska vi fokusera på de möjligheter som finns att ytterligare förbättra de positiva effekter som våra produkter och lösningar kan ge våra kunder.

Vi fortsatte även implementeringen av våra affärsprinciper hos leverantörer samtidigt som vårt interna fokus låg på hälsa och säkerhet samt anti-korruption.

Tom Erixon
VD och koncernchef

Hållbarhetsrapport 2016

Våra affärsprinciper – en viktig grund att stå på

Alfa Lavals fyra affärsprinciper utgör grunden för företagets hållbarhetsarbete. De är inriktade på att kontinuerligt förbättra Alfa Lavals sociala, miljömässiga och etiska arbete samt transparens.

Affärsprinciperna har införlivat ramverket ”Protect, Respect and Remedy” (skydda, respektera och åtgärda), som ingår i FN:s vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter, samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Vi är även undertecknare av FN:s Global Compact.

SOCIALT ANSVAR
Respekt för mänskliga rättigheter är grundläggande

AFFÄRSINTEGRITET
Vårt uppträdande styrs av högt ställda etiska krav

MILJÖ
Vi optimerar användningen av naturresurser

TRANSPARENS
Vi bygger förtroende genom en öppen dialog

Ansvarsstruktur, tydliga prioriteringar och uppföljning är avgörande för att nå kontinuerlig förbättring

Hållbarhetsarbete handlar om att regelbundet lyssna på olika intressenter och ständigt revidera såväl omfattning som fokusområden. I detta sammanhang är det därför viktigt att ha en tydlig struktur och även tydliga processer för att identifiera, prioritera och hantera risker och möjligheter. Vi vet att det är omöjligt för organisationen att hantera samtliga risker vi ser i vår omvärld på en och samma gång. Därför gör vi kontinuerliga avvägningar mellan hur allvarliga riskerna är och våra möjligheter att påverka och åstadkomma förändringar. Vi har med andra ord valt att fokusera på de områden där vi ser att vi har störst möjlighet att verkligen göra skillnad.

Ansvarsstrukturen

Linjen bär det huvudsakliga ansvaret

Det är linjeorganisationen som ansvarar för att integrera affärsprinciperna i det löpande arbetet i hela Alfa Lavals värdekedja och det är dess chefer som ska säkerställa linjens efterlevnad av koncernpolicyer, tillämpliga lagar, regler och förordningar.

Övergripande strategier och uppföljning sker via en ledningsstruktur

Implementeringsprocessen vägleds av olika råd som ansvarar för övergripande strategier och granskning av linjearbetet. Dessa råd leds av representanter från koncernledningen och består därutöver av chefer från berörda avdelningar.

Affärsetiska rådet

Försäljningsorganisationernas ledningar bär huvudansvaret för riskbedömning och riskbegränsande åtgärder vad gäller våra affärskontakter. De stöds och vägleds av ett affärsetiskt råd, som leds av koncernchefen och som dessutom inkluderar ytterligare tre personer från koncernledningen. Eftersom brott mot mänskliga rättigheter ofta ligger till grund för internationella handelsembargon, är exportkontroll ett viktigt fokusområde. Det affärsetiska rådet ska säkerställa att alla relevanta embargon respekteras och följs i samtliga säljkanaler som används för Alfa Lavals produkter och lösningar. Rådet ska även hantera kommersiella dilemman som härrör från konflikter och brott mot mänskliga rättigheter men som inte resulterat i handelsembargon. Andra områden som rör affärsintegritet, som antikorruption, hanteras också av detta råd. Rådet arbetar även med riskbedömningar och riskbegränsande processer.

Miljörådet

Miljörådet beslutar om företagets miljöstrategi, sätter koncernövergripande miljömål samt övervakar arbetet med att minimera företagets miljöpåverkan i hela värdekedjan. Rådet leds av direktören för Operations-

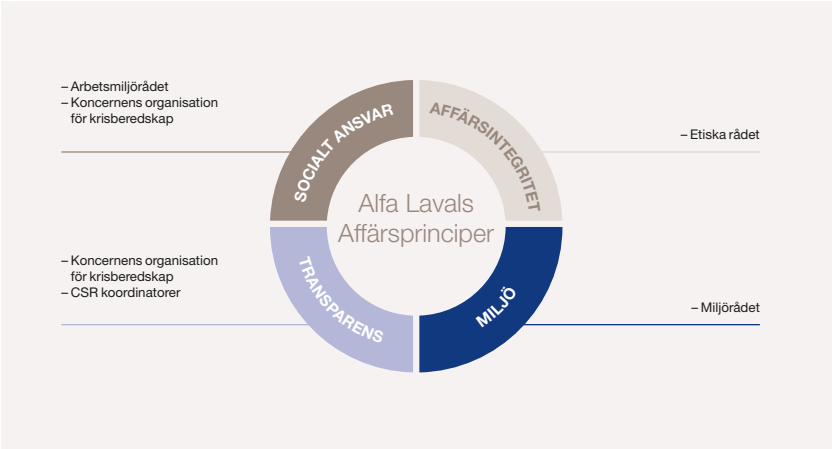

divisionen och inkluderar personaldirektören samt andra chefer från de organisationer inom företaget som bedöms ha störst miljöpåverkan.

Arbetsmiljörådet
Arbetsmiljörådet fastställer policyer och prioriterar koncernövergripande initiativ med fokus på hälsa och säkerhet. Det leds av personaldirektören och inkluderar även ledande chefer från organisationer som är exponerade för de största riskerna inom miljö och hälsa, som Operationsdivisionen och serviceverksamheten.

Koncernens organisation för krisberedskap
Kundsäkerhet är av primär betydelse. Därför hänförs alla produktrelaterade säkerhetsproblem automatiskt till koncernens organisation för krisberedskap. Detta för att säkerställa att en grundlig orsaksanalys genomförs och att lämpliga avhjälpande åtgärder implementeras, inklusive återkallande av produkter om så krävs. Denna organisation sammankallas även för att hantera inkommande varningar från vårt "visselblåsarsystem".

Granskning: styrelse och ledning
En gång om året genomför styrelse respektive koncernledning separata granskningar av såväl framsteg som de mål och prioriteringar som är satta för att uppnå de ambitioner som uttrycks i affärsprinciperna.

Prioriteringar och resultat för 2016

Socialt ansvar:
Affärsprincipen som rör socialt ansvar har det största täckningsområdet och baseras på FN:s vägledande principer och OECD:s riktlinjer. I vår riskbedömning undersöks bland annat den möjliga förekomsten av brott mot mänskliga rättigheter i både vår försörjningskedja och i vårt företag.

Våra prioriteringar är fortsatt:
– Förbättring av arbetsvillkoren hos högriskleverantörer.
– Att minska förekomsten av arbetsplatsolyckor i våra verkstäder och dessutom reducera andelen allvarliga olyckor.

Leverantörer och försörjningskedjan – vårt arbete under 2016
I drygt ett år har vi arbetat med en process som ska säkerställa att våra leverantörer arbetar för att förstå och uppnå våra affärsprinciper. Processen börjar med en kartläggning av våra leverantörer, deras tillverkningsprocesser samt deras geografiska placering. I detta arbete har vi funnit att de främsta riskerna uppstår i länder med ett ineffektivt verkställande av såväl nationell arbetslagstiftning som internationella standarder för mänskliga rättigheter. Vissa tillverkningsprocesser som våra leverantörer arbetar med har dessutom inbyggda hälso-, säkerhets- eller miljörisker på grund av arbetets karaktär (exempelvis metallpolering eller gjutning).

Vi granskar hur väl våra högriskleverantörer uppfyller våra affärsprinciper, för att sedan tillsammans upprätta en förbättringsplan, som sedan följs upp. De leverantörer som påvisar allvarliga brister får mellan en och sex månader på sig att genomföra förbättringar. Om de vid periodens slut fortfarande inte kan uppvisa några framsteg, kan de komma att fasas ut.

Under 2016 har vi lärt oss att två element är avgörande för att processen ska bidra till att åstadkomma förbättringar. Dessa är kunskap i leverantörsledet samt att vår egen organisation tar ansvar och fokuserar på uppföljning.

Kunskap i leverantörsledet avgörande för förbättring
Alfa Laval bedriver olika kunskapshöjande insatser i de länder där vi ser störst risker. Under 2016 deltog ca 100 leverantörer i Kina och Indien. De leverantörer som deltagit påvisar snabbare framsteg efter granskningar och har dessutom en bättre förståelse för att dessa förbättringar även gynnar dem affärsmässigt.

Inom Alfa Laval utbildas samtliga inom inköpsorganisationen i företagets affärsprinciper och det är ett krav att alla som är inköpsansvariga genomgår en obligatorisk utbildning i antikorruption.

Mer effektiv uppföljning
Under 2016 har vi arbetat för att säkerställa att processen för hantering av de leverantörer som inte lever upp till våra affärsprinciper blir mer effektiv. Detta skall åstadkommas genom en mer enhetlig beslutsprocess.

Hälsa och säkerhet – vårt arbete 2016
Under 2016 har vi rullat ut ett projekt som vi kallar för 3PR (de tre prioriterade säkerhetsriskerna) i alla våra fabriker. Hittills har vi i vårt arbete med hälsa och säkerhet fokuserat på arbetsmiljö, verktyg och utbildning.

Men detta, nya projekt syftar till att hjälpa medarbetare nå insikt i hur viktigt beteende och inställning till risker är för att minska antalet olyckor. Genom att fokusera på de tre viktigaste riskerna i varje anläggning kan medarbetarna prioritera vilka beteenden de bör ändra för att minska olyckorna.

Inom vår serviceorganisation har vi adderat en resurs inom hälsa, säkerhet och miljö och vi har även där påbörjat utrullningen av 3PR projektet. Vi har under året arbetat för att höja kunskapen kring säkerhet såväl i våra serviceverkstäder som bland våra fältingenjörer.

Affärsintegritet:
Denna princip har sin bas i att företaget arbetar i överensstämmelse med de lagar som råder i länder där vi är verksamma. Principen innefattar intressekonflikter, politiska bidrag, arbete mot mutor och korruption (ABAC), rättvis konkurrens samt ägarstyrning. På företagsövergripande nivå arbetar etikrådet med riskbedömningar och riskbegränsande processer medan linjecheferna ska säkerställa att koncernpolicyer och tillämpliga lagar, regler och förordningar följs. Linjecheferna är utbildade i riskbedömning inom detta område och påminns kontinuerligt om sitt ansvar genom en årlig avrapportering. Interna revisioner genomförs regelbundet och ska bl.a. säkerställa att tillämpliga processer finns på plats och fungerar. Det finns dessutom en visselblåsarfunktion till vilken alla intressenter kan rapportera eventuella avvikelser anonymt.

Antikorruptionsprocesser – vårt arbete 2016
Vi arbetar för att kontinuerligt förbättra och se över våra antikorruptionsprocesser. De senaste åren har vi fokuserat på riskanalys och utbildning, något som även präglat 2016. Vi har nu utbildat merparten av de medarbetare som är verksamma inom

försäljning och inköp. Under 2017 tar vi nästa steg, vilket omfattar lanseringen av en obligatorisk utbildning för alla tjänstemän i företaget.

Miljö:
För Alfa Laval är det viktigt att både produktion och serviceverksamhet kontinuerligt effektiviserar användningen av energi och vatten. Men lika viktigt, och med oändligt större besparingspotential, är företagets tillhandahållande av produkter, service och lösningar som kan begränsa kundernas resursförbrukning och därmed hjälpa dem att nå sina hållbarhetsmål.

Alfa Lavals senaste miljöstrategi sträckte sig t o m 2015 och vi kan konstatera att vi nådde våra mål inom energi, koldioxidutsläpp och vatten. I arbetet för att nå dessa mål fann vi nya utmaningar, vilka utgör basen för den nya miljöstrategin som sträcker sig från 2016 till 2020 med 2015 som basår. Våra nya mål är:

Energi:
minska energianvändningen med 10 procent.
Genom att utföra energirevisioner i våra största anläggningar kommer vi att kunna kartlägga energianvändning och potentiella områden för förbättring. Vi kommer sedan att genomföra projekt för att minska energianvändningen där potentialen för besparingar är störst.

Koldioxid:
minska utsläppen med 15 procent.
Vi kommer att fokusera på att minimera CO_2-utsläppen från transporter då dessa står för 40 procent av företagets utsläpp. Detta ska ske genom att förbättra planeringen i den totala försörjningskedjan.

Vatten:
minska förbrukningen med 10 procent.
Alfa Laval använder inte stora mängder vatten inom produktionen och därför kommer vi att fokusera våra satsningar till länder med en bristsituation för att uppnå vårt vattenförbrukningsmål.

Kemikalier:
ingen användning av förbjudna kemikalier och 50 procents reduktion av användningen av potentiellt skadliga ämnen.
Vi kommer att fortsätta vårt systematiska arbete för att kontrollera kemikalieanvändningen.

Avfall:
återvinning av minst 85 procent av avfallet.
Under denna period kommer vi även att fokusera på avfall och säkerhetsställa att minst 85 procent av avfallet från våra anläggningar återvinns.

Under 2016 introducerades ett nytt rapporteringssystem med syfte att uppnå högre kvalitet på bl. a miljödata, vilket i sin tur möjliggör en bättre uppföljning av våra mål.

För Alfa Laval är det dock hos kunden som den allra största miljönyttan kan uppnås. Våra produkter och lösningar kan hjälpa dem att bli mer energieffektiva. De kan även bidra till att minska vattenförbrukningen, öka produktiviteten, få ut mer av insatsråvarorna samt leva upp till rådande miljölagstiftning. Av denna anledning handlar vår nya miljöstrategi inte enbart om våra egna miljömål utan inkluderar hela vår värdekedja, som till exempel hur våra produkter hjälper våra kunder att nå sina miljömål.

Transparens:
Alfa Lavals ambition är att bygga förtroende genom en öppen dialog med våra intressenter. Detta gäller i allra högsta grad dialogen med olika parter rörande såväl framsteg som utmaningar på hållbarhetsområdet. Vårt fokus inom transparens är att arbeta för en öppen dialog med våra kunder kring möjligheter på hållbarhetsområdet.

Ökad dialog kring affärsprinciperna – status 2016
Sedan några år har mängden förfrågningar från kunder rörande vår efterlevnad inom olika områden ökat. Majoriteten av frågorna rör hur vi arbetar för att minimera risker i leverantörskedjan samt vårt arbete med antikorruption.

Under 2016 blev Alfa Laval tilldelad statusen ”föredragen leverantör” av IMPA, marinindustrins sammarbetsorganisation för hållbara leverantörskedjor.

Det sker även ett aktivt arbete med att förstärka samarbetet med våra kunder kring hållbarhetsfrågor med fokus på optimering av resurser i deras produktionsprocesser då det är en affärsmöjlighet för Alfa Laval.

För mer information om Alfa Lavals hållbarhetsarbete hänvisas till vår hemsida där både en framstegsrapport och GRI rapport finns tillgängliga. (Endast på engelska)
www.alfalaval.com/about-us/sustainability/

Miljöstrategin genom hela värdekedjan

FoU › **Inköp** › **Sälj** › **Tillverkning** › **Distribution** › **Service**

Nya produkter:
- Mindre miljöpåverkan än föregångaren
- Inga potentiellt skadliga ämnen

Krav på leverantörer med fokus på:
- Kemikalier
- Miljöstyrning
- Revisioner

Erbjudandets inverkan på:
- Energi
- CO_2-utsläpp
- Vatten
- Resurseffektivitet

Fokusera på förbättringar inom:
- Energi
- CO_2-utsläpp
- Kemikalier
- Avfall
- Vatten
- Certifiering

Transporter:
- Minskade CO_2-utsläpp från transporter.

Fokusera på förbättringar inom:
- Energi
- Kemikalier
- Vatten
- Miljöstyrning

Ett exempel på hur Alfa Laval kan bidra till FN:s hållbarhetsmål

Alfa Laval stödjer FN:s hållbarhetsmål. Dessutom omfattar vårt erbjudande produkter och lösningar som kan minska människans påverkan på miljön och direkt bidra till de förbättringar som behövs för att uppnå vissa av dessa mål. Vi beskriver detta mer ingående i vår årliga framstegsrapport (Business Principles Progress Report), som finns tillgänglig på www.alfalaval.com. Nedan har vi valt ut ett exempel som belyser hur våra produkter kan bidra till en hållbar marin miljö och därmed FN:s 14:e hållbarhetsmål ”Hav och marina resurser.”

Ballastvatten och främmande organismer
Stabilitet är nödvändigt för att ett fartyg skall kunna färdas säkert. I detta syfte pumpas havsvatten ombord till speciella ballasttankar, som är placerade i botten på fartyget. Tankarna fylls när ett fartyg lastas av och de töms då fartyget lastas. I vattnet finns organismer, som med hjälp av fartyget transporteras från sin naturliga miljö till områden där de saknar naturliga fiender. Där kan de föröka sig, konkurrera ut inhemska arter och åsamka stor skada på lokala ekosystem. Förflyttningen av organismer är ett hot mot våra hav och sjöar.

Problemet har vuxit i takt med världshandeln och därför har IMO (FN:s internationella maritima organisation) arbetat för att få en konvention på plats. Denna ratificerades under 2016 och kräver att ballastvattnet renas innan det släpps ut.

Tillsammans med Wallenius Water utvecklade Alfa Laval ett system som lanserades redan 2006 – Alfa Laval PureBallast. Systemet eliminerar främmande organismer med hjälp av UV-ljus och kan därmed hjälpa den marina sektorn att leva upp till konventionens krav – utan användning av kemikalier, med en låg energiförbrukning och i alla typer av vatten.

FNs Hållbarhetsmål 14: Hav och marina resurser

Relevant delmål:
År 2020 ska marina och kustnära ekosystem hanteras på ett hållbart sätt för att undvika betydande negativa konsekvenser, bland annat genom att stärka deras motståndskraft samt vidta åtgärder för att återställa dem i syfte att uppnå friska och produktiva hav.

Ballastvattenkonventionen

IMO:s konvention för rening av ballastvatten ratificerades i september 2016. Från och med september 2017, då konventionen träder i kraft, måste nyproducerade fartyg levereras med ett ballastvattenreningssystem ombord, medan befintliga fartyg har tid på sig fram till nästa schemalagda torrdockning.

Alfa Laval PureBallast

Innehåll – Bolagsstyrningsrapport

Styrelseordförandens inledning 46
Bolagsstyrningsrapport 2016 47
Aktien och ägarbilden 48
Årsstämman 48
Årsstämma för 2015 50
Valberedning 50
Styrelse 51
Utskott 52
Bolagets revisorer 53
Ersättning till revisorer 53
Styrelse och revisorer 54
VD och övriga i den verkställande ledningen 56
Ansvarsområden 57
Ledningsgruppsmöten under 2016 57
Ersättning till ledande befattningshavare 57
Operativ styrning 57
Styrelsens rapport om intern kontroll 58
Kontrollmiljö 58
Riskbedömning 58
Kontrollstrukturer 58
Information och kommunikation 59
Uppföljning 59
Revisors yttrande om bolagsstyrningsrapporten 60

Styrelseordförandens inledning

Alfa Laval och dess styrning
Alfa Laval är världsledande inom värmeöverföring, separation och flödeshantering. Med tydliga mål avseende tillväxt och lönsamhet är det avgörande att bolagets ledande positioner kontinuerligt befästs. Det kan ske genom lanseringen av nya, än mer effektiva produkter, genom en god lokal närvaro eller ett brett erbjudande vad gäller reservdelar och service. Våra kunder förknippar varumärket med kvalitet. Men kvalitetstänkande ska inte bara prägla vad vi levererar utan hur vi agerar i vårt dagliga arbete. Styrelse, ledning och anställda ska följa lagar och regler, liksom företagets egna affärsprinciper vad gäller miljö, etik, transparens och socialt ansvar. I detta avsnitt vill vi beskriva hur bolaget styrs, hur ansvarsfördelningen ser ut mellan styrelse, VD och koncernledning samt vilka kontrollstrukturer som finns på plats. På detta sätt vill vi visa att vi arbetar och styr bolaget med ägarnas bästa för ögonen och på ett sätt som håller för granskning.

Året som gått
I samband med vårens VD-skifte initierades en översyn som blev startskottet för ett omfattande strategiarbete. En av de frågor vi ställde oss var om Alfa Laval verkligen var positionerat och organiserat på bästa sett för att möta och ta fasta på den utveckling som vi ser i vår omvärld?

Svaret blev en rad initiativ. Bland dem en förändring av den struktur som präglat Alfa Laval i 15 år. Genom att bryta upp och ändra segments- och divisionsstrukturen kan vi ytterligare få upp hastigheten och tydligheten i interaktionen med företagets kunder. Med en ökad fokusering avseende exponeringen mot marknader och applikationer kan vi få en än mer effektiv allokering av resurser till områden med tydliga tillväxtmöjligheter.

Vissa saker förblir emellertid oförändrade. Separation, värmeöverföring och flödeshantering är Alfa Lavals ryggrad och förblir så även framöver.

De kontinuerliga resursanpassningarna i produktionen löpte oförändrat på. Parallellt resulterade strategiarbetet i ett omstrukturerings-program som omfattade personalnedskärningar inom försäljning och administration, en översyn av tillverkningsstrukturen, samt en förflyttning av vissa produktgrupper till en struktur utanför divisionerna. Vissa av dessa initiativ kommer att vara fullständigt implementerade inom kort, andra kommer att ta lite längre tid. Men, vi är övertygade om att Alfa Laval, med dessa förändringar, står väl rustat inför framtiden.

Lund i februari 2017

Anders Narvinger
Styrelsens ordförande

Bolagsstyrningsrapport 2016

Alfa Laval är en ledande, global leverantör av specialprodukter och processtekniska lösningar inom värmeöverföring, separering och flödeshantering. Världens behov av värmeöverföring och flödeskontroll är betydande och därmed kan produkterna appliceras i en stor mängd industrier och applikationer, omfattande allt från kraftproduktion och hantering av avloppsvatten till värmeåtervinning och framställning av livsmedel. Den breda exponeringen gör att Alfa Laval idag intar en ledande roll inom områden som är viktiga för samhället såsom energioptimering, miljöskydd och livsmedelsproduktion. Alfa Lavals produkter och lösningar säljs i över 100 länder och omsättningen uppgick till 35,6 miljarder kronor 2016.

Alfa Laval ska erbjuda effektiva och miljömässigt ansvarsfulla produkter och lösningar samtidigt som bolaget arbetar för att uppnå de mål som är satta för tillväxt, lönsamhet och avkastning. Genom att nå eller gärna överträffa målen ges utrymme för fortsatt utveckling i linje med bolagets strategiska prioriteringar. Ett gott utfall skapar även värde för aktieägarna, dels genom en årlig utdelning, dels genom att bolagets värde ökar. För mer information om Alfa Lavals finansiella mål, läs på sidan 12.

Men lika viktigt som det är att nå målen och uppfylla affärsidén, lika grundläggande är det beteende som bolaget och dess anställda uppvisar på vägen dit. Alfa Laval ska agera på ett sätt som är långsiktigt hållbart, för ägare såväl som för anställda, kunder, leverantörer och andra intressenter. Ramarna sätts av lagar och regler såsom svensk aktiebolagslag, årsredovisningslagen, börsens regler samt Svensk Kod för bolagsstyrning (i fortsättningen kallad Koden. Dessa kompletteras av bolagets affärsprinciper avseende miljö, mänskliga rättigheter, etik och transparens. Vidare har bolaget interna regler såsom styrdokument med riktlinjer och instruktioner samt processer för kontroll och riskhantering. Styrelsens och VD:s arbete regleras av deras respektive arbetsordningar.

Alfa Lavals bolagsstyrningsrapport för 2016 syftar till att beskriva dessa ramar, fördelningen av ansvar inom bolaget, samt interaktionen mellan årsstämma, styrelse och verkställande direktör. Rapporten är granskad av bolagets revisorer.

Bolaget Alfa Laval

Bolagets firma är Alfa Laval AB (publ) och dess styrelse har sitt säte i Lunds kommun, Sverige. Aktiekapitalet ska uppgå till lägst 745 000 000 och högst 2 980 000 000 kronor. Antalet aktier ska vara lägst 298 000 000 och högst 1 192 000 000. Räkenskapsår är kalenderår. Föremålet för bolagets verksamhet är att direkt, eller genom dotter- och samriskföretag i Sverige och utomlands, bedriva utveckling, tillverkning och försäljning av utrustning och anläggningar, företrädesvis inom områdena separering, värmeöverföring och flödesteknik, att förvalta fast och lös egendom samt annan därmed förenlig verksamhet. Bolagsordningen innehåller inga begränsningar vad gäller hur många röster varje aktieägare kan avge vid en bolagsstämma. Den saknar vidare särskilda bestämmelser om tillsättande och entledigande av styrelseledamöter samt om ändring av bolagsordningen. Alfa Lavals nu gällande bolagsordning antogs vid årsstämman den 20 april 2009 och finns i sin helhet publicerad på www.alfalaval.com.

Aktien och ägarbilden

Alfa Laval hade, per den sista december 2016, 419 456 315 utestående aktier, fördelade på 35 840 aktieägare, enligt Euroclear Swedens aktiebok. Alfa Laval har endast ett aktieslag och varje aktie motsvarar en röst. Den enskilt största ägaren och den enda med ett innehav överstigande 10 procent, var Tetra Laval som per utgången av året ägde 29,1 procent av Alfa Lavals aktier. Näst största ägare var Alecta med 7,2 procent, följt av Swedbank Robur med ett innehav på 5,4 procent. Juridiska personer stod för drygt 94 procent av ägandet, medan fysiska personer stod för återstoden. Geografiskt sett stod följande fem länder för totalt 93,6 procent av ägandet: Sverige, Nederländerna, USA, Storbritannien, och Luxemburg.

För mer information om Alfa Lavals aktie, dess utveckling samt ägarbilden, gå till aktieavsnittet på sidorna 16–17.

Årsstämman

Årsstämman är bolagets högsta, beslutande organ. Alla aktieägare har rätt att delta och varje aktie har en röst. De flesta förslag som tas upp till stämman beslutas med enkel majoritet. Det finns emellertid punkter som kräver kvalificerad majoritet, som till exempel ändringar i bolagsordningen eller beslut om återköp av aktier. Årsstämman ska hållas inom sex månader från räkenskapsårets utgång i Lund eller Stockholm. Normalt hålls den i Lund, runt månadsskiftet april/maj. Datum och plats meddelas senast i samband med att delårsrapporten för det tredje kvartalet offentliggörs. För rätt att delta och rösta vid stämman måste aktieägare vara införd i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken. Aktieägare som inte kan delta personligen, har rätt att delta via ombud med fullmakt. Ägare som har aktier förvaltarregistrerade måste tillfälligt registrera aktierna i eget namn. Årsstämman hålls på svenska och dokumentationen finns tillgänglig på såväl svenska som engelska. Alfa Laval strävar efter att samtliga stämmovalda styrelseledamöter ska delta, samt i möjligaste mån samtliga medlemmar av koncernledningen. Bolagets revisorer är alltid närvarande.

Utdelning och andel av justerad vinst/aktie**

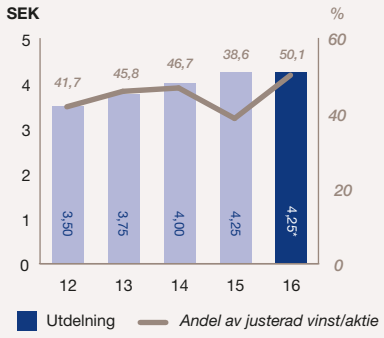

* Styrelsens förslag till årsstämman.
** Justerat för övervärdesavskrivningar.

Ägarkategorier per 30 december 2016

	Antal aktier	Ägarandel, %
Finansiella företag	104 258 015	24,8
Övriga finansiella företag	12 957 335	3,1
Socialförsäkringsfonder	7 992 054	1,9
Staten	414 274	0,1
Kommunal sektor	38 906	0,0
Intresseorganisationer	4 739 921	1,1
Övriga svenska juridiska personer	8 457 626	2,0
Utlandsboende ägare (juridiska och fysiska)	255 813 626	61
Svenska privatpersoner	22 889 319	5,5
Ej kategoriserade juridiska personer	1 895 239	0,5

Källa: Euroclear

Bolagets styrning

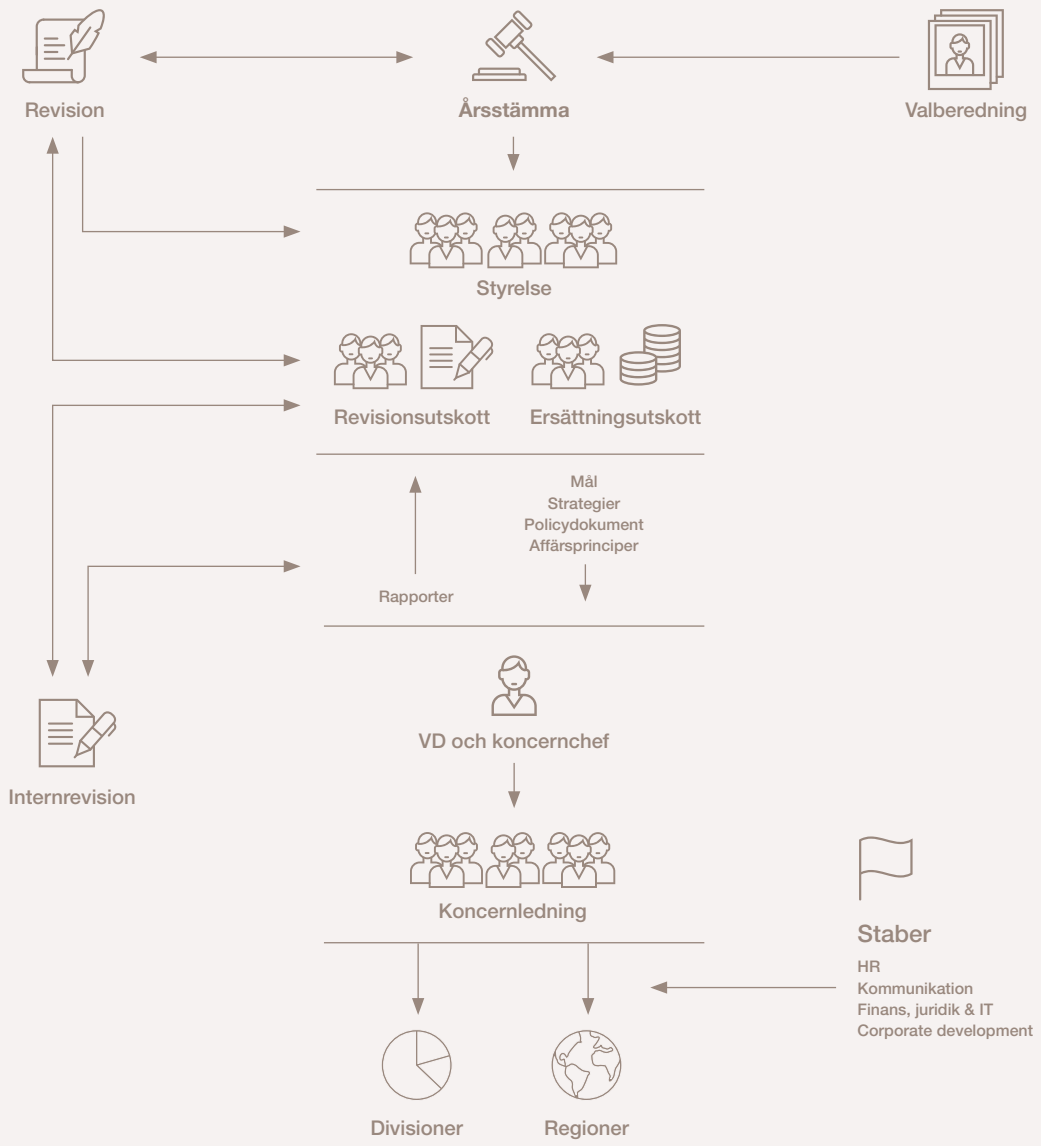

Totalt antal aktieägare

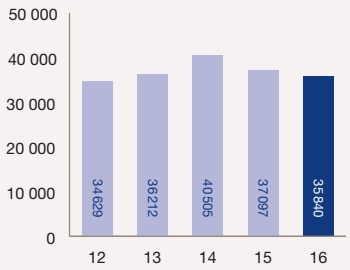

Källa: Euroclear

De tio största ägarna per 30 december 2016*

	Antal aktier	Andel kapital/röster, %	Förändring ägarandel under 2016, %-enheter
Tetra Laval BV	122 037 736	29,1%	3,0
Alecta	30 109 962	7,2%	0,9
Swedbank Robur fonder	22 750 646	5,4%	-1,1
AMF Försäkring och Fonder	21 795 454	5,2%	+/- 0
FAM AB (Foundation Asset Managment)	12 550 000	3,0%	-3
Fjärde AP-fonden	6 551 772	1,6%	0,3
Folksam	3 033 424	0,7%	+/- 0
SEB Investment Management	2 845 295	0,7%	-0,8
SPP Fonder AB	2 629 962	0,6%	+/- 0
Nordea Investment Funds	2 240 493	0,5%	-1,3
Summa de 10 största	**226 544 744**	**54,0%**	

* Tabellen är justerad för aktier som är förvaltarregistrerade. Om dessa inkluderas står de för ett sammanlagt innehav om 11,09 procent.

Årsstämma för 2015
Årsstämma för räkenskapsåret 2015 hölls den 25 april 2016 på Sparbanken Skåne Arena i Lund. Vid stämman deltog 433 personer – inkluderande ägare, ombud, biträden, gäster och funktionärer. Det totala röstetalet representerat var 66,66 procent av det totala röstetalet i bolaget. Till stämmans ordförande valdes styrelsens ordförande Anders Narvinger. Protokoll från årsstämman, liksom all övrig stämmorelaterad information, finns att läsa på www.alfalaval.com/sv/investerare/bolagsstyrning. Nedan återfinns några av de beslut som fattades vid stämman:

– Fastställande av resultat- och balansräkning samt beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen och den verkställande direktören.

– Utdelning i linje med styrelsens förslag om 4:25 kronor per aktie.

– Fastställande att antalet styrelseledamöter ska vara åtta, utan suppleanter.

– Beslut om omval av styrelseledamöterna Gunilla Berg, Arne Frank, Anders Narvinger, Finn Rausing, Jörn Rausing, Ulla Litzén, Ulf Wiinberg och Margareth Øvrum. Lars Renström, som i mars 2016 pensionerades från rollen som bolagets VD, avböjde omval. Vidare antogs valberedningens förslag av revisorer, med omval av den auktoriserade revisorn Håkan Olsson Reising och nyval av den auktoriserade revisorn Joakim Thilstedt. Vidare omvaldes de auktoriserade revisorerna David Olow och Duane Swanson som revisorssuppleanter.

– Arvodet fastställdes, för de ledamöter i styrelsen som inte är anställda i bolaget, till 5 105 000 kronor. Därtill utgår arvode för arbete i styrelsens utskott.

– Fastställande av riktlinjer för ledande befattningshavare, i linje med styrelsens förslag. Dessa riktlinjer omfattade såväl fast kompensation, som ett kortsiktigt och ett långsiktigt program för rörlig ersättning.

Valberedning
Dess arbete
Valberedningen består av representanter för de största ägarna och ska bereda och lägga fram förslag på kandidater till styrelsen samt i förekommande fall, revisorer. Som grund används bland annat den årliga utvärdering av styrelsens arbete, som styrelsens ordförande initierar. Andra viktiga faktorer som vägs in är vilken typ av kompetens som behövs mot bakgrund av företagets strategi. Valberedningen kan ta hjälp av externa resurser i arbetet med att finna lämpliga kandidater och även genomföra intervjuer med individuella styrelseledamöter. Vidare är det valberedningen som lägger fram förslag på ersättningsnivåer till ledamöter i styrelsen och dess utskott.

Dess sammansättning
Valberedningens sammansättning bereds i linje med den process som årsstämman godkänt. Styrelsens ordförande kontaktar representanter för de största aktieägarna vid tredje kvartalets utgång och ber dessa utse var sin ledamot. Valberedningen kan besluta att även styrelseordföranden och ytterligare styrelseledamöter ska ingå. Sammansättningen kommuniceras sedan med ett pressmeddelande, i rapporten för det tredje kvartalet samt på Alfa Lavals hemsida. Inför stämman 2017, skedde offentliggörandet den 14 oktober 2016. Informationen fanns även med i Alfa Lavals rapport för det tredje kvartalet, som publicerades den 25 oktober.

Inför årsstämman för räkenskapsåret 2016
Inför årsstämman ingick följande personer i valberedningen: Jörn Rausing (Tetra Laval), Jan Andersson (Swedbank Robur Fonder), Ramsay Brufer (Alecta), Lars-Åke Bokenberger (AMF) samt Magnus Fernström (Foundation Asset Management). Valberedningens innehav representerade 51,6 procent av antalet utestående aktier per den sista september 2016.

Styrelsens ordförande, Anders Narvinger, valdes till ledamot samt sekreterare och Jörn Rausing till ordförande. Den senares position som styrelseledamot gör rollen som ordförande till en avvikelse från Koden. Bakgrunden är att valberedningen ansåg Jörn Rausing som utomordentligt lämpad att leda dess arbete och nå bästa möjliga resultat för bolagets ägare.

Årsstämma för räkenskapsåret 2016

Årsstämma i Alfa Laval AB (publ) hålls onsdagen den 26 april 2017 klockan 16.00 i Sparbanken Skåne Arena, Klostergårdens idrottsområde, Stattenavägen, i Lund. Efteråt bjuds det på lättare förtäring. Kallelsen till årsstämman införs, i enlighet med bolagsordningen, som en kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar samt på bolagets webbplats tidigast sex och senast fyra veckor innan stämman. Att kallelse skett annonseras i Dagens Nyheter. Som en service till befintliga aktieägare kan de även få information om årsstämman hemskickad per post.

Valberedningens sammansättning inför årsstämman

Namn	Representerande	Ägarandel i Alfa Laval, %*
Jörn Rausing	Tetra Laval	29,09
Jan Andersson	Swedbank Robur Fonder	7,23
Ramsay Brufer	Alecta	7,18
Lars-Åke Bokenberger	AMF Försäkring & Fonder	5,09
Magnus Fernström	Foundation Asset Manegement	2,99

* Per den sista september 2016.

Valberedningens arbete inför årsstämman

Valberedningen höll tre möten inför årsstämman. Därutöver gjordes ett antal avstämningar via telefon och e-post. Mötena omfattade bland annat en utvärdering av styrelsens sammansättning, baserat på den utvärdering av styrelsearbetet som styrelseordföranden genomfört, samt vilken kompetens som kan komma att behövas framöver.

Förslag till valberedningen

Aktieägare som önskar lämna förslag till valberedningen inför årsstämman kan vända sig till Alfa Lavals styrelseordförande Anders Narvinger eller till någon av ägarrepresentanterna. Kontakt kan också ske direkt via e-post till valberedningen@alfalaval.com.

Styrelse

Styrelsens arbete och ansvar

Styrelsen förvaltar bolaget åt ägarna och bär därmed det yttersta ansvaret för bolagets organisation och förvaltning. Styrelsens arbete och ansvar regleras bland annat av svensk aktiebolagslag, lagen om styrelserepresentation för privatanställda, bolagsordningen, styrelsens egen arbetsordning, börsens regelverk för emittenter samt Koden. Styrelsen fastställer och utvärderar bolagets långsiktiga mål och strategier, vilket bland annat inkluderar att fastställa affärsplaner och ekonomiska planer, granska och godkänna bokslut, anta riktlinjer, fatta beslut i frågor rörande förvärv och avyttringar samt besluta om större investeringar eller betydande förändringar i Alfa Lavals organisation och verksamhet. Den ska säkerställa att det finns processer som övervakar efterlevnaden av relevanta lagar och regler. Vidare fastställer den instruktioner för den verkställande direktören gällande den dagliga verksamheten samt godkänner VDs engagemang utanför bolaget. Genom revisionsutskottet handlar styrelsen upp revisionstjänster, håller löpande kontakt med bolagets revisorer och arbetar för att säkerställa god intern kontroll samt formaliserade rutiner som möjliggör övervakning och bedömning av bolagets finansiella situation. Styrelsen utser den verkställande direktören och genom ersättningsutskottet hanteras löner och ersättningar till ledande befattningshavare.

Styrelsens sammansättning

Styrelsen ska bestå av minst fyra och högst tio ledamöter, med högst fyra suppleanter. Idag består styrelsen av åtta ledamöter, utan suppleanter. Ledamöterna väljs årligen för perioden fram till nästa årsstämma och ska ägna uppdraget den tid och omsorg och ha den kunskap som krävs för att på bästa sätt tillvarata bolagets och ägarnas intressen. Vidare utser de fackliga organisationerna tre personalrepresentanter samt tre suppleanter. Till styrelsens sammanträden bjuds bolagets tjänstemän in som föredragande och experter. Bolagets ekonomi- och finansdirektör deltar vid samtliga möten, liksom dess chefsjurist, som är styrelsens sekreterare.

Styrelsens oberoende

Samtliga ledamöter i Alfa Lavals styrelse, som valts av årsstämman, anses oberoende i förhållande till bolaget. Vidare anses samtliga ledamöter oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare, utom Finn Rausing och Jörn Rausing. Dessa kan inte ses som oberoende på grund av deras relation till Tetra Laval, som per den 31 december 2016 ägde 29,1 procent av aktierna i bolaget.

Styrelsens arbetsordning

Styrelsens arbete regleras i en arbetsordning, som årligen fastställs vid det konstituerande mötet. Arbetsordningen beskriver bland annat styrelsens arbetsuppgifter samt ansvarsfördelningen mellan styrelse, utskott och bolagets verkställande direktör. Vidare definieras styrelseordförandens roll och den innehåller även en särskild instruktion för bolagets VD rörande vilken ekonomisk rapportering som ska ske till styrelsen för att denna löpande skall kunna bedöma den ekonomiska situationen.

Styrelsens arbete 2016

Styrelsen höll nio möten under 2016, av vilka åtta var ordinarie. Tre av dem var telefonmöten medan övriga ägde rum i Lund, Stockholm och Aalborg, Danmark. Inför varje möte förbereder bolagets VD en agenda i samråd med styrelsens ordförande. Ordinarie punkter omfattar sådant som resultatutfall, orderutveckling, investeringar och förvärv. Därutöver ägnades mycket tid åt den strategiska genomgång som genomfördes under året.

Förslag till valberedningen

Aktieägare som önskar lämna förslag till valberedningen inför årsstämman kan vända sig till Alfa Lavals styrelseordförande Anders Narvinger eller till någon av ägarrepresentanterna. Kontakt kan också ske direkt via e-post till valberedningen@alfalaval.com.

Utbildning av styrelsen

Varje år genomförs en kombinerad utbildnings- och studieresa till någon av Alfa Lavals anläggningar. Under 2016 gick resan till Alfa Lavals enhet i Aalborg, Danmark.

Utbildning av styrelsen
Samtliga nya styrelseledamöter får ett omfattande introduktionsprogram. Vidare genomförs varje år en kombinerad utbildnings- och studieresa till någon av Alfa Lavals anläggningar. Under 2016 gick resan till Alfa Lavals enhet i Aalborg, Danmark.

Utvärdering av styrelsens arbete
Styrelsens ordförande initierar årligen en utvärdering av styrelsens arbete. Denna fokuserar på arbetsformer, arbetsklimat samt tillgången till och behovet av särskild styrelsekompetens, för att lägga grunden till en väl fungerande styrelse. Med jämna mellanrum anlitas även externa resurser för att utvärdera styrelsens arbete. Utvärderingen, vare sig den sköts internt eller externt, ligger som grund för valberedningens arbete med att nominera styrelseledamöter och föreslå ersättningsnivåer. Under 2016 hanterades utvärderingen av styrelseordföranden som genomförde individuella samtal på mellan en och två timmar med samtliga styrelseledamöter. Utvärderingen följde en tydlig struktur, baserad på gängse förekommande modeller. Resultatet rapporterades till styrelse och valberedning.

Styrelsens ordförande och dennes ansvar
Ordförande leder styrelsearbetet så att det utövas i linje med gällande lagar och regler, Koden samt styrelsens egen arbetsordning. Ordförande ska se till att arbetet är välorganiserat, bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina uppgifter. I dialog med bolagets VD följer ordföranden verksamhetens utveckling och ansvarar för att övriga ledamöter fortlöpande får den information som krävs för att styrelsearbetet skall kunna bedrivas på bästa sätt. Ordförande ska säkerställa att nya styrelseledamöter inom sex månader från att de blivit invalda fått en introduktion till bolaget liksom annan utbildning som ordförande och den individuelle ledamoten kommer överens om. Förutom att ansvara för utvärderingen av styrelsens arbete deltar styrelseordföranden även i utvärderings- och utvecklingsfrågor avseende koncernens ledande befattningshavare. Han kontrollerar att styrelsens beslut verkställs och är även företagets företrädare i ägarfrågor.

Arvodering av styrelsen
Styrelsens arvoden beslutas av årsstämman efter förslag från valberedningen. Till ordförande och ledamöter i revisions- samt ersättningsutskott, utgår tillägg. Arvodena för styrelse- och kommittéuppdrag är inte pensionsgrundande.

Utskott
Alfa Lavals bolagsordning fastställer att det ska finnas ett ersättningsutskott och ett revisionsutskott som rapporterar till styrelsen. Utskottsledamöterna utses bland styrelseledamöterna ett år i taget.

Revisionsutskottet
Ansvarsområden
Revisionsutskottet säkerställer att principerna för finansiell rapportering och intern kontroll efterlevs. Det utformar riktlinjer för bolagets ekonomiska rapportering och uppföljning och äger beslutanderätt om den interna revisionen. Utskottet granskar rutinerna för redovisning och finansiell kontroll samt de externa revisorernas arbete, deras kvalifikationer och oberoende. För ytterligare information om vilka uppgifter som åligger revisionsutskottet se ”Styrelsens rapport om intern kontroll” på sidan 58.

Ledamöter och möten 2016
Ledamöterna utses årsvis vid styrelsens konstituerande möte. Under 2016 utgjordes dessa av Finn Rausing (ordförande), Gunilla Berg och Ulla Litzén, med bolagets chefsjurist som sekreterare. Under året hölls fyra möten, varav ett per telefon. Närvarande var även bolagets ekonomi- och finansdirektör, den ansvarige för internrevisionen samt bolagets revisorer. Mötena avhandlade bland annat följande: genomgång av rutinerna för bolagsstyrning, genomgång och resultatuppföljning av den årliga återrapporteringen från för närvarande drygt 200 chefer avseende styrning, uppdatering av utvecklingen inom IFRS, förändringar i Koden, genomgång av avsättningar och reserveringar i koncernen, genomgång av koncernmässiga övervärden, transferprissättning samt IT-säkerhet.

Ersättningsutskottet
Ansvarsområden
Ersättningsutskottet agerar i samband med anställningar och utnämningar, samt i andra villkorsfrågor som rör VD och koncernledning. Utskottets ska bereda riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare, som sedan beslutas av årsstämman samt ge förslag till styrelsen beträffande löne- och anställningsvillkor för VD. Utskottet ska även hantera löne- och anställningsvillkor för de ledande befattningshavare som rapporterar direkt till VD.

Arvodering av styrelsen och närvaro vid styrelsemöten

● Ordförande

		Styrelsen	
	Namn	Närvaro	Ersättning
Utsedd av årsstämman	Anders Narvinger	● 9	1 500 000
	Gunilla Berg	9	515 000
	Arne Frank	8	515 000
	Margareth Øvrum	9	515 000
	Ulla Litzén	9	515 000
	Finn Rausing	9	515 000
	Jörn Rausing	8	515 000
	Lars Renström *	2	
	Ulf Wiinberg	8	515 000
	Totalt		**5 105 000**
Arbetstagarrepresentanter	Henrik Nielsen	9	
	Susanna Norrby **	3	
	Susanne Jonsson ***	2	
	Bror García Lantz	9	
	Leif Norkvist	1	
	Christer Olofsson	3	
	Antal möten	**9**	

* Avgick i samband med årsstämman 2016. ** Lämnade sin position i oktober 2016. *** Tillträdde i oktober 2016.

Ledamöter och möten 2016
Ersättningsutskottet utses årsvis vid styrelsens konstituerande möte. Under 2016 bestod utskottet av Anders Narvinger (ordförande), Jörn Rausing samt Arne Frank. Utskottet höll fyra möten under året. Därutöver hölls telefonmöten angående löpande frågor. Varje möte protokollförs och innehållet delges styrelsen, förutom i vissa fall då besluten protokollförs direkt i motsvarande styrelseprotokoll. Under året var ersättningsutskottet delaktigt i utvärderingen av kandidater till chefspositioner i den nya organisationsstrukturen. För övrigt omfattade utskottets möten genomgång och uppföljning av riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare, övriga koncernriktlinjer och internationella frågeställningar inom området samt personalfrågor avseende integration av förvärvade bolag. Uppföljning av chefsutvecklingen skedde och villkoren för koncernledningen samt koncernens incitamentsprogram hanterades.

Bolagets revisorer
Revisorerna är ett kontrollorgan som utses av årsstämman. Uppdraget omfattar att granska redovisning och bokslut i enskilda bolag, värdera tillämpade redovisningsprinciper, bedöma företagsledningens förvaltning, översiktligt granska delårsrapporten för det tredje kvartalet samt utvärdera den övergripande presentationen i årsredovisningen. Resultatet – revisionsberättelsen – delges aktieägarna i årsredovisningen och vid årsstämman. Vidare ger revisorerna ett utlåtande om förslaget till styrelsens ansvarsfrihet, ett uttalande till årsstämman huruvida denna bör fastställa balans- och resultaträkning samt ett uttalande om bolagsstyrningsrapporten. Antalet revisorer ska vara lägst en och högst två, med högst två suppleanter. Till revisor och i förekommande fall revisorssuppleant, utses auktoriserad revisor eller registrerat revisionsbolag. Vid årsstämman den 25 april 2016, valdes de auktoriserade revisorerna Håkan Olsson Reising samt Joakim Thilstedt till ordinarie revisorer. David Olow och Duane Swanson valdes till revisorssuppleanter. Alfa Laval bedömer att ingen av revisorerna har någon relation till Alfa Laval eller till Alfa Laval närstående bolag vilken kan påverka deras oberoende. Under 2016 fick styrelsen i sin helhet rapporter från bolagets revisorer vid två tillfällen. Vid ett tillfälle skedde det utan att VD, eller annan person från koncernledningen, var närvarande. Separat rapportering till revisionsutskottet ägde rum vid fyra tillfällen.

Ersättning till revisorer
Se not nr 7 på sidan 109.

Arvodering och närvaro vid utskottsmöten

● Ordförande

	Ersättningsutskott		Revisionsutskott	
Namn	Närvaro	Ersättning	Närvaro	Ersättning
Anders Narvinger	● 4	50 000		
Gunilla Berg			4	100 000
Arne Frank	4	50 000		
Margareth Øvrum				
Ulla Litzén			4	100 000
Finn Rausing			● 4	150 000
Jörn Rausing	4	50 000		
Lars Renström *				
Ulf Wiinberg				
Totalt		**150 000**		**350 000**
Antal möten	**4**		**4**	

* Avgick i samband med årsstämman 2016.

Styrelse och revisorer

Valda av årsstämman

Anders Narvinger
Ordförande sedan 2003.

Född: 1948

Tidigare VD för Teknikföretagen, samt VD och koncernchef för ABB Sverige.

Utbildning: Civilingenjörsexamen från Lunds Tekniska Högskola. Ekonomexamen från Uppsala Universitet.

Styrelseordförande i ÅF AB, Coor Service Management AB och Capio AB.

Oberoende av bolag och större ägare.

Antal aktier i Alfa Laval:
40 000* (40 000**)

Gunilla Berg
Styrelsemedlem sedan 2004.

Född: 1960

CFO för PostNord koncernen.

Tidigare bland annat Vice VD och CFO för SAS koncernen samt Vice VD och CFO för KF koncernen.

Utbildning: Civilekonom från Handelshögskolan i Stockholm.

Styrelsemedlem i Atlas Copco AB.

Oberoende av bolag och större ägare.

Antal aktier i Alfa Laval:
3 400* (3 400**)

Ulf Wiinberg
Styrelsemedlem sedan 2013.

Född: 1958

Tidigare koncernchef för H. Lundbeck A/S, direktör för Wyeth Pharmaceuticals, EMEA/Canada & BioPharma, samt en rad andra ledande positioner inom Wyeth.

Styrelseordförande i: Avillion LLP, Hansa Medical AB, Trialbee AB och Sigrid Therapeutics.

Styrelsemedlem i UCB Pharma och Agenus Inc.

Oberoende av bolag och större ägare.

Antal aktier i Alfa Laval:
20 000* (20 000**)

Margareth Øvrum
Styrelsemedlem sedan 2015.

Född: 1958

Koncerndirektör i Statoil ASAs koncernledning.

Tidigare flera ledande positioner på Statoil, samtliga i Norge, inom teknologi, projekt, produktion, underhåll, hälsa, säkerhet, miljö och inköp.

Utbildning: Civilingenjör i teknisk fysik från Norges Tekniska Högskola i Trondheim, Norge.

Styrelsemedlem i Atlas Copco samt i FMC Corporation.

Oberoende av bolag och större ägare.

Antal aktier i Alfa Laval:
–

Arbetstagarrepresentanter

Henrik Nielsen
Arbetstagarrepresentant sedan 2015.

Född: 1968

Anställd inom Alfa Laval sedan 1994.

Arbetstagarrepresentant för IF Metall.

Antal aktier i Alfa Laval:
–

Susanna Norrby
Arbetstagarrepresentant sedan 2003.

Född: 1967

Anställd inom Alfa Laval sedan 1992.

Arbetstagarrepresentant för SACO.

Antal aktier i Alfa Laval:
5 000* (5 000**)

Lämnade sin position i oktober 2016.

Susanne Jonsson
Arbetstagarrepresentant sedan 2016.

Född: 1965

Anställd inom Alfa Laval sedan 2008.

Arbetstagarrepresentant för SACO.

Antal aktier i Alfa Laval:
–

Tillträdde i oktober 2016.

Bror García Lantz
Arbetstagarrepresentant sedan 2012.

Född: 1965

Anställd inom Alfa Laval sedan 1990.

Arbetstagarrepresentant för Unionen.

Antal aktier i Alfa Laval:
100* (–)**

Ulla Litzén
Styrelsemedlem sedan 2006.

Född: 1956

Tidigare bland annat VD i W Capital Management och olika ledande befattningar inom Investor.

Utbildning: Civilekonom från Handelshögskolan i Stockholm, MBA från Massachusetts Institute of Technology.

Styrelsemedlem i bland annat Boliden AB, Electrolux AB, Husqvarna AB, NCC AB och Ratos AB.

Oberoende av bolag och större ägare.

Antal aktier i Alfa Laval:
29 000* (29 000**)

Finn Rausing
Styrelsemedlem sedan 2000.

Född: 1955

Utbildning: Jur. kand., MBA (INSEAD).

Styrelsemedlem i Tetra Laval Group, DeLaval Holding AB, EQT AB och Swede Ship Marine AB.

Oberoende av bolag.

Antal aktier i Alfa Laval:
–

Arne Frank
Styrelsemedlem sedan 2010.

Född: 1958

VD och koncernchef för AAK AB.

Utbildning: Civilingenjör i industriell ekonomi från Linköpings Tekniska Högskola.

Styrelseordförande i Inwido AB.

Oberoende av bolag och större ägare.

Antal aktier i Alfa Laval:
46 000* (16 000**)

Jörn Rausing
Styrelsemedlem sedan 2000.

Född: 1960

Ansvarig för sammanslagningar och förvärv inom Tetra Laval Group.

Utbildning: Civilekonom.

Styrelsemedlem i Tetra Laval Group, Ocado PLC och DeLaval Holding AB.

Oberoende av bolag.

Antal aktier i Alfa Laval:
–

Lars Renström
Styrelsemedlem sedan 2005.

Född: 1951.

Verkställande direktör och koncernchef i Alfa Laval den 1 oktober 2004 till den 29 februari 2016.

Tidigare bland annat VD och koncernchef för Seco Tools AB, divisionschef i Ericsson AB och Atlas Copco AB.

Utbildning: Civilingenjör och ekonomie kandidat.

Styrelseordförande i ASSA ABLOY AB.

Styrelsemedlem i Tetra Laval Group.

Antal aktier i Alfa Laval:
40 400* (40 400**).

Avgick i samband med årsstämman 2016.

Suppleanter för arbetstagarrepresentanter

Leif Norkvist
Styrelsesuppleant sedan 2009.

Född: 1961
Anställd inom Alfa Laval sedan 1993.
Styrelsesuppleant för IF Metall.

Stefan Sandell
Styrelsesuppleant sedan 2005.

Född: 1971
Anställd inom Alfa Laval sedan 1989.
Styrelsesuppleant för Ledarna.

Christer Olofsson
Styrelsesuppleant sedan 2015.

Född:: 1972
Anställd inom Alfa Laval sedan 1998.
Styrelsesuppleant för IF Metall.
Tillträdde den 3 juni 2015.

Revisorer

Håkan Olsson Reising
Auktoriserad revisor, KPMG.

Född: 1961
Ordinarie revisor sedan 2015.

Joakim Thilstedt
Auktoriserad revisor, KPMG.

Född: 1967
Ordinarie revisor sedan 2016.

Revisorssuppleanter

David Olow
Auktoriserad revisor, KPMG.

Född: 1963
Revisorssuppleant i Alfa Laval sedan 2014.

Duane Swanson
Auktoriserad revisor, KPMG.

Född: 1959
Revisorssuppleant i Alfa Laval sedan 2014.

* Innehav per den 31 december 2016.
** Innehav per den 31 december 2015.

VD och övriga i den verkställande ledningen

Tom Erixon
VD och koncernchef

Född: 1960

Koncernchef sedan 1 mars 2016.

Tidigare bland annat VD och koncernchef för OVAKO AB, VD Sandvik Coromant.

Styrelsemedlem i Boliden AB, Chinsay.

Utbildning: Juristexamen från Lunds universitet, MBA från IESE, Barcelona.

Antal aktier i Alfa Laval:
34 900 + 4 300 via en kapitalförsäkring*.

Joakim Vilson
Direktör, region Central- och Östeuropa, Latinamerika, Mellanöstern samt Afrika.

Född: 1965

Anställd i Alfa Laval sedan 1990.

Regionansvarig sedan den 1 januari 2013. Innan dess bland annat chef för regionen Mid Europe och segmentet Process Industry.

Utbildning: Civilingenjör.

Antal aktier i Alfa Laval:
6 520* (6 520**)

Peter Torstensson
Informationsdirektör.

Född: 1955

Anställd i Alfa Laval sedan 1999.

Informationsdirektör sedan 1999. Tidigare bland annat VD för Borstahusen Informationsdesign.

Antal aktier i Alfa Laval:
66 000* (66 000**)

Thomas Thuresson
Ekonomi- och finansdirektör.

Född: 1957

Anställd i Alfa Laval sedan 1988.

Ekonomi- och finansdirektör sedan 1995. Tidigare bland annat controller inom affärsområde Flow och koncern-controller för Alfa Laval-koncernen.

Styrelsemedlem i JM AB.

Utbildning: Civilekonom, IMD (BPSE).

Antal aktier i Alfa Laval:
130 095* (130 170**)

Nish Patel
Direktör, region Västeuropa och Nordamerika.

Född: 1962

Anställd i Alfa Laval sedan 1984.

Regionansvarig sedan 2011. Tidigare bland annat chef för Indien och Storbritannien.

Utbildning: Civilingenjör.

Antal aktier i Alfa Laval:
47 552* (47 552**)

Svante Karlsson
Direktör, Process Technologydivisionen.

Född: 1955

Anställd i Alfa Laval sedan 1984.

Tidigare bland annat chef för Equipmentdivisionen, för affärsområde Thermal samt VD för Marine & Power.

Utbildning: Civilekonom.

Antal aktier i Alfa Laval:
60 344* (60 344**)

Göran Mathiasson
Direktör, Operationsdivisionen.

Född: 1953

Anställd i Alfa Laval sedan 1979.

Chef för Operationsdivisionen sedan april 2003. Tidigare bland annat ansvarig för Alfa Laval Manufacturing och Thermal Technology inklusive Forskning & Utveckling, produktionsutveckling, systemutveckling och inköp.

Styrelsemedlem i Heatex AB.

Utbildning: Civilingenjör.

Antal aktier i Alfa Laval:
6 588* (6 588**)

Peter Leifland
Direktör, Marine & Dieseldivisionen.

Född: 1954

Anställd i Alfa Laval sedan 1985.

Chef för divisionen sedan 2011. Tidigare bland annat regionansvarig för Västeuropa och Nordamerika 2004–2011, Asien och Latinamerika 2001–2004 och Östeuropa och Latinamerika 1999–2001.

Utbildning: Jur. kand. lic. spec., IMD (PED).

Antal aktier i Alfa Laval:
430 000* (430 000**)

*Innehav per den 31 december 2016.
**Innehav per den 31 december 2015.

Susanne Pahlén Åklundh
Direktör, Equipmentdivisionen.

Född: 1960

Anställd i Alfa Laval sedan 1983.

Chef för Equipmentdivisionen sedan 2009. Tidigare bland annat chef för regionerna Mid Europe och Nordic samt segmentet Process Industry.

Styrelsemedlem i Trelleborg AB.

Utbildning: Civilingenjör.

Antal aktier i Alfa Laval:
10 000* (8 000**)

Ray Field
Direktör, region Asien, Indien och Oceanien.

Född: 1954

Anställd i Alfa Laval sedan 1985.

Regionansvarig sedan den 1 september 2004. Innan dess bland annat VD för Alfa Laval i Kina i drygt tio år.

Utbildning: Civilingenjör.

Antal aktier i Alfa Laval:
54 588* (54 588**)

Gick i pension per den sista juni. Positionen hölls av Joakim Vilson under återstoden av året.

Ansvarsområden
VD styr den dagliga, operativa verksamheten och ansvarar för att styrelsen får tillgång till nödvändig information och beslutsunderlag. VD ansvarar för att företagets redovisning följer gällande lagar och bestämmelser samt att de etiska riktlinjer som ingår i Alfa Lavals affärsprinciper präglar bolagets uppträdande. VD stöds av en ledningsgrupp till vilken ansvar och befogenheter delegeras. Personerna i ledningsgruppen omfattar tre regionchefer, fyra divisionschefer samt ansvariga för HR, kommunikation samt finans/juridik/IT.

Ledningsgruppsmöten under 2016
Ledningsgruppen höll sex protokollförda ordinarie möten under 2016 och dessutom hölls ett 15-tal koncernledningsmöten, helt relaterade till den strategiska översyn som genomfördes under året. Därutöver genomfördes kvartalsvisa genomgångar av verksamhetsutvecklingen i såväl divisioner som regioner, omfattande affärsläge, resultat, resultatbedömning de närmaste tolv månaderna och specifika frågor för respektive verksamhetsdel. Vidare hölls särskilda strategimöten som bland annat hanterade ledningens förslag till framtida inriktning avseende såväl den organiska utvecklingen som förvärv. Under 2016 koncentrerades genomgången till risker och möjligheter inom enskilda segment, produkter, applikationsområden och geografier, samt konsekvenserna för försörjningskedjan, med utgångspunkt från det strategiska översynsarbete som präglade året.

Ersättning till ledande befattningshavare, pensioner samt avgångsvederlag/uppsägning
Ersättningsprinciperna för VD och den verkställande ledningen bestäms av årsstämman. För ytterligare information, se sidorna 107–108.

Peter Bailliere
Personaldirektör.

Född: 1963

Anställd i Alfa Laval sedan 2007.

Personaldirektör sedan den 1 juli 2007. Tidigare koncernövergripande personaldirektör för Volvo Cars.

Utbildning: Mastersexamen i sociologi. Juris kandidatexamen med inriktning i skatterätt.

Antal aktier i Alfa Laval:
–

Operativ styrning

Alfa Lavals modell för operativ styrning är en matris där divisioner och segment går lodrätt genom den vågräta, geografiska delen. Operationsdivisionen, som hanterar produktionsrelaterade inköp, produktion, logistik och distribution, utgör en gemensam försörjningskedja för de säljande divisionerna.

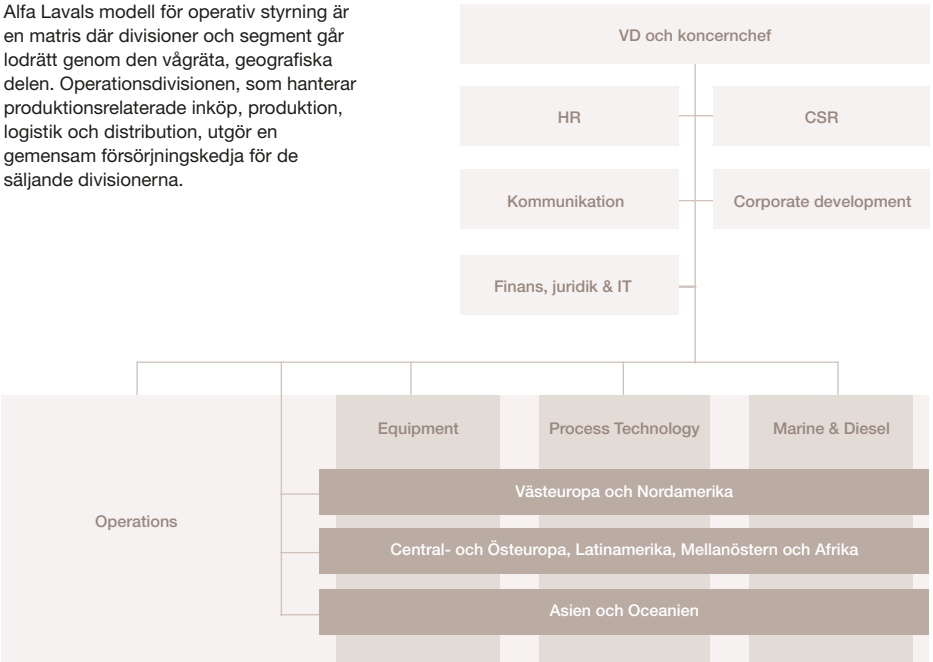

Styrelsens rapport om intern kontroll

Styrelsen ansvarar för bolagets interna kontroll, med målet att skydda bolagets tillgångar och därmed ägarnas intressen. Genom god intern kontroll säkerställer styrelsen att Alfa Lavals rapportering är tillförlitlig och att lagar, regler, tillämpliga redovisningsstandarder samt bolagets affärsprinciper följs. Kommunikation och finansiell rapportering ska vara korrekt, relevant, saklig och transparent.

Kontrollmiljö
Kontrollmiljön inkluderar de interna styrinstrument som styrelsen antagit för den dagliga verksamheten. Styrinstrumenten utgörs av policydokument, vilka fortlöpande prövas, omarbetas och uppdateras. Dessa dokument omfattar bland annat styrelsens arbetsordning, VD:s instruktioner, rapportinstruktioner, bolagets finanspolicy, affärsprinciper, investeringspolicy samt kommunikationspolicy.

Styrelsen har bland annat det övergripande ansvaret för den ekonomiska rapporteringen och ska utvärdera verksamhetens prestationer och resultat genom ett rapportpaket som innehåller utfall, prognoser samt analys av viktiga nyckelfaktorer. Den behandlar även bolagets delårsrapporter samt bokslutskommuniké och ska åtminstone en gång om året träffa de externa revisorerna, utan att VD eller andra ur koncernledningen är närvarande.

Styrelsens revisionsutskott ska säkerställa att principerna för finansiell rapportering och intern kontroll efterlevs. Det följer upp effektiviteten i de interna kontrollsystemen samt går igenom de finansiella processerna för att säkerställa att informationen kan härledas till underliggande finansiella system, att den är enligt lag och i linje med relevanta standarder. Det granskar rutinerna för redovisning och finansiell kontroll samt behandlar bolagets finansiella rapporter. Vidare övervakas, utvärderas och diskuteras väsentliga frågeställningar inom områdena redovisning och rapportering. Utskottet utvärderar och hanterar även information om tvister och eventuella oegentligheter och bistår ledningen i att identifiera och utvärdera främst de finansiella och jämförbara risker som kan ha bäring på verksamheten för att se till att arbetet inriktas på att hantera dessa. Revisionsutskottet har beslutanderätt om den interna revisionen och ska säkerställa funktionens effektivitet genom att utvärdera dess aktiviteter, resurser och struktur. Vidare ska det gå igenom internrevisionens resultat och rekommendationer för att säkerställa att dessa hanteras på lämpligt sätt. Det ska även gå igenom den interna revisionsplanen var sjätte månad för att se till att den hanterar riskområden och den ska se till att det finns en lämplig samordning mellan intern- och externrevision. Revisionsutskottet granskar de externa revisorernas arbete, kvalifikationer och oberoende och resultatet av granskningen delges årligen företagets valberedning. Utskottet stödjer valberedningen i arbetet med revisorsnomineringar samt genomför en årlig genomgång av det föreslagna revisionsomfånget.

Interna möten, möten med internrevisionen, de externa revisorerna och olika specialister i den verkställande ledningen och dess supportfunktioner återrapporteras till styrelsen.

VD lyder under styrelsens utfärdade instruktioner och ska säkerställa en effektiv kontrollmiljö. VD ansvarar för det löpande interna kontrollarbetet, för att bolagets bokföring är enligt lag och att hanteringen av tillgångar sköts på ett tillfredställande sätt.

Den verkställande ledningen ska förvalta och underhålla det interna kontrollsystem som krävs för att hantera väsentliga risker i den löpande verksamheten. Ledningen ska även tydligt verka för att alla anställda förstår kraven på, och den enskilda individens roll i, upprätthållandet av god intern kontroll.

Internrevisionen granskar och verkar för förbättring av internkontrollen, genomför interngranskningar – som rapporteras till revisionsutskottet – samt föreslår planeringen för de kommande sex till åtta månaderna. Internrevisionen distribuerar rapporter från enskilda revisioner till berörda medlemmar av koncernledningen. För att garantera att konkreta åtgärder vidtas efter en internrevision, finns rutiner för löpande uppföljning av överenskomna åtgärder. Dessa baseras på att man lägger en överenskommen tidplan med respektive ansvarig för enskilda aktiviteter. Internrevisionen består av två interna revisorer, interna specialistresurser samt externa revisorer. Internrevisioner täcker ett brett spektrum av funktioner och frågeställningar, fastställda av styrelsen. Bland annat granskas: efterlevnaden av de system, riktlinjer, policys och processer som etablerats för koncernens affärsverksamhet, att det finns system som ser till att ekonomiska transaktioner genomförs, arkiveras och rapporteras på ett noggrant och lagenligt sätt, möjligheter till att förbättra ledningens kontroll, bolagets lönsamhet samt organisation, vilka kan komma att identifieras under revisionerna. Under 2016 genomfördes 35 internrevisioner.

Riskbedömning
Inom ramen för löpande verksamhet och uppföljning finns rutiner för riskbedömning vad gäller den finansiella rapporteringen. Dessa syftar till att identifiera och utvärdera risker som kan påverka den interna kontrollen. Rutinerna omfattar bland annat riskbedömning i samband med strategisk planering och förvärvsaktiviteter samt processer för att fånga upp förändringar i redovisningsregler så att dessa på ett korrekt sätt återspeglas i den finansiella rapporteringen.

Kontrollstrukturer
Kontrollstrukturer finns inom alla delar av organisationen för att förebygga, upptäcka och korrigera felaktigheter eller avvikelser. De hanterar de risker som styrelse och ledning bedömer är relevanta för verksamheten, för den interna kontrollen och för den finansiella rapporteringen. Strukturen omfattar både en organisation med tydliga roller som möjliggör en effektiv, och ur ett internkontrollperspektiv lämplig, ansvarsfördelning och även specifika kontrollaktiviteter för att upptäcka och i tid förebygga

att en risk realiseras. Vidare ingår tydliga beslutsprocesser samt beslutsordningar för till exempel investeringar, avtal, förvärv och avyttringar, resultatanalyser och andra analytiska uppföljningar, avstämningar, inventeringar samt automatiska kontroller i IT systemen.

Information och kommunikation
Bolagets regler, riktlinjer och manualer kommuniceras via flera interna kanaler och effektiviteten i denna kommunikation följs löpande upp. Medarbetare kan kommunicera betydelsefull information till relevanta mottagare, ytterst styrelsen vid behov, genom både formella och informella kanaler. Det finns även tydliga riktlinjer för den externa kommunikationen, vilka syftar till att ge en så korrekt bild som möjligt samtidigt som alla skyldigheter efterlevs.

Uppföljning
Uppföljning av den interna kontrollen sköts av främst två organ – Revisionsutskottet och Internrevisionen. Revisionsutskottet lägger fast de principer som skall gälla avseende redovisning och finansiell rapportering och utövar uppföljning av detta regelverk. Utskottet träffar externrevisorerna för att informera sig om revisionens inriktning och omfattning, diskutera utfall samt samordningen av den externa och interna revisionen. Det lägger även fast inriktning, omfattning och tidplaner för Internrevisionens arbete, vars granskningar rapporteras till revisionsutskottet och fortlöpande även till ledningen för eventuella åtgärder. Omfattningen av Internrevisionens arbete innefattar bland annat operationell effektivitet, efterlevnad av regler och riktlinjer samt kvaliteten på dotterbolagens finansiella rapportering. Vidare finns det en årlig återkopplingsfunktion som riktar sig till bolagets ledande befattningshavare. Denna ska se till att Alfa Lavals interna instruktioner och regler är fullt tillämpade. Samtliga chefer som rapporterar direkt till en person i koncernledningen ska gå igenom de riktlinjer och regler som berör deras respektive område. De ska underteckna dokument som bekräftar att de är insatta i innebörden av dessa riktlinjer samt att de tillämpas inom deras ansvarsområde. Om det framkommer avvikelser jämfört med instruktionerna ska de specificera vilka åtgärder de ämnar vidta för att säkerställa uppfyllelse. Processen syftar även till att öka transparensen och därmed underlätta de externa och interna revisorernas bedömning.

Lund i februari 2017
Styrelsen

Revisors yttrande om bolagsstyrningsrapporten

Till årsstämman i Alfa Laval AB, org.nr 556587-8054

Uppdrag och ansvarsfördelning
Vi har granskat bolagsstyrningsrapporten för år 2016 på sidorna 46–59. Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen. Vårt ansvar är att uttala oss om bolagsstyrningsrapporten på grundval av vår revision.

Granskningens inriktning och omfattning
Granskningen har utförts i enlighet med RevU 16, Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med rimlig säkerhet uttala oss om att bolagsstyrningsrapporten inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för informationen i bolagsstyrningsrapporten. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Uttalanden
Vi anser att en bolagsstyrningsrapport har upprättats och att den är förenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen.

Lund, den 3 mars 2017

Håkan Olsson Reising
Auktoriserad revisor

Joakim Thilstedt
Auktoriserad revisor

Finansiella rapporter

Förvaltningsberättelse 62
Koncernens kassaflöden 74
Kommentarer till koncernens kassaflöden 75
Koncernens totala resultat 76
Kommentarer till koncernens totala resultat 77
Koncernens finansiella ställning 80
Kommentarer till koncernens finansiella ställning 82
Förändringar i koncernens egna kapital 82
Kommentarer till förändringar i koncernens egna kapital 83
Moderbolagets kassaflöden 84
Moderbolagets resultat 84
Moderbolagets finansiella ställning 85
Förändringar i moderbolagets egna kapital 86
Kommentarer till boksluten 87
Redovisningsprinciper 87
Mål, riktlinjer och processer för förvaltning av kapital 96
Finansiella risker 97
Operationella risker 101
Noter 104
Revisionsberättelse 135

Tioårsöversikt 140
Definitioner 142

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Alfa Laval AB (publ) får härmed avge sin årsredovisning för verksamhetsåret 2016.

Informationen i denna årsredovisning är sådan information som Alfa Laval AB (publ) skall offentliggöra i enlighet med lagen om värdepappersmarknaden. Informationen lämnades för offentliggörande genom att årsredovisningen publicerades på Alfa Lavals hemsida den 28 mars 2017 klockan 10.00 och genom att den tryckta årsredovisningen skickades ut till aktieägarna i vecka 14, 2017 med start den 5 april 2017.

Alfa Laval AB är ett publikt aktiebolag. Bolagets säte är i Lund och bolaget är registrerat i Sverige under organisationsnummer 556587-8054. Huvudkontoret har besöksadressen Rudeboksvägen 1 i Lund och postadressen Box 73, 221 00 Lund, Sverige. Alfa Lavals hemsida är: www.alfalaval.com.

Finansiella rapporter

Följande delar av årsredovisningen är finansiella rapporter: förvaltningsberättelsen, tioårsöversikten, koncernens kassaflöden, koncernens totala resultat, koncernens finansiella ställning, förändringar i koncernens egna kapital, moderbolagets kassaflöden, moderbolagets resultat, moderbolagets finansiella ställning, förändringar i moderbolagets egna kapital samt notapparaten. Samtliga dessa har reviderats av revisorerna.

Bolagsstyrningsrapporten, som också har reviderats av revisorerna, återfinns på sidan 45.

Ägare och legal struktur

Alfa Laval AB (publ) utgör moderbolag för Alfa Laval koncernen.

Bolaget hade 35 840 (37 097) aktieägare den 31 december 2016. Den största ägaren är Tetra Laval B.V., Nederländerna som äger 29,1 (26,1) procent. Efter den största ägaren kommer nio institutionella ägare med andelar mellan 7,2 och 0,6 procent. Dessa tio största aktieägare innehade 54,7 (57,4) procent av aktierna.

Verksamhet

Alfa Laval koncernen bedriver utveckling, produktion och försäljning av produkter och anläggningar baserat på tre huvudteknologier: separering/filtrering, värmeöverföring och flödeshantering.

Alfa Lavals verksamhet är indelad i tre affärsdivisioner ”Equipment”, ”Process Technology” och ”Marine & Diesel” som säljer till externa kunder och en division ”Operations & Övrigt” som täcker inköp, produktion och logistik liksom företagsledning och icke kärnverksamheter. Dessa fyra divisioner utgör Alfa Lavals fyra rörelsesegment.

De tre affärsdivisionerna (rörelsesegmenten) är i sin tur indelade i ett antal kundsegment. Kunderna till Equipment-divisionen köper produkter, medan kunderna till Process Technology-divisionen köper system för processapplikationer. Kunderna till Marine & Diesel-divisionen köper produkter och system för marina och offshore applikationer samt för dieselkraftverk. Equipment-divisionen består av fyra kundsegment: Industrial Equipment, OEM (Original Equipment Manufacturers), Sanitary Equipment och eftermarknadssegmentet Service. Process Technology-divisionen består av fyra kundsegment: Energy & Process, Food & Life Science, Water & Waste Treatment och eftermarknadssegmentet Service. Marine & Diesel-divisionen består av fyra kundsegment: Marine & Diesel Equipment, Marine & Offshore Systems, Marine & Offshore Pumping Systems och eftermarknadssegmentet Service.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

De huvudsakliga risker och osäkerhetsfaktorer som koncernen står inför har att göra med prisutvecklingen på metaller, fluktuationer i större valutor och konjunkturutvecklingen. För ytterligare information, se avsnitten om finansiella och operationella risker och avsnittet om redovisningsprinciper som är kritiska för bolagets resultat och ställning, avsnittet om huvudsakliga källor till osäkerhet i uppskattningar och avsnittet om bedömningar under redovisningsprinciperna.

Förvärv av verksamheter

Den kompletta informationen om förvärven återfinns i not 16. Nedan följer en kortare sammanfattning av respektive förvärv under 2016.

Den 21 maj 2016 har Alfa Laval förvärvat ytterligare 8,33 procent av aktierna i dotterbolaget Chang San Engineering Co Ltd i Sydkorea för MSEK 33, vilket ökar innehavet från 75 procent till 83,33 procent. Den 15 juli 2016 har Alfa Laval förvärvat de resterande 4,67 procenten av aktierna i Frank Mohn do Brasil Ltda för MSEK 4, vilket gör det till ett 100 procent ägt dotterbolag. Innehaven i dessa två bolag ingick i förvärvet av Frank Mohn AS under 2014.

Den 5 oktober 2016 slutfördes en selektiv reduktion av aktiekapitalet i det indiska dotterbolaget Alfa Laval (India) Ltd, varvid innehaven utan bestämmande inflytande motsvarande 1,8 procent av ägandet blev utlösta för MSEK 174. Därefter är bolaget ett helägt dotterbolag.

Avyttring av verksamheter

Den 15 juni 2016 har Alfa Laval avyttrat samtliga andelar i joint venture bolaget Halaas og Mohn AS i Norge för MSEK 1. Innehavet i bolaget följde med förvärvet av Frank Mohn AS under 2014.

Den 24 augusti 2016 har Alfa Laval avyttrat samtliga andelar i LHE (Qingdao) Heat Exchanger Co. Ltd. i Kina för MSEK 12.

Avyttring av fastigheter

Under 2016 har några mindre fastigheter i olika länder sålts för MSEK 33 (9) med ett realiserat resultat om MSEK 20 (-7), vilket redovisats i övriga rörelseintäkter respektive övriga rörelsekostnader.

Den tomma fastigheten i Spijkenisse i Nederländerna skall säljas och en liten fastighet i Frankrike är tom och har varit till salu under flera år. De förväntas inte kunna säljas inom det närmaste året.

En fastighet i Lima i Peru och den tomma fastigheten i Groningen i Nederländerna är till salu och förväntas kunna säljas inom det närmaste året och är därför fortsatt klassificerade som omsättningstillgångar för försäljning med MSEK 2 (9). Verkligt värde för de fastigheter som skall säljas överstiger det bokförda värdet med cirka MSEK 90 (94).

Orderingång

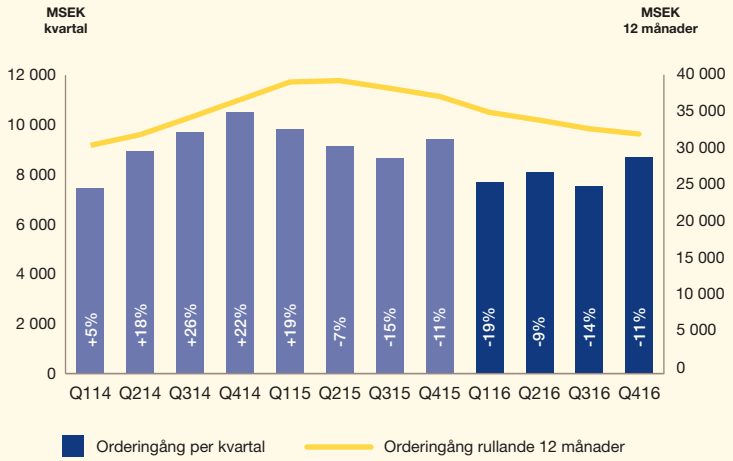

% = förändring per kvartal jämfört med motsvarande period förra året, till fasta kurser

Orderingången uppgick till MSEK 32 060 (37 098) under 2016.

Orderbrygga

Koncernen		
MSEK, om inte annat anges	2016	2015
Orderingång föregående år	37 098	36 660
Strukturförändringar [1]	0,3%	6,8%
Organisk utveckling [2]	-13,7%	-11,6%
Valutaeffekter	-0,2%	6,0%
Totalt	-13,6%	1,2%
Orderingång innevarande år	32 060	37 098

Orderingången från eftermarknaden Service [3] utgjorde 33,0 (28,6) procent av koncernens totala orderingång för 2016. Exklusive valutaeffekter ökade orderingången för Service med 0,1 procent under 2016 jämfört med föregående år. Motsvarande organiska utveckling var en minskning med 0,5 procent.

1) Förvärvade verksamheter är:
K-Bar Parts LLC (namnändrat till Alfa Laval Kathabar Inc) i USA per 31 juli 2015 och ett eftermarknadsbolag specialiserat på separationsteknologin per 3 juli 2015.
2) Organisk utveckling avser förändring exklusive förvärv av verksamheter.
3) Reservdelar och service.

Stora order

Stora order är order med ett värde över MEUR 5. Volymen av stora order är en viktig indikator på efterfrågeläget och följs upp separat inom Alfa Laval. En stor volym stora order innebär normalt också en god beläggning i fabrikerna. Under 2016 har Alfa Laval fått följande stora order:

Stora order

Division Kundsegment Leveransomfång	Order erhållen i	Leverans-datum	Order-värde	Totalt per segment 2016	2015
				MSEK	
Process Technology					
Energy & Process					
Kompakta värmeväxlare till ett raffinaderi i Ryssland.	Q1	2016/2017	60		
Alfa Laval OLMI värmeväxlare till ett petrokemiskt bolag i Mellanöstern.	Q4	2017	125		
Diverse processutrustning till en kraftanläggning i Mellanöstern.	Q4	2017	50		
Alfa Laval OLMI värmeväxlare till en kraftanläggning i Mellanöstern.	Q4	2017	100		
Kompakta värmeväxlare till en naturgasanläggning i Mellanöstern.	Q4	2017/2018	150	485	1 040
Food Technology & Life Science					
Utrustning till en produktionsanläggning för vegetabilolja i Ryssland.	Q2	2017	55	55	395
Water & Waste Treatment					
Dekantrar till en anläggning för vattenrening i USA.	Q2	2017	50	50	–
Service					
Uppgradering av kompakta värmeväxlare till ett franskt kärnkraftverk.	Q4	2017	55	55	–
Marine & Diesel					
Marine & Diesel Equipment					
Värmeåtervinningssystem till dieselkraftverk i Asien.	Q4	2017	65	65	–
Marine & Offshore Systems				–	90
Marine & Offshore Pumping Systems				–	775
Equipment					
Industrial Equipment				–	100
Totalt				**710**	**2 400**

Orderstock 31 december

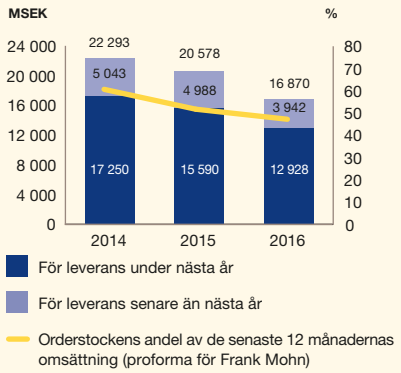

Orderstocken per 31 december 2016 uppgick till MSEK 16 870 (20 578). Exklusive valutaeffekter och justerat för förvärv av verksamheter var orderstocken 17,7 procent mindre än orderstocken per utgången av 2015.

Nettoomsättning

Nettoomsättningen uppgick till MSEK 35 634 (39 746) under 2016.

Omsättningsbrygga

Koncernen MSEK, om inte annat anges	2016	2015
Nettoomsättning föregående år	39 746	35 067
Strukturförändringar	0,3%	8,1%
Organisk utveckling	-10,4%	-1,2%
Valutaeffekter	-0,2%	6,4%
Totalt	-10,3%	13,3%
Nettoomsättning innevarande år	35 634	39 746

Nettoomsättningen avseende Service utgjorde 29,6 (26,6) procent av koncernens totala nettoomsättning för 2016. Exklusive valutaeffekter minskade nettoomsättningen för Service med 0,1 procent under 2016 jämfört med föregående år. Motsvarande organiska utveckling var en minskning med 0,7 procent.

Rörelsesegment
Utvecklingen av orderingången för divisionerna och deras kundsegment framgår av följande diagram.

Orderingång per kundsegment

Orderingång per kundsegment 2016

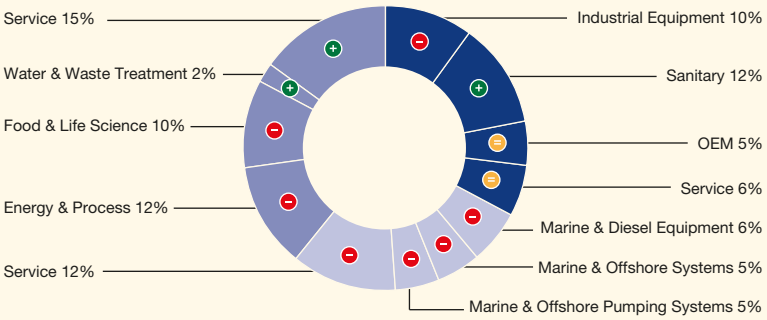

Orderingång per kundsegment 2015

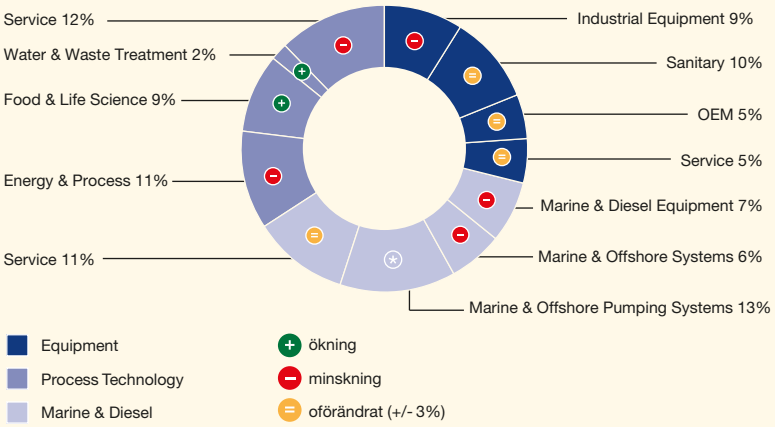

Jämfört med föregående år, till fast kurs justerat för förvärv av verksamheter.

* Nytt kundsegment, inga jämförelsesiffror existerar.

EQUIPMENT-DIVISIONEN
Equipment-divisionen består av fyra kundsegment: Industrial Equipment, OEM (Original Equipment Manufacturers), Sanitary Equipment och eftermarknadssegmentet Service.

Orderingång
(samtliga kommentarer är exklusive valutaeffekter)
Utvecklingen för Equipment-divisionen under 2016 har varit som följer, kvartal för kvartal:

Orderingången minskade något under det **första kvartalet** 2016 jämfört med det fjärde kvartalet 2015, eftersom Sanitary påverkades negativt av icke upprepade order och Industrial Equipment av svag efterfrågan inom uppvärmning i några nyckelmarknader. OEM och Service var båda oförändrade. **Sanitary** segmentet minskade eftersom större order inom mejeri och personlig hygien i USA under det fjärde kvartalet inte upprepades. Den främsta förklaringsfaktorn till minskningen inom **Industrial Equipment** var nedgången i orderingång inom uppvärmning, beroende på svag efterfrågan i vissa nyckelmarknader såsom Ryssland. Samtidigt var orderingången för kylningsprodukter god, med ökad efterfrågan på plattvärmeväxlare i synnerhet. **OEM** segmentet hade totalt en närmast oförändrad utveckling. Efterfrågan på produkter för motortillverkare återhämtade sig, medan orderingången från värmepumpskunder var lägre beroende på säsongsvariationer.

Orderingången ökade under det **andra kvartalet** 2016 jämfört med det första, vilket återspeglade en positiv utveckling för alla nyförsäljningssegment liksom för Service. Alla större marknader bidrog till utfallet. **Sanitary** segmentet hade en god utveckling genom en stark efterfrågan från kunder inom samtliga områden. Inom **Industrial Equipment** ökade volymerna eftersom säsongsvariationer påverkade vissa slutmarknader såsom de för uppvärmning och luftkonditionering. Alla marknadsenheter växte emellertid. Produkter riktade till kylning och tillverkningsindustrin hade allmänt en god efterfrågan. **OEM** segmentet rapporterade också en positiv utveckling i spåren av säsongsvariationer då produkter ämnade för att monteras i HVAC och kylenheter utvecklades väl, understött av ett positivt mottagande av produktlanseringar.

Totalt sett var orderingången på ungefär samma nivå under det **tredje kvartalet** som under det andra kvartalet. Medan semesterperioden i Västeuropa hämmade aktiviteten i den regionen hade orderingången en positiv utveckling i de större marknaderna i Stillahavsregionen av Asien. **Sanitary** segmentet minskade något jämfört med det föregående kvartalet eftersom det stora antalet större order under det andra kvartalet, främst till kunder inom mejeri och personlig hygien, inte upprepades. Den underliggande trenden för segmentet var dock fortsatt positiv. Inom **Industrial Equipment** var volymerna oförändrade. Efterfrågan på HVAC växte jämfört med det föregående kvartalet beroende på ett antal större order, medan kylning minskade beroende på att större order under det andra kvartalet inte upprepades. Den totala kylningsmarknaden utvecklades emellertid väl med en generellt högre aktivitetsnivå än för ett år sedan. **OEM** segmentet rapporterade en begränsad tillväxt, främst lyft av efterfrågan bland kunder som tillverkar motorer. **Service** minskade något, negativt påverkat av semesterperioden i Västeuropa.

Totalt sett var orderingången på ungefär samma nivå under det **fjärde kvartalet** som under det tredje. Medan flera slutkundsmarknader rapporterade tillväxt motverkades detta av säsongsvariationer för delar av affären inom Industrial Equipment. Efterfrågan på reservdelar och service låg kvar på samma nivå som under det föregående kvartalet. **Sanitary** segmentet var oförändrat jämfört med det föregående kvartalet. Efterfrågan från kunder som arbetar med beredda livsmedel var högre, medan orderingången avseende mejerisektorn minskade från de höga nivåerna under tidigare kvartal. Inom **Industrial Equipment** var volymerna lägre jämfört med det föregående kvartalet, främst beroende på säsongsvariationer inom marknadsenheten Komfort. Den totala kylningsmarknaden är fortsatt god och

Equipment-divisionen

Koncernen

MSEK	2016	2015
Orderingång	10 639	10 472
Orderstock*	1 695	1 637
Nettoomsättning	10 532	10 500
Rörelseresultat**	1 527	1 321
Rörelsemarginal	14,5%	12,6%
Avskrivningar	179	218
Investeringar	61	61
Tillgångar*	5 957	6 339
Skulder*	1 249	973
Antal anställda*	2 508	2 552

* Vid slutet av perioden. ** I interna bokslut.

Förändring exklusive valutaeffekter

Koncernen

	Orderingång			Omsättning		
%	Struktur-förändringar	Organisk utveckling	Totalt	Struktur-förändringar	Organisk utveckling	Totalt
2016/2015	–	1,7	1,7	–	0,4	0,4
2015/2014	–	-1,8	-1,8	–	-0,6	-0,6

efterfrågan var högre än under det tredje kvartalet. OEM segmentet rapporterade en positiv utveckling, främst genom ökad efterfrågan från kunder som tillverkar pannor och luftkonditioneringsutrustning.

Rörelseresultat
(exklusive jämförelsestörande poster)
Ökningen av rörelseresultatet för 2016 jämfört med föregående år förklaras huvudsakligen av positiva pris/mix-effekter och positiva valutaeffekter.

PROCESS TECHNOLOGY-DIVISIONEN
Process Technology-divisionen består av fyra kundsegment: Energy & Process, Food & Life Science, Water & Waste Treatment och eftermarknadssegmentet Service.

Orderingång
(samtliga kommentarer är exklusive valutaeffekter)
Utvecklingen för Process Technology-divisionen under 2016 har varit som följer, kvartal för kvartal:

Divisionens orderingång var oförändrad under det **första kvartalet** jämfört med det fjärde kvartalet föregående år. Geografiskt var Västeuropa oförändrat och Asien liksom Nordamerika minskade något, medan Central- och Östeuropa levererade stark tillväxt. Det föregående kvartalet påverkades av olja- och gasannulleringar i Brasilien, vilket påverkar jämförelsen. Exklusive dessa minskade den totala orderingången, påverkat av färre stora order. Basaffären* var stabil för alla nyförsäljningssegment och service-affären visade betydande tillväxt. Segmentet som påverkades av olja- och gasannulleringarna under det fjärde kvartalet, **Energy & Process**, rapporterade blygsam tillväxt. Exklusive annulleringarna rapporterade segmentet en minskning jämfört med det föregående kvartalet. Basaffären var dock oförändrad. Både borrning och utvinning fortsatte de senaste kvartalens utveckling, med svängningar kring en mycket låg nivå, i spåren av fortsatt marknadsosäkerhet. Raffinaderi hade emellertid en stark utveckling, med flera större order bokade. Petrokemi minskade jämfört med det föregående kvartalet, beroende på en mycket stor icke upprepad order. **Food & Life Science** hade en nedgång, som i sin helhet relaterade till en icke upprepad mycket stor bryggeriorder under det fjärde kvartalet. Bryggeri minskade följaktligen och samma sak gällde för Proteiner och Livsmedelslösningar, medan Vegetabilisk olja och Life Science & Förnyelsebart hade stark tillväxt. Basaffären var oförändrad. Orderingången i segmentet **Water & Waste Treatment** minskade jämfört med det föregående kvartalet, i första hand orsakat av Europa och Asien. Den viktiga Nordamerika-marknaden var emellertid oförändrad. **Service** segmentet hade betydande tillväxt, genom flera större order, med en speciellt stark tillväxt för prospektering och utvinning samt produktion och transport. Efterfrågan inom Water & Waste Treatment liksom Food & Life Science var också god.

Divisionens orderingång under det **andra kvartalet** var oförändrad gentemot det föregående kvartalet. Orderingången i **Energy & Process** var oförändrad från det första kvartalet. Den affär som är exponerad mot kolvätekedjan visade en fortsatt nedgång, vilket syntes inom borrning, process och transport och petrokemi. Marknaden har fortfarande inte nått den stabilitet som krävs för att större kapacitetsinvesteringar skall beslutas. Emellertid hade basaffären en positiv utveckling. Raffinaderiaffären var oförändrad. En allmänt stark utveckling noterades för marknadsenheten Oorganiskt, metaller och papper. **Food & Life Science** levererade en oförändrad orderingång, både totalt och för marknadsenheterna Proteiner och Livsmedelslösningar. Bryggeri och Vegetabilolja visade emellertid stark tillväxt, delvis genom kapacitetsinvesteringar i Kina och Ryssland. I det senare fallet publicerades i juni en stor order på vegetabiloljeutrustning i Ryssland. Orderingången för applikationer inom life science och naturresurser minskade. Orderingången i segmentet **Water & Waste Treatment** visade stark tillväxt jämfört med det föregående kvartalet, främst beroende på utvecklingen i USA och Västeuropa. Även om större order hade en särskilt stark utveckling i dessa regioner, bidrog även den stora order på en avloppsreningsanläggning i USA som publicerades i maj. **Service** segmentet hade en begränsad nedgång. Energy & Process minskade på grund av att en större order under det första kvartalet inte upprepades. Efterfrågan inom Water & Waste Treatment var stark, medan den var oförändrad i Food & Life Science.

Divisionens orderingång minskade under det **tredje kvartalet** visavi det föregående kvartalet. Nedgången förklaras delvis av icke upprepade stora order inom Water & Waste Treatment och Food & Life Science. Basaffären hade en mycket begränsad nedgång. Orderingången i **Energy & Process** minskade något från det andra kvartalet. Den affär som är exponerad mot borrnings-, process- och transportdelen av kolvätekedjan växte, medan delar som är länkade till raffinaderi och petrokemi visade en nedgång. Medan den olja & gas relaterade basaffären hade god tillväxt, var fortfarande kapacitetsinvesteringarna begränsade i marknaden, vilket återspeglade en tveksamhet att investera. Marknadsenheten Kraft utvecklades mycket väl under kvartalet, medan marknadsenheten Oorganiskt, Metaller & Papper minskade. **Food & Life Science** redovisade en oförändrad ordernivå, trots att en stor order inte upprepades. Vegetabilolja gick mycket bra och tillväxt registrerades också inom Livsmedels-

* Basaffären och basorder avser order med ett ordervärde om mindre än MEUR 0,5.

Process Technology-divisionen

Koncernen

MSEK	2016	2015
Orderingång	12 383	12 795
Orderstock*	6 758	7 226
Nettoomsättning	12 784	14 511
Rörelseresultat**	1 289	1 899
Rörelsemarginal	10,1%	13,1%
Avskrivningar	360	366
Investeringar	108	156
Tillgångar*	10 966	10 832
Skulder*	4 227	3 812
Antal anställda*	5 092	5 242

* Vid slutet av perioden. ** I interna bokslut.

Förändring exklusive valutaeffekter

Koncernen

	Orderingång			Omsättning		
%	Struktur-förändringar	Organisk utveckling	Totalt	Struktur-förändringar	Organisk utveckling	Totalt
2016/2015	0,7	-2,9	-2,2	0,7	-11,9	-11,2
2015/2014	-0,0	-17,2	-17,2	0,1	-6,4	-6,3

lösningar. Orderingången i segmentet **Water & Waste Treatment** minskade jämfört med det föregående kvartalet. Större delen av nedgången förklaras av en icke upprepad stor avloppsvattenorder i USA. Basaffären visade stark tillväxt, särskilt i Asien. **Service** segmentet visade en nedgång, delvis förklarat av en icke upprepad större serviceorder i segmentet Energy & Process i Mexiko under det andra kvartalet. Asien och Nordamerika var båda stabila, medan Öst- liksom Västeuropa minskade. Den servicerelaterade andelen av den totala orderingången fortsatte att växa.

Divisionen rapporterade en mycket stark tillväxt under det **fjärde kvartalet** jämfört med det föregående kvartalet, främst beroende på stora order. Utvecklingen var generellt positiv bland nyförsäljningssegmenten med Energy & Process som det starkast bidragande. Geografiskt rapporterades en positiv utveckling av i stort sett alla regioner. **Energy & Process** rapporterade tillväxt i orderingången för alla slutkundsindustrier. Den affär som är exponerad mot kolvätekedjan utvecklades mycket väl inom alla delar av kedjan. Den positiva utvecklingen orsakades av kunder som genomförde vissa kapacitets- och effektivitetsrelaterade investeringar. Detta återspeglades i de stora order som bokades under kvartalet, även om stämningen på marknaden totalt fortsatte att vara försiktig. Basaffären rapporterade också tillväxt. **Food & Life Science** utvecklades mycket väl under kvartalet, speciellt inom marknadsenheterna Bryggeri, Livsmedelslösningar och Life Science. Proteiner utvecklades också fördelaktigt, medan Vegetabilolja krympte, vilket återspeglade färre kapacitetsrelaterade investeringar på marknaden. Stora projekt förklarade huvuddelen av segmentets positiva utveckling, men basaffären hade också en positiv trend. Orderingången i segmentet **Water & Waste Treatment** var oförändrad under det fjärde kvartalet jämfört med det tredje, eftersom en stark västeuropeisk marknad kompenserade för en lägre aktivitet på den nordamerikanska marknaden. Basaffären var stabil. **Service** segmentet låg kvar på samma nivå som under det tredje kvartalet. Orderingången ökade för applikationer inom Water & Waste Treatment liksom Energy & Process, medan en viss nedgång noterades inom Food & Life Science området. Serviceandelen av den totala orderingången på eftermarknaden fortsatte att öka.

Rörelseresultat

(exklusive jämförelsestörande poster)

Minskningen av rörelseresultat under 2016 jämfört med föregående år förklaras huvudsakligen av lägre försäljningsvolym och lägre marginal. Den lägre marginalen förklaras av negativ pris/mix, ett svagt utfall i ett antal projekt och underabsorption i projektavdelningen.

MARINE & DIESEL-DIVISIONEN

Marine & Diesel-divisionen består av fyra kundsegment: Marine & Diesel Equipment, Marine & Offshore Systems, Marine & Offshore Pumping Systems och eftermarknadssegmentet Service.

Orderingång

(samtliga kommentarer är exklusive valutaeffekter)

Utvecklingen för Marine & Diesel-divisionen under 2016 har varit som följer, kvartal för kvartal:

Orderingången för Marine & Diesel-divisionen minskade under det **första kvartalet** 2016 jämfört med det fjärde kvartalet 2015, med lägre efterfrågan på pumpsystem som den främsta förklaringsfaktorn. **Marine & Diesel Equipment** segmentet hade också lägre efterfrågan jämfört med det föregående kvartalet, eftersom både utrustning till nya fartyg och utrustning till dieselkraftverk minskade. Efterfrågan på miljölösningar minskade också beroende på lägre orderingång för PureBallast under kvartalet. Segmentet **Marine & Offshore Systems** rapporterade högre orderingång för system för nya fartyg, beroende på en fördelaktig fartygsmix, vilket ledde till högre efterfrågan på pannor. Order på avgassystem ökade också, medan efterfrågan på offshoresystem minskade då investeringar i olja- och gassektorn låg kvar på en låg nivå. **Marine & Offshore Pumping Systems**, som hade ett betydande uppsving i efterfrågan under det föregående kvartalet beroende på en förköpseffekt, hade som förväntat en väsentligt lägre ordernivå för marina pumpsystem under det första kvartalet. Dessutom minskade order på pumpsystem för offshoresektorn beroende på att två stora offshoreorder bokade under det fjärde kvartalet inte upprepades. **Service** redovisade lägre orderingång än under det föregående kvartalet beroende på lägre aktivitet för reparationsförsäljningen.

Orderingången för Marine & Diesel-divisionen var i stort sett oförändrad under det **andra kvartalet** jämfört med det första kvartalet. Ökad efterfrågan på miljöprodukter och marina pumpsystem kompenserade nästan helt för effekterna från en lägre kontraktering av nya fartyg hos varven. **Marine & Diesel Equipment** segmentet hade lägre efterfrågan jämfört med det föregående kvartalet, eftersom efterfrågan på traditionell utrustning till nya fartyg minskade. Efterfrågan på miljölösningar ökade dock beroende på högre orderingång för PureBallast under det andra kvartalet. Utrustning till dieselkraftverk registrerade också högre orderingång. Segmentet **Marine & Offshore Systems** rapporterade lägre orderingång för system för nya fartyg liksom för offshoreapplikationer. Nedgången uppvägdes delvis av högre efterfrågan på avgasreningssystem. **Marine & Offshore**

Pumping Systems hade högre efterfrågan på såväl marina som offshore applikationer. Marknaden för kemikalietankers och produkttankers generellt fortsatte att vara attraktiv och resulterade i ökad orderingång för marina pumpsystem. **Service** hade en lägre orderingång än under det föregående kvartalet, främst beroende på en lägre efterfrågan på pannreparationer.

Orderingången för Marine & Diesel-divisionen var lägre under det **tredje kvartalet** jämfört med det andra, främst som ett resultat av lägre skeppskontraktering tidigare under året, vilket påverkade efterfrågan inom både Offshore Systems och Offshore Pumping Systems segmenten. Segmentet **Marine & Offshore Systems** registrerade lägre orderingång för system för nya fartyg liksom för avgasreningssystem, där det senare av naturen är en oregelbunden projektaffär. System och utrustning för offshoreapplikationer ökade från det andra kvartalet, dock från en mycket låg nivå. **Marine & Offshore Pumping Systems** hade lägre efterfrågan på marina pumpsystem, medan orderingången för offshoreapplikationer ökade. **Marine & Diesel Equipment** segmentet var det enda segmentet som redovisade tillväxt jämfört med det föregående kvartalet, tack vare efterfrågan på utrustning till kryssningsfartyg. Även om barlastvattenkonventionen blev antagen sent under kvartalet och ledde till ökad aktivitet har detta inte resulterat i order ännu. Orderingången på utrustning till dieselkraftverk växte. Orderingången för **Service** var oförändrad från föregående kvartal.

Orderingången ökade under det **fjärde kvartalet** jämfört med det tredje, eftersom uppgången i kontrakteringen för kryssningsfartyg tidigare under året genererade efterfrågan på Alfa Lavals traditionella erbjudande och eftersom efterfrågan på pumpsystem växte från det tredje kvartalets mycket låga nivå. Segmentet **Marine & Diesel Equipment** gynnades av en positiv fartygsmix eftersom efterfrågan ökade på utrustning till nya kryssningsfartyg. Ytterligare stöd kom från en ökning i efterfrågan på utrustning till landbaserade dieselkraftverk. **Marine & Offshore Systems** segmentet rapporterade också en ökning i orderingång jämfört med det tredje kvartalet eftersom en nedgång i efterfrågan på system till nya fartyg mer än väl uppvägdes av högre efterfrågan på avgasrening liksom offshoresystem. Orderingången för **Marine & Offshore Pumping Systems** växte jämfört med det föregående kvartalet då efterfrågan på marina pumpsystem återkom efter ett svagt tredje kvartal. Efterfrågan på lösningar för offshoreapplikationer minskade emellertid. **Service** rapporterade god tillväxt i orderingången beroende på uppgraderingsorder och högre serviceaktivitet för pumpsystem offshore.

Marine & Diesel-divisionen

Koncernen

MSEK	2016	2015
Orderingång	9 038	13 831
Orderstock*	8 417	11 715
Nettoomsättning	12 318	14 735
Rörelseresultat**	2 111	2 999
Rörelsemarginal	17,1%	20,4%
Avskrivningar	745	806
Investeringar	77	131
Tillgångar*	23 166	22 905
Skulder*	5 179	4 966
Antal anställda*	2 962	3 176

* Vid slutet av perioden. ** I interna bokslut.

Förändring exklusive valutaeffekter

Koncernen

	Orderingång			Omsättning		
%	Struktur-förändringar	Organisk utveckling	Totalt	Struktur-förändringar	Organisk utveckling	Totalt
2016/2015	0,3	-35,3	-35,0	0,2	-16,7	-16,5
2015/2014	20,6	-13,7	6,9	23,6	7,7	31,3

Operations & Övrigt

Koncernen

MSEK	2016	2015
Orderingång	0	0
Orderstock*	0	0
Nettoomsättning	0	0
Rörelseresultat**	-471	-438
Avskrivningar	423	371
Investeringar	371	326
Tillgångar*	6 601	5 797
Skulder*	2 432	2 359
Antal anställda*	6 379	6 447

* Vid slutet av perioden. ** I interna bokslut.

Rörelseresultat
(exklusive jämförelsestörande poster)
Minskningen av rörelseresultat under 2016 jämfört med föregående år förklaras huvudsakligen av lägre försäljningsvolym, engångskostnader relaterade till ett antal enskilda produktleveranser och förändringar i försörjningskedjan.

OPERATIONS & ÖVRIGT
Operations & Övrigt täcker inköp, produktion och logistik liksom företagsledning och icke kärnverksamheter.

Det lägre rörelseresultatet under 2016 jämfört med föregående år förklaras framförallt av högre koncerngemensamma och projektrelaterade kostnader.

Information om geografiska områden
Samtliga kommentarer återspeglar den kvartalsvisa utvecklingen under året och är exklusive valutaeffekter.

Västeuropa inklusive Norden
Orderingången minskade under det **första kvartalet** jämfört med det fjärde, påverkat av färre stora kontrakt. Samtidigt låg basaffären* kvar på samma nivå som under det föregående kvartalet. Sanitary utvecklades väl, medan Marine & Diesel Equipment, Marine & Offshore Systems och Water & Waste Treatment minskade. Från ett regionalt perspektiv utvecklades Mellaneuropa positivt, medan regionerna Norden och Iberiska halvön minskade beroende på färre stora kontrakt.

Orderingången ökade under det **andra kvartalet** jämfört med det första, genom en god utveckling i de flesta länder och regioner. Både basaffären och större projekt utvecklades positivt. De segment som utvecklades särskilt väl var Industrial Equipment, beroende på säsongsvariationer, Sanitary, Marine & Diesel Equipment, Marine & Offshore Systems, Water & Waste Treatment och Food & Life Science. Efterfrågan på Service var på samma nivå som under det föregående kvartalet.

Orderingången minskade under det **tredje kvartalet** jämfört med det andra, främst påverkat av en minskning av basaffären inom Equipment-divisionen beroende på semesterperioden i delar av Västeuropa. Marine & Diesel Equipment och Energy & Process utvecklades väl, medan övriga segment minskade. Serviceaffären minskade något, negativt påverkat av skeppsägare som förlänger intervallen mellan servicetillfällena. Mellaneuropa, Iberiska halvön och den Adriatiska regionen minskade alla, medan tillväxt registrerades i Norden, UK, Benelux och Frankrike.

Orderingången ökade under det **fjärde kvartalet** jämfört med det tredje för stora projekt liksom för basaffären. Efterfrågan på reservdelar och service var också positiv över hela regionen. Bland segmenten hade Sanitary, Marine & Diesel Equipment, Marine Offshore Systems, Energy & Process och Water & Waste Treatment en positiv utveckling. Alla underregioner rapporterade tillväxt, utom Norden som hade ett starkt tredje kvartal.

Central- och Östeuropa
Regionen redovisade tillväxt i orderingången under det **första kvartalet** jämfört med det föregående kvartalet, genom större order för olja och gas i Ryssland och Kroatien och också genom att alla tre divisionerna redovisade en stark utveckling i Turkiet. I Ryssland kompenserade den positiva utvecklingen för olja och gas för en i övrigt fortsatt låg affärsaktivitet för alla tre divisionerna.

Regionen redovisade ett bra **andra kvartal** med stark tillväxt jämfört med det föregående kvartalet. Equipment- och Process Technology-divisionerna utvecklades båda väl, supporterade av de flesta länderna i regionen. Den främsta drivkraften var Ryssland, som redovisade ett stabilt kvartal i spåren av en stark utveckling för både basaffären och större order. Den positiva utvecklingen var generell, understött av den stora vegetabiljeordern som publicerades i juni.

Regionen redovisade en oförändrad orderingång under det **tredje kvartalet** jämfört med det andra. Polen och Turkiet minskade båda, medan Ryssland och länder i de Central- och Sydosteuropeiska regionerna redovisade tillväxt. Ryssland utvecklades mycket väl under kvartalet, genom en förbättrad aktivitet inom marknadsenheterna Komfort, Kraft och Raffinaderi, liksom en fortsatt generellt stark utveckling inom Service.

Regionen rapporterade en växande orderingång under det **fjärde kvartalet** jämfört med det tredje. Den främsta anledningen var en större order för spillvärmeåtervinningssystem i Turkiet. Basaffären hade en stark utveckling, främst genom Sanitary och Service, som båda utvecklades väl i hela regionen. Ryssland, som utvecklats väl under hela året erfor en nedgång jämfört med det föregående kvartalet eftersom färre större projekt bokades under kvartalet.

Nordamerika
Orderingången var oförändrad under det **första kvartalet** jämfört med det fjärde, med en positiv utveckling för större order, medan basaffären minskade. Industrial Equipment, OEM och Food & Life Science utvecklades speciellt väl under kvartalet, medan Sanitary och Energy & Process minskade beroende på icke upprepade order. Totalt sett utvecklades Service positivt.

Orderingången ökade under det **andra kvartalet** jämfört med det första, tack vare större projekt, medan basaffären var oförändrad. Tillväxt noterades i Sanitary, Marine & Diesel Equipment, Marine & Offshore Systems, Energy & Process och Water & Waste Treatment. Efterfrågan på Service låg kvar på samma nivå som under det föregående kvartalet.

Nordamerika redovisade en nedgång i orderingången under det **tredje kvartalet** jämfört med det andra, påverkat av en minskning i USA, som hade färre stora kontrakt. Basaffären fortsatte emellertid att växa i regionen. Water & Waste minskade eftersom en stor order som togs under det föregående kvartalet inte upprepades. Industrial Equipment och Energy & Process minskade också, medan OEM, Sanitary, Marine & Diesel Equipment och Food & Life Science alla utvecklades väl. Serviceaffären var oförändrad.

Orderingången i Nordamerika var oförändrad under det **fjärde kvartalet** jämfört med det tredje för såväl stora projekt som basaffären. Service segmentet rapporterade tillväxt. Totalt sett för regionen hade Industrial Equipment, OEM och Food & Life Science alla en positiv utveckling.

Latinamerika
Orderingången ökade markant under det **första kvartalet** jämfört med det föregående kvartalet. Detta berodde främst på Brasilien, som redovisade stora annulleringar föregående kvartal. Det var också en positiv påverkan från basaffären som utvecklades starkt i hela regionen. Brasilien hade också en positiv utveckling för Service.

Regionen redovisade en nedgång i orderingången under det **andra kvartalet** jämfört med det föregående kvartalet. Detta förklarades främst av Brasilien, som hade en stor order under det första kvartalet som inte upprepades. Mexiko, å den andra sidan redovisade ett starkt kvartal, genom god tillväxt inom Equipment-divisionen och för Service i Process Technology.

Regionen minskade något under det **tredje kvartalet**, negativt påverkat av fortsatt låg efterfrågan i Brasilien och ett icke upprepat större serviceprojekt i Mexiko under det andra kvartalet. Andra områden i regionen växte och speciellt Argentina, som redovisade en stabil utveckling inom alla divisioner och med ett antal större order inom livsmedels- och gruvsektorerna.

Orderingången växte under det **fjärde kvartalet** jämfört med det tredje, genom en mycket positiv utveckling i Mexiko, där några större bryggeri-projekt bokades och där Serviceaffären också rapporterade en god utveckling. Argentina och Chile bidrog till regionens tillväxt genom en god utveckling för basaffären i både Equipment- och Process Technology-divisionen. Brasilien var oförändrat jämfört med det föregående kvartalet, i spåren av den gradvisa återhämtning som ägt rum under de senaste få kvartalen.

* Basaffären och basorder avser order med ett ordervärde om mindre än MEUR 0,5.

Asien
Orderingången var svagare under det **första kvartalet** jämfört med det föregående kvartalet, beroende på en betydligt lägre efterfrågan på marina pumpsystem liksom en allmänt svagare projektaffär i regionen. Utvecklingen för segmenten i Marine & Diesel-divisionen var blandad. Marine & Offshore Systems segmentet var oförändrat, med en svagare efterfrågan i Korea och en mycket stark efterfrågan i Kina. Marine & Diesel Equipment minskade i spåren av lägre kontraktering under den andra halvan av föregående år. Marine & Offshore Pumping Systems segmentet minskade betydligt, eftersom den förköpseffekt som noterades under det fjärde kvartalet som förväntat inte upprepades. Process Technology-divisionen minskade eftersom en stor petrokemiorder som bokades under det fjärde kvartalet inte upprepades. Affärsklimatet för projekt var allmänt svagare med uppskjutna beslut hos kunderna. Undantaget var Food Technology, som hade en stark tillväxt inom vegetabilolja och life science relaterade applikationer. Service hade en positiv utveckling under kvartalet. Equipment-divisionen minskade något, återspeglande en minskning inom Industrial Equipment, med undantag för uppvärmningsmarknaden, som gynnades av starkare efterfrågan på datacenterkylning. Sanitary segmentet åtnjöt emellertid en positiv utveckling främst relaterat till livsmedelsmarknaden, vilket återspeglade det ökade fokuset på livsmedel i Asien i allmänhet och Kina i synnerhet. Kina totalt minskade jämfört med det föregående kvartalet, vilket återspeglade lägre efterfrågan på marina pumpsystem. Exklusive pumpsystem rapporterade Kina stark tillväxt.

Lägre efterfrågan under det **andra kvartalet** från skeppsbyggnad och i Process Technology affären förklarade en begränsad nedgång i orderingång för regionen som helhet jämfört med det första kvartalet.

Information om geografiska områden

Orderingång 2016

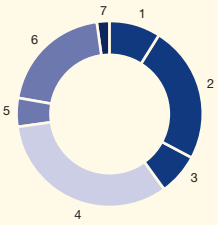

1	Norden	9%
2	Västeuropa	24%
3	Central- och Östeuropa	7%
4	Asien	33%
5	Latinamerika	5%
6	Nordamerika	20%
7	Övriga	2%

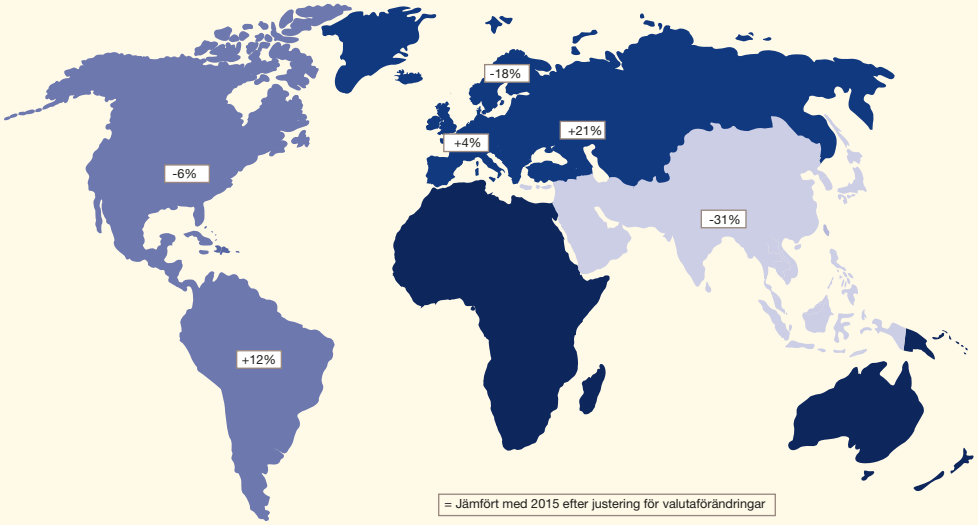

Orderingång 2015

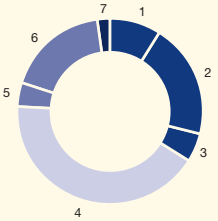

1	Norden	9%
2	Västeuropa	20%
3	Central- och Östeuropa	5%
4	Asien	42%
5	Latinamerika	4%
6	Nordamerika	18%
7	Övriga	2%

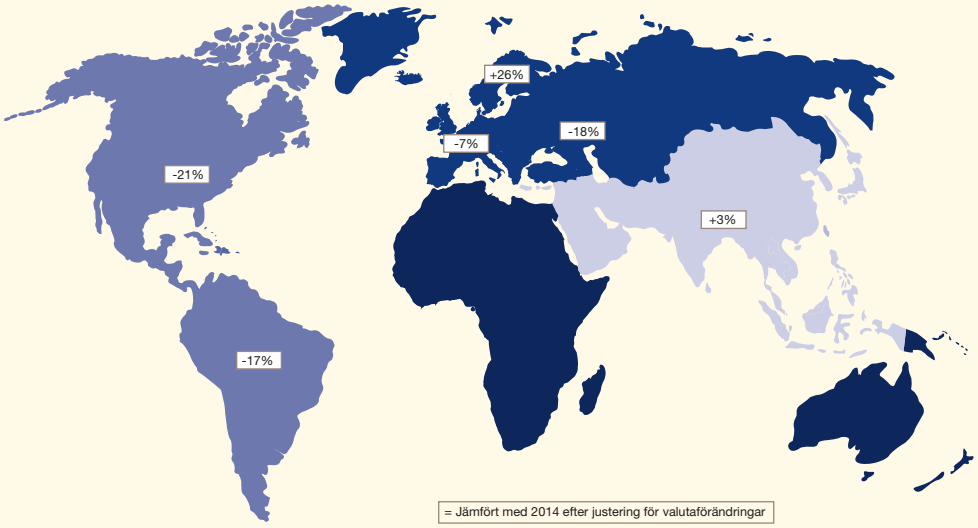

Service växte, lyft av god efterfrågan i Process Technology, som gynnades av uppdämd efterfrågan inom energiområdet liksom en god utveckling inom Food & Life Science. Marine & Diesel-divisionen redovisade en minskning totalt, eftersom nedgången i nya skeppsbyggnadsorder fortsatte att påverka den sydkoreanska marknaden. Efterfrågan på pumpsystem växte emellertid. Orderingången minskade i Process Technology-divisionen, främst beroende på icke upprepade större order inom Food Technology segmentet. Energy & Process hade dock en god utveckling med stark tillväxt för marknadsenheten Petrokemi och för applikationer inom oorganiska kemikalier, tack vare ett antal större order i Kina, Taiwan, Thailand och Indien. Den bästa utvecklingen under det andra kvartalet redovisades av Equipment-divisionen, som gynnades av en stark basaffär, särskilt inom Sanitary segmentet. Segmentet ökade genom god efterfrågan från livsmedels- och läkemedelsindustrier i Kina, Korea och Sydostasien. Ytterligare stöd kom från Indien, som redovisade en god utveckling inom affären för personlig hygien. Om man skall förklara den regionala nedgången från ett landsperspektiv, så var bilden blandad. Sydkorea minskade påverkat av nedgången i nya skeppsbyggnadsorder, medan Kina hade en god tillväxt, understött av ökad efterfrågan på pumpsystem för produkt- och kemikalietankers.

Orderingången minskade under det **tredje kvartalet** jämfört med det andra, negativt påverkat av nedgången för skeppskontrakteringen. Effekten var särskilt uttalad för pumpsystem. Process Technology redovisade en minskning, främst orsakad av segmentet Energy & Process, medan Food Technology och i synnerhet vegetabilolja hade en god orderingång i kvartalet. Equipment-divisionen hade ett bra kvartal tack vare stark efterfråga på produkter som används för komfortapplikationer. OEM utvecklades också väl, medan Sanitary segmentet var oförändrat jämfört med föregående kvartal. Service hade en mindre nedgång, främst förklarat av marinsektorn där det var mindre efterfrågan på uppgraderingar. Från ett landsperspektiv redovisade Kina tillväxt genom god efterfrågan inom både Process Technology och Equipment. Sydkorea och Japan pressades båda av lägre marin efterfrågan, medan länder i Sydostasien växte, genom order inom raffinaderi- och oorganiska applikationer. Orderingången i Indien var på samma nivå som under det andra kvartalet.

Orderingången växte under det **fjärde kvartalet** jämfört med det föregående, främst förklarat av stora order inom Process Technology-divisionen och ordertillväxt i Marine & Diesel-divisionen jämfört med den mycket låga nivån som rapporterades under det föregående kvartalet. Equipment-divisionen hade en nedgång i orderingången under kvartalet eftersom komfortaffären inom Industrial Equipment minskade från de starka nivåerna som rapporterades under det tredje kvartalet. Service erfor en generell förbättring under kvartalet, främst kopplat till marinaffären. Från ett landsperspektiv rapporterade Indien och Sydkorea den starkaste utvecklingen jämfört med tredje kvartalet. Japan utvecklades också väl med tillväxt för alla divisionerna och speciellt inom Marine & Diesel. Indien gynnades av ett antal projekt inom livsmedels- och raffinaderisektorerna. Den positiva utvecklingen i Sydkorea förklarades främst av marina pumpsystem, som förbättrades från ett svagt tredje kvartal. Kina rapporterade en nedgång i orderingång jämfört med det föregående kvartalet. Equipment-divisionen i Kina rapporterade en lägre orderingång, beroende på en nedgång i Sanitary. Process Technology visade också en nedgång i Kina, vilket förklarades av en försämrad basaffär, medan större order var oförändrade.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Riktlinjerna för ersättning till ledande befattningshavare fastställs av årsstämman, se vidare beskrivning i not 6.

Årsstämman 2016 beslutade att implementera steg sex av ett kontantbaserat långsiktigt incitamentsprogram för maximalt 85 seniora chefer inom koncernen inklusive koncernchefen och de personer som definieras som ledande befattningshavare. Styrelsen kommer att föreslå årsstämman 2017 att implementera steg sju av det kontantbaserade långsiktiga incitamentsprogrammet för perioden 1 januari 2017–31 december 2019 för maximalt 70 seniora chefer inom koncernen inklusive koncernchefen och de personer som definieras som ledande befattningshavare. Inga övriga förändringar i dessa riktlinjer föreslås av styrelsen.

Forskning och utveckling

Alfa Laval har genom en intensiv och konsekvent satsning under många år på forskning och utveckling uppnått en världsledande ställning inom områdena separation och värmeöverföring. Produktutvecklingen inom flödeshantering har resulterat i en stark marknadsställning för ett antal produkter. För att befästa ställningen och för att stödja den organiska tillväxten, genom att finna såväl nya användningsområden för existerande produkter som att utveckla nya produkter, är forskning och utveckling alltid en högprioriterad verksamhet. Forskning och utveckling bedrivs vid ett tjugotal anläggningar över hela världen.

Kostnaderna för forskning och utveckling har uppgått till MSEK 822 (756), motsvarande 2,3 (1,9) procent av nettoomsättningen. Exklusive valutaeffekter och förvärv av verksamheter ökade kostnaderna för forskning och utveckling med 8,3 procent jämfört med föregående år. Ökningen förklaras delvis av en låg nivå under 2015, men framför allt av en medveten satsning på snabbare utveckling och förnyelse av produktsortimentet.

Personal

Moderbolaget har inte några anställda.

Koncernen har i medeltal haft 17 305 (17 486) anställda. Vid utgången av december 2016 hade koncernen 16 941 (17 417) anställda. Personalomsättningen för 2016 uppgår till 9,5 (8,6) procent och avser huvudsakligen anställda inom service och reparationsverkstäder, modultillverkningsenheter samt central ledning och administration.

Alfa Laval har ambitionen att utveckla de anställda på alla nivåer inom koncernen. Den största delen av kompetensutvecklingen sker i det dagliga arbetet genom att våra anställda dels kontinuerligt får mer krävande arbetsuppgifter, dels bereds möjlighet att delta i olika projekt tillsammans med mer erfarna kolleger. Lokala utbildningar och utvecklingsinsatser i de olika fabrikerna och säljbolagen runtom i världen är väl så viktiga, t.ex. ALPS (Alfa Laval Production System) som bygger på de välkända koncepten Lean och Six Sigma, medan de mer övergripande koncerngemensamma utbildningsprogrammen och utvecklingsprojekten sker inom ramen för Alfa Laval Academy. Exempel på dessa utbildningsprogram är Challenger (för unga talanger med internationell ledarpotential), Impact (för kvinnor mitt i karriären), Projektledning, Produktutbildningar, Information Security (obligatorisk utbildning via E-learning) och Pure Leadership (för mellanchefer). Under 2016 genomfördes också det hittills mest omfattande ledarutvecklingsprogrammet, kallat ”Drive”, för våra 124 högsta internationella chefer. Det bestod av fem moduler, med både virtuella och fysiska

Anställda

Fördelningen av antalet anställda per region är:

Genomsnittligt antal anställda – per region

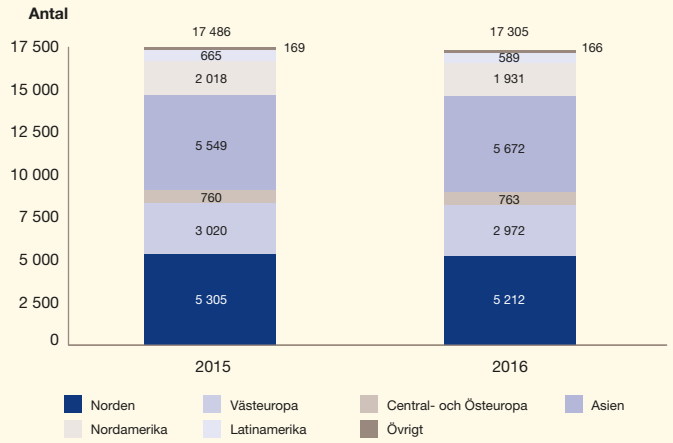

Fördelningen av antalet anställda per personalkategori vid utgången av året är:

Anställda – per kategori

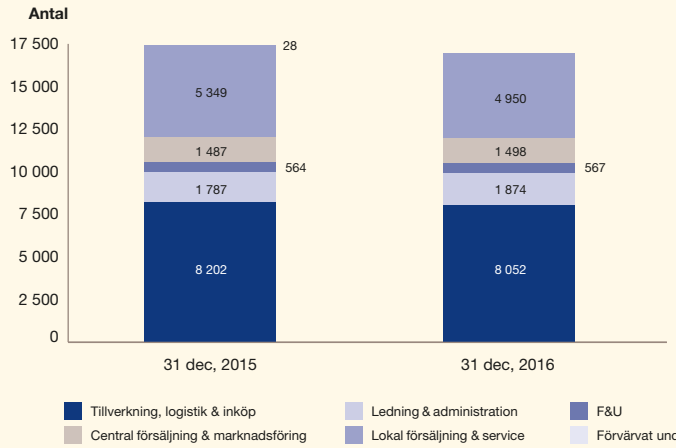

Produktiviteten per anställd har utvecklats enligt följande:

Anställda – produktivitetsutveckling

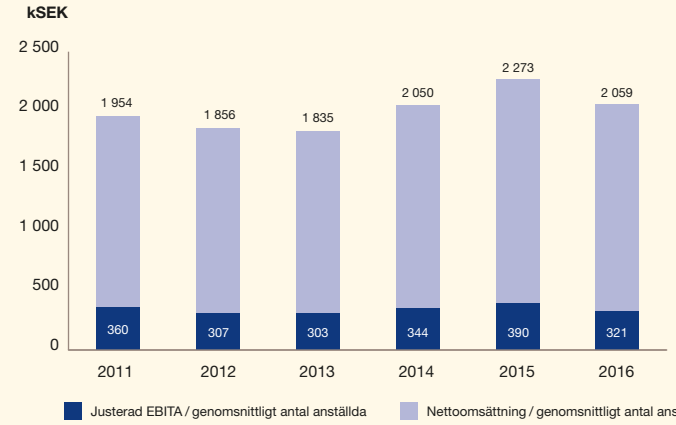

Hela perioden 2011-2013 har påverkats av förstärkningen av den svenska kronan. Utfallet under 2011 och 2012 har påverkats av förvärvet av Aalborg Industries samt Eurokrisen. Aalborg Industries har en lägre omsättning per anställd än Alfa Laval. Utfallet under 2015 har påverkats av försvagningen av den svenska kronan och förvärvet av Frank Mohn. Utfallet under 2016 har påverkats av den vikande efterfrågan, motverkat av den fortsatta försvagningen av den svenska kronan.

seminarier. Fokus låg på dels utveckling av det personliga ledarskapet där vikten av att vara en ”autentisk” ledare betonades, dels en omfattande satsning på att leda i förändring. Det senare är en kunskap som är högaktuell med hänsyn till de stora förändringar som har genomförts eller kommer att genomföras i koncernen under 2016–2017.

Alfa Laval arbetar för att uppnå likvärdiga karriärmöjligheter oberoende av till exempel kön eller etnisk härkomst. Det senare är inte minst viktigt i ett internationellt verksamt företag. Likaså skall antalet kvinnliga chefer öka så att det bättre reflekterar kvinnornas andel av det totala antalet anställda. För att underlätta detta har ett mentorprogram startats för kvinnor med kapacitet att bli framtida ledare.

Fördelningen av antalet anställda per land och per kommun i Sverige och mellan män och kvinnor framgår av not 5 i kommentarerna till bokslutet. Specifikation av löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader återfinns i not 6 i kommentarerna till bokslutet.

Etik och socialt ansvar

Två av Alfa Lavals fyra affärsprinciper är: ”Respekt för mänskliga rättigheter är en naturlig grund” och ”Höga etiska krav styr vårt sätt att agera”. Med detta menas att Alfa Laval respekterar mänskliga rättigheter och de vitt skilda samhällskulturer i vilka företaget finns och levererar sina produkter och tjänster och att Alfa Laval skapar affärer på ett ärligt sätt, med integritet och respekt för andra.

Globaliseringen ger Alfa Laval nya affärsmöjligheter, såväl för ökad försäljning som lägre kostnader för att framställa produkterna. När delar av leverantörskedjan flyttar till länder med lägre kostnader konfronteras företaget dock ofta med etiska frågor på ett mer påtagligt sätt. Hälso-, säkerhets- och arbetsförhållandena för de anställda hos företagets leverantörer är några av Alfa Lavals huvudfrågor. När Alfa Laval köper in produkter från snabbt växande ekonomier som Kina och Indien är det viktigt att företaget försäkrar sig om att möjligheterna att minska kostnaderna inte går ut över dem som utför arbetet i respektive land. Alfa Laval ser det som en skyldighet att se till att dess leverantörer utvecklas snabbt om inte arbets-, hälso- eller säkerhetsförhållandena ligger på acceptabla nivåer.

Alfa Laval har tagit fram ett internt utbildningsprogram för att ge säljare och inköpare kunskap om laglig affärspraxis.

Miljö

En av Alfa Lavals fyra affärsprinciper är: ”Att utnyttja jordens naturresurser på effektivaste sätt är Alfa Lavals affär.” Företagets produkter bidrar på ett signifikant sätt till att minska industriella processers påverkan på miljön och används för att producera förnyelsebar energi.

Sedan 2004 driver koncernen ett projekt för att förbättra de interna miljöledningssystemen. Idag har alla anläggningar (utom de senaste nyförvärven) ett miljöledningssystem på plats. Vid utgången av 2016 stod 29 (29) produktionsanläggningar med ISO 14001 certifiering för cirka 94 (92) procent av utleveransvärdet. Målsättningen är att ha en certifieringsnivå på minst 95 procent.

Dotterbolaget Alfa Laval Corporate AB bedriver anmälningspliktig och tillståndspliktig verksamhet enligt den svenska miljöbalken. Tillstånden avser i huvudsak tillverkning av värmeväxlare i Lund och Ronneby samt tillverkning av separatorer i Tumba och Eskilstuna. Påverkan på den yttre miljön sker genom begränsade utsläpp i luft och vatten, genom avfall samt buller.

Vid de utländska tillverkningsenheterna inom Alfa Laval koncernen bedrivs verksamhet som har en liknande påverkan på den yttre miljön. I vilken utsträckning denna verksamhet är anmälningspliktig och/eller tillståndspliktig enligt lokal miljölagstiftning varierar från land till land. Alfa Laval har generellt en avsikt att arbeta väl inom de ramar som lokal lagstiftning sätter upp.

Asbestrelaterade stämningar

Alfa Laval koncernen var per den 31 december 2016, instämt som en av många svaranden i sammanlagt 824 asbestrelaterade mål omfattande totalt cirka 824 käranden. Alfa Laval är fast övertygat om att kraven är grundlösa och avser att kraftfullt bestrida varje krav.

Mot bakgrund av vad som är känt för Alfa Laval idag och den information som Alfa Laval har beträffande de asbestrelaterade målen, vidhåller Alfa Laval sin tidigare bedömning att kraven inte i väsentlig grad kommer att påverka koncernens finansiella ställning eller resultat.

Moderbolagets resultat

Moderbolagets resultat efter finansiella poster var MSEK 66 (1 051), varav utdelningar från dotterbolag MSEK 76 (1 070), netto räntor MSEK 1 (0), realiserade och orealiserade kursvinster och kursförluster MSEK 7 (-8), börskostnader MSEK -4 (-4), styrelsearvoden MSEK -7 (-7), kostnader för årsredovisning och årsstämma MSEK -2 (-2) och övriga rörelsekostnader resterande MSEK -5 (2). Förändring av periodiseringsfond har gjorts med MSEK -264 (156). Koncernbidrag uppgår till MSEK 2 002 (59). Skatt på årets resultat uppgår till MSEK -381 (-46). Årets nettoresultat uppgick till MSEK 1 423 (1 220).

Fritt eget kapital i moderbolaget

Det fria egna kapitalet i Alfa Laval AB (publ) uppgick till MSEK 9 197 (9 557).

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår en utdelning om SEK 4,25 (4,25) per aktie motsvarande totalt MSEK 1 783 (1 783) och att resterande disponibla vinstmedel i Alfa Laval AB (publ) om MSEK 7 414 (7 774) balanseras i ny räkning, se not 37.

Enligt styrelsens uppfattning är den föreslagna utdelningen i linje med de krav som typen och storleken av verksamheten, de förknippade riskerna, kapitalbehovet, likviditet och finansiell ställning ställer på bolaget.

Upplysningar om aktierelaterad information

Paragraf 2a i kapitel 6 av den svenska årsredovisningslagen ålägger noterade bolag att lämna vissa upplysningar avseende bolagets aktier i förvaltningsberättelsen. Dessa upplysningar återfinns i följande stycken, i ”Förändringar i koncernens egna kapital” och i not 6.

Utsikter för det första kvartalet

I bokslutskommunikén som avgavs den 31 januari 2017 uppgav bolagets Verkställande Direktör och Koncernchef Tom Erixon:

”Vi förväntar att efterfrågan under det första kvartalet 2017 kommer att vara något lägre än i det fjärde kvartalet.”

Tidigare publicerade utsikter (25 oktober 2016): ”Vi förväntar att efterfrågan under det fjärde kvartalet 2016 kommer att vara på samma nivå eller något högre än i det tredje kvartalet.”

Datum för kommande rapporttillfällen 2017

Alfa Laval kommer att lämna delårsrapporter under 2017 vid följande tillfällen:

Rapport för första kvartalet	26 april
Rapport för andra kvartalet	17 juli
Rapport för tredje kvartalet	25 oktober

Koncernens kassaflöden

Koncernens kassaflöden

MSEK	*Not*	2016	2015
Rörelseverksamheten			
Rörelseresultat		2 989	5 717
Återläggning av avskrivningar/nedskrivningar		2 334	1 761
Återläggning av andra icke kassaposter		16	-231
		5 339	7 247
Betalda skatter		-1 161	-1 577
		4 178	5 670
Förändring av rörelsekapitalet:			
Ökning(-)/minskning(+) av fordringar		592	426
Ökning(-)/minskning(+) av lager		32	347
Ökning(+)/minskning(-) av skulder		-424	-438
Ökning(+)/minskning(-) av avsättningar		601	-155
Ökning(-)/minskning(+) av rörelsekapitalet		**801**	**180**
		4 979	**5 850**
Investeringsverksamheten			
Investeringar i anläggningstillgångar		-617	-674
Försäljning av anläggningstillgångar		39	25
Förvärv av verksamheter	*16*	-230	-73
Avyttring av verksamheter		13	12
		-795	**-710**
Finansieringsverksamheten			
Erhållna räntor och utdelningar		163	124
Betalda räntor		-243	-316
Realiserade finansiella kursvinster		316	157
Realiserade finansiella kursförluster		-89	-288
Utdelningar till moderbolagets ägare		-1 783	-1 678
Utdelningar till innehav utan bestämmande inflytande		-17	-18
Ökning(-) av finansiella fordringar		0	-311
Minskning(+) av finansiella fordringar		8	0
Ökning av upplåning		1 860	3 400
Amortering av lån		-3 781	-6 299
		-3 566	**-5 229**
Årets kassaflöde		**618**	**-89**
Likvida medel vid årets början		1 876	2 013
Omräkningsdifferens i likvida medel		125	-48
Likvida medel vid årets slut	*25*	**2 619**	**1 876**
Fritt kassaflöde per aktie (SEK) *		9,97	12,25
Investeringar i relation till nettoförsäljningen		1,7%	1,7%
Genomsnittligt antal aktier		419 456 315	419 456 315

* Fritt kassaflöde är summan av kassaflödena från rörelse- och investeringsverksamheterna.

Kommentarer till koncernens kassaflöden

För närmare kommentarer kring vissa enskilda rader i kassaflödesanalysen hänvisas till not 16 och 25.

Kassaflöde från rörelseverksamheten
Minskningen i kassaflödet från rörelseverksamheten under 2016 förklaras av lägre rörelseresultat före avskrivningar, motverkat av en större minskning av rörelsekapitalet och lägre skattebetalningar.

Likvida medel
Posten likvida medel utgörs främst av banktillgodohavanden och likvida placeringar.

Kassaflöde
Kassaflödet från rörelse- och investeringsverksamheten uppgick till MSEK 4 184 (5 140) under 2016. Av detta utgjorde företagsförvärv MSEK -230 (-73) medan avyttringar genererade MSEK 52 (37).

Återläggning av andra poster som inte påverkar kassaflödet
Poster som inte påverkar kassaflödet avser främst realiserade vinster och förluster i samband med försäljning av tillgångar. Dessa måste elimineras eftersom kassaeffekten av avyttringar av anläggningstillgångar och verksamheter rapporteras separat under kassaflöde från investeringsaktiviteter.

Rörelsekapital
Rörelsekapitalet minskade med MSEK 801 (180) under 2016.

Investeringar
Investeringar i anläggningstillgångar har uppgått till MSEK 617 (674) under 2016. Investeringarna för de enskilda produktgrupperna är som följer:

Värmeväxlare
Investeringar har gjorts i maskiner för ökad kapacitet och tillverkning av nya produkter och i produktivitetsförbättrande utrustning i Alonte i Italien, Ronneby i Sverige och Jiang Yin i Kina för lödda värmeväxlare. Investeringar har gjorts i Jiang Yin i Kina och i Lund i Sverige i utrustning för att bredda produktsortimentet och öka produktiviteten för packningsförsedda värmeväxlare. Större investeringar har också gjorts för att rationalisera tillverkningen av pannor i Qingdao i Kina.

Höghastighetsseparatorer
Fortsatt modernisering av maskinutrustning för separatorer har genomförts i Krakow i Polen. Investeringar har gjorts i ny testutrustning i Jiang Yin i Kina.

Flödesprodukter
Under 2016 har betydande investeringar i produktivitets- och kapacitetsökande utrustning gjorts avseende flödesprodukter i Kolding i Danmark, i Kunshan i Kina och i Eastbourne i England.

Avskrivningar
De planenliga avskrivningarna, exklusive allokerade övervärden, uppgick till MSEK 643 (667) under året.

Förvärv och avyttring av verksamheter
För en analys av den påverkan på kassaflödet som förvärv och avyttring av verksamheter har haft, se not 16.

Fritt kassaflöde per aktie
Det fria kassaflödet per aktie uppgår till SEK 9,97 (12,25).

Koncernens totala resultat

Koncernens totala resultat			
MSEK	*Not*	2016	2015
Nettoomsättning	*1, 2, 3, 4*	35 634	39 746
Kostnad för sålda varor	*9*	-24 581	-26 707
Bruttoresultat		11 053	13 039
Försäljningskostnader	*5, 6, 9*	-4 328	-4 107
Administrationskostnader	*5, 6, 7, 9*	-1 649	-1 813
Forsknings- & utvecklingskostnader	*9*	-822	-756
Övriga rörelseintäkter	*8*	613	495
Övriga rörelsekostnader	*8, 9*	-1 893	-1 149
Andel av resultat i joint ventures	*33*	15	8
Rörelseresultat		2 989	5 717
Utdelningar och förändringar i verkligt värde	*10*	47	33
Ränteintäkter och finansiella kursvinster	*11*	645	404
Räntekostnader och finansiella kursförluster	*11*	-356	-710
Resultat efter finansiella poster		3 325	5 444
Skatt på årets resultat	*15*	-960	-1 541
Övriga skatter	*15*	-53	-42
Nettoresultat för året		**2 312**	**3 861**
Övrigt totalresultat:			
Poster som kommer att omklassificeras till nettoresultatet			
Kassaflödessäkringar		245	-195
Marknadsvärdering av externa aktier		0	2
Omräkningsdifferens		1 882	-1 056
Uppskjuten skatt på övrigt totalresultat	*15*	-143	20
Summa		1 984	-1 229
Poster som inte kommer att omklassificeras till nettoresultatet			
Omvärderingar av förmånsbestämda åtaganden		-505	332
Uppskjuten skatt på övrigt totalresultat	*15*	67	-47
Summa		-438	285
Totalt resultat för året		**3 858**	**2 917**
Nettoresultat hänförligt till:			
Moderbolagets ägare		2 289	3 839
Innehav utan bestämmande inflytande		23	22
Resultat per aktie (SEK)		5,46	9,15
Genomsnittligt antal aktier		419 456 315	419 456 315
Totalt resultat hänförligt till:			
Moderbolagets ägare		3 815	2 903
Innehav utan bestämmande inflytande		43	14

Kommentarer till koncernens totala resultat

För kommentarer till de enskilda raderna i rapporten över koncernens totala resultat hänvisas till not 1 till och med 15 samt not 28. För kommentarer kring rörelsesegmenten, se not 1.

Som en utgångspunkt för kommentarerna till de olika posterna i rapporten över koncernens totala resultat visas nedan en jämförelse för de två senaste åren:

Resultatanalys

Koncernen

MSEK	2016	2015
Nettoomsättning	35 634	39 746
Justerat bruttoresultat *	12 744	14 133
- justerad bruttomarginal (%) *	***35,8***	***35,6***
Kostnader **	-6 548	-6 655
- i % av nettoomsättningen	*18,4*	*16,7*
Justerad EBITDA *	**6 196**	**7 478**
*- justerad EBITDA-marginal (%) **	*17,4*	*18,8*
Avskrivningar	-643	-667
Justerad EBITA *	**5 553**	**6 811**
- justerad EBITA-marginal (%) *	***15,6***	***17,1***
Avskrivning på övervärden	-1 064	-1 094
Jämförelsestörande poster:		
Nedskrivning av goodwill och övervärden	-627	–
Omstrukturering	-873	–
Rörelseresultat	2 989	5 717

* Alternativa nyckeltal, definierade på sidan 142. ** Exklusive jämförelsestörande poster.

Bruttomarginalen har ökat med 0,2 procentenheter mellan 2015 och 2016. Ökningen förklaras av en fördelaktig mix mellan nyförsäljning och service, positiva inköpsdifferenser samt av valutaeffekter, till stor del relaterat till en starkare USD.

Försäljnings- och administrationskostnaderna uppgick till MSEK 5 977 (5 920). Exklusive valutaeffekter och förvärv av verksamheter var försäljnings- och administrationskostnaderna 1,2 procent högre än föregående år.

Kostnaderna för forskning och utveckling har uppgått till MSEK 822 (756), motsvarande 2,3 (1,9) procent av nettoomsättningen. Exklusive valutaeffekter och förvärv av verksamheter ökade kostnaderna för forskning och utveckling med 8,3 procent jämfört med föregående år. Ökningen förklaras delvis av en låg nivå under 2015, men framför allt av en medveten satsning på snabbare utveckling och förnyelse av produktsortimentet.

Nettoresultatet hänförligt till moderbolagets ägare, exklusive avskrivning på övervärden och motsvarande skatt, uppgår till SEK 8,48 (11,02) per aktie.

I jämförelse med föregående år har Alfa Laval under 2016 påverkats av växelkursförändringar både genom omräkningsdifferenser och genom nettoexponeringen vid handel i främmande valutor. Påverkan på justerad EBITA har beräknats till totalt cirka MSEK 478 (450) för 2016 jämfört med föregående år. Effekten av valutakursförändringarna har kunnat begränsas genom valutasäkring och genom fördelning av bolagets låneskulder motsvarande bolagets nettotillgångar i olika valutor.

För att belysa den kvartalsmässiga utvecklingen visas de senaste tolv kvartalen nedan för fyra av parametrarna i resultatanalysen:

Nettoomsättning & justerad bruttomarginal

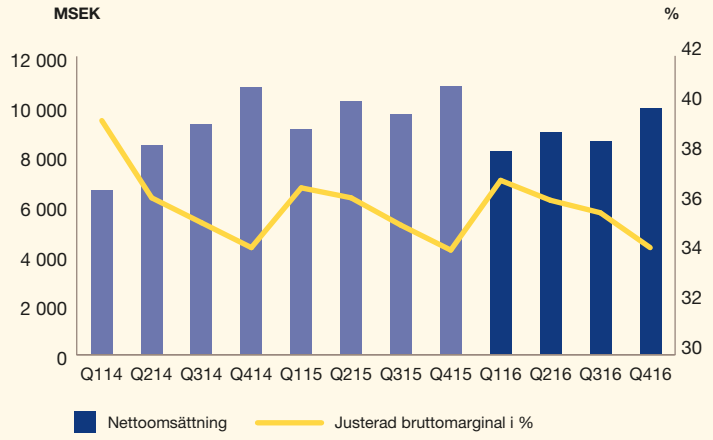

Justerad EBITA

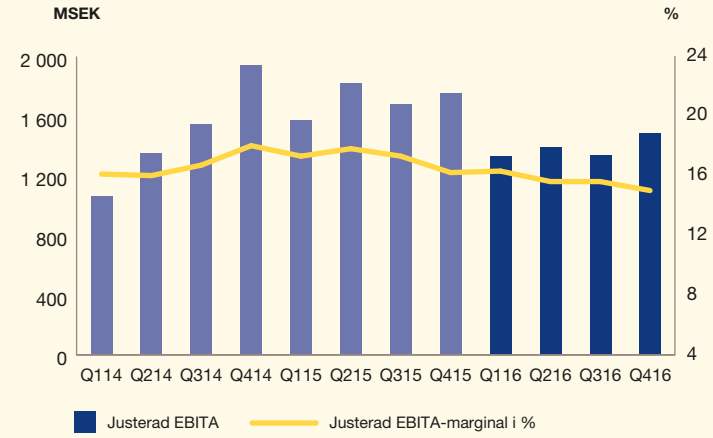

Rörelseresultatet har påverkats av jämförelsestörande poster om MSEK -1 500 (-), vilka specificeras nedan. I rapporten över koncernens totala resultat redovisas dessa brutto som en del av respektive berörd rad.

Företagsledningen har startat tre initiativ för omstrukturering och införande av en ny organisation. De tre initiativen avser:

1 – Kostnadsanpassningar och ny organisation
Initiativet innefattar konsekvenserna av att etablera en ny effektivare organisationsstruktur samtidigt som det innehåller anpassningar till den aktuella efterfrågesituationen.

2 – Omstrukturering av produktionsstrukturen
Detta initiativ innefattar en stegvis implementering av åtgärder för att uppnå en ännu mer konkurrenskraftig produktionsstruktur. Initiativet omfattar omlokaliseringar och nedläggningar av enheter under en period om ca tre år.

3 – ”Greenhouse”
Initiativet innebär att tre produktgrupper som haft en otillfredsställande utveckling kommer att drivas separat från den nya organisationen för att på ett än mer fokuserat sätt ge de bästa förutsättningarna för en bättre utveckling.

Kostnaderna för initiativen är av icke återkommande karaktär och har uppgått till MSEK 1 500 för 2016. Kostnaden avser bl.a. nedskrivning av framförallt allokerade övervärden och goodwill med ca MSEK 700, vilket har belastat kostnad sålda varor. Resterande del av kostnaden om MSEK 800 avser huvudsakligen avveckling av ca 1 000 anställda och därutöver ingår vissa kostnader för nedskrivningar av tillgångar och reservering för hyresavtal, som har belastat övriga rörelsekostnader.

Åtgärderna under 2016 beräknas ge besparingar relaterade till kostnad sålda varor om ca MSEK 200 och till rörelsekostnader, exklusive kostnad sålda varor, om ca MSEK 300 och förväntas vara implementerade till ca 75 procent per utgången av 2017 och vara implementerade i sin helhet per utgången av 2018.

Koncernens finansiella netto och skatter
Det finansiella nettot har uppgått till MSEK -76 (-177), exklusive realiserade och orealiserade kursförluster och kursvinster. De huvudsakliga kostnadselementen var räntor på skulden till banksyndikatet om MSEK -8 (-15), räntor på de bilaterala lånen om MSEK -56 (-77), räntor på den riktade låneemissionen om MSEK -3 (-9), räntor på företagscertifikaten om MSEK -0 (-1), räntor på obligationslånen om MSEK -80 (-83) och ett netto av utdelningar, verkligt värde förändringar samt övriga ränteintäkter och räntekostnader om MSEK 71 (8).

Nettot av realiserade och orealiserade kursdifferenser har uppgått till MSEK 412 (-96).

Skatten på resultatet efter finansiella poster uppgick till MSEK -1 013 (-1 583) under 2016. Den effektiva skatten har påverkats av nedskrivningen av goodwill om MSEK -533, där ingen motsvarande uppskjuten skatt lösts upp. Skattekostnaden för 2016 har påverkats av engångsposter om ungefär MSEK 132 avseende justeringar av uppskjutna skatter relaterade till övervärden, beroende på sänkta bolagsskatter i vissa länder och därmed minskade uppskjutna skatteskulder.

Kassaflödessäkringar i övrigt totalresultat förklaras av följande komponenter:

Förändringar i verkligt värde av kassaflödessäkringar

Koncernen

MSEK	2016	2015
Ingående balans	-693	-498
Bokat in i övrigt totalresultat under året	263	-23
Bokat ut ur övrigt totalresultat beroende på ineffektivitet:		
bokat mot kostnad sålda varor	-5	-15
Bokat ut ur övrigt totalresultat:		
bokat mot kostnad sålda varor	-17	-166
bokat mot ränteintäkter/räntekostnader	4	9
Utgående balans	**-448**	**-693**
Förändring redovisad mot övrigt totalresultat	245	-195

Koncernen har inte haft några kassaflödessäkringar som har påverkat anskaffningsvärdet vid anskaffningstidpunkten på icke-finansiella tillgångar.

Ackumulerade omräkningsdifferenser *

Koncernen

MSEK

År	Huvudsaklig förklaring till omräkningsdifferenser	Förändring	Ackumulerat	Påverkan på förändringen av valutasäkrings-åtgärder före skatt
Koncernens bildande				
2000	Euron apprecierades med 6 %, vilket påverkade de Euro baserade förvärvslånen	-94	-94	-312
2001	USD apprecierades med 10,7 %	97	3	-105
2002	USD deprecierades med 16,7 %	-190	-187	165
2003	USD deprecierades med 17,5 %	-38	-225	195
2004	USD deprecierades med 9,0 %	-103	-328	-19
2005	USD apprecierades med 20,3 % och EUR apprecierades med 4,8 %	264	-64	-65
2006	USD deprecierades med 13,5 % och EUR deprecierades med 4,0 %	-269	-333	56
2007	USD deprecierades med 5,7 % medan EUR apprecierades med 4,7 %	224	-109	13
2008	USD apprecierades med 20,5 % och EUR apprecierades med 16,2 %	850	744	-468
2009	USD deprecierades med 7,5 % och EUR deprecierades med 6,0 %	-392	352	220
2010	USD deprecierades med 5,7 % och EUR deprecierades med 12,9 %	-554	-202	99
2011	USD apprecierades med 1,4 % medan EUR deprecierades med 0,8 %	-254	-456	34
2012	USD deprecierades med 5,8 % och EUR deprecierades med 3,6 %	-798	-1 254	214
2013	USD apprecierades med 0,3 % och EUR apprecierades med 4,1 %	39	-1 215	-83
2014	USD apprecierades med 20,5 % och EUR apprecierades med 6,3 %	439	-776	-1 033
2015	USD apprecierades med 6,6 % medan EUR deprecierades med 4,0 %	-1 056	-1 832	301
2016	USD apprecierades med 8,6 % och EUR apprecierades med 4,6 %	1 882	50	-643

* Redovisat mot övrigt totalresultat. Innan 2009 redovisades dessa omräkningsdifferenser mot eget kapital.

Koncernens finansiella ställning

Koncernens finansiella ställning

TILLGÅNGAR MSEK	Not	2016	2015
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	*16, 17*		
Patent och icke patenterat kunnande		2 142	2 467
Varumärken		3 766	4 048
Licenser, hyresrätter samt liknande rättigheter		38	41
Goodwill		20 436	19 498
		26 382	26 054
Materiella anläggningstillgångar	*16, 18*		
Byggnader och mark		2 450	2 447
Maskiner och andra tekniska anläggningar		1 629	1 578
Inventarier, verktyg och installationer		580	604
Pågående nyanläggningar och förskott till leverantörer avseende materiella anläggningstillgångar		281	144
		4 940	4 773
Övriga anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	*13, 14, 19*	25	28
Pensionstillgångar	*26*	3	4
Derivattillgångar	*13, 14*	16	7
Uppskjuten skattefordran	*15*	2 056	1 765
		2 100	1 804
Summa anläggningstillgångar		**33 422**	**32 631**
Omsättningstillgångar			
Varulager	*20*	7 831	7 405
Tillgångar för försäljning			
Byggnader och mark	*18*	2	9
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	*13, 21*	5 830	5 796
Aktuella skattefordringar		739	1 164
Övriga fordringar	*13, 22*	1 339	1 558
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	*13, 23*	368	279
Derivattillgångar	*13, 14*	153	158
		8 429	8 955
Kortfristiga placeringar			
Övriga kortfristiga placeringar	*13, 24*	1 075	1 021
Likvida medel	*13, 25*	2 619	1 876
Summa omsättningstillgångar		**19 956**	**19 266**
SUMMA TILLGÅNGAR		**53 378**	**51 897**

Koncernens finansiella ställning, fortsatt

EGET KAPITAL OCH SKULDER			
MSEK	*Not*	2016	2015
Eget kapital			
Hänförligt till moderbolagets ägare			
Aktiekapital		1 117	1 117
Övrigt tillskjutet kapital		2 770	2 770
Övriga reserver		-1 742	-3 268
Balanserad vinst		18 014	17 683
		20 159	18 302
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	*12*	117	121
Totalt eget kapital		**20 276**	**18 423**
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut etc	*13, 28*	12 169	12 484
Avsättningar till pensioner och liknande	*26*	2 425	1 931
Avsättning för uppskjuten skatt	*15*	2 722	2 925
Övriga avsättningar	*27*	599	418
Derivatskulder	*13, 14*	37	103
Summa långfristiga skulder		**17 952**	**17 861**
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut etc	*13, 28*	1 078	2 019
Förskott från kunder		2 721	3 136
Leverantörsskulder	*13*	2 490	2 492
Växelskulder	*13*	178	172
Aktuella skatteskulder		1 256	1 214
Övriga skulder	*13, 29*	2 352	1 973
Övriga avsättningar	*27*	2 365	1 798
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	*13, 30*	2 433	2 237
Derivatskulder	*13, 14*	277	572
Summa kortfristiga skulder		**15 150**	**15 613**
Summa skulder		**33 102**	**33 474**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**53 378**	**51 897**

Kommentarer till koncernens finansiella ställning

För kommentarer till de enskilda raderna i rapporten över finansiell ställning hänvisas till not 12 till och med 34. För kommentarer kring rörelsesegmenten, se not 1.

Sysselsatt kapital
Genomsnittligt sysselsatt kapital inklusive goodwill och övervärden uppgick till MSEK 30 663 (31 512) under året.

Avkastning på sysselsatt kapital
Avkastningen på genomsnittligt sysselsatt kapital inklusive goodwill och övervärden uppgick till 15,3 (21,6) procent under året.

Kapitalomsättningshastighet
Kapitalomsättningshastigheten räknat på genomsnittligt sysselsatt kapital inklusive goodwill och övervärden uppgick till 1,2 (1,3) gånger för året.

Avkastning på eget kapital
Nettoresultatet i förhållande till genomsnittligt eget kapital uppgick till 11,8 (21,7) procent under året.

Soliditet
Soliditeten, det vill säga eget kapital i förhållande till totala tillgångar, uppgick till 38,0 (35,5) procent vid årets utgång.

Nettoskuld
Nettoskulden uppgick till MSEK 9 619 (11 688) per utgången av året.

Nettoskuld jämfört med EBITDA
Nettoskulden i relation till EBITDA var 1,81 (1,56) gånger i slutet av december.

Skuldsättningsgrad
Skuldsättningsgraden, det vill säga nettoskulden i förhållande till eget kapital, uppgick till 0,47 (0,63) gånger vid utgången av december.

Förändringar i koncernens egna kapital

Förändringar i koncernens egna kapital

Hänförligt till:	Moderbolagets ägare								Innehav utan bestämmande inflytande			Totalt
			Övriga reserver									
MSEK	Aktie-kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Kassaflödes-säkringar	Marknads-värdering av externa aktier	Omräknings-differens	Om-värderingar	Balanserad vinst	Deltotal	Omräknings-differens	Balanserad vinst	Deltotal	
Per 31 december 2014	**1 117**	**2 770**	**-393**	**0**	**-677**	**-1 262**	**15 522**	**17 077**	**3**	**122**	**125**	**17 202**
2015												
Totalt resultat												
Nettoresultat	–	–	–	–	–	–	3 839	3 839	–	22	22	3 861
Övrigt totalresultat	–	–	-152	1	-1 070	285	–	-936	-8	–	-8	-944
Totalt resultat	–	–	-152	1	-1 070	285	3 839	2 903	-8	22	14	2 917
Transaktioner med aktieägare												
Utdelningar till moderbolagets ägare	–	–	–	–	–	–	-1 678	-1 678	–	–	–	-1 678
Utdelningar till innehav utan bestämmande inflytande	–	–	–	–	–	–	–	–	–	-18	-18	-18
Per 31 december 2015	**1 117**	**2 770**	**-545**	**1**	**-1 747**	**-977**	**17 683**	**18 302**	**-5**	**126**	**121**	**18 423**
2016												
Totalt resultat												
Nettoresultat	–	–	–	–	–	–	2 289	2 289	–	23	23	2 312
Övrigt totalresultat	–	–	191	0	1 773	-438	–	1 526	20	–	20	1 546
Totalt resultat	–	–	191	0	1 773	-438	2 289	3 815	20	23	43	3 858
Transaktioner med aktieägare												
Minskning av innehav utan bestämmande inflytande	–	–	–	–	–	–	-175	-175	–	-30	-30	-205
Utdelningar till moderbolagets ägare	–	–	–	–	–	–	-1 783	-1 783	–	–	–	-1 783
Utdelningar till innehav utan bestämmande inflytande	–	–	–	–	–	–	–	–	–	-17	-17	-17
Per 31 december 2016	**1 117**	**2 770**	**-354**	**1**	**26**	**-1 415**	**18 014**	**20 159**	**15**	**102**	**117**	**20 276**

Specifikation över förändringen av antalet aktier och aktiekapitalet

År	Händelse	Datum	Förändring antal aktier	Totalt antal aktier	Förändring aktiekapital MSEK	Totalt aktiekapital MSEK
2000	Bolagets bildande	27 mars 2000	10 000 000	10 000 000	0,1	0,1
	Nyemission	24 augusti 2000	27 496 325	37 496 325	0,3	0,4
2002	Fondemission	3 maj 2002	37 496 325	74 992 650	0,4	1
	Fondemission	16 maj 2002	–	–	749	750
	Nyemission	16 maj 2002	3 712 310	78 704 960	37	787
	Nyemission	17 maj 2002	32 967 033	111 671 993	330	1 117
2008	Indragning av återköpta aktier	27 maj 2008	-4 323 639	107 348 354	-43	
	Fondemission	27 maj 2008	–	107 348 354	43	1 117
	Split 4:1	10 juni 2008	322 045 062	429 393 416	–	1 117
2009	Indragning av återköpta aktier	9 juli 2009	-7 353 950	422 039 466	-19	
	Fondemission	9 juli 2009	–	422 039 466	19	1 117
2011	Indragning av återköpta aktier	16 maj 2011	-2 583 151	419 456 315	-7	
	Fondemission	16 maj 2011	–	419 456 315	7	1 117

Kommentarer till förändringar i koncernens egna kapital

Bolagsordningen för Alfa Laval AB (publ) anger att aktiekapitalet skall vara mellan SEK 745 000 000 och 2 980 000 000 och att antalet aktier skall vara mellan 298 000 000 och 1 192 000 000.

Vid årets ingång fördelades aktiekapitalet om SEK 1 116 719 930 på 419 456 315 aktier. Sedan dess har inga förändringar ägt rum.

Bolaget har bara utgivit ett slag av aktier och alla dessa har lika rättigheter. Det finns inga begränsningar enligt lag eller i bolagsordningen i aktiernas överlåtbarhet.

Den enda aktieägaren som innehar mer än 10 procent av aktierna är Tetra Laval B.V., Nederländerna som äger 29,1 (26,1) procent. De anställda i bolaget äger inga aktier i bolaget genom pensionsstiftelser.

Det existerar inga begränsningar i hur många röster som varje aktieägare kan representera vid en bolagsstämma. Bolaget har ingen vetskap om några avtal mellan aktieägare som kan medföra begränsningar i rätten att överlåta deras aktier.

Bolagsordningen anger att ledamöterna av styrelsen väljs vid årsstämman. Tillsättande eller entledigande av styrelseledamöter regleras i övrigt av bestämmelserna i den svenska aktiebolagslagen och svensk kod för bolagsstyrning. Enligt aktiebolagslagen beslutas ändringar i bolagsordningen vid bolagsstämmor.

Lånet med banksyndikatet, obligationslånen och de bilaterala låneavtalen med Svensk Exportkredit och Europeiska Investeringsbanken innehåller villkor som ger långivarna möjlighet att säga upp lånen till betalning om kontrollen över bolaget ändras som en följd av ett förvärv av mer än 30 procent av det totala antalet aktier.

Möjligheterna att föra över disponibla vinstmedel från utländska dotterbolag begränsas i vissa länder av valutabestämmelser och övrig lagstiftning.

Moderbolagets kassaflöden och resultat

Moderbolagets kassaflöden

MSEK	2016	2015
Kassaflöde från rörelseverksamheten		
Rörelseresultat	-18	-11
Betalda skatter	-61	-139
	-79	-150
Förändring av rörelsekapitalet:		
Ökning(-)/minskning(+) av fordringar	1 717	827
Ökning(+)/minskning(-) av skulder	9	-17
Ökning(-)/minskning(+) av rörelsekapitalet	**1 726**	**810**
	1 647	**660**
Kassaflöde från investeringsverksamheten		
Investeringar i dotterbolag	–	–
	–	**–**
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		
Erhållna räntor	1	1
Betalda räntor	–	-1
Erhållna utdelningar från dotterbolag	76	1 070
Betalda utdelningar	-1 783	-1 678
Erhållet koncernbidrag	1 348	1 061
Betalat koncernbidrag	-1 289	-114
Amortering av lån	–	-999
	-1 647	**-660**
Årets kassaflöde	**–**	**–**
Likvida medel vid årets början	–	–
Likvida medel vid årets slut	**–**	**–**

Moderbolagets resultat *

MSEK	*Not*	2016	2015
Administrationskostnader		-13	-13
Övriga rörelseintäkter		0	2
Övriga rörelsekostnader		-5	0
Rörelseresultat		-18	-11
Utdelningar från dotterbolag		76	1 070
Ränteintäkter och liknande resultatposter	*11*	10	7
Räntekostnader och liknande resultatposter	*11*	-2	-15
Resultat efter finansiella poster		66	1 051
Förändring av periodiseringsfond		-264	156
Koncernbidrag		2 002	59
Resultat före skatt		1 804	1 266
Skatt på årets resultat		-381	-46
Nettoresultat för året		**1 423**	**1 220**

* Rapporten över moderbolagets resultat utgör tillika dess rapport över totalt resultat.

Moderbolagets finansiella ställning

Moderbolagets finansiella ställning			
MSEK	*Not*	2016	2015
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	*19*	4 669	4 669
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos koncernföretag		8 548	9 581
Aktuella skattefordringar		–	140
Övriga fordringar		6	3
		8 554	9 724
Likvida medel		**–**	**–**
Summa omsättningstillgångar		**8 554**	**9 724**
SUMMA TILLGÅNGAR		**13 223**	**14 393**
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		1 117	1 117
Reservfond		1 270	1 270
		2 387	2 387
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		7 774	8 337
Årets nettoresultat		1 423	1 220
		9 197	9 557
Totalt eget kapital		**11 584**	**11 944**
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfond, tax 2011		–	313
Periodiseringsfond, tax 2012		140	140
Periodiseringsfond, tax 2014		320	320
Periodiseringsfond, tax 2015		304	304
Periodiseringsfond, tax 2016		68	68
Periodiseringsfond, tax 2017		577	–
		1 409	1 145
Kortfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag		50	1 304
Leverantörsskulder		0	0
Aktuella skatteskulder		180	–
		230	1 304
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**13 223**	**14 393**

Förändringar i moderbolagets egna kapital

Förändringar i moderbolagets egna kapital

MSEK	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Totalt
Per 31 december 2014	**1 117**	**1 270**	**10 015**	**12 402**
2015				
Totalt resultat				
Nettoresultat	–	–	1 220	1 220
	–	–	1 220	1 220
Transaktioner med aktieägare				
Utdelningar	–	–	-1 678	-1 678
Per 31 december 2015	**1 117**	**1 270**	**9 557**	**11 944**
2016				
Totalt resultat				
Nettoresultat	–	–	1 423	1 423
	–	–	1 423	1 423
Transaktioner med aktieägare				
Utdelningar	–	–	-1 783	-1 783
Per 31 december 2016	**1 117**	**1 270**	**9 197**	**11 584**

Aktiekapitalet om SEK 1 116 719 930 (1 116 719 930) fördelas på 419 456 315 (419 456 315) aktier.

Kommentarer till boksluten

Redovisningsprinciper

De redovisningsprinciper som nämns nedan är endast de som är relevanta för moderbolaget och koncernen.

Värderingsgrund
Koncernredovisningen har upprättats baserat på historiska anskaffningsvärden, utom för vissa finansiella instrument inklusive derivat, som har värderats till verkligt värde. Redovisningen presenteras i MSEK, om inget annat anges.

Uttalande om överensstämmelse
Från och med den 1 januari 2005 tillämpar Alfa Laval International Financial Reporting Standards (IFRS) såsom antagna av EU. Vidare tillämpas Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 ”Kompletterande redovisningsregler för koncerner”.

Moderbolagets redovisnings- och värderingsprinciper följer årsredovisningslagen samt Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 ”Redovisning för juridiska personer”.

Förändrade/implementerade redovisningsprinciper
Bolaget har valt att endast kommentera de ändrade redovisningsprinciper som är relevanta för bolagets redovisning.

Under 2016 har de riktlinjer för alternativa nyckeltal som getts ut av ESMA (European Securities and Markets Authority) implementerats.

Under 2016 har också ändringarna i årsredovisningslagen implementerats. Dessa innebär att:

– eventualförpliktelser inte längre redovisas både som poster inom linjen och i not utan bara i not,
– händelser efter bokslutsdagen inte längre redovisas i förvaltningsberättelsen utan istället i not och
– förslaget till vinstdispositionen redovisas både i förvaltningsberättelsen och i not.

Under 2015 implementerades ändringen i IAS 19 ”Ersättning till anställda”. Ändringen avsåg hur anställdas bidrag till förmånsbestämda planer skall redovisas. Redovisningen beror på om storleken på de anställdas bidrag är oberoende av tjänstgöringstiden eller inte. Standarden ska tillämpas retroaktivt i enlighet med IAS 8.

Redovisningsprinciper som är kritiska för bolagets resultat och ställning
IFRS 3 ”Rörelseförvärv” innebär att goodwill och immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod inte skrivs av. Istället testas de för eventuellt nedskrivningsbehov både årligen och när det finns en indikation. Effekten av IFRS 3 kan bli omfattande för koncernen om lönsamheten inom koncernen eller delar av koncernen går ned i framtiden, eftersom detta kan utlösa en väsentlig nedskrivning av goodwillen i enlighet med IAS 36 Nedskrivningar. En sådan nedskrivning kommer att påverka nettoresultatet och därmed den finansiella ställningen för koncernen. Den redovisade goodwillen är MSEK 20 436 (19 498) vid utgången av året. Det finns inga immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod annat än goodwill.

Koncernen har förmånsbestämda planer som redovisas enligt IAS 19 ”Ersättningar till anställda”. Detta innebär att förvaltningstillgångarna värderas till verkligt värde och att nuvärdet av utfästelserna enligt de förmånsbestämda planerna fastställs genom årliga aktuarieberäkningar av oberoende aktuarier. Om värdet på förvaltningstillgångarna börjar minska samtidigt som de aktuariella antagandena ökar utfästelserna kan den kombinerade effekten resultera i ett betydande underskott. Den monetära omfattningen kommer från det faktum att underskottet är skillnaden mellan två stora tal. Risken för att detta skall hända har ökat i och med implementeringen av nya IAS 19. Resultateffekten påverkar dock bara övrigt totalresultat och inte nettoresultatet. Risken har begränsats av att många av dessa förmånsbestämda planer är stängda för nya deltagare och ersatta av premiebestämda planer.

Koncernens redovisning av avsättningar enligt IAS 37 innebär att MSEK 2 964 (2 216) redovisas som övriga avsättningar. Detta utgör 5,6 (4,3) procent av koncernens balansomslutning och är viktigt för bedömningen av koncernens finansiella ställning, inte minst i och med att avsättningar i regel baseras på bedömningar av sannolikhet och uppskattningar av kostnader och risker. Om redovisningsprinciperna för avsättningar skulle ändras någon gång i framtiden skulle detta kunna ha en väsentlig påverkan på bolagets ställning.

IAS 39 ”Finansiella instrument: Redovisning och värdering” har en avsevärd effekt på koncernens totala resultat och egna kapital och kan ha en betydande effekt på nettoresultatet om de använda derivaten visar sig vara ineffektiva.

Huvudsakliga källor till osäkerhet i uppskattningar
Den huvudsakliga källan till osäkerhet i uppskattningar hänför sig till testet av eventuellt nedskrivningsbehov av goodwill, eftersom testningen grundas på vissa antaganden om framtida kassaflöden. Se avsnittet om redovisningsprinciper som är kritiska för bolagets resultat och ställning ovan för ytterligare detaljer.

Bedömningar
Vid tillämpning av redovisningsprinciperna har ledningen gjort olika bedömningar, skilda från dem som innefattar uppskattningar, som avsevärt kan påverka de belopp som redovisas i de finansiella rapporterna. Dessa bedömningar avser huvudsakligen:

– klassificering av finansiella instrument,
– sannolikhet i samband med affärsrisker,
– fastställande av färdigställandegrad i pågående arbeten,
– möjligheten att driva in kundfordringar,
– inkurans i lager och
– om ett leasingavtal ingånget med en extern uthyrare är en finansiell lease eller en operationell lease.

Intresseföretag
Koncernen äger inte andelar i några väsentliga företag som uppfyller definitionen på ett intresseföretag i IAS 28 ”Innehav i intresseföretag”, det vill säga att ägarandelen ligger mellan 20 och 50 procent.

Lånekostnader
Redovisning av lånekostnader sker enligt IAS 23 ”Lånekostnader”, det vill säga att lånekostnaderna belastar resultatet för den period till vilken de hänför sig.

Transaktionskostnader som uppstår i samband med upplåning kapitaliseras och periodiseras över lånets löptid enligt IAS 39 ”Finansiella instrument: Redovisning och värdering”. Det kapitaliserade beloppet redovisas netto mot det upptagna lånet.

Rörelseförvärv – konsolideringsprinciper
Koncernredovisningen har upprättats enligt IFRS 3 ”Rörelseförvärv” och IFRS 10 ”Koncernredovisning”.

Ett företag skall konsolideras om ett bestämmande inflytande föreligger. Kontroll (bestämmande inflytande) föreligger när Alfa Laval:

- har makt över investeringsobjektet, vilket beskrivs som att ha rättigheter att styra verksamheten vilket på ett betydande sätt påverkar möjligheten till avkastning,
- är utsatt för, eller har rättighet till, variabel avkastning från investeringsobjektet och
- har möjlighet att utöva sin makt för att påverka storleken på avkastningen.

Ett bestämmande inflytande behöver inte enbart uppstå genom aktieinnehav (rösträtt). En investerare kan, trots att majoriteten av utestående aktier inte innehas, ha ett bestämmande inflytande över en annan enhet (så kallad de facto kontroll). Ett företag skall konsolideras tills den dagen kontrollen upphör, även om kontroll endast föreligger under en kortare period.

Koncernbokslutet omfattar moderbolaget Alfa Laval AB (publ) och de bolag där Alfa Laval har ett bestämmande inflytande.

Rapporten över koncernens finansiella ställning har upprättats enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att det bokförda värdet på aktier i dotterbolag elimineras mot det redovisade egna kapital som fanns i dotterbolagen vid förvärvstillfället. Detta innebär att det egna kapital som fanns i bolagen vid förvärven ej har inräknats i koncernens egna kapital.

Skillnaden mellan erlagd köpeskilling och de förvärvade bolagens nettotillgångar redovisas på de övervärden som kan hänföras till respektive tillgångsslag, medan residualen redovisas som goodwill.

Under de första 12 månaderna efter förvärvet är värdet på goodwillen ofta preliminärt. Anledningen till detta är att det erfarenhetsmässigt häftar en viss osäkerhet vid de olika komponenterna i förvärvsanalysen gällande:

- främst beräkningen av allokeringen till olika immateriella övervärden, som är beroende av olika bedömningsfrågor och estimeringar,
- beräkningen av materiella övervärden, som är beroende av externa marknadsvärderingar, vilka kan dra ut i tiden innan de kan slutföras,
- kontraktsmässigt betingade justeringar av köpeskillingen, som är beroende av den slutgiltiga storleken på rörelsekapitalet per förvärvsdatumet, efter att detsamma har reviderats och utfallet har godkänts av parterna och
- det slutgiltiga värdet på det förvärvade egna kapitalet, som ju även det är beroende av revisionen av förvärvsbalansräkningen.

Eftersom goodwillen är en residualpost som framkommer när alla övriga parametrar i förvärvsanalysen har fastställts så kommer den att vara preliminär och kunna ändras ända tills övriga värden är slutgiltiga.

Vid förvärv av verksamheter där goodwill uppstår skall det anges vad goodwillen hänför sig till. Eftersom goodwill per definition är en residualpost så är detta inte alltid helt lätt. Rent allmänt brukar goodwillen hänföra sig till bedömda synergier i inköp, logistik och allmänna omkostnader. Det kan också hävdas att goodwillen hänför sig till den förvärvade enhetens förmåga att över tiden återskapa sina immateriella tillgångar. Eftersom värdet av de immateriella tillgångarna vid förvärvstillfället bara kan beräknas på de tillgångar som existerar då, kan inget värde fästas på de patent etc. som verksamheten lyckas ta fram i framtiden, delvis som ersättning för de nuvarande, och dessa får därmed hänföras till goodwill.

Goodwill och immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod skrivs inte av. Dessa tillgångar testas istället för nedskrivningsbehov både årligen och när det finns en indikation. Testen av nedskrivningsbehovet görs enligt IAS 36 Nedskrivningar.

Transaktionskostnader redovisas i nettoresultatet. Om värdet av en tilläggsköpeskilling ändras redovisas förändringen i nettoresultatet. Vid successiva förvärv beräknas och värderas goodwillen då förvärvaren erhåller kontrollen över ett bolag. Om förvärvaren tidigare har redovisat ett innehav i bolaget skall ackumulerade värdeförändringar på innehavet redovisas i nettoresultatet vid förvärvstidpunkten. Förändringar av ägarandelar i dotterbolag, där majoritetsägaren inte förlorar det bestämmande inflytandet, redovisas i eget kapital. Detta innebär att dessa transaktioner inte ger upphov till goodwill eller leder till några vinster eller förluster. Transaktionen ger dessutom upphov till en överföring mellan moderbolagets ägare och innehav utan bestämmande inflytande i eget kapital. Om innehavet utan bestämmande inflytandes andel av redovisad förlust överstiger dess redovisade andel av eget kapital redovisas ett negativt innehav utan bestämmande inflytande.

Jämförelsestörande poster
Poster som inte har direkt med koncernens normala verksamhet att göra eller som är av engångskaraktär klassificeras som jämförelsestörande poster. I rapporten över koncernens totala resultat redovisas dessa brutto som en del av de närmast berörda resultatraderna, men specificeras separat i not 8. En redovisning tillsammans med övriga poster i rapporten över koncernens totala resultat utan denna separata redovisning i not hade givit en jämförelsestörande påverkan som hade gjort det svårare att bedöma utvecklingen av den normala verksamheten för en utomstående betraktare. Jämförelsestörande poster som påverkar rörelseresultatet redovisas som en del av rörelseresultatet, medan jämförelsestörande poster som påverkar resultatet efter finansiella poster redovisas som en del av finansnettot.

Totalt resultat
Alfa Laval har valt att redovisa posterna i övrigt totalresultat som en del av en rapport över totalt resultat istället för att redovisa resultatet ner till nettoresultat för året i en rapport och resultatet därifrån ner till totalt resultat i en separat rapport.

Övrigt totalresultat avser poster som inte utgör transaktioner med aktieägare och relaterar till exempel till kassaflödessäkringar, marknadsvärdering av externa aktier, omräkningsdifferenser och omvärderingar samt uppskjuten skatt hänförligt till dessa.

Upplysningar om andelar i andra företag
Information om andelar i dotterföretag, intresseföretag, gemensamma arrangemang och icke konsoliderade strukturerade enheter skall lämnas i enlighet med IFRS 12 ”Upplysningar om andelar i andra företag”. Syftet med dessa upplysningar är att ge användarna av de finansiella rapporterna en möjlighet att förstå:

- koncernens struktur,
- effekterna av innehaven på de finansiella rapporterna och
- eventuella risker med de aktuella innehaven.

Betydande kvalitativa och kvantitativa upplysningar skall lämnas om respektive innehav. Upplysningskraven innefattar bland annat följande:

- Finansiell information avseende dotterföretag med betydande andel icke bestämmande inflytande.
- Upplysningar om de bedömningar och uppskattningar som har gjorts vid

bedömningen av huruvida ett företag skall konsolideras eller inte, samt om ett intressebolag skall redovisas eller huruvida ett gemensamt arrangemang är att betrakta som gemensam verksamhet eller gemensamt styrt företag.
– Finansiella upplysningar om innehav i väsentliga intressebolag samt gemensamma arrangemang.
– Upplysningar om vilka risker och förmåner som är förknippade med ”strukturerade enheter” respektive innehav och vad som skulle bli effekten om riskerna förändrades.

Upplysningar om bolagets aktier
Paragraf 2a i kapitel 6 av den svenska årsredovisningslagen ålägger noterade bolag att lämna vissa upplysningar avseende bolagets aktier i förvaltningsberättelsen. Dessa upplysningar återfinns i slutet av förvaltningsberättelsen, i ”Förändringar i koncernens egna kapital” och i not 6.

Ersättningar till anställda
Ersättningar till anställda redovisas enligt IAS 19 ”Ersättningar till anställda”.

Nuvärdet av utfästelserna enligt de förmånsbestämda planerna fastställs genom årliga aktuarieberäkningar av oberoende aktuarier. Förvaltningstillgångarna värderas till verkligt värde. Planens nettotillgång eller nettoskuld framkommer på följande sätt.

+	nuvärdet av förmånsbestämda utfästelser per 31 december
-	verkligt värde på förvaltningstillgångarna per 31 december
=	nettoutfästelse om positiv / nettotillgång om negativ

Om beräkningen per plan ger ett negativt belopp, alltså en nettotillgång, skall det belopp som skall redovisas som tillgång för denna plan utgöras av det lägre av följande två belopp:
– Ovanstående negativa nettobelopp.
– Nuvärdet av eventuella ekonomiska fördelar tillgängliga i form av återbetalningar från planen eller reduktioner av framtida avsättningar till planen. Detta kallas tillgångstaket.

De poster som är hänförliga till intjäningen av förmånsbestämda pensioner samt vinster och förluster som uppkommer vid reglering av en pensionsskuld samt det finansiella nettot avseende den förmånsbestämda planen redovisas i resultaträkningen ovanför nettoresultatet. Kostnader för tidigare tjänstgöring redovisas i resultaträkningen redan när planen utökas eller reduceras.

Aktuariella vinster och förluster redovisas löpande i övrigt totalresultat. Förändringar i utfästelserna som avser förändringar i de aktuariella antagandena redovisas i övrigt totalresultat. Inga av dessa aktuariella poster kommer någonsin att redovisas över rörelseresultatet utan kommer att stanna kvar i övrigt totalresultat.

Avkastningen på förvaltningstillgångarna beräknas med samma räntesats som diskonteringsräntan. Skillnaden mellan den verkliga avkastningen på förvaltningstillgångarna och ränteintäkten i föregående mening redovisas i övrigt totalresultat.

Förvaltningstillgångarna specificeras på olika typer av tillgångar.

Känslighetsanalyser skall upprättas med avseende på rimliga förändringar i samtliga antaganden som gjorts vid beräkningen av pensionsskulden.

Skillnaden mellan kort- och långfristiga ersättningar tar sin utgångspunkt i när förpliktelsen förväntas regleras snarare än kopplingen till den anställdes intjäning av förpliktelsen.

Ersättningar vid uppsägning redovisas vid det tidigare av följande: tillfället för när erbjudandet om ersättning inte kan dras tillbaks alternativt i enlighet med IAS 37 som en del av exempelvis omstrukturering av verksamheten.

För svenska enheter omfattar de aktuariella beräkningarna även framtida betalningar av särskild löneskatt. Den svenska avkastningsskatten redovisas löpande som en kostnad i resultatet och innefattas inte i skuldberäkningen för förmånsbestämda pensionsplaner.

Diskonteringsräntan som används för beräkning av utfästelserna fastställs utifrån marknadsräntan i respektive land per bokslutsdatum på förstklassiga företagsobligationer med en löptid som är förenlig med förpliktelsernas uppskattade löptid. I länder som saknar en fungerande marknad för sådana obligationer används landets statsobligationer istället.

Kostnaderna för avgiftsbestämda planer redovisas i not 6.

Den svenska ITP planen är en plan som omfattar flera arbetsgivare försäkrad av Alecta. Det är en förmånsbestämd plan, men eftersom förvaltningstillgångarna och förpliktelserna inte kan allokeras till varje arbetsgivare redovisas den som en avgiftsbestämd plan enligt punkt 30 i IAS 19. Utformningen av planen medger inte Alecta att förse varje arbetsgivare med dess andel av tillgångarna och förpliktelserna eller den information som skall lämnas upplysningar om. Kostnaden för planen redovisas tillsammans med kostnaderna för övriga avgiftsbestämda planer i not 6. Alecta redovisade en kollektiv konsolideringsnivå den 31 december 2016 om 149 (153) procent. Den kollektiva konsolideringsnivån definieras som verkligt värde på Alectas förvaltningstillgångar i procent av de försäkrade pensionsförpliktelserna beräknade enligt Alectas försäkringstekniska antaganden, vilka inte är i enlighet med IAS 19. Ett sådant överskott kan fördelas bland arbetsgivarna eller de försäkrade, men det finns inget avtal om detta som möjliggör för företaget att redovisa en fordran på Alecta.

Händelser efter bokslutsdagen
Händelser efter bokslutsdagen redovisas enligt IAS 10 och årsredovisningslagen i not.

Värdering till verkligt värde
IFRS 13 ”Värdering till verkligt värde” beskriver hur ett verkligt värde skall fastställas när ett sådant skall eller får användas i enlighet med respektive IFRS standard. I enlighet med IFRS definieras ett verkligt värde som priset som skulle erhållas vid värderingstidpunkten vid försäljning av en tillgång eller överlåtelse av en skuld genom en ordnad transaktion mellan marknadsaktörer (det vill säga ett ”exit price”).

I standarden presenteras förtydliganden vad avser begreppet verkligt värde inkluderande följande områden:
– Koncept såsom ”highest and best use” och ”valuation premise” beskrivs. Dessa är enbart tillämpliga på icke finansiella tillgångar.
– Marknadsaktörer antas agera på ett sätt som maximerar värdet för inblandade parter i situationer då det inte föreligger vägledning avseende beräkning av verkligt värde i enskilda IFRS-standarder.
– Effekten av så kallade blockrabatter (stor position relativt marknaden) får aldrig inkluderas i beräkningen av ett verkligt värde.
– Bestämmande av verkligt värde när aktiviteten på marknaden sjunker.

Upplysningar skall lämnas för att förtydliga vilka värderingsmodeller som tillämpas och vilken information som används i dessa modeller samt vilka effekter värderingen har gett upphov till i resultatet.

Finansiella instrument
Redovisningen av finansiella instrument styrs av följande fyra redovisningsstandards:

– IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering,
– IAS 32 Finansiella instrument: Klassificering,
– IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar och
– IFRS 13 Värdering till verkligt värde.

IAS 39 innebär att finansiella derivat, innehav av obligationer och externa aktier skall värderas till verkligt värde. IFRS 7 innehåller utbyggda upplysningskrav avseende betydelsen av finansiella instrument för företagets ekonomiska ställning och utveckling samt karaktären och omfattningen av de finansiella instrumentens risker.

IFRS 13 beskriver hur ett verkligt värde skall fastställas när ett sådant skall eller får användas i enlighet med respektive IFRS standard. Upplysningar skall lämnas för att förtydliga vilka värderingsmodeller som tillämpas samt vilken information som används i dessa modeller samt vilka effekter värderingen har gett upphov till i resultatet.

Både IAS 39 och IFRS 7 innehåller formellt en betydande mängd uppgifter som skall presenteras. Enligt IFRS 7.B3 skall företaget dock avgöra hur pass detaljerade uppgifter som skall lämnas för att inte tynga de finansiella rapporterna med allt för detaljerade uppgifter.

Finansiella tillgångar klassificeras i fyra olika portföljer:

– Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet,
– Investeringar som innehas till förfall,
– Lånefordringar och kundfordringar samt
– Finansiella tillgångar som kan säljas.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet delas upp i:

– Identifierade vid första redovisningstillfället,
– Innehav för handel och
– Derivat använda för säkringsredovisning.

Finansiella skulder klassificeras i två portföljer:

– Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet och
– Lån.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet delas upp i:

– Identifierade vid första redovisningstillfället,
– Innehav för handel och
– Derivat använda för säkringsredovisning.

Klassificeringen i olika portföljer har en direkt inverkan på värderingen av instrumenten, det vill säga om instrumentet värderas till verkligt värde eller till upplupet anskaffningsvärde. ”Lånefordringar och kundfordringar”, ”Investeringar som innehas till förfall” och ”Lån” värderas till upplupet anskaffningsvärde, medan ”Finansiella tillgångar och Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet” och ”Finansiella tillgångar som kan säljas” värderas till verkligt värde. Derivat klassificeras alltid i portföljerna ”Finansiella tillgångar och Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet”.

Det upplupna anskaffningsvärdet är normalt lika med det belopp som redovisats vid anskaffningstillfället efter avdrag för återbetalning av nominella belopp plus eller minus eventuella justeringar för effektiv ränta.

Förutbetalda kostnader, förutbetalda intäkter och förskott från kunder definieras inte som finansiella instrument i och med att de inte kommer att resultera i framtida kassaflöden.

Upplysningar skall lämnas om de metoder och, om en värderingsmetod använts, de antaganden som använts för att bestämma det verkliga värdet på varje klass av finansiella tillgångar och skulder. Metoderna skall klassificeras i en hierarki bestående av tre nivåer:

1. Noterade priser på aktiva marknader,
2. Andra indata än noterade priser, som är direkt observerbara (priser) eller indirekt observerbara (härledda från priser) och
3. Icke observerbara marknadsdata.

Det verkliga värdet på innehav av obligationer framkommer genom att använda marknadspriser enligt nivå 1. Effekten av värderingen till verkligt värde redovisas i nettoresultatet. Justeringen till verkligt värde av dessa instrument återspeglas direkt i posten obligationer i rapporten över finansiell ställning.

Det verkliga värdet på aktier i externa bolag framkommer genom att använda marknadspriser enligt nivå 1 eller andra indata enligt nivå 2. Effekten av värderingen till verkligt värde redovisas i övrigt totalresultat. Justeringen till verkligt värde av dessa instrument återspeglas direkt i posten andra långfristiga värdepappersinnehav i rapporten över finansiell ställning.

Det verkliga värdet för koncernens valutaterminer, valutaoptioner, ränteswapar, metallterminer och elderivat framkommer genom att använda marknadspriser enligt nivå 1. Förändringen i verkligt värde framkommer genom att jämföra villkoren för det derivat som ingåtts med marknadspriset för samma instrument på balansdagen och med samma förfallodatum. Effekten av värderingen till verkligt värde redovisas i övrigt totalresultat om derivatet utgör en effektiv kassaflödessäkring och annars på berörd rad ovanför nettoresultatet. Justeringen till verkligt värde av dessa instrument redovisas som derivattillgångar eller derivatskulder i rapporten över finansiell ställning.

För varje klass av finansiella instrument skall upplysningar lämnas om kreditrisk samt en analys av förfallna eller nedskrivna finansiella tillgångar. Inom Alfa Laval avser kreditrisk i realiteten bara kundfordringar. Nyss nämnda upplysningar återfinns därför i not 21. De faktorer som beaktas om kundfordringen skall reserveras som osäker är:

– Om kunden trots påminnelser inte betalar, trots att kunden inte rest några invändningar mot fakturan eller delar av den,
– Hur länge fordran varit förfallen,
– Om kunder har ställt in betalningarna,
– Om kunden begärt ackord och
– Om kunden begärts i konkurs.

Utifrån detta görs den erfarenhetsmässigt bästa bedömningen av vilket belopp som sannolikt kommer att erhållas och mellanskillnaden reserveras som osäker.

Endast vid konstaterad förlust skrivs kundfordringen bort.

Koncernbidrag till och från moderbolaget

Moderbolaget redovisar koncernbidrag enligt alternativregeln i RFR 2 utgivet av Rådet för finansiell rapportering i Sverige. Detta innebär att såväl mottagna som lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen.

Säkringsredovisning

Alfa Laval tillämpar bara två typer av säkringsredovisning: kassaflödessäkringar och säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter.

Kassaflödessäkringar

Alfa Laval har implementerat dokumentationskraven för att kvalificera för säkringsredovisning för derivat.

Effekten av värderingen till verkligt värde av derivat redovisas via övrigt totalresultat för de derivat där säkringsredovisning sker (enligt kassaflödessäkringsmetoden) och ovanför nettoresultatet först när den underliggande transaktionen har realiserats. För att säkringsredovisning skall kunna ske måste derivatet vara effektivt inom ett intervall om 80–125 procent. För den del av ett

effektivt derivat som överskrider 100 procents effektivitet redovisas värderingen till verkligt värde ovanför nettoresultatet. För de derivat där säkringsredovisning inte sker redovisas värderingen till verkligt värde ovanför nettoresultatet. Värderingen till verkligt värde av derivat redovisas fristående från det underliggande instrumentet som en egen post kallad derivattillgångar/derivatskulder i rapporten över finansiell ställning.

Säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter
För att finansiera förvärv av utländska verksamheter tas om möjligt lån upp i samma valuta som nettoinvesteringen. Lånen utgör därmed en säkring av nettoinvesteringen i respektive valuta. Kursdifferanser avseende dessa lån bokas därför mot övrigt totalresultat.

Inkomstskatter
Inkomstskatter redovisas enligt IAS 12 ”Inkomstskatter”.

Aktuell skatt är den inkomstskatt som skall betalas (återfås) avseende det skattepliktiga resultatet för perioden. Skatteskulder (fordringar) avseende aktuell skatt för innevarande och tidigare perioder värderas till det belopp varmed de förväntas betalas till (återfås från) skattemyndigheterna, med användande av de skattesatser (och skatteregler) som beslutats eller aviserats per bokslutsdagen. I sammandrag innebär detta att aktuell skatt beräknas enligt de regler som gäller i de länder där vinsten genererades.

Uppskjutna skatteskulder är de inkomstskatter som skall betalas i framtiden avseende skattepliktiga temporära skillnader. Uppskjutna skatteskulder redovisas för alla skattepliktiga temporära skillnader, utom för goodwill.

Uppskjutna skattefordringar är de framtida reduktioner i inkomstskatter som hänför sig till: (a) avdragsgilla temporära skillnader, (b) skattemässiga underskottsavdrag och (c) andra skatteavdrag. Uppskjutna skattefordringar redovisas för alla avdragsgilla temporära skillnader i den mån det är sannolikt (>50 procent) att det kommer att finnas skattepliktiga vinster mot vilka de avdragsgilla temporära skillnaderna kan utnyttjas. Uppskjutna skattefordringar redovisas för skattemässiga underskottsavdrag och andra skatteavdrag i den mån det är sannolikt (>50 procent) att det kommer att finnas skattepliktiga vinster mot vilka de skattemässiga underskottsavdragen och de andra skatteavdragen kan utnyttjas.

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder värderas till de skattesatser som förväntas gälla under den period tillgången återvinnes eller skulden regleras, baserat på de skattesatser (och skatteregler) som har beslutats eller aviserats per bokslutsdagen.

Om det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga vinster kommer att finnas mot vilka en uppskjuten skattefordran kan utnyttjas, då reduceras den uppskjutna skattefordran motsvarande.

Varulager
Koncernens varulager har redovisats efter avdrag för internvinster. Varulagren har värderats enligt ”Först-In-Först-Ut” (FIFU) metoden till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde, varvid hänsyn även tagits till övertalighet.

Detta innebär att råvaror och inköpta halvfabrikat normalt värderas till anskaffningsvärdet, om inte marknadspriset har sjunkit. Produkter i arbete värderas till summan av värdet på direkt material och direkta arbetskostnader med tillägg för produktens andel av kapitalkostnader i produktionen och övriga indirekta tillverkningskostnader baserat på ett prognostiserat antagande om kapacitetsutnyttjandet i fabriken. Färdigvaror värderas normalt till utleveransvärdet (det vill säga till upparbetad kostnad) från fabriken om leveransen är nära förestående. Reservdelar som kan finnas på lagret under längre tid redovisas normalt till nettoförsäljningsvärde.

Joint ventures/samriskföretag
Joint ventures/samriskföretag konsolideras enligt IFRS 11 ”Samarbetsarrangemang”. Samarbetsarrangemang definieras som ett kontraktuellt arrangemang där två eller fler parter har ett gemensamt bestämmande inflytande.

Det är avgörande att kunna bedöma huruvida en part har kontroll över en annan part, det vill säga bestämmande inflytande eller om det snarare rör sig om ett betydande eller gemensamt inflytande. Om det rör sig om det sistnämnda handlar det om ett så kallat gemensamt arrangemang vilket kan röra sig om endera:

– gemensamma verksamheter (joint operations) eller
– gemensamt styrda företag (joint ventures).

Gemensamt ägda tillgångar och gemensamma verksamheter benämns ”gemensamma verksamheter”. Varje delägare (eller part) redovisar sin andel av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader.

Gemensamt styrda företag (joint ventures) konsolideras i enlighet med kapitalandelsmetoden. Detta innebär att andelen redovisas på en rad i koncernens rapport över finansiell ställning samt att andelen av resultatet redovisas på en rad i koncernens rapport över totalresultat. Det är nettoresultatet i de gemensamt ägda företagen som bokas in på en rad i rörelseresultatet. Motposten blir en ökning eller minskning av värdet på aktier i joint ventures. Mottagna utdelningar reducerar värdet på aktierna i joint ventures. Försäljningsvolym och övriga resultatposter samt balansposterna i de gemensamt styrda företagen redovisas inte längre i de konsoliderade rapporterna över totalt resultat och finansiell ställning hos något av de två ägarbolagen.

Leasing
Leasing redovisas enligt IAS 17 ”Leasingavtal”.

Uthyrda anläggningstillgångar som klassificerats som finansiella leasar redovisas som en finansiell fordran mot leasetagaren i rapporten över finansiell ställning. Leasingavgiften från leasetagaren redovisas dels som en finansiell intäkt beräknad som en ränta på utestående fordran och till resterande del som en amortering av fordran.

Förhyrda anläggningstillgångar som klassificerats som finansiella leasar aktiveras och en motsvarande finansiell skuld till leasegivaren redovisas i rapporten över finansiell ställning. Leasingavgiften till leasegivaren redovisas dels som en finansiell kostnad beräknad som en ränta på utestående skuld och till resterande del som en amortering av skulden. På det aktiverade värdet görs planenliga avskrivningar på samma sätt som på köpta anläggningstillgångar.

Förhyrda anläggningstillgångar som klassificerats som operationella leasar aktiveras inte utan leasingavgifterna redovisas löpande.

Avgifter
Avgifter avser avgifter/skatter som statliga eller motsvarande organ påför företag i enlighet med lagar eller förordningar med undantag av inkomstskatter, straffavgifter och böter. IFRIC 21 ”Avgifter” är en tolkning som tydliggör när en skuld för avgifter skall redovisas. Den förpliktigande händelse som ger upphov till att en skuld ska redovisas är den verksamhet som utlöser att avgiften ska betalas. IFRIC 21 behandlar bara redovisningen av skuldsidan och inte huruvida debetsidan är en kostnad eller en tillgång. Ett exempel på avgift är svensk fastighetsskatt, som påförs den som är ägare till en fastighet den 1 januari. Vid ingången av året bokas skulden upp och en motsvarande förutbetald kostnad, som sedan periodiseras ut som kostnad under året.

Pågående arbeten
Vinstavräkningen av projekt görs enligt principen om successiv vinstavräkning i IAS 11 ”Entreprenadavtal”. Detta innebär att när utfallet av ett pågående arbete kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, redovisas den inkomst och de utgifter som är hänförliga till uppdraget som intäkt respektive kostnad i förhållande till uppdragets färdigställandegrad på bokslutsdagen. En befarad förlust redovisas omedelbart som kostnad. Färdigställandegraden för ett pågående arbete fastställs normalt sett genom en bedömning av förhållandet mellan nedlagda uppdragsutgifter för utfört arbete på balansdagen och beräknade totala uppdragsutgifter.

Upplysningar skall lämnas om:

– intäktsförda uppdragsersättningar,
– summan av uppdragsutgifter och redovisade vinster efter avdrag för redovisade förluster,
– av kunden innehållna belopp,
– fordringar på kunder för pågående arbeten,
– förskott och
– skulder till kunder för pågående arbeten.

Intäktsförda uppdragsersättningar är det belopp som redovisas i koncernens totala resultat som en återspegling av den successiva vinstavräkningen av projekten. Det har ingenting att göra med volymen av delfaktureringen i perioden. Siffran visar hur mycket av koncernens nettoomsättning som härstammar från projektförsäljning.

Summan av uppdragsutgifter och redovisade vinster efter avdrag för redovisade förluster visar den totala volymen av nedlagt arbete på pågående projekt per bokslutsdagen. Det har ingenting att göra med redovisade kostnader i rapporten över koncernens totala resultat.

Av kunden innehållna belopp avser belopp som har delfakturerats enligt fastställd plan och som kunden innehåller enligt kontraktsvillkoren tills samtliga i kontraktet angivna villkor har uppfyllts eller fel åtgärdats. Detta har en negativ effekt på lönsamheten av projektet. Delfakturering enligt fastställd plan avser fakturering som sker på basis av utfört arbete, oavsett om betalning erhållits från kunden eller inte.

Fordringar på kunder för pågående arbeten i anläggningsprojekt är nettot av:

1. + uppdragsutgifter
2. + redovisade vinster
3. - redovisade förluster
4. - delfakturerade belopp

för varje pågående projekt där nettot av de första tre punkterna är större än punkt 4. Siffran visar hur mycket delfaktureringen släpar efter nedlagt arbete.

Förskott är belopp som erhållits från kunden innan motsvarande arbete utförts och är vanligen mycket viktigt för den totala lönsamheten på projektet.

Skulder till kunder för pågående arbeten i anläggningsprojekt är nettot av:

1. + uppdragsutgifter
2. + redovisade vinster
3. - redovisade förluster
4. - delfakturerade belopp

för varje pågående projekt där nettot av de första tre punkterna är mindre än punkt 4. Siffran visar i vilken omfattning delfaktureringen sker innan arbete läggs ned.

Anläggningstillgångar (materiella och immateriella)
Anläggningar har redovisats till anskaffningsvärdet efter avdrag för ackumulerade planenliga avskrivningar. De planenliga avskrivningarna baseras på anläggningarnas anskaffningsvärden och beräknas med hänsyn till uppskattad nyttjandeperiod.

Följande nyttjandeperioder har använts:	
Materiella:	
Datorprogram, datorer	3,3 år
Kontorsmaskiner	4 år
Fordon	5 år
Maskiner och inventarier	7–14 år
Markanläggningar	20 år
Byggnader	25–33 år
Immateriella:	
Patent och icke patenterat kunnande	10–20 år
Varumärken	10–20 år
Licenser, hyresrätter samt liknande rättigheter	10–20 år

Avskrivningarna sker enligt den linjära metoden.

Några tillägg till köpeskillingen i samband med investeringar i anläggningstillgångar eller förvärv av verksamheter skrivs av över samma period som den ursprungliga köpeskillingen. Detta innebär att tidpunkten när tillgången är fullt ut avskriven är identisk oberoende av när betalningarna gjordes. Detta är en återspegling av det faktum att den förväntade nyttjandeperioden för tillgången är den samma.

Vid försäljning eller utrangering av anläggningar beräknas resultatet i förhållande till det planenliga restvärdet. Resultatet av försäljning av anläggningstillgångar ingår i rörelseresultatet.

Nedskrivning av tillgångar
När det finns indikationer om att värdet på en materiell tillgång eller en immateriell tillgång med en ändlig nyttjandeperiod har minskat sker en värdering om den behöver skrivas ned enligt IAS 36 ”Nedskrivningar”. Om det redovisade värdet överstiger återvinningsvärdet sker en nedskrivning som belastar nettoresultatet. När tillgångar är till försäljning, till exempel fastigheter, erhålles en tydlig indikation om återvinningsvärdet, vilket kan utlösa en nedskrivning.

Goodwill och immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod skrivs inte av. Dessa tillgångar testas istället för nedskrivningsbehov både årligen och när det finns en indikation. Testen av nedskrivningsbehovet görs enligt IAS 36 ”Nedskrivningar”.

För goodwill och immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod fastställs återvinningsvärdet utifrån nyttjandevärdet på basis av diskonterade framtida kassaflöden. För övriga tillgångar fastställs återvinningsvärdet normalt utifrån verkligt värde minus försäljningskostnader baserat på ett observerbart marknadspris.

För testen av nedskrivningsbehov av goodwill har tre av Alfa Lavals rörelsesegment, divisionerna “Equipment”, “Process Technology” och “Marine & Diesel” identifierats som de kassagenererande enheterna inom Alfa Laval. Tekniskt kan en nyligen förvärvad affärsverksamhet följas fristående under en inledande period, men förvärvade affärsverksamheter tenderar att integreras in i divisionerna i snabb takt. Detta innebär att den oberoende spårbarheten förloras ganska snart och då blir en fristående mätning och testning ogenomförbar. Nuvärdet baseras på de prognostiserade EBITDA siffrorna för de kommande tjugo åren, med avdrag för prognostiserade investeringar och förändringar i rörelsekapitalet under samma period. Den använda diskonteringsräntan är den vägda genomsnittliga kapitalkostnaden (WACC) före skatt. Tillväxttakten för divisionerna under perioden är den uppskattade förväntade genomsnittliga tillväxttakten inom industrin. Inget evigt värde har beräknats i och med att detta skulle resultera i ett mycket stort och osäkert värde, som skulle kunna ge ett felaktigt intryck att inget nedskrivningsbehov existerar.

Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter
Koncernen tillämpar IFRS 5 ”Anläggnings-

tillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter". IFRS 5 anger hur anläggningstillgångar som innehas för försäljning skall redovisas och vilka upplysningar som skall lämnas om avvecklade verksamheter.

Tillgångar som innehas för försäljning ska värderas till det lägre av bokfört värde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader. Ingen avskrivning görs av sådana tillgångar. En tillgång som innehas för försäljning är en tillgång vars bokförda värde kommer att återvinnas huvudsakligen genom en försäljning snarare än genom fortsatt bruk. Den måste vara tillgänglig för omedelbar försäljning i sitt nuvarande skick. Försäljningen måste vara högst sannolik, det vill säga att ett beslut måste ha fattats och en aktiv försäljningsansträngning måste ha initierats. Försäljningen måste förväntas kunna slutföras inom ett år. Anläggningstillgångar omklassificeras till omsättningstillgångar och redovisas separat i rapporten över finansiell ställning.

Mål, riktlinjer och processer för förvaltning av kapital

IAS 1 "Utformning av finansiella rapporter" punkterna 134 och 135 innehåller upplysningskrav om företagets mål, riktlinjer och processer för förvaltning av kapital. Denna information redovisas under ett separat avsnitt efter beskrivningen av redovisningsprinciperna.

Övriga rörelseintäkter och övriga rörelsekostnader

Övriga rörelseintäkter avser till exempel kommissions-, royalty- och licensintäkter. Övriga rörelsekostnader avser främst omstruktureringskostnader, men också royaltykostnader.

Jämförelsestörande poster som påverkar rörelseresultatet redovisas under övriga rörelseintäkter och övriga rörelsekostnader.

Avsättningar

Koncernen tillämpar IAS 37 "Avsättningar, eventualförpliktelser och eventualtillgångar" för redovisning av avsättningar, eventualförpliktelser och eventualtillgångar.

En avsättning redovisas när, och endast när:

- det finns ett aktuellt legalt eller informellt åtagande som en följd av en inträffad händelse,
- det är sannolikt att en kostnad kommer att uppstå för att reglera åtagandet och
- en tillförlitlig uppskattning kan göras av åtagandets belopp.

Det belopp som redovisas som en avsättning är den bästa uppskattningen av den kostnad som krävs för att reglera det aktuella åtagandet per bokslutsdagen.

Vid beräkning av avsättningen skall:

- risk och osäkerhet beaktas,
- avsättningen nuvärdesberäknas om effekten av pengars tidsvärde är materiell. När diskontering sker, redovisas ökningen av avsättningen över tiden som en räntekostnad,
- hänsyn tas till framtida händelser, såsom ändringar i lagstiftning och teknologi, när det finns tillräckliga objektiva omständigheter som talar för att de kommer att inträffa och
- vinster vid en förväntad försäljning av tillgångar inte beaktas, även om den förväntade avyttringen är nära förknippad med den händelse som ger upphov till avsättningen.

Om en gottgörelse för delar av eller hela kostnaden för att reglera avsättningen förväntas (till exempel genom försäkringsavtal, ansvarsfrihetsklausuler eller leverantörsgarantier) skall gottgörelsen redovisas:

- när, och endast när, det är så gott som säkert att gottgörelsen kommer att erhållas om åtagandet regleras. Det belopp som redovisas för gottgörelsen får ej överstiga avsättningen och
- som en separat tillgång (brutto). I rapporten över koncernens totala resultat kvittas intäkten avseende gottgörelsen emellertid mot kostnaden för avsättningen.

Avsättningar prövas vid varje bokslutsdag och justeras för att återspegla den nuvarande bästa uppskattningen. Om det inte längre är troligt att en utbetalning kommer att uppstå för att reglera åtagandet återförs avsättningen.

En avsättning får endast användas för det ändamål den ursprungligen gjordes för. Avsättningar görs inte för framtida rörelseförluster. En förväntan om framtida rörelseförluster är dock en indikation på att det kan finnas ett nedskrivningsbehov för vissa tillgångar i verksamheten. Om ett kontrakt är förlustbringande, görs en avsättning för det aktuella åtagandet enligt kontraktet, efter det att tillgångarna som används i syfte att färdigställa kontraktet testats för nedskrivning.

En avsättning för omstruktureringskostnader görs endast när de allmänna kriterierna är uppfyllda. Ett informellt åtagande att omstrukturera uppstår endast när det finns:

- en detaljerad fastställd plan för omstruktureringen, av vilken det åtminstone framgår:
  - a) den verksamhet eller del av en verksamhet som omfattas,
  - b) vilka anläggningar som berörs,
  - c) vilka platser och vilka funktioner planen avser och det ungefärliga antalet anställda som kommer att erhålla uppsägningslön,
  - d) kostnaderna som kommer att vidtas och
  - e) när planen kommer att genomföras och
- en välgrundad förväntan hos dem som berörs att omstruktureringen kommer att genomföras.

Ett beslut i företagsledningen eller styrelsen om att omstrukturera ger inte upphov till ett informellt åtagande på bokslutsdagen om inte bolaget före bokslutsdagen har:

- börjat genomföra omstruktureringsplanen eller
- meddelat huvuddragen i omstruktureringsplanen till dem som berörs av den på ett tillräckligt detaljerat sätt så att det ger upphov till välgrundad förväntan hos dem att omstruktureringen kommer att genomföras.

När en omstrukturering involverar en avyttring av en verksamhet uppstår inget åtagande att sälja förrän bolaget är förbundet att sälja, t.ex. genom ett bindande försäljningsavtal.

En avsättning för omstrukturering innehåller endast de direkta kostnader som uppstår i samband med omstruktureringen, vilket är de som både:

- är betingade av omstruktureringen och
- saknar samband med bolagets pågående verksamheter.

Forskning och utveckling

Forskningskostnaderna belastar resultatet det år de uppstår. Utvecklingskostnader belastar resultatet det år de uppstår förutsatt att de inte uppfyller villkoren för att istället aktiveras enligt IAS 38 "Immateriella tillgångar".

Intäktsredovisning

Intäktsredovisningen sker enligt IAS 18 "Intäkter" och IAS 11 "Entreprenadavtal".

Intäkterna av försäljning av varor, tjänster och projekt redovisas som "Nettoomsättning" i rapporten över koncernens totala resultat.

Försäljning av varor

Intäkter från försäljning av varor redovisas

när samtliga av följande villkor är uppfyllda:

– säljaren har överfört de väsentliga risker och förmåner som är förknippade med varornas ägande till köparen,
– säljaren behåller inte något engagemang i den löpande förvaltningen som vanligtvis förknippas med ägande och utövar heller inte någon reell kontroll över de sålda varorna,
– intäkten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt,
– det är sannolikt att säljaren kommer att få betalt och
– de utgifter som uppkommit eller kommer att uppkomma avseende transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Intäktsredovisningen styrs normalt av de leveransvillkor som används i försäljningen. Nettoomsättningen avser försäljningsvärdet med avdrag för varuskatter, returer och rabatter.

Försäljning av tjänster
I den utsträckning Alfa Laval också levererar tjänster gäller de tre sista villkoren ovan tillsammans med:

– färdigställandegraden på bokslutsdagen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Projektförsäljning
Vinstavräkningen av projekt görs enligt principen om successiv vinstavräkning i IAS 11 ”Entreprenadavtal”, se ovan under ”Pågående arbeten”.

Rörelsesegment
IFRS 8 innebär att redovisningen av rörelsesegment skall ske enligt hur den högste verkställande beslutsfattaren följer upp verksamheten, vilket kan avvika från IFRS. Vidare skall information enligt IFRS för företaget som helhet lämnas om produkter och tjänster liksom geografiska områden samt information om större kunder.

Skillnaden mellan rörelseresultatet för rörelsesegmenten och rörelseresultatet enligt IFRS för bolaget som helhet förklaras av två avstämningsposter.

Alfa Lavals rörelsesegment utgörs av dess divisioner. Den högste verkställande beslutsfattaren inom Alfa Laval utgörs av bolagets styrelse.

Transaktioner i utländsk valuta
Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

I koncernen förs kursvinster och kursförluster avseende lån i utländsk valuta, som finansierar förvärv av utländska dotterbolag, om till övrigt totalresultat som en justering av omräkningsdifferensen i den mån lånen fungerar som en kurssäkring för de förvärvade nettotillgångarna. Där möter de den omräkningsdifferens som framkommer vid konsolideringen av de utländska dotterbolagen. I moderbolaget redovisas dessa kursdifferenser ovanför nettoresultatet.

IAS 21 ”Effekterna av ändrade valutakurser” täcker bland annat förekomsten av funktionella valutor. Nästan alla Alfa Lavals dotterbolag påverkas av förändringar i valutakurser för sina inköp inom koncernen. De säljer emellertid vanligen i sin lokala valuta och de har mer eller mindre alla sina icke produktrelaterade kostnader och sina personalrelaterade kostnader i sin lokala valuta. Detta innebär att inga av Alfa Lavals dotterbolag kvalificerar för användande av en annan funktionell valuta än den lokala valutan, med följande undantag. Dotterbolag i höginflationsländer rapporterar boksluten i den funktionella hårdvaluta som gäller i respektive land, vilket i samtliga fall är USD. Under 2016 anses Venezuela som ett höginflationsland.

Utlandsbolagen har omräknats enligt dagskursmetoden. Denna metod innebär att tillgångarna och skulderna omräknas till balansdagskurs och intäkter och kostnader till årets genomsnittskurs. Den omräkningsdifferens som uppstår är en effekt av att nettotillgångarna i utlandsföretagen omräknas med en annan kurs vid årets början än vid dess slut och att resultatet omräknas till genomsnittskurs. Omräkningsdifferensen är del av övrigt totalresultat.

Nya redovisningsrekommendationer
International Accounting Standards Board (IASB) har utgivit följande nya eller omarbetade redovisningsrekommendationer som kan vara tillämpbara på Alfa Laval och som träder i kraft för redovisningsår som inleds den 1 januari 2017 eller senare. Alfa Laval har valt att inte tillämpa någon av dessa rekommendationer i förtid.

IFRS 9
IFRS 9 ”Finansiella instrument” ersätter den nuvarande standarden IAS 39 ”Finansiella instrument: Redovisning och värdering”. Förändringarna avser främst tre områden: klassificering och värdering, nedskrivningar och säkringsredovisning.

Standarden innebär att företagets affärsmodell och tillgångens karaktär påverkar klassificeringen och värderingen av finansiella tillgångar. Standarden innebär en minskning av antalet värderingskategorier för finansiella tillgångar och innehåller huvudkategorierna redovisning till anskaffningsvärde (upplupet anskaffningsvärde) respektive verkligt värde via resultatet.

IAS 39 tog bara hänsyn till inträffade förluster, medan IFRS 9 istället har en modell för förväntade kreditförluster.

Kravet på att effektiviteten skall ligga mellan 80–125 procent har tagits bort i standarden. Möjligheten att säkra olika typer av råvarurisker har också ökat.

IFRS 9 har godkänts av EU och ska tillämpas för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2018 eller senare. Förtidstillämpning är tillåten.

Alfa Lavals bedömning är att IFRS 9 kommer att innebära:

– en omallokering av de finansiella tillgångarna på färre kategorier än idag,
– att möjligheterna till säkringsredovisning och att uppnå effektivitet kommer att öka och
– att själva effektivitetstesten kommer att underlättas, men
– att standarden i övrigt kommer ha begränsad påverkan på Alfa Lavals finansiella rapporter och upplysningarna i dem.

IFRS 15
IFRS 15 ”Intäkter från kundkontrakt” behandlar hur intäktsredovisningen skall ske av kontrakt med kunder. IFRS 15 ersätter främst IAS 11 ”Entreprenadavtal” och IAS 18 ”Intäkter”. Intäktsredovisningen baseras på fem steg:

1. Identifiera kontraktet med kunden.
2. Identifiera de olika åtagandena i kontraktet.
3. Fastställ transaktionspriset.
4. Fördela transaktionspriset till de olika åtagandena i kontraktet.
5. Redovisa intäkten vid uppfyllandet av respektive åtagande.

Två eller flera kontrakt som ingås med samma kund vid ett tillfälle eller i nära anslutning till varandra skall redovisas som ett enda kontrakt om:

– kontrakten är förhandlade som ett paket och/eller
– ersättningarna i kontrakten är länkade till varandra och/eller
– varorna eller tjänsterna i kontrakten utgör ett åtagande.

En kontraktsändring skall hanteras som ett separat kontrakt om adderade produkter eller tjänster:

– är särskiljbara och

– har ett fristående försäljningspris.

Företaget skall redovisa intäkten när det uppfyllt åtagandet genom överföring av kontrollen över den utlovade varan eller servicen till kunden.

Åtaganden kan uppfyllas antingen över tid eller vid en tidpunkt.

Företaget överför kontroll över en vara eller tjänst över tid och uppfyller därmed ett åtagande över tid och intäktsredovisar över tid om:

– kunden erhåller och förbrukar fördelarna samtidigt som företaget presterar, eller

– kunden kontrollerar tillgången medan företaget skapar eller förbättrar den, eller

– företagets prestation skapar inte en tillgång för vilken företaget har en alternativ användning och det finns en aktuell rätt till betalning för uppfyllda åtaganden.

För att fastställa prestationen över tid kan företaget använda sig av en metod baserad på output (besiktning/undersökning, uppnådda milstolpar eller levererade enheter) eller en metod baserad på input (nedlagda utgifter, arbetade timmar eller maskintimmar).

Om ett åtagande inte uppfylls över tid så uppfylls det vid en tidpunkt. För att fastställa tidpunkten när kunden uppnår kontroll av en utlovad tillgång och företaget uppfyller sitt åtagande skall följande kontrollkriterier bedömas:

– Företaget har en aktuell rätt till betalning för tillgången.

– Kunden har en juridisk rättighet till tillgången.

– Kunden innehar fysisk besittning av tillgången.

– Kunden har de väsentliga riskerna och fördelarna med ägandet av tillgången.

– Kunden har accepterat tillgången.

IFRS 15 har godkänts av EU och ska tillämpas för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2018 eller senare. Det finns tre alternativ för övergången, med varierande grad av retroaktivitet. Förtidstillämpning är tillåten.

Alfa Lavals bedömning är att IFRS 15 kommer att ha begränsad påverkan på Alfa Lavals finansiella rapporter i och med att den inte innebär någon egentlig förändring i intäktsredovisningen utan bara vägen dit. Mängden upplysningar kommer emellertid att öka.

IAS 12

IAS 12 ”Inkomstskatter” har ändrats. Ändringarna innebär ett förtydligande av kraven för att redovisa en uppskjuten skattefordran avseende orealiserade förluster på låneinstrument värderade till verkligt värde.

Ändringarna i IAS 12 har ännu inte godkänts av EU.

Alfa Lavals bedömning är att ändringarna i IAS 12 kommer ha begränsad påverkan på Alfa Lavals finansiella rapporter och upplysningarna i dem i och med att Alfa Laval för närvarande inte har några låneinstrument värderade till verkligt värde.

IFRS 16

IFRS 16 ”Leasing” behandlar hur leasing skall redovisas, värderas och presenteras samt vilka upplysningar som skall lämnas av såväl leasegivare som leasetagare. IFRS 16 ersätter IAS 17 ”Leasing”.

För leasetagare försvinner den nuvarande klassificeringen i operationell och finansiell leasing och ersätts av en modell där tillgångar och skulder för alla leasingavtal ska redovisas i balansräkningen. För leasingavtal, där avtalsperioden är högst 12 månader eller den leasade tillgången är av lågt värde (kUSD 5), finns en valmöjlighet att tillämpa en lättnadsregel.

För leasegivare behålls i princip reglerna som finns i IAS 17 varför en klassificering i operationell och finansiell leasing liknande den nuvarande ska göras även fortsättningsvis.

Nuvarande operationella leasingavtal kan inkludera både en leasingdel och en servicedel. I dessa fall kan bolagen i enlighet med IFRS 16 välja att separera dem från varandra och således enbart redovisa leasingdelen i balansräkningen eller att aktivera hela kontraktet. Valet påverkar med vilket belopp balansräkningen i slutändan kommer att öka.

IFRS 16 har ännu inte godkänts av EU. För leasetagare ska övergången till IFRS 16 antingen redovisas retroaktivt enligt IAS 8 eller så redovisas effekten av övergången i eget kapital per dagen för övergång till IFRS 16. I samband med övergången kan en lättnadsregel tillämpas som innebär att den nya leasingdefinitionen endast tillämpas på nya leasingavtal istället för på samtliga leasingavtal. Förtidstillämpning är tillåten om även IFRS 15 tillämpas.

Alfa Lavals bedömning är att IFRS 16 kommer innebära att främst de operationella leasar avseende lokaler som Alfa Laval har som leasetagare kommer hamna i balansräkningen, varför balansomslutningen kommer att öka och att upplysningskraven avseende leasar kommer bli mer betungande.

International Accounting Standards Board (IASB) har inte utgivit några redovisningstolkningar framtagna av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) som kan vara tillämpbara på Alfa Laval och som träder i kraft för redovisningsår som inleds den 1 januari 2017 eller senare.

I övrigt kommer Alfa Laval att närmare utvärdera effekterna av tillämpningen av de nya eller omarbetade redovisningsrekommendationerna eller tolkningarna inför respektive tillämpningstidpunkt.

Mål, riktlinjer och processer för förvaltning av kapital

Alfa Laval definierar det förvaltade kapitalet som summan av koncernens nettoskuld och eget kapital inklusive den del som är hänförlig till innehav utan bestämmande inflytande. Vid utgången av 2016 var det förvaltade kapitalet MSEK 23 028 (30 111).

Koncernens mål med kapitalförvaltningen är att säkerställa koncernens förmåga att fortsätta som en fortlevande verksamhet och ge en relevant avkastning till aktieägarna och fördelar till övriga intressenter.

Vid förvaltning av kapitalet följer koncernen upp flera mätvärden som inkluderar:

Mätvärden

	Mål	Rikt-värden	Riktvärden inte satta	Utfall 2016	Utfall 2015	Genomsnitt över senaste 3 år	5 år	8 år
Faktureringstillväxt per år	≥5% *			-10,3%	13,3%	6,5%	4,9%	3,5%
Justerad EBITA-marginal **	15% *			15,6%	17,1%	16,5%	16,5%	17,2%
Avkastning på sysselsatt kapital **	≥20%			15,3%	21,6%	19,1%	22,2%	26,7%
Nettoskuld jämfört med EBITDA **		≤2,0		1,81	1,56	1,94	1,42	0,96
Kassaflöde från rörelseverksamheten inklusive investeringar i anläggningstillgångar ***		10%		12,2%	13,0%	12,7%	12,2%	13,1%
Investeringar ***		2,0%		1,7%	1,7%	1,7%	1,7%	1,7%
Avkastning på eget kapital			X	11,8%	21,7%	17,0%	18,4%	20,5%
Soliditet			X	38,0%	35,5%	34,8%	38,4%	41,6%
Skuldsättningsgrad **			X	0,47	0,63	0,66	0,49	0,33
Räntetäckningsgrad **			X	24,5	22,3	21,7	22,1	23,8
Kreditvärdering			X	BBB+	BBB+			

* Genomsnitt över en konjunkturcykel. ** Alternativa nyckeltal, definierade på sidan 142. *** i % av omsättningen.

Under 2016 har målet för den genomsnittliga faktureringstillväxten per år över en konjunkturcykel sänkts från minst 8 procent till minst 5 procent. Verkställande Direktören och Koncernchefen Tom Erixon kommenterade ändringen: ”I dagens affärsläge är det mer rimligt att sträva mot ett 5-procentigt tillväxtmål, speciellt mot bakgrund av vad Alfa Laval har presterat de senaste åren”.

Alla dessa mätvärden hänger ihop som mer eller mindre kommunicerande kärl. Detta innebär att om åtgärder sätts in som primärt inriktar sig på ett visst mätvärde så påverkar det också övriga mätvärden i varierande grad. Det är därför viktigt att se på helheten.

För att upprätthålla en bra kapitalstruktur kan koncernen till exempel ta upp nya lån eller amortera av på befintliga lån, justera nivån på utdelningarna som betalas till aktieägarna, betala tillbaka kapital till aktieägarna, återköpa egna aktier, ge ut nya aktier eller sälja anläggningstillgångar.

Som exempel på koncernens aktiva arbete med förvaltningen av kapitalet kan nämnas:

- Två obligationslån om totalt MEUR 800 emitterades i september 2014.
- Ett företagscertifikatsprogram som uppgår till MSEK 2 000 med en löptid om 3-5 månader startades våren 2014.
- De bilaterala låneavtalen med Svensk Exportkredit från juni 2011 och juni 2014.
- Låneavtalet med ett nytt banksyndikat från juni 2014.
- Avtalen med Europeiska Investeringsbanken från september 2009 och december 2013, där bilaterala lån avropades i mars 2011 respektive i juni 2014.
- Återköpen av aktier under 2007, 2008 och 2010.

Återköpen av aktier får ses i ljuset av att koncernens kassaflöde från rörelseverksamheten är så stort att det finansierar uppbyggnaden av rörelsekapital och de mellanstora företagsförvärv som gjorts liksom utdelningen till aktieägarna.

Finansiella risker

Finansiella risker avser finansiella instrument.

Finansiella instrument
Alfa Laval har följande finansiella instrument: likvida medel, placeringar, handelsfordringar, lån från kreditinstitut, handelsskulder och ett begränsat antal derivat för att säkra främst valutakurser och räntor, men även priset på metaller och el. Dessa inkluderar valutaterminer, valutaoptioner, ränteswapar, metallterminer och elderivat. Se not 13 och 14 för mer information om dessa finansiella instrument.

Finanspolicy
För att kontrollera och begränsa de finansiella riskerna har styrelsen för koncernen fastställt en finanspolicy. Koncernen har en aversiv inställning till finansiella risker, vilken tar sig uttryck i policyn. Denna fastställer ansvarsfördelningen mellan de lokala bolagen och den centrala finansfunktionen i Alfa Laval Treasury International, vilka finansiella risker koncernen kan acceptera samt anger hur riskerna skall begränsas.

Prisrisker
Det finns tre olika typer av prisrisker: valutarisker, ränterisker och marknadsrisker. Se nedan.

Valutarisker
Beroende på Alfa Laval koncernens internationella affärsverksamhet och geografiska spridning är koncernen utsatt för valutarisker. Kursrörelserna i de större valutorna för koncernen under de senaste åren framgår nedan (SEK/utländsk valuta):

Valutarisker delas in i transaktionsexponering som avser kursförändringar som påverkar de valutaflöden som uppstår på grund av affärsverksamheten och omräkningsexponering som avser omräkningen av dotterbolagens rapporter över finansiell ställning från lokal valuta till SEK.

Transaktionsexponering
Under 2016 uppgick Alfa Lavals försäljning till länder utanför Sverige till 97,8 (97,8) procent av den totala försäljningen.

Alfa Lavals lokala säljbolag säljer normalt i lokal valuta till lokala slutkunder och har sin lokala kostnadsbas i lokal valuta. Export från tillverknings- och logistikcentra till andra koncernbolag faktureras i de exporterande bolagens lokala valutor, utom för Sverige, Danmark och Storbritannien där exporten är denominerad i EUR.

Koncernen är huvudsakligen utsatt för valutarisk från potentiella förändringar av kontrakterade och bedömda flöden av utbetalningar och inbetalningar. Målsättningen för riskhantering avseende valutakurser är att minska påverkan av förändringar i valutakurser på koncernens resultat och finansiella ställning.

Koncernen har i normalfallet en naturlig risktäckning genom försäljning så väl som kostnader i lokal valuta. Finanspolicyn anger att de lokala bolagen är ansvariga för att identifiera och säkra valutakursexponeringar på alla kommersiella flöden via Alfa Laval Treasury International. Kontraktsbaserade flöden måste säkras i sin helhet. Dessutom måste nettot av prognostiserade flöden de närmaste 12 månaderna säkras till minst hälften. Resterande del av de prognostiserade flödena kan till viss del säkras efter samråd med koncernens centrala finansfunktion. Alfa Laval Treasury International kan öka eller minska den totala säkringen som initierats av de lokala bolagen för de valutor där Alfa Laval har en kommersiell exponering upp till, men ej överstigande, 100 procent av ett års kommersiella exponering för varje valuta.

Koncernens netto transaktionsexponering den 31 december 2016 i olika valutor före och efter säkringar för de kommande 12 månaderna uppgår till:

Netto transaktionsexponering per valuta den 31 december 2016 för de kommande 12 månaderna

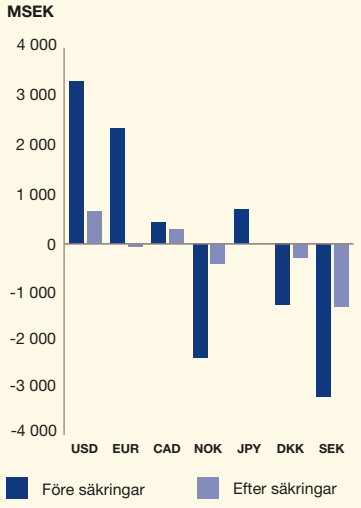

Staplarna för SEK, DKK och NOK är en återspegling av att en stor del av tillverkningen inom koncernen är lokaliserad till Sverige, Danmark och Norge med kostnader denominerade i lokala valutor.

Valutakontrakt för prognostiserade flöden ingås fortlöpande under året med 12 månader som den maximala löptiden. För kontraktsbaserade flöden följer derivaten löptiden på det underliggande kontraktet. Detta innebär att bolaget erfar effekten från rörelserna i marknadskurserna för valutorna med en varierande grad av fördröjning.

Valutakursförändringar

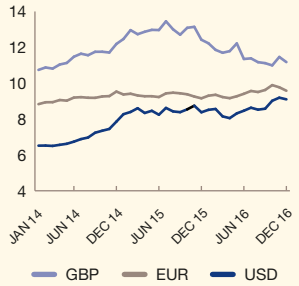

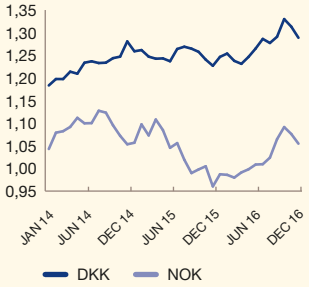

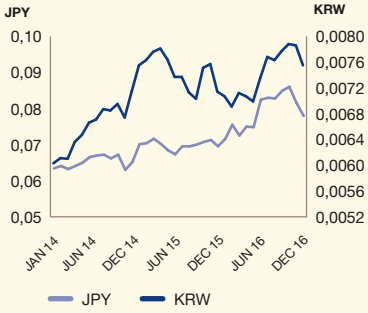

Om valutakurserna mellan SEK och de väsentligaste utländska valutorna ändras med +/- 10 % får det följande effekt på rörelseresultatet, om inga säkringsåtgärder vidtagits:

Påverkan på rörelseresultatet av valutakursförändringar exklusive säkringsåtgärder

Koncernen

MSEK	2016		2015	
Valutakursförändring mot SEK	+ 10%	- 10%	+ 10%	- 10%
USD	336	-336	439	-439
EUR	238	-238	147	-147
CAD	45	-45	58	-58
NOK	-235	235	-303	303
DKK	-126	126	-134	134
JPY	72	-72	69	-69
Övriga	59	-59	61	-61
Totalt	**389**	**-389**	**337**	**-337**

Utestående valutaterminer och valutaoptioner för koncernen uppgick vid utgången av året till:

Utestående valutaterminer och valutaoptioner

Koncernen

Miljoner	2016		2015	
	Original-valuta	SEK	Original-valuta	SEK
Utflöden:				
USD	-258	-2 343	-451	-3 775
EUR	-250	-2 391	-152	-1 395
SEK	-81	-81	-904	-904
CAD	-13	-90	-7	-40
CZK	-6	-2	–	–
JPY	-11 990	-935	-15 783	-1 098
SGD	-1	-8	-16	-98
RUB	-26	-4	-29	-3
GBP	–	–	-1	-12
NZD	-2	-10	-3	-17
Övriga		-4		-2
Totalt		**-5 868**		**-7 344**
Inflöden:				
DKK	18	24	831	1 020
NOK	5 120	5 400	5 911	5 676
CNY	386	505	160	206
GBP	2	20	–	–
KRW	1 049	8	–	–
AUD	15	99	22	134
Övriga		0		0
Totalt		**6 056**		**7 036**

Omräkningsexponering

När dotterbolagens rapporter över finansiell ställning i lokal valuta omräknas till svenska kronor uppstår en omräkningsdifferens, som beror på att innevarande år omräknas till en annan bokslutskurs än föregående år och att totalresultaträkningen omräknas till genomsnittskursen under året medan rapporten över finansiell ställning omräknas till kursen den 31 december. Omräkningsdifferensen förs till övrigt totalresultat. Omräkningsexponeringen utgörs av den risk som omräkningsdifferensen representerar i form av påverkan på totalt resultat. Risken är störst för de valutor där koncernen har störst nettotillgångar och där kursrörelserna mot svenska kronor är störst. Koncernens nettotillgångar eller nettoskulder för de största valutorna fördelas på följande sätt:

Netto tillgångar och skulder per valuta

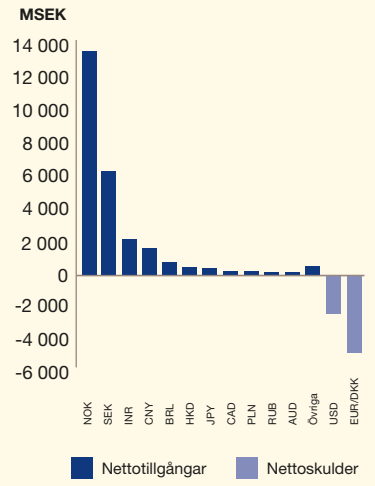

Tillgångarna och skulderna i EUR och DKK ses sammantaget i och med att kursen för DKK är låst mot EUR.

Omräkningsdifferenserna är ett centralt ansvar och hanteras dels genom att upplåningen fördelats på olika valutor utifrån nettotillgångarna i respektive valuta och dels med cross currency swapar. Lån som tas upp i samma valuta som det finns nettotillgångar i koncernen, minskar dessa nettotillgångar och därmed minskar omräkningsexponeringen.

Dessa säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter fungerar på följande sätt. Kursvinster och kursförluster avseende lån i utländsk valuta, som finansierar förvärv av utländska dotterbolag, redovisas som en del av övrigt totalresultat i den mån lånen fungerar som en kurssäkring för de förvärvade nettotillgångarna. I övrigt totalresultat möter de den omräkningsdifferens som framkommer vid konsolideringen av de utländska dotterbolagen. I koncernen har redovisade kursdifferenser om netto MSEK -643 (301) avseende skulder i utländsk valuta omförts till övrigt totalresultat såsom säkring av nettoinvesteringarna i utlandsverksamheter. De lån som säkrar nettoinvesteringar i utlandsverksamheter är denominerade i EUR och USD, eftersom dessa utländska valutor har störst påverkan på rapporten över finansiell ställning. Eftersom koncernen använder delar av sitt kassaflöde till att amortera ner på lånen för att förbättra finansnettot, så tenderar omfattningen av denna säkring över tiden att minska. En förändring i det utländska dotterbolagets nettotillgångar över tiden kan ha samma effekt.

Ränterisker

Med ränterisk avses hur förändringar i räntenivån påverkar koncernens finansiella netto och hur värdet på finansiella instrument varierar beroende på förändringar i marknadsräntorna. Koncernen försöker hantera ränterisken genom att matcha ränteperioder till fast ränta för finansiella tillgångar och skulder och genom att använda finansiella derivat såsom ränteswapar.

Finanspolicyn kräver att ränterisken och räntebindningsperioden mäts för varje huvudvaluta. Den kortaste räntebindningsperioden för lånen skall vara 10 månader och den längsta räntebindningsperioden skall vara 24-48 månader beroende på vilken valuta lånet är upptaget i enligt policyn.

Lånet med banksyndikatet, de bilaterala låneavtalen, företagscertifikaten och obligationslånet om MEUR 300 löper med rörlig ränta. Koncernen har valt att säkra 12 (18) procent av lånen till fast ränta, med en löptid om 13,8 (10,0) månader.

Den genomsnittliga ränte- och valutabindningsperioden för alla lån inklusive derivat uppgick till 27,8 (28,4) månader vid utgången av 2016.

Räknat på en generell ökning av marknadsräntorna med 100 räntepunkter (1 procentenhet) skulle koncernens räntenetto förändras enligt nedanstående stapeldiagram.

Räntekänslighetsanalys kontra % säkring av rörliga räntor

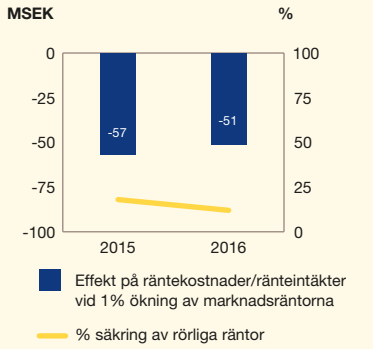

Marknadsrisk

Marknadsrisk definieras som risken för förändringar i värdet på ett finansiellt instrument beroende på förändrade marknadspriser. Detta gäller bara finansiella instrument som är noterade eller annars handlas, vilket för Alfa Lavals del avser obligationer och andra värdepapper samt andra långfristiga värdepappersinnehav om totalt MSEK 960 (778). Marknadsrisken för dessa bedöms som låg. För övriga finansiella instrument består prisrisken bara av valutarisk och ränterisk.

Likviditetsrisk och refinansieringsrisk

Likviditetsrisk definieras som risken att koncernen drabbas av ökade kostnader på grund av brist på likviditet.

Med refinansieringsrisk avses risken att refinansiering av förfallande lån försvåras eller blir kostsam. Koncernens lån är huvudsakligen långfristiga och förfaller bara i samband med att den avtalade lånetiden går ut. Genom att förfallotidpunkterna är spridda över tiden minskas refinansieringsrisken.

Den riktade låneemissionen från 2006 om MUSD 110 föföll i april 2016 och betalades tillbaka.

Alfa Laval har ett låneavtal om MEUR 400 och MUSD 544, motsvarande MSEK 8 779 med ett banksyndikat. Per 31 december 2016 utnyttjades inte faciliteten. Faciliteten löper till juni 2019, med två ettåriga förlängningsoptioner.

Under 2014 emitterade Alfa Laval obligationer till ett värde av MEUR 800, motsvarande MSEK 7 612. Obligationslånen är noterade på den irländska börsen och består av ett lån på MEUR 300 som förfaller i september 2019 och ett lån på MEUR 500 som förfaller i september 2022.

Alfa Laval har ett bilateralt banklån från Svensk Exportkredit fördelat på ett lån om MEUR 100 som förfaller i juni 2017 och ett lån om MEUR 100 som förfaller i juni 2021 samt ett lån om MUSD 136 som förfaller i juni 2020, totalt motsvarande MSEK 3 153.

Alfa Laval har också ett bilateralt banklån från Europeiska Investeringsbanken om MEUR 130 som förfaller i mars 2018 samt ett ytterligare lån om MEUR 115 som förfaller i juni 2021, totalt motsvarande MSEK 2 345.

Företagscertifikatsprogrammet om MSEK 2 000 utnyttjades inte per 31 december 2016.

Sammanfattningsvis ser förfallostrukturen för lånen och lånefaciliteterna ut på följande sätt:

Förfallostrukturen på koncernens upplåning

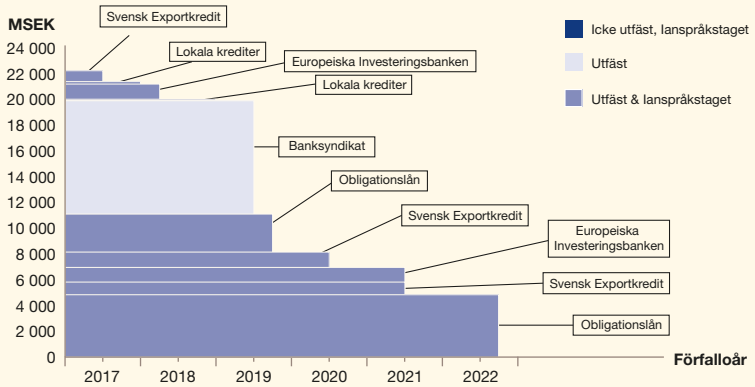

Kassaflödesrisk
Kassaflödesrisk definieras som risken att storleken på framtida kassaflöden förknippade med finansiella instrument varierar. Denna risk är mest kopplad till ändrade räntesatser och valutakurser. Till den del detta upplevs som ett problem, används olika derivat för att låsa satser och kurser. Se beskrivning av exponering och säkringsåtgärder under ränterisk. Se förfallostrukturen för valutaderivat, räntederivat, metallderivat och elderivat nedan.

Motpartsrisker
Finansiella instrument som potentiellt utsätter koncernen för betydande förekomster av kreditrisker består huvudsakligen av likvida medel, placeringar och derivat.

Koncernen har likvida medel samt kort- och långfristiga placeringar hos olika finansiella institutioner som godkänts av koncernen. Dessa finansiella institutioner är lokaliserade i större länder över hela världen och koncernens policy är utformad för att begränsa risken hos en enskild institution. Risken för att en motpart inte fullgör sina förpliktelser begränsas genom val av kreditvärdiga motparter och genom att engagemanget per motpart begränsas. Koncernen genomför med jämna mellanrum utvärderingar av kreditvärdigheten hos de finansiella institutioner som finns i dess placeringsstrategi. Koncernen kräver inte säkerheter för dessa finansiella instrument.

Koncernen är utsatt för kreditrisk ifall någon motpart i derivativa instrument inte fullföljer sitt åtagande. Koncernen begränsar denna exponering genom att diversifiera mellan motparter med hög kreditvärdighet och genom att begränsa transaktionsvolymen med varje motpart. Vidare har koncernen ingått ISDA-avtal (International Swaps and Derivatives Association) med motparterna för att kunna kvitta fordringar och skulder i händelse av betalningsinställelse hos motparten. Alfa Laval har aldrig råkat ut för någon betalningsinställelse hos någon motpart, varför någon sådan kvittning aldrig har behövt göras.

Sammantaget är det koncernens bedömning att motpartsriskerna är begränsade och att det inte finns någon koncentration av risk i dessa finansiella instrument.

Förfallostruktur för valutaderivat

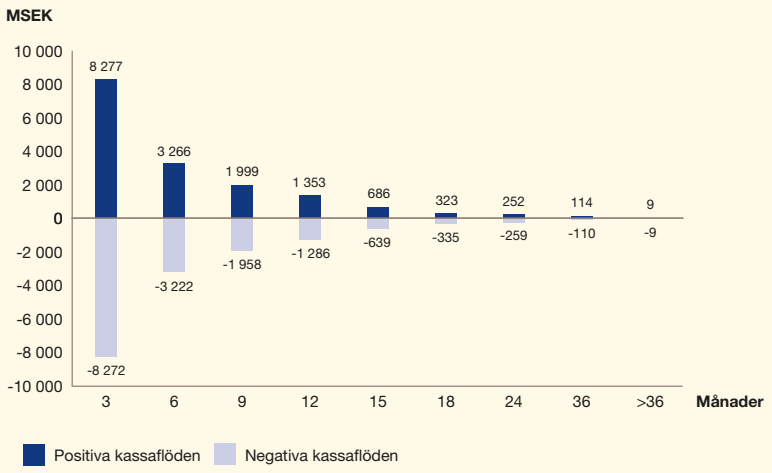

Förfallostruktur för räntederivat

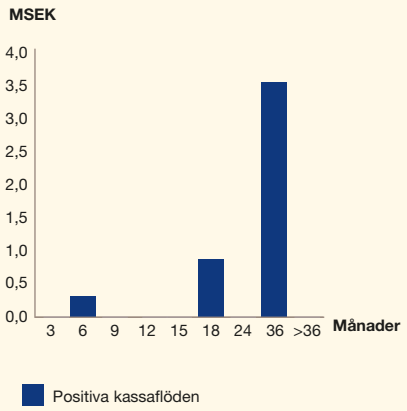

Förfallostruktur för metallderivat

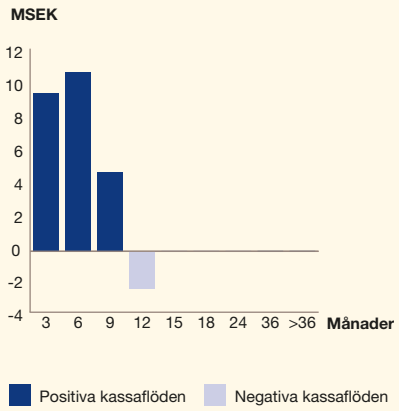

Förfallostruktur för elderivat

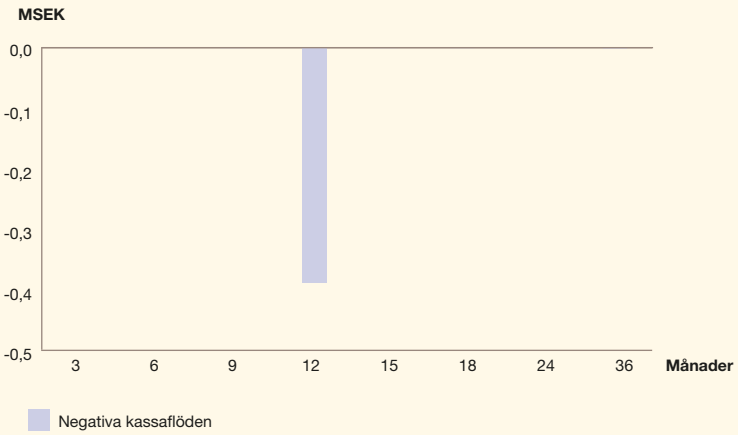

Operationella risker

Risk för kundförluster
Risken för kundförluster avser risken att kunden inte kan betala levererade produkter på grund av finansiella problem. Koncernen säljer till ett stort antal kunder i länder över hela världen. Att några av dessa kunder emellanåt drabbas av betalningsproblem eller går i konkurs hör dessvärre till verkligheten i en verksamhet av Alfa Lavals omfattning. Alla kunder utom Tetra Laval representerar mindre än 1 procent av omsättningen och representerar därför en begränsad risk. Alfa Laval tar regelmässigt in kreditupplysningar på nya kunder och vid behov på gamla kunder. Tidigare betalningsbeteende påverkar om nya order skall accepteras. På marknader med politiska eller ekonomiska risker eftersträvas kreditförsäkringslösningar. Kundfordringar utgör den enskilt största finansiella tillgången enligt not 13. Mot bakgrund av ovanstående beskrivning är det ledningens uppfattning att det inte finns någon väsentlig koncentration av risker i denna finansiella tillgång.

Beloppet av förfallna kundfordringar är en indikation på risken bolaget löper att i slutändan hamna i en situation med osäkra fordringar.

Koncernens kostnader för kundförluster och förfallna kundfordringar i procent av totala kundfordringar presenteras i följande graf:

Kostnad för kundförluster/förfallna kundfordringar i % av totala

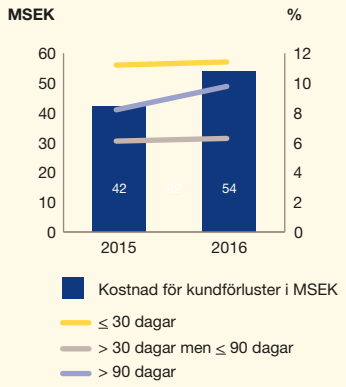

Risk för reklamationer
Risken för reklamationer avser de kostnader som Alfa Laval drabbas av för att rätta till uppkomna fel i produkter eller systemlösningar samt eventuella skadeståndskostnader. Alfa Laval strävar efter att hålla nere dessa kostnader genom en ISO certifierad kvalitetssäkring. De största reklamationsriskerna uppstår i samband med nya tekniska lösningar eller nya applikationer. Genom omfattande tester på fabriken och hos kunden begränsas riskerna. Koncernens reklamationskostnader och deras relation till omsättningen framgår av följande graf:

Reklamationskostnader i MSEK och i % av nettoomsättningen

Risk förknippad med teknisk utveckling
Denna risk avser risken för att någon konkurrent tar fram en ny teknisk lösning som gör Alfa Lavals produkter tekniskt obsoleta och därmed svåra att sälja. Alfa Laval möter denna risk genom en medveten satsning på forskning och utveckling med sikte på att ligga i absoluta frontlinjen vad avser teknisk utveckling.

Ekonomisk risk
Konkurrens
Koncernen är verksam inom konkurrensutsatta marknader. För att möta denna konkurrens har koncernen till exempel:

– organiserat verksamheten i divisioner baserade på kundsegment för att få en kundnära bearbetning av marknaden,
– en strategi för förvärv av verksamheter för att till exempel förstärka närvaron på vissa marknader eller bredda koncernens produkterbjudande,
– arbetat med att utifrån sin internationella närvaro skapa en konkurrenskraftig kostnadsbild och
– arbetat med att säkra tillgången till strategiska metaller och komponenter för att upprätthålla leveransförmågan.

Konjunkturläge
Vid en generell ekonomisk nedgång tenderar koncernen att påverkas med en eftersläpning om sex till tolv månader beroende på kundsegment. Samma sak gäller vid en ekonomisk uppgång. Det faktum att koncernen är verksam på ett stort antal geografiska marknader och inom ett vitt spektrum av kundsegment innebär en diversifiering som begränsar effekten av fluktuationer i det ekonomiska klimatet. Historiskt har fluktuationer i det ekonomiska klimatet inte genererat minskningar i orderingången större än cirka 10–15 procent. Konjunkturnedgången under 2009 och 2010 innebar dock en betydligt större nedgång i orderingången. Detta berodde delvis på att nedgången skedde abrupt från en mycket hög efterfrågenivå som utgjorde kulmen på en långvarig högkonjunktur samt att prisnivån i samband med denna topp var inflaterad av kraftiga prisökningar på råmaterial.

Råvarupriser
Koncernen är beroende av leveranser av rostfritt stål, gjutgods, koppar och titan med mera för tillverkningen av produkter. Priserna på vissa av dessa marknader är volatila och ett bristande utbud har förekommit för titan. När det gäller titan är antalet möjliga leverantörer begränsat. Risken för kraftigt höjda priser eller bristande tillgång utgör allvarliga risker för verksamheten. Möjligheterna att föra högre insatspriser vidare till slutkund varierar från tid till annan och mellan olika marknader beroende på hur konkurrensläget ser ut. Koncernen möter denna risk genom att säkra långsiktiga leveransåtaganden och genom fasta priser från leverantörerna under sex till tolv månaders tid. Under perioder av kraftig prisuppgång har kundens pris på titanprodukter kopplats till Alfa Lavals inköpspriser på titan. Framför allt under perioden 2007 till 2011 erfor koncernen stora prisfluktuationer för många råmaterial, men i synnerhet för rostfritt stål, gjutgods, koppar och titan.

Prisvolatiliteten för de viktigaste metallerna visas nedan:

Nickel

Koppar

Aluminium

Koncernen använder metallterminer för att säkra priset på strategiska metaller. Nedanstående graf visar hur stor andel av inköpen av nickel och koppar som har säkrats under 2016 respektive hur mycket av de förväntade inköpen under 2017 som var säkrade vid utgången av 2016. Grafen visar också hur mycket koncernens kostnader under 2017 för dessa inköp skulle påverkas om priserna skulle fördubblas från nivån per 31 december 2016.

Känslighetsanalys och säkring av metallpriser

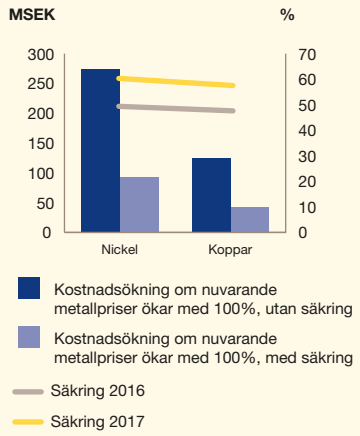

Miljörisker

Denna risk avser de kostnader som koncernen kan drabbas av för att reducera utsläpp enligt ny eller strängare miljölagstiftning, att sanera mark vid tidigare eller nu ägda industrifastigheter, ordna effektivare avfallshantering, erhålla fortsatta eller nya etableringstillstånd etc. Koncernen har en ambition att ligga väl inom de ramar som lokal lagstiftning ger, vilket torde reducera riskerna. Koncernens verksamhet kan inte heller betecknas som tungt miljöpåverkande. För mer information om Alfa Lavals miljöpåverkan, se avsnittet om ”Hållbarhet” på sidan 40.

Politisk risk

Politisk risk avser risken att myndigheterna, i de länder där koncernen verkar, genom politiska beslut eller myndighetsutövning försvårar, fördyrar eller omöjliggör fortsatt verksamhet för koncernen. Koncernen är huvudsakligen verksam i länder där den politiska risken bedöms som försumbar eller ringa. Den verksamhet som bedrivs i länder där den politiska risken bedöms som högre är marginell.

Risk för och i samband med rättstvister

Denna risk avser de kostnader som koncernen kan drabbas av för att driva rättsprocesser, kostnader i samband med förlikning och kostnader för utdömda skadestånd. Koncernen är inblandad i en handfull rättsliga tvister, huvudsakligen med kunder. Eventuella bedömda förlustrisker är reserverade.

Asbestrelaterade stämningar

Alfa Laval koncernen var per den 31 december 2016, instämt som en av många svaranden i sammanlagt 824 asbestrelaterade mål omfattande totalt cirka 824 käranden. Alfa Laval är fast övertygat om att kraven är grundlösa och avser att kraftfullt bestrida varje krav.

Mot bakgrund av vad som är känt för Alfa Laval idag och den information som Alfa Laval har beträffande de asbestrelaterade målen, vidhåller Alfa Laval sin tidigare bedömning att kraven inte i väsentlig grad kommer att påverka koncernens finansiella ställning eller resultat.

Risk för teknikrelaterade skador

Denna risk avser de kostnader Alfa Laval kan drabbas av i samband med att någon produkt som koncernen har levererat havererar och orsakar skador på liv och egendom. Den största risken i detta sammanhang rör höghastighetsseparatorer, på grund av de stora krafter som är inblandade när kulan i separatorn roterar med mycket höga varvtal. Vid ett haveri kan skadorna bli omfattande. Alfa Laval motverkar dessa risker genom ett omfattande testarbete och en ISO certifierad kvalitetssäkring. Koncernen har en produktansvarsförsäkring. Antalet skador är lågt och få skador har förekommit historiskt.

Risk för driftsavbrott
Denna risk handlar om risken att enskilda enheter eller funktioner inom koncernen kan drabbas av driftsavbrott på grund av:

– strejker och andra konflikter på arbetsmarknaden,
– brand, naturkatastrofer etc.,
– dataintrång, avsaknad av backuper etc. och
– motsvarande problem hos större underleverantörer.

Alfa Laval har en väl utbyggd dialog med de lokala fackliga organisationerna, vilket minskar risken för konflikter och strejker där Alfa Laval är direkt inblandat. Konflikter på övriga delar av arbetsmarknaden är det däremot svårare att skydda företaget mot, till exempel inom transporter.

Alfa Laval minimerar de två följande riskerna genom att bedriva ett aktivt förebyggande arbete på varje anläggning enligt de inom varje område framtagna globala riktlinjerna under övervakning av tillverkningsansvariga, koncernens Risk Management funktion, fastighetsansvariga, IT och HR.

Problem hos större underleverantörer minimeras genom att Alfa Laval försöker använda flera leverantörer av insatsvaror som vid behov kan täcka upp för produktionsbortfall någon annan stans. Önskemålet om långsiktiga och konkurrenskraftiga leveransavtal sätter dock restriktioner för vilken flexibilitet som kan uppnås. Vid bristsituationer kan det totala utbudet vara för begränsat för att medge utbytbarhet.

HPR står för “Highly Protected Risk” och är försäkringsindustrins högsta betyg för riskkvalitet. Betyget är reserverat för kommersiella fastigheter där exponeringen mot en fysisk skada är reducerad till ett minimum med hänsyn taget till byggkonstruktion, verksamhet och lokala förutsättningar. HPR innebär att alla fysiska risker i och runt anläggningen är dokumenterade och att dessa hålls under vissa gränser. Alfa Lavals produktionsanläggning i Lund i Sverige, som är koncernens största och viktigaste anläggning, har HPR klassning, liksom produktionsanläggningarna i Lykens, Chesapeake, Sarasota och Newburyport i USA. Ett antal andra viktiga produktionsanläggningar utvärderas och kan komma att slutligen bli HPR klassade.

En HPR klassning innebär att anläggningen har bästa tänkbara brand- och maskinskydd och att ansvarig personal har adekvata säkerhetsrutiner för att se till att dessa skydd underhålls och är i funktion. Dessutom är möjliga tändkällor noggrant kontrollerade för att förhindra att en brand kan starta. För en HPR anläggning är risken för en fysisk skada minimerad, vilket minimerar risken för att råka ut för ett avbrott i produktion som skulle kunna få omfattande konsekvenser för Alfa Laval och dess kunder. För andra produktionsanläggningar, som inte är HPR klassade, är målet också att reducera risken för skador och produktionsavbrott till ett minimum genom att bland annat hålla antändningskällor under strikt kontroll. Besök för förebyggande skadearbete genomförs enligt ett schema baserat på storlek och vikt för Alfa Laval.

Försäkringsrisker
Dessa risker avser de kostnader Alfa Laval kan erfara på grund av ett otillräckligt försäkringsskydd avseende egendom, avbrott, ansvar, transport, liv och pensioner. Koncernen strävar efter att upprätthålla ett försäkringsskydd som håller risknivån på en acceptabel nivå för en koncern av Alfa Lavals storlek och som samtidigt är kostnadseffektivt. Som en del i detta har Alfa Laval ett eget återförsäkringsbolag. Samtidigt pågår ett ständigt arbete med att minimera riskerna i verksamheten genom förebyggande åtgärder.

Risker förknippade med kreditvillkor
Denna risk avser den begränsade handlingsfrihet som koncernen kan påföras genom restriktioner som är förknippade med kreditvillkoren i låneavtal.

Noter

Not 1. Rörelsesegment

Alfa Lavals verksamhet är indelad i tre affärsdivisioner ”Equipment”, ”Process Technology” och ”Marine & Diesel” som säljer till externa kunder och en division ”Operations & Övrigt” som täcker inköp, produktion och logistik liksom företagsledning och icke kärnverksamheter. Dessa fyra divisioner utgör Alfa Lavals fyra rörelsesegment.

De tre affärsdivisionerna (rörelsesegmenten) är i sin tur indelade i ett antal kundsegment. Kunderna till Equipment-divisionen köper produkter, medan kunderna till Process Technology-divisionen köper system för processapplikationer. Kunderna till Marine & Diesel-divisionen köper produkter och system för marina och offshore applikationer samt för dieselkraftverk. Equipment-divisionen består av fyra kundsegment: Industrial Equipment, OEM (Original Equipment Manufacturers), Sanitary Equipment och eftermarknadssegmentet Service. Process Technology-divisionen består av fyra kundsegment: Energy & Process, Food & Life Science, Water & Waste Treatment och eftermarknadssegmentet Service. Marine & Diesel-divisionen består av fyra kundsegment: Marine & Diesel Equipment, Marine & Offshore Systems, Marine & Offshore Pumping Systems och eftermarknadssegmentet Service.

Rörelsesegmenten är bara ansvariga för resultatet ner till och med rörelseresultatet exklusive jämförelsestörande poster och för det rörelsekapital som de förvaltar. Detta innebär att finansiella tillgångar och skulder, pensionstillgångar, avsättningar till pensioner och liknande och aktuella och uppskjutna skattefordringar och skatteskulder är ett ansvar för företaget som helhet (Corporate) och inte ett ansvar för rörelsesegmenten. Detta betyder också att finansnettot och inkomstskatter är ett ansvar för företaget som helhet och inte ett ansvar för rörelsesegmenten.

Rörelsesegmenten mäts endast utifrån sina transaktioner med externa parter.

Orderingång

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Equipment	10 639	10 472
Process Technology	12 383	12 795
Marine & Diesel	9 038	13 831
Operations & Övrigt	0	0
Totalt	**32 060**	**37 098**

Orderstock

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Equipment	1 695	1 637
Process Technology	6 758	7 226
Marine & Diesel	8 417	11 715
Operations & Övrigt	0	0
Totalt	**16 870**	**20 578**

Nettoomsättning

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Equipment	10 532	10 500
Process Technology	12 784	14 511
Marine & Diesel	12 318	14 735
Operations & Övrigt	0	0
Totalt	**35 634**	**39 746**

Rörelseresultat i interna bokslut

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Equipment	1 527	1 321
Process Technology	1 289	1 899
Marine & Diesel	2 111	2 999
Operations & Övrigt	-471	-438
Totalt	4 456	5 781
Avstämning mot koncernens total:		
Jämförelsestörande poster	-1 500	–
Konsolideringsjusteringar *	33	-64
Totalt rörelseresultat	2 989	5 717
Finansiellt netto	336	-273
Resultat efter finansiella poster	**3 325**	**5 444**

* Skillnad mellan interna bokslut och IFRS.

Rörelseresultatet i interna bokslut är mycket nära rörelseresultatet enligt IFRS. Det är bara två skillnader. Rörelseresultatet i interna bokslut inkluderar inte jämförelsestörande poster och inte heller alla konsolideringsjusteringar som görs i det officiella bokslutet.

Tillgångar / Skulder

Koncernen	Tillgångar		Skulder	
MSEK	2016	2015	2016	2015
Equipment	5 957	6 339	1 249	973
Process Technology	10 966	10 832	4 227	3 812
Marine & Diesel	23 166	22 905	5 179	4 966
Operations & Övrigt	6 601	5 797	2 432	2 359
Deltotal	46 690	45 873	13 087	12 110
Corporate	6 688	6 024	20 015	21 364
Totalt	**53 378**	**51 897**	**33 102**	**33 474**

Corporate avser poster i rapporten över finansiell ställning som är räntebärande eller har med skatter att göra.

Investeringar

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Equipment	61	61
Process Technology	108	156
Marine & Diesel	77	131
Operations & Övrigt	371	326
Totalt	**617**	**674**

Avskrivningar

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Equipment	179	218
Process Technology	360	366
Marine & Diesel	745	806
Operations & Övrigt	423	371
Totalt	**1 707**	**1 761**

Not 2. Information om geografiska områden

Länder med mer än 10 procent av nettoomsättningen, anläggningstillgångarna respektive investeringarna redovisas separat.

Nettoomsättning

Koncernen

	2016		2015	
	MSEK	%	MSEK	%
Till kunder i:				
Sverige	784	2,2	864	2,2
Övriga EU	8 959	25,1	9 490	23,9
Övriga Europa	2 597	7,3	2 950	7,4
USA	6 013	16,9	6 725	16,9
Övriga Nordamerika	716	2,0	1 031	2,6
Latinamerika	1 788	5,0	1 826	4,6
Afrika	307	0,9	337	0,8
Kina	4 705	13,2	4 879	12,3
Sydkorea	3 594	10,1	5 172	13,0
Övriga Asien	5 731	16,1	5 991	15,1
Oceanien	440	1,2	481	1,2
Totalt	**35 634**	**100,0**	**39 746**	**100,0**

Nettoomsättningen rapporteras per land baserat på faktureringsadressen, vilket normalt är detsamma som leveransadressen.

Anläggningstillgångar

Koncernen

	2016		2015	
	MSEK	%	MSEK	%
Sverige	1 321	4,0	1 337	4,1
Danmark	4 572	13,7	4 374	13,4
Övriga EU	3 639	10,9	3 992	12,2
Norge	13 717	41,0	12 986	39,8
Övriga Europa	169	0,5	166	0,5
USA	4 359	13,0	4 510	13,8
Övriga Nordamerika	136	0,4	123	0,4
Latinamerika	329	1,0	271	0,8
Afrika	9	0,0	2	0,0
Asien	2 993	9,0	2 986	9,2
Oceanien	94	0,3	87	0,3
Deltotal	31 338	93,8	30 834	94,5
Andra långfristiga värdepappersinnehav	25	0,1	28	0,1
Pensionstillgångar	3	0,0	4	0,0
Uppskjutna skattefordringar	2 056	6,1	1 765	5,4
Totalt	**33 422**	**100,0**	**32 631**	**100,0**

Investeringar

Koncernen

	2016		2015	
	MSEK	%	MSEK	%
Sverige	65	10,4	63	9,4
Danmark	161	26,0	48	7,1
Frankrike	38	6,1	99	14,6
Övriga EU	91	14,8	115	17,1
Norge	28	4,5	81	12,0
Övriga Europa	5	0,8	5	0,8
USA	82	13,3	101	15,0
Övriga Nordamerika	4	0,7	20	2,9
Latinamerika	10	1,7	10	1,5
Afrika	0	0,1	1	0,1
Kina	90	14,7	67	10,0
Övriga Asien	39	6,3	58	8,7
Oceanien	4	0,6	6	0,8
Totalt	**617**	**100,0**	**674**	**100,0**

Not 3. Information om produkter och tjänster

Nettoomsättning per produkt/tjänst

Koncernen

MSEK	2016	2015
Egna produkter inom:		
Separering	6 670	7 886
Värmeöverföring	15 765	17 372
Flödeshantering	8 544	9 866
Övrigt	1 160	1 194
Relaterade produkter	1 732	1 786
Service	1 763	1 642
Totalt	**35 634**	**39 746**

Uppdelningen av egna produkter inom separering, värmeöverföring och flödeshantering är en återspegling av de nuvarande tre huvudteknologierna. Övrigt är egna produkter utanför dessa huvudteknologier. Relaterade produkter är huvudsakligen köpta produkter som kompletterar Alfa Lavals produkterbjudande. Service täcker alla typer av service, serviceavtal etc.

Not 4. Information om större kunder

Alfa Laval har inte någon kund som svarar för 10 procent eller mer av nettoomsättningen. Tetra Pak inom Tetra Laval gruppen är Alfa Lavals enskilt största kund med en volym som representerar 5,0 (4,2) procent av nettoomsättningen. Se not 32 för mer information.

Not 5. Anställda

Medeltal anställda – totalt

Koncernen

	Antal anställda kvinnor		Totalt antal anställda	
	2016	2015	2016	2015
Moderbolaget	–	–	–	–
Dotterbolag i Sverige (8)	503	496	2 138	2 125
Sverige totalt (8)	503	496	2 138	2 125
Utlandet totalt (134)	2 949	2 921	15 167	15 361
Totalt (142)	**3 452**	**3 417**	**17 305**	**17 486**

Siffrorna inom parentes i textkolumnen anger hur många bolag under varje rubrik som hade anställd personal och därmed löner och ersättningar 2016.

Medeltal anställda – i Sverige per kommun

Koncernen

	2016	2015
Botkyrka	470	457
Eskilstuna	204	209
Lund	1 049	1 043
Ronneby	246	253
Vänersborg	110	100
Övrigt *	59	63
Totalt	**2 138**	**2 125**

* ”Övrigt” avser kommuner med färre än 10 anställda och inkluderar även anställda vid utländska representationskontor.

Medeltal anställda – per land

Koncernen

	Antal anställda kvinnor		Totalt antal anställda	
	2016	2015	2016	2015
Argentina	10	11	35	38
Australien	20	19	103	109
Belgien	2	1	24	24
Brasilien	56	57	411	496
Bulgarien	7	7	22	20
Chile	6	6	29	28
Colombia	9	10	25	24
Danmark	435	419	1 758	1 792
Filippinerna	4	4	14	14
Finland	39	43	224	241
Frankrike	156	155	848	865
Förenade Arabemiraten	25	23	147	191
Grekland	8	8	23	23
Hong Kong	5	5	19	21
Indien	69	74	1 416	1 384
Indonesien	22	21	93	93
Iran	2	0	8	5
Italien	174	171	917	902
Japan	57	55	263	279
Kanada	22	21	96	103
Kina	636	632	2 892	2 779
Korea	57	58	318	320
Lettland	5	6	11	12
Malaysia	41	40	124	121
Mexiko	8	8	48	41
Nederländerna	76	77	349	370
Norge	211	202	1 092	1 147
Nya Zeeland	3	4	18	16
Panama	5	3	16	12
Peru	8	8	24	24
Polen	45	45	270	254
Portugal	6	4	28	15
Qatar	–	–	8	9
Rumänien	2	4	10	14
Ryssland	138	141	325	337
Saudiarabien	–	–	36	–
Schweiz	5	5	14	16
Singapore	59	58	237	234
Slovakien	2	1	10	10
Spanien	24	25	92	82
Storbritannien	53	55	330	340
Sverige	503	496	2 138	2 125
Sydafrika	12	12	45	44
Taiwan	9	13	40	42
Thailand	15	14	55	55
Tjeckien	8	8	40	40
Turkiet	8	9	48	46
Tyskland	73	77	328	364
Ukraina	4	5	13	14
Ungern	4	3	14	13
USA	301	290	1 835	1 915
Venezuela	0	1	1	2
Vietnam	–	–	2	2
Österrike	3	3	19	19
Totalt	**3 452**	**3 417**	**17 305**	**17 486**

Könsfördelningen bland ledande befattningshavare

Koncernen

	2016			2015		
	Totalt antal	Män %	Kvinnor %	Totalt antal	Män %	Kvinnor %
Styrelsemedlemmar (exklusive suppleanter)	12	66,7	33,3	12	66,7	33,3
Verkställande direktören & koncernledningen	10	90,0	10,0	11	90,9	9,1
Chefer i Sverige	291	79,0	21,0	288	77,1	22,9
Chefer utanför Sverige	1 996	83,2	16,8	1 969	85,0	15,0
Chefer totalt	2 287	82,7	17,3	2 257	84,0	16,0
Anställda i Sverige	2 138	76,5	23,5	2 125	76,7	23,3
Anställda utanför Sverige	15 167	80,6	19,4	15 361	81,0	19,0
Anställda totalt	17 305	80,1	19,9	17 486	80,5	19,5

Not 6. Löner och ersättningar

Löner och ersättningar – totalt

Koncernen

MSEK	2016	2015
Styrelser, VD:ar och vVD:ar	260	272
– varav rörliga lönedelar	39	42
Övriga	7 337	7 315
Summa löner och ersättningar	7 597	7 587
Sociala kostnader	1 237	1 208
Pensionskostnader, förmånsbestämda planer	142	139
Pensionskostnader, premiebestämda planer	586	547
Totala personalkostnader	**9 562**	**9 481**

Koncernens pensionskostnader och pensionsutfästelser avseende styrelser, VD:ar och vVD:ar uppgår till MSEK 62 (45) respektive MSEK 315 (310). MSEK 114 (113) av pensionsutfästelserna tryggas av Alfa Lavals Pensionsstiftelse.

Aktierelaterade ersättningar
Under perioden 2015 till 2016 existerade inga aktierelaterade ersättningar inom Alfa Laval.

Rörliga ersättningar
Alla anställda har antingen en fast lön eller en fast baslön. För vissa personalkategorier innehåller ersättningspaketet också en rörlig del. Detta avser personalkategorier där det är sedvanligt eller del av ett marknadsmässigt erbjudande att betala en rörlig del. Rörliga ersättningar är mest vanliga i försäljningsrelaterade jobb och för högre chefsbefattningar. Normalt utgör den rörliga delen en mindre del av det totala ersättningspaketet.

Kontantbaserat långsiktigt incitamentsprogram
Årsstämmorna 2013 till 2016 beslutade att implementera steg tre till sex av ett kontantbaserat långsiktigt incitamentsprogram. Det långsiktiga incitamentsprogrammet riktar sig till maximalt 85 seniora chefer inom koncernen inklusive koncernchefen och de personer som definieras som ledande befattningshavare.

Varje steg löper över tre år och med en separat tilldelning för varje år, som fastställs oberoende av de övriga två åren. Eftersom varje steg löper över tre år kommer tre steg av programmet alltid att löpa parallellt. Under 2016 har steg fyra, fem och sex av programmet löpt parallellt.

Den slutgiltiga tilldelningen för varje steg beräknas på den anställdes baslön per år vid slutet av treårsperioden. Den maximala tilldelningen är länkad till den anställdes årliga maximala rörliga ersättning och sätts som en procentsats av baslönen enligt följande:

Maximalt långsiktigt incitament

Maximal rörlig ersättning per år i procent av baslönen	Maximalt långsiktigt incitament i procent av baslönen	
	Per år och steg	Totalt över treårsperioden per steg
60%	15%	45%
40%	10%	30%
30%	8,3%	25%
25%	6,7%	20%
15%	4%	12%

Kolumnen ”Per år och steg” visar maximal tilldelning per steg och år. I och med att tre steg löper parallellt under varje år så kan den maximala tilldelningen i procent under ett visst år bli lika stor som den maximala tilldelningen i procent för ett visst steg under hela treårsperioden.

Utfallet av programmet är kopplat till utvecklingen av resultatet per aktie (EPS) för Alfa Laval. EPS-målen för de enskilda åren inom varje steg fastställs av styrelsen vid inledningen av treårsperioden och framgår av nedanstående tabell för de steg som utbetalats under 2016 (tre) eller pågår (fyra-sex). I tabellen visas också EPS-utfallet för respektive år.

Resultat per aktie

Koncernen

	Mål och utfall			
SEK	2016	2015	2014	2013
EPS-mål för steg:				
Tre	N/A	7,80	7,15	6,50
Fyra	8,66	7,94	7,22	N/A
Fem	9,30	8,45	N/A	N/A
Sex	7,85	N/A	N/A	N/A
EPS-utfall	**8,43***	**9,15**	**7,39****	**7,22**

* Justerat för jämförelsestörande poster om MSEK -1 500. ** Justerat för Frank Mohn förvärvet.

Tilldelningen beräknas på följande sätt. När EPS-utfallet är inom intervallet 90 procent till 110 procent av EPS-målet får den anställde den andel av maximal tilldelning som framgår av nedanstående graf. EPS-utfall på 90 procent eller lägre av EPS-målet ger ingen tilldelning och EPS-utfall på 110 procent eller mer ger maximal tilldelning.

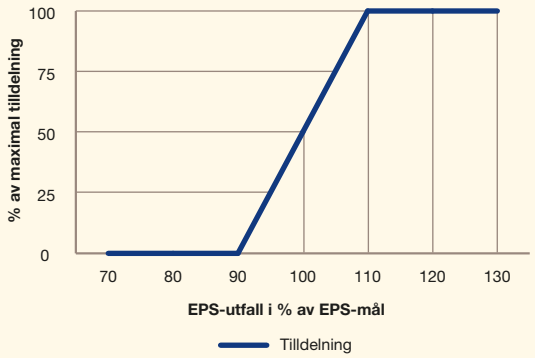

För att vara berättigade till utbetalning måste de anställda vara i tjänst på tilldelningsdatumet och utbetalningsdatumet (utom i fall av avslutad anställning beroende på pensionering, dödsfall eller sjukdom). Om den anställde säger upp sig eller blir uppsagd före slutet av treårsperioden förfaller tilldelningarna och den anställde blir inte berättigad till någon utbetalning. Om den anställde byter till en befattning som inte är berättigad att delta i detta program utbetalas de delar som redan har tjänats in i samband med befattningsbytet. Utbetalda ersättningar från det långsiktiga incitamentsprogrammet påverkar inte den pensionsgrundande lönen eller semesterlönen.

Baserat på utfallet av EPS under perioden 2013 till 2016 har de olika stegen resulterat i följande tilldelningar:

Kontantbaserat långsiktigt incitamentsprogram

Koncernen

MSEK, om inget annat anges					Per år					Ackumulerat		
		Avseende perioden			Faktiskt utfall i % av maximalt utfall					Betalning i procent av baslönen baserat på 15% i rörlig ersättning	Tilldelningar	
Steg	Beslutat av årsstämman	1 januari	– 31 december	Betalas i april	2016	2015	2014	2013	Hittills		Betalda	Bedömda
Tre	2013	2013	2015	2016	N/A	100,00%	66,78%	100,00%	88,93%	10,67%	28	N/A
Fyra	2014	2014	2016	2017	36,72%	100,00%	61,77%	N/A	66,16%	7,94%	N/A	22
Fem	2015	2015	2017	2018	3,23%	91,42%	N/A	N/A	47,33%	3,79%	N/A	12
Sex	2016	2016	2018	2019	86,94%	N/A	N/A	N/A	86,94%	3,48%	N/A	11
Tilldelning per år					15	33	14	11	Totalt		28	45

Kostnaderna för tilldelningarna per steg och per år är baserat på bedömda baslöner vid det framtida utbetalningstillfället.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare
Ersättningarna till koncernchefen/verkställande direktören bestäms av styrelsen baserat på förslag från ersättningsutskottet enligt riktlinjerna som fastställts av årsstämman. Ersättningarna till övriga medlemmar i koncernledningen bestäms av ersättningsutskottet enligt samma riktlinjer. Den princip som tillämpas vid fastställande av ersättningen till ledande befattningshavare är att erbjuda en marknadsmässig ersättning där ersättningspaketet i huvudsak baseras på en fast månadslön, med möjlighet till tjänstebil och därutöver en rörlig ersättning på upp till 40 procent av lönen (verkställande direktören upp till 60 procent av lönen). Storleken på den utfallande rörliga lönedelen beror på utfallet av ett antal finansiella mätetal samt resultatet av speciella projekt, allt jämfört med de mål som ställts upp för året. Riktlinjerna för pension, uppsägning och avgångsvederlag skiljer sig åt mellan koncernchefen/verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare och framgår av nedanstående tabell.

Årsstämmorna 2013 till 2016 beslutade att implementera steg tre till sex av ett kontantbaserat långsiktigt incitamentsprogram för maximalt 85 seniora chefer inom koncernen inklusive koncernchefen och de personer som definieras som ledande befattningshavare. Styrelsen kommer att föreslå årsstämman 2017 att implementera steg sju av det kontantbaserade långsiktiga incitamentsprogrammet för perioden 1 januari 2017 – 31 december 2019 för maximalt 70 seniora chefer inom koncernen inklusive koncernchefen och de personer som definieras som ledande befattningshavare. Inga övriga förändringar i dessa riktlinjer föreslås av styrelsen.

Löner och ersättningar till Koncernledningen

Koncernen

	Koncernledning				
	Koncernchefen/verkställande direktören			Andra ledande befattningshavare	
	Nuvarande: Tom Erixon	Tidigare: Lars Renström			
kSEK	2016	2016	2015	2016	2015
Löner och ersättningar					
Baslön	8 250	4 506	10 815	31 175	31 485
Rörlig lön [1]	–	6 911	4 020	8 866	7 180
Kontantbaserat långsiktigt incitamentsprogram [1]	–	8 436	1 895	8 033	3 445
Övriga förmåner [2]	84	4 560	719	4 448	2 365
Totala löner och ersättningar	8 334	24 413	17 449	52 522	44 475
Pensionskostnader					
Ålders- och efterlevandepension	4 147	3 129	6 689	22 694	20 878
Liv-, sjuk- och sjukvårdsförsäkring	64	6	50	308	239
Totala pensionskostnader	4 211	3 135	6 739	23 002	21 117
Summa inklusive pensioner	**12 545**	**27 548**	**24 188**	**75 524**	**65 592**
Antal andra ledande befattningshavare vid årets slut				9	10
Rörlig lön					
Omfattas	Ja [3]	Ja	Ja	Ja	Ja
Icke garanterat mål av baslönen	30%	30%	30%	Icke satt	Icke satt
Maximum av baslönen	60%	60%	60%	40%	40%
Kontantbaserat långsiktigt incitamentsprogram					
Omfattas	Ja [4]	Ja	Ja	Ja	Ja
Årets tilldelning (kSEK) [5]	1 785	270	4 866	3 799	9 066
Intjänade obetalda tilldelningar per 31 december (kSEK)	5 241	270	8 605	11 903	16 031
Utfästelse om förtida pension [6]	Nej	Nej	Nej	Ja	8 av 10
Utfästelse om avgångsvederlag	Ja [7]	Ja [8]	Ja	Ja [9]	Ja
Utfästelse om ålders- och efterlevandepension	[10]	[11]		[12]	

1) Avser vad som under året har utbetalats.
2) Värdet av tjänstebil, skattepliktiga traktamenten, semesterersättning, kontant utbetald semester och tjänstebostad under 6 (12) månader för 1 (1) annan ledande befattningshavare.
3) För 2016 har han en övergångsbestämmelse som innebär att han är garanterad minst 30 procent rörlig lön.
4) Han deltar även retroaktivt i de planer som startade 2014 och 2015 och är där garanterad ett utfall om minst 7,5 procent per år.
5) Baserat på bedömd baslön vid det framtida utbetalningstillfället.
6) Från 62 års ålder. En premiebaserad förtida pensionslösning med en premie om 15 procent av den pensionsgrundande lönen.
7) Om Alfa Laval avbryter hans anställning före 61 års ålder erhåller han 24 månaders ersättning, mellan 61 och 62 erhåller han 12 månaders ersättning och efter 62 erhåller han 6 månaders ersättning.
8) 24 månaders ersättning reducerad med antalet månader som har passerat sedan han fyllde 63.
9) Maximum 2 årslöner. Utfästelserna definierar de förutsättningar som skall vara uppfyllda för att vederlag skall utgå.
10) Omfattas inte av ITP planen. Har en premiebestämd förmån omfattande 50 procent av baslönen. Därutöver har han möjlighet att avsätta lön och rörliga lönedelar för en temporär ålders- och familjepension.
11) Den ordinarie ITP:n upp till en lön om 30 basbelopp betalades så att full ITP erhölls vid 65 års ålder. Ovanpå den ordinarie ITP:n hade han en premiebestämd förmån omfattande 50 procent av baslönen. Därutöver hade han möjlighet att avsätta lön och rörliga lönedelar för en temporär ålders- och familjepension.
12) För löner över 30 basbelopp finns en premiebaserad lösning, med en premie om 30 procent av den pensionsgrundande lönen utöver 30 basbelopp. De ledande befattningshavarna hade också fram till den 1 maj 2012 en särskild familjepension som utgjorde en utfyllnad mellan ålderspensionen och familjepensionen enligt ITP. För de personer som var ledande befattningshavare den 1 maj 2012 har den särskilda familjepensionen omvandlats till en premiebaserad kompletterande ålderspension baserat på premienivån för december 2011. Därutöver har de möjlighet att avsätta lön och rörliga lönedelar för en temporär ålders- och familjepension.

Tom Erixon efterträdde Lars Renström som Verkställande Direktör och Koncernchef för Alfa Laval AB (publ) från och med 1 mars 2016. Ersättningarna under 2016 avser elva månader för Tom Erixon och fem månader för Lars Renström.

I samband med att Lars Renström slutade sin anställning utbetalades de delar av det kontantbaserade långsiktiga incitamentsprogrammet som redan tilldelats per 31 december 2015, vilket utgör kSEK 4 277 av det redovisade beloppet under löner och ersättningar för 2016. Årets tilldelning om kSEK 270 betalas ut i maj 2017. Den rörliga lönen för de första fem månaderna 2016 uppgick till kSEK 1 352 och betalades redan under 2016. Beloppet under övriga förmåner 2016 avser till kSEK 4 506 utbetalda innestående semesterdagar.

En av de andra ledande befattningshavarna i koncernledningen Ray Field gick i pension per 1 juli 2016. Hans kostnader för de första sex månaderna 2016 ingår i ovanstående tabell. Den intjänade obetalda tilldelningen per 31 december 2016 för honom i det kontantbaserade långsiktiga incitamentsprogrammet utgör kSEK 950 av det redovisade beloppet för 2016 och betalas ut i maj 2017.

Styrelsen

För 2016 uppbär styrelsen ett fast arvode om totalt kSEK 5 605 (5 350), vilket fördelas mellan de ledamöter som utses av årsstämman och som inte är anställda i bolaget. Dessa ledamöter erhåller inga rörliga ersättningar.

Ersättningar till styrelseledamöter *

Koncernen

kSEK		2016	2015
Arvode per uppdrag:			
Styrelsens ordförande		1 500	1 350
Övriga styrelseledamöter		515	500
Tillägg till:			
Ordföranden i revisionsutskottet		150	150
Övriga ledamöter i revisionsutskottet		100	100
Ordföranden i ersättningsutskottet		50	50
Övriga ledamöter i ersättningsutskottet		50	50
Arvode per namn:			
Anders Narvinger	Ordförande	1 550	1 400
Gunilla Berg	Ledamot	615	600
Arne Frank	Ledamot	565	550
Ulla Litzén	Ledamot	615	600
Finn Rausing	Ledamot	665	650
Jörn Rausing	Ledamot	565	550
Ulf Wiinberg	Ledamot	515	500
Margareth Øvrum	Ledamot	515	500
Totalt		**5 605**	**5 350**

* Valda vid årsstämman och inte anställda i bolaget

De redovisade ersättningarna avser perioden mellan två årsstämmor.

Styrelsens ordförande har inget avtal om framtida pension eller avgångsvederlag med Alfa Laval.

Revisionsutskottet och ersättningsutskottet har haft följande ledamöter under de senaste två åren:

	2016	2015
Revisionsutskottet:		
Ordförande	Finn Rausing	Finn Rausing
Övrig ledamot	Gunilla Berg	Gunilla Berg
Övrig ledamot	Ulla Litzén	Ulla Litzén
Ersättningsutskottet:		
Ordförande	Anders Narvinger	Anders Narvinger
Övrig ledamot	Arne Frank	Arne Frank
Övrig ledamot	Jörn Rausing	Jörn Rausing

Ledamöterna i utskotten väljs vid konstituerande styrelsemöte direkt efter årsstämman.

Not 7. Upplysning om revisorer och revisorers arvoden

Raden ”Koncernrevisorer” i nedanstående tabell avser de revisorer som väljs vid årsstämman för Alfa Laval AB (publ). Årsstämmorna 2016 och 2015 beslutade att välja KPMG som koncernens revisorer för det kommande året.

Arvoden och kostnadsersättning

Koncernen

MSEK	2016	2015
Revisionsuppdrag		
Koncernrevisorer	34	34
Övriga revisionsbyråer	1	1
Totalt	**35**	**35**
Andra revisionstjänster		
Koncernrevisorer	3	1
Övriga revisionsbyråer	1	1
Totalt	**4**	**2**
Skatterådgivning		
Koncernrevisorer	7	5
Övriga revisionsbyråer	7	3
Totalt	**14**	**8**
Övriga tjänster		
Koncernrevisorer	1	1
Övriga revisionsbyråer	3	4
Totalt	**4**	**5**
Omkostnader		
Koncernrevisorer	0	1
Övriga revisionsbyråer	0	0
Totalt	**0**	**1**
Totalt		
Koncernrevisorer	45	42
Övriga revisionsbyråer	12	9
Totalt	**57**	**51**

Ett revisionsuppdrag innefattar att granska årsredovisningen, att värdera de använda redovisningsprinciperna och väsentliga bedömningar som gjorts av företagsledningen liksom att utvärdera den övergripande presentationen i årsredovisningen. Det innefattar också en granskning för att kunna ge ett utlåtande om styrelsens ansvarsfrihet. Andra revisionstjänster är sådana som ligger utanför revisionsuppdraget. Skatterådgivning avser rådgivning med anknytning till diverse skattefrågor. Alla andra uppdrag definieras som övriga tjänster. Omkostnader avser ersättning för utlägg såsom resekostnader, sekreterartjänster etc.

Not 8. Jämförelsestörande poster

Rörelseresultatet har påverkats av jämförelsestörande poster om MSEK -1 500 (-), vilka specificeras nedan. I rapporten över koncernens totala resultat redovisas dessa brutto som en del av respektive berörd rad.

Företagsledningen har startat tre initiativ för omstrukturering och införande av en ny organisation. De tre initiativen avser:

1 – Kostnadsanpassningar och ny organisation
Initiativet innefattar konsekvenserna av att etablera en ny effektivare organisationsstruktur samtidigt som det innehåller anpassningar till den aktuella efterfrågesituationen.

2 – Omstrukturering av produktionsstrukturen
Detta initiativ innefattar en stegvis implementering av åtgärder för att uppnå en ännu mer konkurrenskraftig produktionsstruktur. Initiativet omfattar omlokaliseringar och nedläggningar av enheter under en period om ca tre år.

3 – "Greenhouse"
Initiativet innebär att tre produktgrupper som haft en otillfredsställande utveckling kommer att drivas separat från den nya organisationen för att på ett än mer fokuserat sätt ge de bästa förutsättningarna för en bättre utveckling.

Kostnaderna för initiativen är av icke återkommande karaktär och har uppgått till MSEK -1 500 för 2016. Kostnaden avser bl.a. nedskrivning av framförallt allokerade övervärden och goodwill med ca MSEK -700, vilket har belastat kostnad sålda varor. Resterande del av kostnaden om MSEK -800 avser huvudsakligen avveckling av ca 1 000 anställda och därutöver ingår vissa kostnader för nedskrivningar av tillgångar och reservering för hyresavtal, som har belastat övriga rörelsekostnader.

Åtgärderna under 2016 beräknas ge besparingar relaterade till kostnad sålda varor om ca MSEK 200 och till rörelsekostnader, exklusive kostnad sålda varor, om ca MSEK 300 och förväntas vara implementerade till ca 75 procent per utgången av 2017 och vara implementerade i sin helhet per utgången av 2018.

Not 9. Avskrivningar

Fördelat per funktion

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Kostnad sålda varor	-1 466	-1 553
Försäljning	-41	-54
Administration	-81	-78
Forskning och utveckling	-6	-7
Övriga intäkter och kostnader	-113	-69
Totalt	**-1 707**	**-1 761**

Fördelat per tillgångsslag

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Patent och icke patenterat kunnande, varumärken, etc.	-1 045	-1 079
Maskiner och inventarier	-471	-482
Finansiell leasing maskiner och inventarier	-4	-3
Byggnader och markanläggningar	-180	-190
Finansiell leasing byggnader	-7	-7
Totalt	**-1 707**	**-1 761**

Not 10. Utdelningar och förändringar i verkligt värde av finansiella instrument

Fördelat per typ

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Utdelningar från övriga	0	0
Förändring i verkligt värde av värdepapper	47	33
Totalt	**47**	**33**

Not 11. Ränteintäkter/-kostnader och finansiella kursvinster/-förluster

Fördelat på typ av intäkt/kostnad eller vinst/förlust

Koncernen

MSEK	2016	2015
Ränteintäkter		
Finansiell leasing	0	–
Övriga räntor	118	129
Kursvinster		
Orealiserade	211	118
Realiserade	316	157
Totalt	**645**	**404**
Räntekostnader		
Finansiell leasing	-1	-1
Övriga räntor	-240	-338
Kursförluster		
Orealiserade	-27	-84
Realiserade	-88	-287
Totalt	**-356**	**-710**

Fördelat på typ av intäkt/kostnad eller vinst/förlust

Moderbolaget

MSEK	2016	2015
Ränteintäkter		
Externa bolag	1	0
Dotterbolag	0	1
Kursvinster		
Orealiserade	9	6
Totalt	**10**	**7**
Räntekostnader		
Externa bolag	–	-1
Kursförluster		
Orealiserade	-2	-14
Totalt	**-2**	**-15**

I koncernen har redovisade kursdifferenser om netto MSEK -643 (301) avseende skulder i utländsk valuta omförts till övrigt totalresultat. Dessa skulder finansierar förvärven av aktier i utländska dotterbolag och fungerar som en kurssäkring för de förvärvade nettotillgångarna. Beloppet belastas med skatt, vilket resulterar i en nettoeffekt efter skatt på övrigt totalresultat om MSEK -502 (235).

Not 12. Innehav utan bestämmande inflytande

Alfa Laval har följande dotterbolag med innehav utan bestämmande inflytande. Inget av dessa innehav utan bestämmande inflytande är väsentligt.

Specifikation av dotterbolag med innehav utan bestämmande inflytande

MSEK, om inte annat anges		Innehav utan bestämmande inflytande %		Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande			
				Nettoresultat		Eget kapital	
Bolagsnamn	Land för säte	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Frank Mohn Mexico Sa de CV	Mexiko	0,01	0,01	0	0	0	0
Alfa Laval Aalborg Indústria e Comércio Ltda	Brasilien	0,5	0,5	0	0	1	1
Frank Mohn do Brasil Ltda. *	Brasilien	–	4,67	0	0	–	0
Liyang Sifang Stainless Steel Products Co., Ltd.	Kina	35	35	12	11	97	87
Alfa Laval (India) Ltd **	Indien	–	1,8047	4	4	–	24
Kenus LLP ***	Kazakhstan	–	10	–	0	–	0
Chang San Engineering Co. Ltd. *	Korea	16,7	25,0	8	7	14	7
Aalborg Industries Water Treatment Pte. Ltd.,	Singapore	40	40	0	0	0	0
Ziepack SA	Frankrike	49	49	-1	0	5	2
Fusatun AS ****	Norge	–	0,65	–	0	–	–
AO Alfa Laval Potok	Ryssland	0,0007	0,0007	0	0	0	0
Totalt				**23**	**22**	**117**	**121**

* Hela eller delar av innehavet utan bestämmande inflytande har förvärvats.

** Innehavet utan bestämmande inflytande har eliminerats genom en selektiv reduktion av aktiekapitalet.

*** Bolaget har likviderats i augusti 2016.

**** Sålt till extern köpare 1 september 2015.

Not 13. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar

Koncernen

	Värderings-hierarki nivå	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet: Identifierade vid första redovisningstillfället		Innehav för handel		Derivat använda för säkringsredovisning		Lånefordringar och kundfordringar		Finansiella tillgångar som kan säljas	
MSEK		2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Anläggningstillgångar											
Övriga anläggningstillgångar											
Andra långfristiga värdepappersinnehav	1 och 2	–	–	–	–	–	–	–	–	25	28
Derivattillgångar	2	–	–	1	–	15	7	–	–	–	–
Omsättningstillgångar											
Kortfristiga fordringar	*										
Kundfordringar	*	–	–	–	–	–	–	5 830	5 796	–	–
Växelfordringar	*	–	–	–	–	–	–	347	461	–	–
Övriga fordringar	*	–	–	–	–	–	–	984	1 060	–	–
Upplupna intäkter	*	–	–	–	–	–	–	102	107	–	–
Derivattillgångar	2	–	–	79	51	74	107	–	–	–	–
Kortfristiga placeringar											
Placeringar hos banker	*	–	–	–	–	–	–	109	244	–	–
Obligationer och andra värdepapper	1	956	768	–	–	–	–	–	–	–	–
Övriga placeringar	*	–	–	–	–	–	–	10	9	–	–
Likvida medel	*	–	–	–	–	–	–	2 619	1 876	–	–
Summa finansiella tillgångar		**956**	**768**	**80**	**51**	**89**	**114**	**10 001**	**9 553**	**25**	**28**

* Värderade till upplupet anskaffningsvärde. Det bokförda värdet är det samma som det verkliga värdet.
Värderingshierarki nivå 1 är enligt noterade priser på en aktiv marknad för identiska tillgångar och skulder.
Värderingshierarki nivå 2 är utifrån direkt eller indirekt observerbara marknadsdata utanför nivå 1.

Koncernen har inga finansiella tillgångar som utgör investeringar som hålls till förfall.

Finansiella skulder

Koncernen

	Värderings-hierarki nivå	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet: Innehav för handel		Derivat använda för säkringsredovisning		Lån	
MSEK		2016	2015	2016	2015	2016	2015
Långfristiga skulder							
Skulder till kreditinstitut etc	*	–	–	–	–	12 169	12 484
Derivatskulder	2	1	4	36	99	–	–
Kortfristiga skulder							
Skulder till kreditinstitut etc	*	–	–	–	–	1 078	2 019
Leverantörsskulder	*	–	–	–	–	2 490	2 492
Växelskulder	*	–	–	–	–	178	172
Övriga skulder	*	–	–	–	–	2 286	1 891
Upplupna kostnader	*	–	–	–	–	2 407	2 229
Derivatskulder	2	50	105	227	467	–	–
Summa finansiella skulder		**51**	**109**	**263**	**566**	**20 608**	**21 287**

* Värderade till upplupet anskaffningsvärde. Det bokförda värdet är det samma som det verkliga värdet.
Värderingshierarki nivå 1 är enligt noterade priser på en aktiv marknad för identiska tillgångar och skulder.
Värderingshierarki nivå 2 är utifrån direkt eller indirekt observerbara marknadsdata utanför nivå 1.

Koncernen har inga finansiella skulder som värderas till verkligt värde via resultatet och som identifierats vid första redovisningstillfället.

Derivat använda för säkringsredovisning avser i samtliga fall bara kassaflödessäkringar.

Samtliga ovanstående finansiella instrument summerar antingen direkt till motsvarande post i rapporten över finansiell ställning eller till den post som specificeras i de noter som rapporten över finansiell ställning hänvisar till. De risker som förknippas med dessa finansiella instrument inklusive eventuella koncentrationer av risk presenteras i riskavsnitten på sida 97–103.

Resultat av finansiella instrument

Resultatet för finansiella tillgångar identifierade vid första redovisningstillfället återfinns i not 10 som förändring i verkligt värde av värdepapper.

Resultatet för finansiella tillgångar som innehas för handel om MSEK 31 (32) har påverkat kursvinster i not 11 med MSEK 31 (32).

Resultatet för tillgångarna under lånefordringar och kundfordringar presenteras i not 11 som övriga ränteintäkter för placeringar hos banker, övriga placeringar och likvida medel. Övriga tillgångar under lånefordringar och kundfordringar genererar inte något resultat utan bara en inbetalning av det nominella beloppet.

Resultatet för finansiella tillgångar som kan säljas redovisas som en del av övrigt totalresultat i rapporten över koncernens totala resultat.

Resultatet för finansiella skulder som innehas för handel om MSEK -2 (-95) har påverkat kostnad sålda varor med MSEK -2 (-12) och kursförluster i not 11 med MSEK - (-83).

Resultatet för skulderna under lån presenteras i not 11 som övriga räntekostnader för skulderna till kreditinstitut etc. Övriga skulder under lån genererar inte något resultat utan bara en utbetalning av det nominella beloppet.

Resultatet för derivattillgångar och derivatskulder använda för säkringsredovisning redovisas som en del av övrigt totalresultat i rapporten över koncernens totala resultat.

Not 14. Verkligt värde av finansiella instrument

Förändringen i verkligt värde av aktier i externa bolag görs under övrigt totalresultat och uppgår till MSEK 0 (2), se rapporten över koncernens totala resultat.

Förändringen i verkligt värde av noterade värdepapper görs på raden utdelningar och förändringar i verkligt värde i rapporten över koncernens totala resultat och uppgår till MSEK 47 (33), se not 10.

Verkligt värde av derivat

Koncernen

MSEK	Valutapar		Skillnad mellan kontrakterad kurs och nuvarande kurs 2016	2015
Derivattillgångar /derivatskulder				
Terminskontrakt i utländsk valuta:	EUR	USD	-45	-28
	EUR	SEK	-17	65
	EUR	AUD	-1	0
	EUR	CAD	0	2
	EUR	CNY	14	–
	EUR	DKK	0	-1
	EUR	JPY	1	-2
	USD	CAD	2	1
	USD	DKK	-32	-54
	USD	GBP	0	–
	USD	SEK	5	9
	USD	JPY	-3	0
	USD	SGD	-1	-1
	DKK	SEK	-1	1
	NOK	EUR	-5	7
	NOK	SEK	22	-72
	NOK	USD	-54	-309
	CNY	SEK	10	–
	CNY	USD	-3	5
	AUD	USD	-5	-7
	JPY	NOK	-48	-95
	JPY	SEK	-3	0
	RUB	EUR	-1	1
	Övriga	Övriga	-7	1
Deltotal			-172	-477
Valutaoptioner			0	6
Ränteswapar			5	2
Terminskontrakt i metaller			23	-33
Elderivat			-1	-8
Totalt, motsvarande en netto derivattillgång (+) eller skuld (-)			**-145**	**-510**

För valutaoptioner och elderivat har säkringsredovisning inte tillämpats. För terminskontrakt i utländsk valuta, ränteswapar och terminskontrakt i metaller har säkringsredovisning tillämpats när förutsättningarna för säkringsredovisning varit uppfyllda.

Justeringen till verkligt värde av derivat görs via övrigt totalresultat om säkringsredovisning kan tillämpas och derivaten är effektiva. I alla andra fall görs justeringen till verkligt värde ovanför nettoresultatet. Motsvarande bokningar görs på derivattillgångar och derivatskulder och inte på de underliggande finansiella instrumenten i rapporten över finansiell ställning.

Not 15. Aktuella och uppskjutna skatter

Skatt på årets nettoresultat och övriga skatter

Koncernen

MSEK	2016	2015
Följande komponenter ingår i koncernens skattekostnad:		
Aktuell skattekostnad för perioden	-1 317	-1 727
Justering av aktuell skatt för tidigare perioder	-4	74
Uppskjuten skattekostnad/intäkt hänförlig till temporära skillnader	235	175
Uppskjuten skattekostnad/intäkt hänförlig till förändrade skattesatser eller införandet av nya skatter	128	-4
Tidigare inte redovisade skattefordringar avseende förlustavdrag	0	0
Tidigare inte redovisade uppskjutna skattefordringar avseende förlustavdrag och temporära skillnader	0	0
Uppskjuten skattekostnad avseende reduktion av uppskjuten skattefordran eller uppskjuten skatteintäkt avseende återföring av tidigare reduktion	-2	-59
Övriga skatter	-53	-42
Total skattekostnad	**-1 013**	**-1 583**

Skatt på årets övrigt totalresultat

Koncernen

MSEK	2016	2015
Följande komponenter ingår:		
Uppskjuten skatt på:		
Kassaflödessäkringar	-54	43
Marknadsvärdering av externa aktier	0	-1
Omräkningsdifferens	-89	-22
Omvärderingar av förmånsbestämda åtaganden	67	-47
Total skattekostnad	**-76**	**-27**

Skillnaden mellan koncernens faktiska skattekostnad och skattekostnaden baserad på gällande skattesatser består av följande komponenter:

Avstämning av skattekostnaden

Koncernen

MSEK	2016	2015
Resultat efter finansiella poster	3 325	5 444
Skatt enligt gällande skattesats	-860	-1 539
Skatteeffekten av:		
Ej avdragsgilla kostnader	-178	-112
Ej beskattningsbara intäkter	87	101
Skillnader mellan rapporterade bokförings-mässiga avskrivningar och skattemässiga avskrivningar	0	-6
Skillnader mellan övriga rapporterade bok-slutsdispositioner och övriga skattemässiga bokslutsdispositioner	-14	-18
Skatteavdrag från tidigare år	9	-41
Justering av aktuell skatt för tidigare perioder	-4	74
Övrigt	-53	-42
Total skattekostnad	**-1 013**	**-1 583**

Övriga skatter avser framförallt förmögenhetsskatt.

Temporära skillnader föreligger i de fall tillgångarnas eller skuldernas redovisade värde respektive skattemässiga värden är olika. Koncernens temporära skillnader har resulterat i en uppskjuten skattefordran eller uppskjuten skatteskuld avseende följande balansposter:

Uppskjutna skattefordringar och -skulder

Koncernen

MSEK	2016 fordran	2016 skuld	2015 fordran	2015 skuld
Avseende:				
Immateriella anläggningstillgångar	3	1 469	7	1 666
Materiella anläggningstillgångar	52	212	41	208
Lager	193	45	176	35
Övriga omsättningstillgångar	11	4	4	4
Finansiella tillgångar	27	0	114	0
Kortfristiga skulder	1 824	81	1 491	165
Förlustavdrag *	56	–	39	–
Andra poster	0	1 021	9	963
Deltotal	2 166	2 832	1 881	3 041
Kvittning inom bolag	-110	-110	-116	-116
Totala uppskjutna skatter	**2 056**	**2 722**	**1 765**	**2 925**

* De förlustavdrag som denna uppskjutna skattefordran avser uppgår till MSEK 130 (168). Dessa förlustavdrag är i allt väsentligt tidsmässigt obegränsade.

I koncernen finns temporära skillnader och förlustavdrag om MSEK 1 115 (934) som ej har renderat motsvarande uppskjutna skattefordran, då bedömningen är att dessa sannolikt ej kommer att kunna utnyttjas. De temporära skillnaderna avser huvudsakligen pensioner, där utbetalningstidpunkten ligger så långt fram i tiden att det med hänsyn till diskontering och osäkerhet i framtida resultatnivåer inte ansetts föreligga någon tillgång. Förlustavdragen är i allt väsentligt tidsmässigt obegränsade, men det förlustavdrag som kan utnyttjas per år kan vara begränsat till en viss andel av det skattepliktiga resultatet.

Den nominella skattesatsen har ändrats i följande länder mellan 2015 och 2016.

Skattesats per land

Koncernen

Procent	2016	2015
Chile	24	23
Danmark	22	24
Japan	31	36
Kanada	27	26
Norge	25	27
Peru	29	28
Singapore	18	17
Spanien	25	28
Tyskland	30	28
Ungern	10	19

Koncernens normala effektiva skattesats är cirka 28 (28) procent baserat på beskattningsbart resultat, och den är beräknad som ett viktat medeltal baserat på respektive i koncernen ingående bolags andel av resultat före skatt.

Skattekostnad per land

Koncernen

MSEK (om inte annat angetts)	2016 Resultat före skatt och mottagna utdelningar	2016 Skattekostnad	2016 Skatteprocent (%)	2015 Resultat före skatt och mottagna utdelningar	2015 Skattekostnad	2015 Skatteprocent (%)
Tio största länderna						
Norge	1 498	-388	25,9%	1 075	-203	18,9%
Sverige	1 756	-383	21,8%	634	-156	24,6%
Kina	893	-185	20,7%	687	-173	25,2%
Indien	347	-126	36,3%	333	-113	33,9%
Danmark	136	-100	73,7%	343	-74	21,6%
USA	297	-93	31,1%	661	-267	40,4%
Frankrike	242	-64	26,6%	344	-113	32,9%
Japan	161	-60	37,0%	126	-52	40,9%
Nederländerna	100	-30	30,5%	169	-56	33,1%
Brasilien	142	-29	20,5%	126	-43	34,1%
Totalt tio största länderna	**5 572**	**-1 458**	**26,2%**	**4 498**	**-1 250**	**27,8%**
Övriga länder						
Med ett positivt resultat	466	-129	27,7%	907	-316	34,9%
Med förluster	-423	-43	10,1%	-134	5	-3,7%
Totalt alla länder	**5 615**	**-1 630**	**29,0%**	**5 271**	**-1 561**	**29,6%**
Konsolideringsbokningar						
Eliminering av bokslutsdispositioner	271	-58	21,4%	1 081	-237	21,9%
Avskrivning av koncernmässiga övervärden	-1 064	281	26,4%	-1 094	312	28,5%
Nedskrivning av koncernmässiga övervärden	-94	9	9,6%	–	–	–
Justering av uppskjutna skatter relaterade till koncernmässiga övervärden beroende på sänkta bolagskatter	–	132	N/A	–	–	–
Nedskrivning av goodwill	-533	–	N/A	–	–	–
Kursdifferenser avseende skulder i utländsk valuta omförda till övrigt totalresultat	-643	141	21,9%	301	-66	21,9%
Centrala reserveringar och konsoliderings-justeringar	-227	112	49,3%	-115	-31	-27,0%
Total skattekostnad	**3 325**	**-1 013**	**30,5%**	**5 444**	**-1 583**	**29,1%**

Ovanstående tabell visar resultatet före skatt och mottagna utdelningar, skattekostnaden och skatteprocenten per land för de tio största länderna enskilt och övriga grupperade under vinstgivande respektive förlustbringande samt konsolideringsbokningarna för att få ihop totalen. De lokala resultaten inkluderar bokslutsdispositioner. Anledningen till att resultatet är före mottagna utdelningar är att dessa till största delen inte är skattepliktiga. De tio största länderna är definierade som de tio länderna med den största skattekostnaden under 2016. Jämförelsesiffrorna 2015 är för dessa tio länder, även om de kanske inte var bland de tio länderna med störst skattekostnad också under 2015.

Observera att enskilda bolag i de tio största länderna och i gruppen med ett positivt resultat kan redovisa förluster. Gruppen med förluster kan innehålla enskilda bolag med vinster. Observera också att det angivna resultatet är utan korrigering för eventuella ej avdragsgilla kostnader och ej skattepliktiga intäkter utöver mottagna skattefria utdelningar. Skatteprocenten för Danmark under 2016 har påverkats av engångsposter i samband med skattetvister med annat land.

Bolag med förluster i länder utan skattepooling kan ha förlustavdrag som inte har resulterat i motsvarande uppskjutna skattefordran, då bedömningen är att dessa sannolikt ej kommer att kunna utnyttjas. Avsaknaden av en sådan uppskjuten skatteintäkt i dessa fall har en inverkan på skatteprocenten i de berörda länderna.

Not 16. Goodwill och övervärden – företagsförvärv

Allokeringen av övervärden till materiella och immateriella tillgångar och den resulterande goodwillen innebär i realiteten att alla förvärv värderas till verkligt värde. För att separera ut denna värderingseffekt fokuserar Alfa Laval på EBITA, där eventuella avskrivningar på övervärden är exkluderade. Utvecklingen av dessa övervärden och eventuell goodwill visas i nedanstående tabell.

Förändring under året

Koncernen

MSEK	Ingående balans 2016	Justering av föregående års förvärvsanalyser	Sålt	Nedskrivning	Planenlig avskrivning	Omräknings-differens	Utgående balans 2016
Byggnader	369	–	-18	–	-31	20	340
Mark och markförbättringar	-59	–	–	–	–	-4	-63
Patent och icke patenterat kunnande	2 425	–	–	-89	-414	179	2 101
Varumärken	4 048	13	–	-5	-619	329	3 766
Deltotal övriga övervärden	6 783	13	-18	-94	-1 064	524	6 144
Goodwill	19 498	5	–	-533	–	1 466	20 436
Totalt	**26 281**	**18**	**-18**	**-627**	**-1 064**	**1 990**	**26 580**

Koncernen har under 2016 redovisat nedskrivningar av övervärden avseende patent och icke patenterat kunnande med MSEK -89 (-), varumärken med MSEK -5 (-) och goodwill med MSEK -533 (-). I övrigt har koncernen inte redovisat några nedskrivningar avseende övriga övervärden.

På goodwillen räknas ingen uppskjuten skatteskuld. På övriga övervärden uppgår den uppskjutna skatteskulden till MSEK 1 294 (1 528).

Nettovinsten eller förlusten för sålda tillgångar redovisas baserat på anskaffningsvärdet inklusive eventuella övervärden.

Nästa tabell visar varje förvärv separat. Eventuella senare justeringar av allokeringarna hänförs till det ursprungliga förvärvsåret. Siffrorna för allokeringarna är baserade på de gällande kurserna när transaktionerna ägde rum och eventuella förändringar i valutakurser tills den 31 december 2016 visas som en omräkningsdifferens. I not 17 och 18 finns motsvarande redovisning uppdelat per tillgångsslag.

Förvärv av verksamheter sedan 2000

Koncernen

MSEK År/Företag	Byggnader	Mark och markförbättringar	Lager	Patent och icke patenterat kunnande	Varumärken	Övrigt	Total övriga övervärden	Goodwill	Totalt
2000									
Alfa Laval Holding	1 058	-228	340	1 280	461	1 112	4 023	3 683	7 706
2002									
Danish Separation Systems	–	–	–	–	–	–	–	118	118
2003									
Toftejorg	1	–	–	–	–	–	1	35	36
2005									
Packinox	–	–	6	99	183	–	288	253	541
2006									
Tranter	17	–	6	180	265	–	468	530	998
2007									
AGC Engineering	–	–	–	–	12	–	12	20	32
Helpman	9	8	–	36	–	–	53	4	57
Publikt erbjudande Alfa Laval (India)	–	–	–	–	–	–	–	441	441
DSO Fluid Handling	–	–	–	–	39	–	39	42	81
Fincoil	–	–	–	233	–	–	233	241	474
2008									
Høyer Promix A/S	–	–	–	–	–	–	–	16	16
Nitrile India Pvt Ltd	–	–	–	–	–	–	–	6	6
Standard Refrigeration	–	–	5	166	–	–	171	152	323
Pressko AG	–	–	1	–	–	–	1	69	70
Hutchison Hayes Separation	–	–	1	95	49	–	145	46	191
P&D's Plattvärmeväxlarservice	–	–	–	–	–	–	–	10	10
Ageratec	–	–	–	–	–	–	–	44	44
2009									
Två leverantörer av reservdelar och service	–	–	–	–	291	–	291	210	501
Onnuri Industrial Machinery	–	–	–	40	39	–	79	48	127
HES Heat Exchanger Systems	–	–	–	83	–	–	83	59	142
Publikt erbjudande Alfa Laval (India)	–	–	–	–	–	–	–	311	311
Termatrans	–	–	–	–	7	–	7	6	13
Tranter-förvärv i Latinamerika	–	–	–	–	20	–	20	16	36
ISO Mix	–	–	–	22	–	–	22	–	22
LHE	–	–	–	298	297	–	595	344	939
2010									
Champ Products	–	–	–	15	14	–	29	2	31
En ledande serviceleverantör i USA	–	–	–	–	134	–	134	82	216
G.S Anderson	–	–	–	35	–	–	35	23	58
Astepo	–	–	–	24	15	–	39	8	47
Si Fang Stainless Steel Products	–	–	–	27	16	–	43	42	85
Definox	–	–	–	4	5	–	9	2	11
Olmi	–	–	37	58	32	–	127	–	127
2011									
Servicebolag i USA	–	–	–	–	150	–	150	126	276
Aalborg Industries	248	–	–	430	860	–	1 538	3 630	5 168
2012									
Vortex Systems	–	–	–	148	–	–	148	225	373
Ashbrook Simon-Hartley	–	–	–	86	–	–	86	55	141
Gamajet Cleaning Systems	–	–	–	47	–	–	47	37	84
Air Cooled Exchangers (ACE)	–	–	–	585	–	–	585	346	931
2013									
Niagara Blower Company	–	–	–	202	–	–	202	203	405
2014									
Frank Mohn AS	–	–	38	1 160	3 793	–	4 991	9 831	14 822
CorHex Corp	–	–	–	15	–	–	15	–	15
2015									
Eftermarknadsbolag (separation)	–	–	–	–	32	–	32	24	56
K-Bar Parts LLC	–	–	–	–	16	–	16	–	16
Ackumulerat under perioden									
Realiserat	-542	122	-435	–	–	-123	-978	–	-978
Nedskrivning	-6	-9	–	-89	-5	–	-109	-581	-690
Planenlig avskrivning	-439	–	–	-3 516	-2 887	-993	-7 835	-612	-8 447
Omräkningsdifferens	-6	44	1	338	-72	4	309	289	598
Utgående balans	**340**	**-63**	**–**	**2 101**	**3 766**	**–**	**6 144**	**20 436**	**26 580**

Förvärvet av Alfa Laval Holding AB koncernen i samband med Industri Kapitals förvärv av Alfa Laval koncernen från Tetra Laval den 24 augusti 2000 visas på den första raden.

”Övrigt” avser övervärden från 2000 för ”Maskiner” om MSEK 548 och ”Inventarier” om MSEK 452 som har avskrivits eller realiserats fullt ut, för ”Forskning och utveckling” om MSEK 54 och ”Reavinst (Industriell Flödeshantering)” om MSEK 42 som har realiserats fullt ut och för ”Pågående nyanläggningar” MSEK 16 som har förts till ”Maskiner”.

Företagsförvärv
Under 2016

Den 21 maj 2016 har Alfa Laval förvärvat ytterligare 8,33 procent av aktierna i dotterbolaget Chang San Engineering Co Ltd i Sydkorea för MSEK 33, vilket ökar innehavet från 75 procent till 83,33 procent. Den 15 juli 2016 har Alfa Laval förvärvat de resterande 4,67 procenten av aktierna i Frank Mohn do Brasil Ltda för MSEK 4, vilket gör det till ett 100 procent ägt dotterbolag. Innehaven i dessa två bolag ingick i förvärvet av Frank Mohn AS under 2014.

Den 5 oktober 2016 slutfördes en selektiv reduktion av aktiekapitalet i det indiska dotterbolaget Alfa Laval (India) Ltd, varvid innehaven utan bestämmande inflytande motsvarande 1,8 procent av ägandet blev utlösta för MSEK 174. Därefter är bolaget ett helägt dotterbolag.

Resterande MSEK 19 avser korrigering av preliminär köpeskilling för förvärvet av ett eftermarknadsbolag specialiserat på separationsteknologin under 2015 samt betalning av innehållen tilläggsköpeskilling avseende förvärvet av Olmi SpA i Italien.

Under 2015

Ett eftermarknadsbolag specialiserat på separationsteknologi
Alfa Laval förvärvade per 3 juli 2015 100 procent av ett eftermarknadsbolag, specialiserat på separationsteknologin. Bolaget förblir en egen organisation som erbjuder service och reservdelar under eget varumärke. Förvärvet var i linje med Alfa Laval-koncernens strategi, att genomföra förvärv som kompletterar den befintliga verksamheten genom att addera produkter, geografisk närvaro eller nya försäljningskanaler. I detta fall adderade Alfa Laval-koncernen en kompletterande eftermarknadskanal. ”Med detta förvärv ökar vi närvaron inom en viktig nisch av eftermarknaden”, sade Alfa Lavals tidigare VD och koncernchef, Lars Renström. Köpeskillingen uppgick till MSEK 94, varav MSEK 56 betalades kontant och MSEK 38 innehålls under en period av 2–5 år. Den innehållna delen av köpeskillingen var villkorad av att vissa garantier i avtalet inte utlöses. Utfallet kan bli allt mellan MSEK 0 och MSEK 38, men det sannolika utfallet är MSEK 38, vilket också är det verkliga värdet i och med att den villkorade köpeskillingen skall erläggas kontant. Kostnaderna direkt hänförliga till förvärvet (arvoden för advokater, due diligence och rådgivningsbiträde) kommer i tillägg till detta och uppgick till MSEK 1, vilket rapporterades som övriga rörelsekostnader. Påverkan på kassaflödet uppgick därmed till MSEK -57. Av skillnaden mellan köpeskillingen och de förvärvade nettotillgångarna allokerades MSEK 19 till varumärket, medan resterande MSEK 19 hänfördes till goodwill. Goodwillen hänför sig till bedömda synergier i inköp, logistik och allmänna omkostnader samt företagets förmåga att över tiden återskapa sina immateriella tillgångar. I samband med att förvärvsanalysen fastställdes under 2016 har värdet på varumärket ökats med MSEK 13 till MSEK 32 och värdet på goodwillen ökats med MSEK 5 till MSEK 24. Övervärdet i varumärket skrivs av under 10 år. Från tidpunkten för förvärvet har bolaget tillfört Alfa Laval en orderingång om MSEK 30, fakturering om MSEK 31 och justerad EBITA om MSEK 6. Om bolaget hade förvärvats den 1 januari 2015 hade motsvarande siffror varit MSEK 64, MSEK 65 respektive MSEK 4. Antalet anställda vid utgången av december 2015 uppgick till 15.

K-Bar Parts LLC
Alfa Laval förvärvade den 31 juli 2015 100 procent av K-Bar Parts LLC, vilket är ett litet eftermarknadsbolag i USA. Bolaget har sedan dess namnändrats till Alfa Laval Kathabar Inc. Köpeskillingen uppgick till MSEK 17, varav MSEK 15 betaldes kontant och MSEK 2 innehålls under en period av 1–2 år. Den innehållna delen av köpeskillingen är villkorad av att vissa garantier i avtalet inte utlöses. Utfallet kan bli allt mellan MSEK 0 och MSEK 2, men det sannolika utfallet är MSEK 2, vilket också är det verkliga värdet i och med att den villkorade köpeskillingen skall erläggas kontant. Kostnaderna direkt hänförliga till förvärvet (arvoden för advokater, due diligence och rådgivningsbiträde) kommer i tillägg till detta och uppgick till MSEK 1, vilket rapporterades som övriga rörelsekostnader. Påverkan på kassaflödet uppgick därmed till MSEK -16. Av skillnaden mellan köpeskillingen och de förvärvade nettotillgångarna allokerades MSEK 16 till varumärket, medan inget hänfördes till goodwill. I samband med att förvärvsanalysen fastställdes under 2016 har värdet på goodwillen fastställts till MSEK -. Övervärdet i varumärket skrivs av under 10 år. Från tidpunkten för förvärvet har bolaget tillfört Alfa Laval en orderingång om MSEK 4, fakturering om MSEK 4 och justerad EBITA om MSEK 1. Om bolaget hade förvärvats den 1 januari 2015 hade motsvarande siffror varit MSEK 10, MSEK 10 respektive MSEK 2. Antalet anställda vid utgången av december 2015 uppgick till 13.

Utbetalning av innehållna köpeskillingar från tidigare förvärv utgör resterande del av kassaflödet avseende förvärv av verksamheter.

Förvärven under 2015 kan sammanfattas på följande sätt. Observera att förvärvsanalyserna för de två förvärven fortfarande var preliminära per utgången av 2015.

Förvärv 2015

Koncernen

	Totalt		
MSEK	Bokfört värde	Justering till verkligt värde	Verkligt värde
Varumärken [1]	–	35	35
Varulager	50	–	50
Kundfordringar och övriga fordringar	2	–	2
Övriga fordringar	12	–	12
Leverantörsskulder	-1	–	-1
Övriga skulder	-40	–	-40
Uppskjuten skatteskuld	–	-6	-6
Förvärvade nettotillgångar	**23**	**29**	**52**
Goodwill [2]			19
Köpeskilling			-71
Kostnader direkt hänförliga till förvärven [3]			-2
Betalning av innehållna belopp från tidigare år			0
Påverkan på koncernens likvida medel			**-73**

[1] Övervärdet i varumärken skrivs av under 10 år.
[2] Goodwillen hänför sig till bedömda synergier i inköp, logistik och allmänna omkostnader samt företagens förmåga att över tiden återskapa sina immateriella tillgångar. Värdet på goodwillen är fortfarande preliminärt.
[3] Avser arvoden för advokater, due diligence och rådgivningsbiträde. Har kostnadsförts som övriga rörelsekostnader.

Samtliga förvärvade tillgångar och skulder rapporterades enligt IFRS vid tiden för förvärven.

De två små förvärven under 2015 redovisas inte per förvärv i och med att en sådan redovisning hade blivit alltför fragmenterad och snarare hade tyngt presentationen än ökat tydligheten. Istället redovisas de sammanräknade.

Test för nedskrivningsbehov
Ett test för nedskrivningsbehov har gjorts per utgången av 2016, som visar att det inte finns något behov av att skriva ned goodwillen.

Tre av Alfa Lavals rörelsesegment, de tre divisionerna ”Equipment”, ”Process Technology” och ”Marine & Diesel” har identifierats som de kassagenererande enheterna inom Alfa Laval. Tekniskt kan en nyligen förvärvad affärsverksamhet följas fristående under en inledande period, men förvärvade affärsverksamheter integreras normalt in i divisionerna i snabb takt. Detta innebär att den oberoende spårbarheten förloras ganska snart och då blir en fristående mätning och testning ogenomförbar.

De kassaflödesgenererande enheternas återvinningsvärde baseras på deras nyttjandevärde, vilket fastställs genom att beräkna nuvärdet av framtida kassaflöden. Nuvärdet baseras på de prognostiserade EBITDA siffrorna för de kommande tjugo åren, med avdrag för prognostiserade investeringar och förändringar i rörelsekapitalet under samma period. Denna prognos för de kommande 20 åren baseras på följande komponenter:

– Prognosen för 2017 baseras på koncernens normala rullande 12 månaders ”Forecast” rapportering. Denna bygger på en mycket stor mängd ganska detaljerade antaganden genom hela organisationen avseende den ekonomiska konjunkturen, volymtillväxt, marknadsinitiativ, produktmix, valutakurser, kostnadsutveckling, kostnadsstruktur, F&U etc.
– Prognosen för åren 2018 och 2019 baseras på företagsledningens övergripande antaganden avseende den ekonomiska konjunkturen, volymtillväxt, marknadsinitiativ, produktmix, valutakurser, kostnadsutveckling, kostnadsstruktur, F&U etc.
– Prognosen för åren 2020 till 2036 baseras på den uppskattade förväntade genomsnittliga tillväxttakten inom industrin.

Anledningen till att en längre period än 5 år har använts för nuvärdesberäkningen är att företagsledningen anser att 5 år är en för kort period att använda för en verksamhet där rimligen fortlevnadsprincipen kan appliceras.

De antaganden som använts för prognoserna återspeglar tidigare erfarenheter eller information från externa källor.

Den använda diskonteringsräntan är den vägda genomsnittliga kapitalkostnaden (WACC) före skatt om 8,32 (8,95) procent.

Det existerar inte någon rimligt möjlig förändring i ett viktigt antagande i nedskrivningstestet som skulle innebära att det redovisade värdet skulle överstiga återvinningsvärdet. Anledningen är att återvinningsvärdena med mycket god marginal överstiger de redovisade värdena. Därför redovisas ingen känslighetsanalys.

Alfa Laval har inte några immateriella tillgångar med obegränsade nyttjandeperioder annat än goodwill.

De tre kassagenererande enheterna har allokerats följande goodwillbelopp:

Goodwill

Koncernen MSEK	2016	2015
Equipment	2 337	2 703
Process Technology	4 049	3 819
Marine & Diesel	14 050	12 976
Totalt	**20 436**	**19 498**

Not 17. Immateriella anläggningstillgångar

Patent och icke patenterat kunnande

Koncernen MSEK	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	5 738	5 769
Inköp	2	–
Försäljningar/utrangeringar	-11	–
Omklassificeringar	1	2
Omräkningsdifferens	369	-33
Utgående balans	**6 099**	**5 738**
Ackumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-3 271	-2 837
Omklassificeringar	0	0
Avskrivning på övervärden	-414	-441
Årets avskrivningar	-6	-9
Nedskrivning	-89	–
Omräkningsdifferens	-177	16
Utgående balans	**-3 957**	**-3 271**
Utgående planenligt restvärde	**2 142**	**2 467**

Varumärken

Koncernen MSEK	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	6 392	6 702
Övervärden	13	35
Omräkningsdifferens	510	-345
Utgående balans	**6 915**	**6 392**
Ackumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-2 344	-1 782
Avskrivning på övervärden	-619	-621
Nedskrivning	-5	–
Omräkningsdifferens	-181	59
Utgående balans	**-3 149**	**-2 344**
Utgående planenligt restvärde	**3 766**	**4 048**

Licenser, hyresrätter samt liknande rättigheter

Koncernen MSEK	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	217	220
Inköp	3	6
Försäljningar/utrangeringar	-13	-4
Omklassificeringar	-10	0
Omräkningsdifferens	20	-5
Utgående balans	**217**	**217**
Ackumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-176	-174
Försäljningar/utrangeringar	12	-1
Omklassificeringar	10	0
Årets avskrivningar	-6	-8
Omräkningsdifferens	-19	7
Utgående balans	**-179**	**-176**
Utgående planenligt restvärde	**38**	**41**

Alfa Laval har inte några internt upparbetade immateriella tillgångar.

Goodwill

Koncernen

MSEK	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	20 067	20 980
Goodwill vid förvärv av verksamheter	5	20
Omräkningsdifferens	1 514	-933
Utgående balans	**21 586**	**20 067**
Ackumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-569	-572
Nedskrivning av goodwill	-533	–
Omräkningsdifferens	-48	3
Utgående balans	**-1 150**	**-569**
Utgående planenligt restvärde	**20 436**	**19 498**

Not 18. Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark

Koncernen

MSEK	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	4 518	4 679
Inköp	44	86
Sålda verksamheter	–	-11
Försäljningar/utrangeringar	-85	-23
Omklassificeringar	30	26
Omklassificering till tillgångar för försäljning	17	-56
Omräkningsdifferens	240	-183
Utgående balans	**4 764**	**4 518**
Ackumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-2 201	-2 196
Försäljningar/utrangeringar	53	7
Sålda verksamheter	–	6
Omklassificeringar	-13	19
Omklassificering till tillgångar för försäljning	-10	53
Avskrivning på övervärden	-31	-32
Årets avskrivningar	-149	-158
Omräkningsdifferens	-93	100
Utgående balans	**-2 444**	**-2 201**
Utgående planenligt restvärde	**2 320**	**2 317**

Anläggningstillgångar för försäljning
Inom Alfa Laval avser dessa tillgångar normalt sett fastigheter.

Den tomma fastigheten i Spijkenisse i Nederländerna skall säljas och en liten fastighet i Frankrike är tom och har varit till salu under flera år. De förväntas inte kunna säljas inom det närmaste året.

En fastighet i Lima i Peru och den tomma fastigheten i Groningen i Nederländerna är till salu och förväntas kunna säljas inom det närmaste året och är därför fortsatt klassificerade som omsättningstillgångar för försäljning med MSEK 2 (9).

Maskiner och andra tekniska anläggningar

Koncernen

MSEK	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	6 609	6 689
Inköp	214	281
Företagsförvärv	–	2
Försäljningar/utrangeringar	-152	-243
Omklassificeringar	122	46
Omräkningsdifferens	320	-166
Utgående balans	**7 113**	**6 609**
Ackumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-5 039	-5 103
Försäljningar/utrangeringar	135	207
Företagsförvärv	–	-2
Omklassificeringar	-6	64
Årets avskrivningar	-319	-339
Omräkningsdifferens	-261	134
Utgående balans	**-5 490**	**-5 039**
Utgående planenligt restvärde	**1 623**	**1 570**

Inventarier, verktyg och installationer

Koncernen

MSEK	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	2 602	2 630
Inköp	103	158
Försäljningar/utrangeringar	-103	-140
Omklassificeringar	3	16
Omräkningsdifferens	117	-62
Utgående balans	**2 722**	**2 602**
Ackumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-2 000	-2 031
Försäljningar/utrangeringar	98	126
Omklassificeringar	2	-9
Årets avskrivningar	-152	-143
Omräkningsdifferens	-91	57
Utgående balans	**-2 143**	**-2 000**
Utgående planenligt restvärde	**579**	**602**

Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

Koncernen

MSEK	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	144	204
Inköp	251	143
Omklassificeringar	-128	-202
Omräkningsdifferens	14	-1
Utgående balans	**281**	**144**
Utgående planenligt restvärde	**281**	**144**

Leasade fastigheter

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	172	157
Inköp	0	–
Försäljningar/utrangeringar	0	-7
Omklassificeringar	–	28
Omräkningsdifferens	8	-6
Utgående balans	**180**	**172**
Ackumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-42	-38
Försäljningar/utrangeringar	–	2
Årets avskrivningar	-7	-7
Omräkningsdifferens	-1	1
Utgående balans	**-50**	**-42**
Utgående planenligt restvärde	**130**	**130**

Leasade maskiner

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	35	37
Omräkningsdifferens	2	-2
Utgående balans	**37**	**35**
Ackumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-27	-26
Årets avskrivningar	-3	-3
Omräkningsdifferens	-1	2
Utgående balans	**-31**	**-27**
Utgående planenligt restvärde	**6**	**8**

Leasade inventarier, verktyg och installationer

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	4	3
Inköp	0	1
Försäljningar/utrangeringar	0	–
Omklassificeringar	0	0
Omräkningsdifferens	0	0
Utgående balans	**4**	**4**
Ackumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-2	-1
Försäljningar/utrangeringar	0	0
Omklassificeringar	0	0
Årets avskrivningar	-1	0
Omräkningsdifferens	0	-1
Utgående balans	**-3**	**-2**
Utgående planenligt restvärde	**1**	**2**

Leasade fastigheter, maskiner och inventarier avser anläggningstillgångar som leasas och där leasingavtalet ansetts utgöra en finansiell lease. Dessa finansiella leasar kapitaliseras i rapporten över finansiell ställning.

Not 19. Övriga anläggningstillgångar

Aktier i dotterbolag, joint ventures och övriga bolag

	Koncernen		Moderbolaget	
MSEK	2016	2015	2016	2015
Aktier i dotterbolag	–	–	4 669	4 669
Aktier i joint ventures	21	18	–	–
Aktier i övriga bolag	4	10	–	–
Totalt	**25**	**28**	**4 669**	**4 669**

Alfa Laval har inte några andelar i icke-konsoliderade strukturerade företag.

Koncernbokslutet omfattar moderbolaget Alfa Laval AB (publ) och de bolag där Alfa Laval har ett bestämmande inflytande, vilket i samtliga fall avser bolag där moderbolaget under perioden har haft en direkt eller indirekt ägarandel om mer än 50 procent. Dessa konsolideras enligt förvärvsmetoden och benämns dotterbolag. De allra flesta dotterbolagen ägs till 100 procent och bara 7 (10) bolag har intressen med icke bestämmande inflytande, se not 12. Dotterbolagen visas i den första tabellen nedan. I och med att alla konsoliderade bolag ägs till mer än 50 procent finns ingen risk för att bedömningar av om ett bestämmande inflytande finns eller inte finns vid ägarandelar mindre än 50 procent innebär att bolag från tid till annan ingår respektive inte ingår i konsolideringen.

Alfa Laval har också andelar i 3 (4) små joint ventures/samriskbolag som konsolideras enligt kapitalandelsmetoden i och med att bestämmande inflytande saknas. Dessa visas i en separat tabell nedan. De risker som är förknippade med joint ventures är huvudsakligen affärsmässiga och avviker inte på ett väsentligt sätt från de risker som finns med dotterbolag, med ett undantag. Undantaget gäller risken för att inte komma överens med den andra joint venture partnern om till exempel större investeringar, finansiering och framtida inriktning för marknadsbearbetning och produktutveckling, vilket kan göra att verksamheten inte utvecklas optimalt. Eftersom Alfa Lavals joint ventures är av marginell betydelse för koncernen totalt så bedöms denna risk som liten.

Kapitalandelen i nedanstående tabeller är i samtliga fall densamma som andelen röstberättigade aktier.

Nedanstående aktiespecifikation innehåller vissa förenklingar, t.ex. vid ägande i många led eller när ägandet är uppdelat på flera ägare eller vid korsvis ägande. Detta för att inte i onödan tynga framställningen. En komplett aktiespecifikation kan beställas hos Alfa Lavals huvudkontor i Lund eller via Bolagsverket.

Specifikation över aktier i dotterbolag

Bolagsnamn	Organisations-nummer	Säte	Antal andelar	Kapital andel %	Bokfört värde MSEK
Alfa Laval Holding AB	556587-8062	Lund, Sverige	8 191 000	100	4 461
Alfa Laval NV		Maarssen, Nederländerna	887 753	100	–
Alfa Laval Inc.		Newmarket, Kanada	1 000 000	67	–
Alfa Laval S.A. DE C.V.		Tlalnepantla, Mexiko	45 057 057	100	–
Alfa Laval S.A.		San Isidro, Argentina	1 223 967	95	–
Alfa Laval Ltda		Sao Paulo, Brasilien	21 129 066	100	–
Frank Mohn do Brasil Ltda.		Rio de Janeiro, Brasilien	14 850	4,67	–
Alfa Laval SpA		Santiago, Chile	2 735	100	–
Ashbrook Chile S.A.		Santiago, Chile	579 999	100	–
Alfa Laval S.A.		Bogota, Colombia	12 195	100	–
Alfa Laval S.A.		Lima, Peru	4 346 832	100	–
Inmobililaria Tanguis S.A.C.		Lima, Peru	1 499	100	–
Alfa Laval Venezolana S.A.		Caracas, Venezuela	10 000	100	–
Alfa Laval Oilfield C.A.		Caracas, Venezuela	203	81	–
Alfa Laval Taiwan Ltd		Taipei, Taiwan	1 499 994	100	–
Alfa Laval (China) Ltd		Hong Kong, Kina	79 999	100	–
Alfa Laval (Jiangyin) Manufacturing Co Ltd		Jiang Yin, Kina		100	–
Alfa Laval Flow Equipment (Kunshan) Co Ltd		Jiangsu, Kina		75	–
Alfa Laval Flow Equipment (Kunshan) Co Ltd		Jiangsu, Kina		25	–
Alfa Laval (Shanghai) Technologies Co Ltd		Shanghai, Kina		100	–
Wuxi MCD Gasket Co Ltd		Jiang Yin, Kina		100	–
Tranter Heat Exchangers (Beijing) Co Ltd		Beijing, Kina		100	–
Liyang Sifang Stainless Steel Products Co., Ltd		Liyang City, Kina		65	–
Alfa Laval Iran Ltd		Teheran, Iran	32 983	100	–
Alfa Laval Industry (PVT) Ltd		Lahore, Pakistan	119 110	100	–
Alfa Laval Philippines Inc.		Makati, Filippinerna	72 000	100	–
Alfa Laval Singapore Pte Ltd		Singapore	5 000 000	100	–
Alfa Laval India Services LLP		Poona, Indien		100	–
Alfa Laval (Thailand) Ltd		Bangkok, Thailand	1 199 999	100	–
Alfa Laval Middle East Ltd		Nicosia, Cypern	40 000	100	–
Alfa Laval Service Operations Qatar LLC		Doha, Qatar	9 800	49	–
Alfa Laval Benelux NV/SA		Bryssel, Belgien	98 284	100	–
Alfa Laval EOOD		Sofia, Bulgarien	100	100	–
Alfa Laval Slovakia S.R.O.		Bratislava, Slovakien		1	–
Alfa Laval Spol S.R.O.		Prag, Tjeckien		20	–
Alfa Laval Nordic OY		Esbo, Finland	20 000	100	–
Alfa Laval Vantaa OY		Vanda, Finland	7 000	100	–
Alfa Laval Nederland BV		Maarssen, Nederländerna	10 000	100	–
Alfa Laval Benelux BV		Maarssen, Nederländerna	20 000	100	–
Helpman Capital BV		Breda, Nederländerna	35 578	100	–
Helpman Holding BV		Naarden, Nederländerna	80	100	–
Alfa Laval Groningen BV		Groningen, Nederländerna	15 885	100	–
PHE Holding AB	556306-2404	Lund, Sverige	2 500	100	–
Tranter Heat Exchangers Canada Inc.		Edmonton, Kanada	100	100	–
Tranter Latin America S.A. de C.V.		Queretaro, Mexiko	49 999	100	–
Tranter Indùstria e Comércio de Equipamentos Ltda		Sao Paulo, Brasilien	2 018 370	100	–
MCD Nitrile India Pvt Ltd		Falta, Indien	2 432	9	–
Tranter India Pvt Ltd		Poona, Indien	3 009 999	100	–
Alfa Laval (India) Ltd		Poona, Indien	1	0	–
Alfa Laval Korea Ltd		Seoul, Sydkorea	36 400	10	–
Alfa Laval Korea Holding Company Ltd		Chungnam, Sydkorea	13 318 600	100	–
Alfa Laval Korea Ltd		Seoul, Sydkorea	327 600	90	–
Alfa Laval Corhex Ltd		Daejeon, Sydkorea	50 000	100	–
LHE Co. Ltd		Gim Hae, Sydkorea	4 560 000	100	–
Tranter Heat Exchangers Middle East (Cyprus) Ltd		Nicosia, Cypern	20 000	100	–
Tranter International AB	556559-1764	Vänersborg, Sverige	100 000	100	–
Multbran AB	556662-3988	Lund, Sverige	2 723	100	–
Alfa Laval (India) Ltd		Poona, Indien	1	0	–
Breezewind AB	556773-6532	Lund, Sverige	1 000	100	–
Alfa Laval (India) Ltd		Poona, Indien	1	0	–
OOO Tranter CIS		Moskva, Ryssland		100	–
Alfa Laval Nordic AB	556243-2061	Tumba, Sverige	1 000	100	–
Alfa Laval Corporate AB	556007-7785	Lund, Sverige	13 920 000	100	–
Alfa Laval S.A.		San Isidro, Argentina	64 419	5	–
Tranter Latin America S.A. de C.V.		Queretaro, Mexiko	1	0	–
Definox (Beijing) Stainless Steel Equipment Ltd		Beijing, Kina		100	–
Alfa Laval (Kunshan) Manufacturing Co Ltd		Kunshan, Kina		100	–
Alfa Laval (India) Ltd		Poona, Indien	17 832 712	100	–

Specifikation över aktier i dotterbolag, fortsättning

Bolagsnamn	Organisations-nummer	Säte	Antal andelar	Kapital andel %	Bokfört värde MSEK
Alfa Laval Support Services Pvt Ltd		Poona, Indien	10	0	–
Tranter India Pvt Ltd		Poona, Indien	1	0	–
PT Alfa Laval Indonesia		Jakarta, Indonesien	1 249	100	–
Alfa Laval Malaysia Sdn Bhd		Shah Alam, Malaysia	10 000	100	–
Alfa Laval Kolding A/S		Kolding, Danmark	40	100	–
Alfa Laval Nordic A/S		Rödovre, Danmark	1	100	–
Alfa Laval Copenhagen A/S		Söborg, Danmark	1	100	–
Alfa Laval Nakskov A/S		Nakskov, Danmark	242 713	100	–
Alfa Laval Aalborg A/S		Aalborg, Danmark	2 560 972	100	–
Alfa Laval Aalborg Indústria e Comércio Ltda		Petrópolis, Brasilien	5 969 400	99,5	–
Aalborg Industries Ltda		Itu, Brasilien	4 644 373	100	–
Alfa Laval Aalborg Ltd		Shanghai, Kina		100	–
Alfa Laval Qingdao Ltd		Jiaozhou City, Kina		100	–
Alfa Laval Aalborg Ltd		Hong Kong, Kina	99	100	–
Aalborg Industries Engineering Bhd		Kuala Lumpur, Malaysia		100	–
Aalborg Industries Water Treatment Pte Ltd		Singapore	4 800 000	60	–
Alfa Laval HaiPhong Co. Ltd		HaiPhong, Vietnam		100	–
Alfa Laval Aalborg Oy		Rauma, Finland	3 000	100	–
Alfa Laval Nijmegen BV		Nijmegen, Nederländerna	182	100	–
Alfa Laval Aalborg Holding Pty Ltd		North Wyong, Australien	11 500 000	100	–
Alfa Laval Aalborg Pty Ltd		North Wyong, Australien	225 000	100	–
Alfa Laval Olmi SpA		Suisio, Italien	500 000	100	–
Alfa Laval Italy Srl		Milano, Italien		33,3	–
Alfa Laval Nordic A/S		Oslo, Norge	100	100	–
Framo AS		Nesttun, Norge	95 347 695	100	–
Framo Bombas Mexico SA de CV		Mexico City, Mexiko	49 999	99,99	–
Frank Mohn do Brasil Ltda.		Rio de Janeiro, Brasilien	303 002	95,33	–
Framo Shanghai Ltd.		Shanghai, Kina	0	100	–
Framo Nippon KK		Tokyo, Japan	600	100	–
Chang San Engineering Co. Ltd.		Busan, Sydkorea	15 000	83,3	–
Framo Singapore PTE Ltd.		Singapore	1 000 000	100	–
Framo Nederland BV		Spijkenisse, Nederländerna	500	100	–
Framo Fusa AS		Fusa, Norge	86 236	100	–
Framo Holsnøy AS		Frekhaug, Norge	25 000	100	–
Framo Flatøy AS		Frekhaug, Norge	45 330	100	–
Framo Services AS		Nesttun, Norge	10 000	100	–
PHE Holding AS		Nesttun, Norge	45 000	100	–
Alfa Laval Oilfield C.A.		Caracas, Venezuela	47	19	–
Alfa Laval Treasury International AB (publ)	556432-2484	Lund, Sverige	50 000	100	–
Alfa Laval (India) Ltd		Poona, Indien	1	0	–
Alfa Laval Europe AB	556128-7847	Lund, Sverige	500	100	–
Alfa Laval Lund AB	556016-8642	Lund, Sverige	100	100	–
Alfa Laval (India) Ltd		Poona, Indien	1	0	–
Alfa Laval International Engineering AB	556039-8934	Lund, Sverige	4 500	100	–
Alfa Laval Tumba AB	556021-3893	Tumba, Sverige	1 000	100	–
Alfa Laval Makine Sanayii ve Ticaret Ltd Sti		Istanbul, Turkiet	27 001 755	99	–
Alfa Laval SIA		Riga, Lettland	125	100	–
Alfa Laval Australia Pty Ltd		Homebush, Australien	2 088 076	100	–
Tranter Heat Exchanger Pty Ltd		Sydney, Australien	600 000	100	–
Alfa Laval New Zeeland Pty Ltd		Hamilton, Nya Zeeland	1 000	100	–
Alfa Laval Holding BV		Maarssen, Nederländerna	60 035 631	100	–
Alfa Laval (Pty) Ltd		Isando, Sydafrika	2 000	100	–
Alfa Laval SA (Pty) Ltd		Isando, Sydafrika	100	100	–
Alfa Laval Slovakia S.R.O.		Bratislava, Slovakien		99	–
Alfa Laval Spol S.R.O.		Prag, Tjeckien		80	–
Alfa Laval France SAS		Saint-Priest, Frankrike	2 000 000	100	–
Alfa Laval SAS		Saint-Priest, Frankrike	606 700	100	–
Alfa Laval Moatti SAS		Elancourt, Frankrike	24 000	100	–
Alfa Laval Spiral SAS		Nevers, Frankrike	79 999	100	–
MCD SAS		Guny, Frankrike	71 300	100	–
Alfa Laval Vicarb SAS		Grenoble, Frankrike	200 000	100	–
Canada Inc.		Newmarket, Kanada	480 000	100	–
Alfa Laval Inc.		Newmarket, Kanada	481 600	33	–
SCI du Companil		Grenoble, Frankrike	32 165	100	–
Alfa Laval HES SAS		Pontcharra sur Turdine, Frankrike	150 000	100	–
Alfa Laval Packinox SAS		Paris, Frankrike	348 115	100	–
Ziepack SA		Paris, Frankrike	37 701	51	–
Tranter SAS		Nanterre, Frankrike		100	–
Definox SAS		Clisson, Frankrike	10 000	100	–
Alfa Laval Holding GmbH		Glinde, Tyskland	1	100	–
Alfa Laval Mid Europe GmbH		Wiener Neudorf, Österrike	1	100	–

Specifikation över aktier i dotterbolag, fortsättning

Bolagsnamn	Organisations-nummer	Säte	Antal andelar	Kapital andel %	Bokfört värde MSEK
Tranter Warmetauscher GmbH		Guntramsdorf, Österrike		100	–
Alfa Laval Mid Europe GmbH		Glinde, Tyskland	1	100	–
Alfa Laval Stormarn GmbH		Glinde, Tyskland	1	100	–
Tranter GmbH		Artern, Tyskland	1	100	–
Tranter Solarice GmbH		Artern, Tyskland		100	–
Alfa Laval Mid Europe AG		Dietlikon, Schweiz	647	100	–
Alfa Laval AEBE		Holargos, Grekland	807 000	100	–
Alfa Laval Kft		Budapest, Ungern	1	100	–
Alfa Laval SpA		Monza, Italien	1 992 276	99	–
Alfa Laval Italy Srl		Milano, Italien		66,7	–
Alfa Laval Polska Sp.z.o.o.		Warszawa, Polen	7 600	100	–
Alfa Laval Kraków Sp.z.o.o.		Krakow, Polen	80 080	100	–
Alfa Laval (Portugal) Ltd		Linda-A-Velha, Portugal		1	–
Alfa Laval SRL		Bukarest, Rumänien	38 566	100	–
Alfa Laval Iberia SA		Madrid, Spanien	99 999	99,999	–
Alfa Laval (Portugal) Ltd		Linda-A-Velha, Portugal	1	99	–
Alfa Laval Holdings Ltd		Camberley, Storbritannien	14 053 262	100	–
Alfa Laval Ltd		Camberley, Storbritannien	11 700 000	100	–
Tranter Ltd		Doncaster, Storbritannien	10 000	100	–
Alfa Laval Eastbourne Ltd		Eastbourne, Storbritannien	10 000	100	–
Ashbrook Simon-Hartley Ltd		Newcastle-under-Lyme, Storbritannien	2	100	–
Alfa Laval Makine Sanayii ve Ticaret Ltd Sti		Istanbul, Turkiet	1	1	–
Alfa Laval USA Inc.		Richmond, Virginia, USA	1 000	100	–
Alfa Laval US Holding Inc.		Richmond, Virginia, USA	180	100	–
Alfa Laval Inc.		Richmond, Virginia, USA	44 000	100	–
Champ Products LLC		Richmond, Virginia, USA		100	–
Standard Refrigeration LLC		Richmond, Virginia, USA		100	–
Niagara Blower Company Inc		Buffalo, New York, USA	4 000 200	100	–
Framo Houston Inc.		La Porte, Texas, USA	5 000	100	–
Alfa Laval US Treasury Inc.		Richmond, Virginia, USA	1 000	100	–
DSO Fluid Handling Inc.		Irvington, New Jersey, USA	100	100	–
AGC Heat Transfer Inc.		Bristow, Virginia, USA	1 000	100	–
Tranter Inc.		Wichita Falls, Texas, USA	1 000	100	–
MCD Gaskets Inc.		Richmond, Virginia, USA	1 000	100	–
Hutchison Hayes Separation Inc.		Houston, Texas, USA	1 000	100	–
Definox Inc.		New Berlin, Wisconsin, USA	1 000	100	–
Alfa Laval Aalborg Inc.		Miramar, Florida, USA	200	100	–
Alfa Laval Kathabar Inc.		Elizabethtown, North Carolina, USA	1 000	100	–
AO Alfa Laval Potok		Koroljov, Ryssland	31 077 504	100	–
Alfa Laval Försäkrings AB	516406-0682	Lund, Sverige	50 000	100	–
Alfa Laval Ltda		Sao Paulo, Brasilien	2	0	–
Tranter Indùstria e Comércio de Equipamentos Ltda		Sao Paulo, Brasilien	1	0	–
Alfa Laval Support Services Pvt Ltd		Poona, Indien	99 990	100	–
MCD Nitrile India Pvt Ltd		Falta, Indien	24 593	91	–
Alfa Laval Benelux NV/SA		Bryssel, Belgien	2	0	–
Alfa Laval SpA		Monza, Italien	20 124	1	–
Alfa Laval Iberia SA		Madrid, Spanien	1	0,001	–
Alfa Laval Ukraine		Kiev, Ukraina		100	–
Alfa Laval (India) Ltd		Poona, Indien	1	0	–
Alfa Laval KK		Tokyo, Japan	1 200 000	100	208
Totalt					**4 669**

Specifikation över aktier i joint ventures

Bolagsnamn	Organisations-nummer	Säte	Antal andelar	Kapital andel %	Bokfört värde MSEK
Alfa Laval Holding AB					
Alfdex AB	556647-7278	Botkyrka, Sverige	1 000	50	20
Alfa Laval Corporate AB					
AlfaWall AB	556723-6715	Botkyrka, Sverige	500	50	1
Alfa Laval Ltd					
Rolls Laval Heat Exchangers Ltd		Wolverhampton, Storbritannien	5 000	50	0
Totalt					**21**

Specifikation över aktier i övriga bolag

Bolagsnamn	Säte	Antal andelar	Kapital andel %	Bokfört värde kSEK
Alfa Laval Aalborg Ltda				
Tractebel	Brasilien	1 268		120
Elektrobras	Brasilien	7 107		162
Alfa Laval Philippines Inc.				
Philippine Long Distance Telephone	Filippinerna	820		15
Alfa Laval Nordic OY				
As Oy Koivulantie 7A	Finland	1		297
Helsinki Halli	Finland	4		134
Alfa Laval Vantaa OY				
Länsi-Vantaan Tenniskeskus	Finland	4		0
Mikkelin Puhelin Oyj	Finland	5		19
Alfa Laval HES SA				
Thermothec	Frankrike	9 130		0
Alfa Laval Benelux BV				
CV Scheepvaartonderneming Finterbaltica	Nederländerna	1		163
Helpman Holding BV				
Helpman Sofia OOD	Bulgarien	500	49	0
Alfa Laval NV				
Dalian Haven Automation Co Ltd	Kina	102	43	853
Frank Mohn Nederland BV				
Triangle (Air) Freight Forwarders BV	Nederländerna	12	33	1 916
Frank Mohn Flatøy AS				
Nordhordaland handverk og industrilag AS	Norge	50	4	26
Meland arbeids- og kompetansesenter	Norge	3	3	3
Alfa Laval Tumba AB				
Smedhälsan Ekonomisk Förening	Sverige			0
Alfa Laval Corporate AB				
European Development Capital Corporation (EDCC) NV	Curacao	36 129		0
Multiprogress	Ungern	100	3	0
Kurose Chemical Equipment Ltd	Japan	180 000	11	0
Poljopriveda	forna Jugoslavien			0
Tecnica Argo-Industrial S.A.	Mexiko	490	49	0
Adela Investment Co S.A. (preference)	Luxemburg	1 911	0	0
Adela Investment Co S.A.	Luxemburg	1 911	0	0
Mas Dairies Ltd	Pakistan	125 000	5	0
Totalt				**3 708**

Inget av dessa övriga bolag med en kapitalandel om 20 procent eller mer redovisas som intressebolag i och med att de är vilande och Alfa Laval inte har ett betydande inflytande enligt IAS 28 punkt 6.

Not 20. Varulager

Typ av varulager

Koncernen

MSEK	2016	2015
Råvaror och förnödenheter	2 849	2 565
Varor under tillverkning	2 087	2 180
Färdiga varor och handelsvaror, nyförsäljning	1 720	1 616
Färdiga varor och handelsvaror, reservdelar	1 039	925
Förskott till leverantörer	136	119
Totalt	**7 831**	**7 405**

En väsentlig del av reservdelslagret redovisas till nettoförsäljningsvärde.

Inkuransen som belöper på lagret uppgår till och har förändrats enligt följande:

Inkurans

Koncernen

MSEK	1 januari	Omräknings-differens	Förvärvat	Nedskrivning	Återföring av tidigare ned-skrivning	31 december
År:						
2015	1 119	-14	0	259	-188	1 176
2016	1 176	61	–	318	-292	1 263

Koncernens varulager redovisas efter avdrag för internvinster i lager på grund av leveranser inom koncernen. Internvinstreserven vid utgången av 2016 uppgår till MSEK 499 (488).

Not 21. Kundfordringar

Kundfordringar med en återstående löptid överstigande ett år om MSEK 152 (174) redovisas inte som anläggningstillgångar i och med att de inte är avsedda för stadigvarande bruk.

Kundfordringar redovisas netto efter avdrag för osäkra fordringar. Reserven för osäkra fordringar uppgår till och har förändrats enligt följande:

Osäkra fordringar

Koncernen

MSEK	1 januari	Omräknings-differens	Nya avsättningar och ökning av befintliga avsättningar	lanspråk-tagna belopp	Outnyttjade belopp som återförts	Ändringar i diskonterings-räntan	31 december
År:							
2015	505	-17	121	-57	-79	0	473
2016	473	26	111	-88	-57	0	465

Beloppet av förfallna kundfordringar är en indikation på risken bolaget löper att i slutändan hamna i en situation med osäkra fordringar. Procentsatsen är i relation till det totala beloppet av kundfordringar.

Kundfordringar – förfallna

Koncernen

MSEK	2016	%	2015	%
Förfallna:				
Maximalt 30 dagar	672	11,5	647	11,2
Mer än 30 dagar men maximalt 90 dagar	373	6,4	357	6,1
Mer än 90 dagar	557	9,6	475	8,2
Totalt	**1 602**	**27,5**	**1 479**	**25,5**

Not 22. Övriga kortfristiga fordringar

Fördelat på typ och förfall

Koncernen

MSEK	2016	2015
Växelfordringar	347	461
Finansiell leasingfordran	8	37
Övriga fordringar	984	1 060
Totalt	**1 339**	**1 558**
Varav fordringar med en återstående löptid överstigande ett år:		
Växelfordringar	10	12
Övriga fordringar	26	26
Totalt	**36**	**38**

Not 23. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Fördelat på typ

Koncernen

MSEK	2016	2015
Förutbetalda kostnader	266	172
Upplupna intäkter	102	107
Totalt	**368**	**279**

Not 24. Övriga kortfristiga placeringar

Fördelat på typ och förfall

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Placeringar hos banker	109	244
Obligationer och andra värdepapper	956	768
Övriga placeringar	10	9
Totalt	**1 075**	**1 021**
Varav fordringar med en återstående löptid överstigande ett år:		
Placeringar hos banker	1	8
Övriga placeringar	0	0
Totalt	**1**	**8**

Not 25. Likvida medel

Posten likvida medel i rapporten över finansiell ställning och i kassaflödesrapporten utgörs främst av banktillgodohavanden och likvida placeringar.

Not 26. Förmånsbestämda utfästelser

Koncernen har förmånsbaserade utfästelser till anställda och före detta anställda och deras efterlevande. Förmånerna avser ålderspension, efterlevandepension, sjukpension, hälsovård och uppsägningslön.

Dessa förmånsbestämda planer finns i Österrike, Belgien, Kanada, Frankrike, Tyskland, Indien, Indonesien, Italien, Japan, Mexiko, Nederländerna, Norge, Filippinerna, Sydafrika, Sverige, Schweiz, Taiwan, Storbritannien och USA. De flesta planerna har stängts för nya deltagare och ersatts med premiebaserade planer för nyanställda.

Risker

Kostnaden för förmånsbestämda utfästelser påverkas av flera faktorer som ligger utanför bolagets kontroll, såsom diskonteringsräntan, avkastningen på förvaltningstillgångarna, framtida löneökningar, medellivslängdens utveckling och skadefrekvensen i sjukvårdsplaner. Storleken på och utvecklingen för dessa kostnader är därför svåra att förutsäga. Enligt nya IAS 19 redovisas samtliga dessa omvärderingar i övrigt totalresultat och inte i nettoresultatet.

Den följande tabellen visar hur den förmånsbestämda nettoutfästelsen framkommer som nuvärdet av de olika förmånsbestämda planerna, med avdrag för förvaltningstillgångarnas verkliga värde.

Förmånsbestämd nettoskuld

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Nuvärde av förmånsbestämda utfästelser, ej tryggade	-1 264	-1 167
Nuvärde av förmånsbestämda utfästelser, tryggade	-5 664	-5 225
Nuvärdet av förmånsbestämda utfästelser vid årets slut	-6 928	-6 392
Verkligt värde av förvaltningstillgångar	4 506	4 465
Bruttoutfästelse	-2 422	-1 927
Avdrag för ej kvalificerade tillgångar beroende på tillgångstaket	–	–
(-) skuld/(+) tillgång vid årets slut	**-2 422**	**-1 927**

Nettokostnaden för de förmånsbestämda planerna beskriver de olika kostnadselementen i planerna. Nettokostnaden redovisas i rapporten över koncernens totala resultat på de rader där personalkostnader redovisas. Räntekostnaden/intäkten är inte del av finansnettot, utan bara ett sätt att kategorisera komponenterna i nettokostnaden. Alla omvärderingar redovisas i övrigt totalresultat och kommer aldrig att omklassificeras till nettoresultatet.

Totalkostnad för planerna

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Nettokostnad för planerna		
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	-102	-118
Netto räntekostnad/-intäkt	-66	-61
Kostnader för tjänstgöring under tidigare år beroende på ändringar i planen och reduceringar och vinster och förluster från regleringar	-6	-1
Netto (-) kostnad/(+) intäkt	**-174**	**-180**
Omvärderingar		
Aktuariella förluster/vinster från förändringar i demografiska antaganden	-41	-2
Aktuariella förluster/vinster från förändringar i finansiella antaganden	-692	252
Aktuariella förluster/vinster från förändringar i erfarenhet	108	219
Avkastning på förvaltningstillgångar minus ränta på förvaltningstillgångar	120	-153
Förändring i ej kvalificerade tillgångar beroende på tillgångstaket	–	16
Övrigt totalresultat (OCI)	**-505**	**332**
Totalkostnad för planerna	**-679**	**152**

Följande tabell visar hur nuvärdet av de förmånsbestämda utfästelserna har förändrats under året och listar de olika komponenterna i förändringen.

Nuvärdet av förmånsbestämda utfästelser

Koncernen

MSEK	2016	2015
Nuvärdet av utfästelser vid årets början	-6 392	-6 796
Omräkningsdifferens	-22	-54
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	-102	-118
Räntekostnader	-199	-205
Avgifter från anställda	-5	-5
Aktuariella förluster/vinster från förändringar i demografiska antaganden	-41	-2
Aktuariella förluster/vinster från förändringar i finansiella antaganden	-692	252
Aktuariella förluster/vinster från förändringar i erfarenhet	108	219
Kostnader/intäkter för tjänstgöring under tidigare år beroende på ändringar i planen och reduceringar och vinster och förluster från regleringar	-6	-1
Utbetalda ersättningar	268	280
Utbetalda regleringar	155	38
(-) skuld vid årets slut	**-6 928**	**-6 392**

Skulden har följande duration och förfall:

Duration och förfall

Koncernen

	2016	2015
Vägd genomsnittlig löptid för den förmånsbestämda utfästelsen (år)	12	12
Löptidsanalys av betalningar av ersättningar (icke diskonterade belopp) MSEK		
löptid ≤ 1 år	276	293
löptid > 1 ≤ 5 år	1 138	1 107
löptid > 5 ≤ 10 år	1 559	1 494
löptid > 10 ≤ 20 år	3 016	3 026
löptid > 20 år	4 510	4 572

Följande tabell visar hur det verkliga värdet av förvaltningstillgångarna har utvecklats under året och listar komponenterna i förändringen.

Verkligt värde av förvaltningstillgångar

Koncernen

MSEK	2016	2015
Verkligt värde av förvaltningstillgångar vid årets början	4 465	4 598
Omräkningsdifferens	-13	-2
Avgifter från arbetsgivaren	175	143
Avgifter från anställda	5	5
Ränta på förvaltningstillgångar	133	144
Avkastning på förvaltningstillgångar minus ränta på förvaltningstillgångar	120	-153
Utbetalda ersättningar	-224	-232
Utbetalda regleringar	-155	-38
(+) tillgång vid årets slut	**4 506**	**4 465**

Förvaltningstillgångarna fördelas på följande typer av tillgångar:

Fördelning av förvaltningstillgångar

Koncernen

MSEK	2016	2015
Likvida medel	786	794
Egetkapitalinstrument	1 148	1 308
Skuldinstrument	1 551	1 440
Fastigheter	254	254
Investeringsfonder	767	669
Verkligt värde vid årets slut	**4 506**	**4 465**

Förvaltningstillgångarna är i allt väsentligt värderade till aktuellt noterat pris på aktiva marknader.

Nedanstående tabell visar hur den förmånsbestämda nettoskulden har ändrats och de faktorer som påverkat förändringen.

Förmånsbestämd netto skuld/tillgång

Koncernen

MSEK	2016	2015
Förmånsbestämd netto skuld/tillgång vid årets början	-1 927	-2 215
Omräkningsdifferens	-35	-55
Nettokostnader	-174	-180
Avgifter från arbetsgivaren	175	143
Omvärderingar (övrigt totalresultat)	-505	332
Utbetalda ersättningar, ej tryggade planer	44	48
Utbetalda regleringar, ej tryggade planer	0	0
(-) skuld/(+) tillgång vid årets slut	**-2 422**	**-1 927**

Förvaltningsbruttotillgångarna och de förmånsbestämda bruttoutfästelserna i varje plan skall rapporteras som ett nettobelopp. Följande tabell visar hur nettotillgången och nettoskulden beräknas.

Förmånsbestämd brutto skuld/tillgång

Koncernen

MSEK	2016	2015
Tillgångar		
Verkligt värde av planens tillgångar	4 506	4 465
Avdrag för ej kvalificerade tillgångar beroende på tillgångstaket	–	–
	4 506	4 465
Nettning	-4 503	-4 461
Tillgång i rapporten över finansiell ställning	**3**	**4**
Skulder		
Nuvärdet av förmånsbestämda utfästelser vid årets slut	-6 928	-6 392
Nettning	4 503	4 461
Avsättning i rapporten över finansiell ställning	**-2 425**	**-1 931**

De vägda genomsnitten för de mer väsentliga aktuariella antaganden som använts på balansdagen innefattar:

Aktuariella antaganden

Koncernen

	2016	2015
Diskonteringsränta (%)	2,8	3,4
Förväntad genomsnittlig pensionsålder (år)	63	63
Förväntad livslängd för en 45-årig man (år)	82	82
Förväntad livslängd för en 45-årig kvinna (år)	85	86
Skadeprocent i sjukvårdsplaner (%)	5	5
Förväntad löneökningstakt (%)	3	3
Förändring av sjukvårdskostnader (%)	5	5
Index för framtida ökningar av ersättningar (%)	2	3

Framtida avgifter

Koncernen

MSEK	2017
Förväntad avgift till planen för arbetsgivaren för nästa kalenderår	-175
Förväntad avgift för arbetsgivaren för nästa kalenderår till planer som omfattar flera arbetsgivare redovisade som avgiftsbestämda planer	-59

Följande tabell visar hur de förmånsbaserade pensionsplanerna fördelar sig mellan olika länder.

Regional fördelning

Koncernen

MSEK, om inte annat anges	USA	Stor-britannien	Neder-länderna	Tyskland	Norge	Italien	Belgien	Övriga	**Totalt**
Förmånsbestämda nettoutfästelser									
Nuvärde av förmånsbestämda utfästelser, ej tryggade	-745	–	–	-187	-9	-33	–	-290	**-1 264**
Nuvärde av förmånsbestämda utfästelser, tryggade	-913	-2 705	-596	–	-978	–	-100	-372	**-5 664**
Nuvärdet av förmånsbestämda utfästelser vid årets slut	-1 658	-2 705	-596	-187	-987	-33	-100	-662	**-6 928**
Verkligt värde av förvaltningstillgångarna	785	1 904	550	–	860	–	69	338	**4 506**
Bruttoutfästelse	-873	-801	-46	-187	-127	-33	-31	-324	**-2 422**
Avdrag för ej kvalificerade tillgångar beroende på tillgångstaket	–	–	–	–	–	–	–	–	**–**
(-) skuld/(+) tillgång	-873	-801	-46	-187	-127	-33	-31	-324	**-2 422**
Nettokostnad för planerna	**-55**	**-28**	**-20**	**-4**	**-30**	**0**	**-3**	**-34**	**-174**
Omvärderingar (OCI)	**1**	**-445**	**-9**	**-6**	**-40**	**–**	**-5**	**-1**	**-505**
Känslighetsanalys*									
Diskonteringsräntan minskade med 1 procentenhet	-176	-530	-124	-24	-127	–	-5	-40	**-1 026**
Förväntad livslängd ökade med 1 år	-56	-112	-19	-10	-16	–	0	-7	**-220**
Förväntad genomsnittlig pensionsålder minskade med 1 år	-17	–	–	0	0	–	1	-4	**-20**
Skadeutfall i sjukvårdsplaner ökade med 1 procentenhet	-4	–	–	–	–	–	–	–	**-4**
Förväntad löneökningstakt ökade med 1 procentenhet	0	-53	-23	-	-46	–	-13	-23	**-158**
Sjukvårdskostnader ökade med 1 procentenhet	-39	–	–	–	–	–	–	0	**-39**
Index för framtida ökningar av ersättningar ökade med 1 procentenhet	0	-103	-49	–	-78	–	–	-18	**-248**
Kostnad för aktuariella tjänster	**-4**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-6**
Antal deltagare i planerna vid årets utgång									
Nuvarande anställda (med pågående intjäning)	1 121	106	156	5	284	–	24	2 670	**4 366**
Nuvarande anställda (bara fribrev för stängda planer)	27	–	–	9	–	275	–	10	**321**
Tidigare anställda som inte pensionerats ännu	109	450	213	–	–	–	47	4	**823**
Pensionärer	1 438	648	84	224	304	–	–	113	**2 811**
Totalt	**2 695**	**1 204**	**453**	**238**	**588**	**275**	**71**	**2 797**	**8 321**
Återstående tjänstgöringsperiod									
Återstående tjänstgöringstid för nuvarande anställda med pågående intjäning (år)	10	9	12	7	6	–	11	8	**9**

* Hur mycket skulle nuvärdet av den förmånsbestämda utfästelsen per 31 december öka om (allt annat lika):

Not 27. Övriga avsättningar

Förändring under året

Koncernen

MSEK	1 januari	Omräknings-differens	Nya avsättningar och ökning av befintliga avsättningar	Ianspråktagna belopp	Outnyttjade belopp som återförts	31 december
2015						
Reklamationer	1 169	-24	495	-396	-119	1 125
Eftersläpande kostnader	201	-7	118	-72	-22	218
Omstrukturering	235	0	71	-151	-15	140
Förlustorder	146	-3	40	-59	-4	120
Stämningar	284	-5	87	-108	-4	254
Övrigt	370	26	213	-235	-15	359
Totalt	**2 405**	**-13**	**1 024**	**-1 021**	**-179**	**2 216**
Varav:						
kortfristigt	1 862					1 798
långfristigt	543					418
2016						
Reklamationer	1 125	32	596	-416	-120	1 217
Eftersläpande kostnader	218	9	75	-104	-46	152
Omstrukturering	140	-1	679	-43	-5	770
Förlustorder	120	5	80	-67	-9	129
Stämningar	254	4	91	-27	-2	320
Övrigt	359	19	189	-163	-28	376
Totalt	**2 216**	**68**	**1 710**	**-820**	**-210**	**2 964**
Varav:						
kortfristigt	1 798					2 365
långfristigt	418					599

Outnyttjade belopp som återförts avser bland annat ändrade klassificeringar och återföring av under tidigare år avsatta reserver som ej utnyttjats.

Varje typ av avsättning omfattar alltifrån ett fåtal till ett stort antal olika poster. Det är därför inte görligt eller speciellt meningsfullt att specificera avsättningarna post för post. Som framgår ovan förväntas den klart övervägande delen av avsättningarna leda till utbetalningar inom det närmaste året.

Reklamationer avser reklamationer från kunder enligt villkoren i utställda garantier. Reklamationerna gäller tekniska problem med de levererade produkterna eller att utlovad prestanda inte kunnat uppnås.

Eftersläpande kostnader är dels kostnader som är kända men inte debiterade vid faktureringstillfället, dels kostnader som är okända men förväntade vid faktureringstillfället. Reserven för eftersläpande kostnader belastar kostnad sålda varor för att få en korrekt periodisering av bruttomarginalen.

Reserver för omstrukturering avser i regel nedläggning av anläggningar eller nedläggning eller flyttning av produktionslinjer, verksamheter, funktioner etc. eller nerdragning av antalet anställda i samband med en konjunkturnedgång. Avsättningarna för omstrukturering påverkar ungefär 1 040 (190) anställda.

Reserven för förlustorder avser order där en negativ bruttomarginal förväntas. Reservering sker så snart en slutlig förlust på ordern kan förväntas. Detta kan i undantagsfall ske redan vid det tillfälle ordern tas. Normalt avser denna reserv större och komplexa order där den slutgiltiga marginalen är mer osäker.

Reserven för stämningar avser pågående eller förväntade rättstvister. Reserven täcker förväntade juridiska kostnader och förväntade belopp för skadestånd eller förlikningar.

Övrigt avser diverse avsättningar som inte faller under någon av ovanstående kategorier.

Not 28. Skuldsättning och nettoskuld

Nettoskuld

Koncernen

MSEK	2016	2015
Kreditinstitut	137	107
Svensk Exportkredit	3 153	2 970
Europeiska Investeringsbanken	2 345	2 240
Riktad låneemission	0	921
Företagscertifikat	0	1 000
Obligationslån	7 612	7 265
Kapitaliserade finansiella leasar	66	82
Räntebärande pensionsskulder	0	0
Total låneskuld	13 313	14 585
Likvida medel och kortfristiga placeringar	-3 694	-2 897
Nettoskuld *	**9 619**	**11 688**

* Alternativa nyckeltal, definierade på sidan 142.

Lånen fördelas på valutor enligt följande:

Förfall av lån per valuta

Koncernen

	Kortfristigt		Långfristigt	
MSEK	2016	2015	2016	2015
Valuta:				
BRL	–	4	–	–
CNY	–	2	–	–
DKK	–	1	3	3
EUR	1 025	252	10 929	11 341
INR	17	8	–	–
KRW	–	–	–	1
SEK	–	1 000	–	–
USD	36	752	1 237	1 139
Övrigt	0	0	–	–
Totalt	**1 078**	**2 019**	**12 169**	**12 484**
Varav förfallande efter fem år:			4 746	6 505

Förfallostrukturen för lånen framgår av stapeldiagrammet i avsnittet ”Likviditetsrisk och refinansieringsrisk” under Finansiella risker.

Lån med rörlig ränta
Lån från kreditinstitut
Alfa Laval har ett låneavtal om MEUR 400 och MUSD 544, motsvarande MSEK 8 779 med ett banksyndikat. Per 31 december 2016 utnyttjades inte faciliteten. Faciliteten löper till juni 2019, med två ettåriga förlängningsoptioner.

Räntan baseras på tillämplig IBOR plus ett tillägg som baseras på relationen mellan nettoskulden och EBITDA och hur mycket av lånefaciliteten som utnyttjas.

Tillägget är vid utgången av året 40 (40) räntepunkter.

Bilaterala lån från övriga kreditgivare
Alfa Laval har ett bilateralt banklån från Svensk Exportkredit fördelat på ett lån om MEUR 100 som förfaller i juni 2017 och ett lån om MEUR 100 som förfaller i juni 2021 samt ett lån om MUSD 136 som förfaller i juni 2020, totalt motsvarande MSEK 3 153. Lånen löper med rörlig ränta baserad på tillämplig IBOR plus ett tillägg om 45, 95 respektive 80 räntepunkter.

Alfa Laval har också ett bilateralt banklån från Europeiska Investeringsbanken om MEUR 130 som förfaller i mars 2018 samt ett ytterligare lån om MEUR 115 som förfaller i juni 2021, totalt motsvarande MSEK 2 345. Lånen löper med rörlig ränta baserad på EURIBOR plus ett tillägg om 70 respektive 45 räntepunkter.

Obligationslån
Alfa Laval har emitterat obligationer till ett värde av MEUR 300, motsvarande MSEK 2 871, med rörlig ränta och som förfaller i september 2019. Den rörliga räntan är baserad på EURIBOR plus ett tillägg om 55 räntepunkter.

Räntenivån på lån med rörlig ränta
Lånet med banksyndikatet, de bilaterala låneavtalen och obligationslånet om MEUR 300 löper med rörlig ränta. Per utgången av 2016 löpte lånen med räntor i intervallet 0,23 %–1,80 % (0,41 %–1,39 %). Den genomsnittliga räntan uppgick vid årsskiftet 2016 till 0,59 (0,93) procent. Koncernen har valt att säkra 12 (18) procent av lånen till fast ränta, med en löptid om 13,8 (10,0) månader.

Lån med fast ränta
Riktad låneemission
Den riktade låneemissionen från 2006 om MUSD 110 förföll i april 2016 och betalades tillbaka.

Obligationslån och företagscertifikat
Alfa Laval har emitterat obligationer till ett värde av MEUR 500, motsvarande MSEK 4 741, med fast ränta om 1,495 procent och som förfaller i september 2022.

Företagscertifikatsprogrammet om MSEK 2 000 utnyttjades inte per 31 december 2016. När det utnyttjas fastställs räntan vid utgivandet baserat på STIBOR utan räntetillägg.

Transaktionskostnader
Transaktionskostnaderna vid upptagandet av lånen eller utgivande av obligationerna har kapitaliserats och periodiseras över lånens löptid. Vid utgången av året uppgick kapitalbeloppet till MSEK 35 (49). Årets periodiserade kostnad uppgår till MSEK -14 (-14).

Genomsnittlig ränte- och valutabindningsperiod
Den genomsnittliga ränte- och valutabindningsperioden för alla lån inklusive derivat uppgick till 27,8 (28,4) månader vid utgången av 2016.

Finansiella villkor
Till det syndikerade lånet och de bilaterala banklånen från Svensk Exportkredit och Europeiska Investeringsbanken är länkat ett finansiellt villkor som måste vara uppfyllt under lånens löptid. Villkoret avser relationen mellan nettoskulden och EBITDA i kombination med Alfa Lavals aktuella officiella rating.

Om villkoren inte är uppfyllda äger långivarna rätt att säga upp lånen, förutsatt att villkorsbrottet inte är tillfälligt. Alfa Laval har uppfyllt villkoren med god marginal alltsedan lånen togs upp.

Not 29. Övriga kortfristiga skulder

Fördelat per typ

Koncernen

MSEK	2016	2015
Finansiell leasingskuld	66	82
Momsskulder, personalens källskatt	173	177
Övriga ej räntebärande kortfristiga skulder	2 113	1 714
Totalt	**2 352**	**1 973**

Not 30. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Fördelat på typ och förfall

Koncernen

MSEK	2016	2015
Upplupna sociala kostnader	296	314
Upplupna avgångsvederlag	188	168
Upplupna räntekostnader	23	32
Övriga upplupna kostnader	1 900	1 715
Förutbetalda intäkter	26	8
Totalt	**2 433**	**2 237**
Varav med en återstående löptid överstigande ett år:		
Upplupna sociala kostnader	32	31
Upplupna avgångsvederlag	101	96
Övriga upplupna kostnader	116	102
Totalt	**249**	**229**

Not 31. Ställda panter och eventualförpliktelser

Fördelat på typ

Koncernen

MSEK	2016	2015
Ställda säkerheter		
Övriga ställda panter	14	11
Totalt	**14**	**11**
Eventualförpliktelser		
Diskonterade växlar	31	44
Fullgörandegarantier	1 530	1 724
Övriga eventualförpliktelser	673	722
Totalt	**2 234**	**2 490**

Per den 31 december 2016 har koncernen sålt fordringar med regressrätt om totalt MSEK 31 (44). Dessa visas som diskonterade växlar ovan.

Övriga eventualförpliktelser avser bland annat anbudsgarantier, betalningsgarantier till leverantörer och garantier för av kunden innehållna belopp.

Not 32. Transaktioner med närstående

Tetra Pak inom Tetra Laval gruppen är Alfa Lavals enskilt största kund med 5,0 (4,2) procent av nettoomsättningen. Tetra Pak ingick i juni 1999 ett inköpsavtal med Alfa Laval som reglerar distribution, forskning och utveckling, marknads- och försäljningsinformation och bruk av varumärken och immateriella rättigheter. Följande områden skall löpande överenskommas mellan företrädare för parterna: produkter som täcks av avtalet, priser och rabatter på dessa produkter, geografiska områden och produktområden där Tetra Pak är Alfa Lavals primära distributör, rätten för Tetra Pak att sätta sitt varumärke på Alfa Lavals produkter, försäljningsmål för Tetra Pak i angivna geografiska områden, produkter och teknologier som är föremål för gemensam forskning och utveckling och rätten till forskningsresultatet samt användandet av marknads- och försäljningsinformation. Avtalet tar sikte på de applikationer inom flytande livsmedel där Tetra Pak har en naturlig marknadsnärvaro genom leveranser av förpackningsutrustning och förpackningsmaterial.

Avtalet förlängdes med två år från 31 december 2016. Det löper med 12 månaders uppsägningstid. De priser som Tetra Pak erhåller är inte lägre än de priser som Alfa Laval kunde ha fått vid försäljning till en jämförbar tredje part. Priserna sätts kalenderårsvis.

Alfa Laval hyr ut lokaler till DeLaval i Ryssland. Den totala hyresintäkten för detta uppgår till MSEK 1 (2).

I styrelsen för Alfa Laval AB (publ) sitter två företrädare för Tetra Laval – Jörn Rausing och Finn Rausing.

Alfa Laval koncernen har vid utgången av året följande balansposter mot bolag inom Tetra Laval gruppen (Tetra Pak och DeLaval).

Fordringar på/skulder till närstående

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Fordringar:		
Kundfordringar	144	177
Övriga fordringar	0	0
Skulder:		
Leverantörsskulder	0	0

Alfa Laval koncernen har haft följande transaktioner med bolag inom Tetra Laval gruppen (Tetra Pak och DeLaval).

Intäkter/kostnader från närstående

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Nettoomsättning	1 769	1 664
Övriga rörelseintäkter	1	2

Not 33. Andelar i joint ventures

Alfa Laval äger 50 procent i tre olika samriskföretag: Rolls Laval Heat Exchangers Ltd med Rolls Royce som partner, Alfdex AB med Haldex som partner och AlfaWall AB med Wallenius som partner. Inget av dessa joint ventures är av väsentlig betydelse och därför lämnas inga upplysningar om respektive enskilt joint venture. Istället lämnas sammanlagda upplysningar om det redovisade värdet av Alfa Lavals andel i dessa enskilt oväsentliga joint ventures. Se nedanstående tabeller.

I och med att joint ventures/samriskföretag sedan 2014 tas in i koncernredovisningen enligt kapitalandelsmetoden i IFRS 11 ”Samarbetsarrangemang” har samtliga belopp i följande två tabeller försvunnit ur Alfa Lavals konsoliderade rapporter över totalt resultat och finansiell ställning.

Tillgångar/skulder

Joint ventures		
MSEK	2016	2015
Omsättningstillgångar	58	55
Anläggningstillgångar	6	10
Kortfristiga skulder	32	37
Långfristiga skulder	12	11
Eventualförpliktelser	35	39

Intäkter/kostnader

Joint ventures		
MSEK	2016	2015
Nettoomsättning	183	193
Kostnad sålda varor	-110	-122
Övriga rörelseintäkter	38	27
Övriga rörelsekostnader	-93	-87
Finansiellt netto	0	0
Resultat före skatt	18	11
Skatter	-3	-3
Nettoresultat	15	8
Övrigt totalresultat	0	0
Totalresultat	**15**	**8**

Istället innebär tillämpningen av kapitalandelsmetoden att nettoresultatet i de gemensamt ägda företagen bokas in på en rad i rörelseresultatet. Motposten blir en ökning eller minskning av värdet på aktier i joint ventures. Mottagna utdelningar reducerar värdet på aktierna i joint ventures.

Andelar i joint ventures

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Rörelseresultat	18	11
Skatter	-3	-3
Nettoresultat	15	8
Erhållna utdelningar	12	12
Aktier i joint ventures	21	18

Effekten på totalresultatet är densamma som nettoresultatet.

Not 34. Pågående arbeten i anläggningsprojekt

Effekt av successiv vinstavräkning

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Resultatposter		
Intäktsförda uppdragsersättningar	2 404	2 402
Nedlagt arbete på pågående projekt		
Summan av uppdragsutgifter och redovisade vinster (med avdrag för redovisade förluster)	3 137	2 753
Tillgångar		
Av kunden innehållna belopp	58	61
Fordringar på kunder för pågående arbeten	618	249
Skulder		
Erhållna förskott	903	948
Skulder till kunder för pågående arbeten	263	285

Not 35. Leasing

Alfa Laval har ingått icke uppsägningsbara operationella leasingavtal huvudsakligen avseende lokaler och finansiella leasingavtal gällande maskiner och inventarier med avtalstider om 1-20 år. Leasingavgiften avseende icke uppsägningsbara operationella hyresavtal avseende lokaler har uppgått till MSEK 462 (429). Koncernen har under året ingått finansiella leasar med ett kapitaliserat värde om MSEK 0 (1). Se not 18 för upplysning om kapitaliserat värde på finansiella leasar.

De framtida minimileaseavgifterna avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal, fördelat på förfallotidpunkter uppgår till:

Framtida minimileasingavgifter för operationella leasar

Koncernen		
MSEK	2016	2015
Förfall under år:		
2016	N/A	390
2017	427	353
2018	379	299
2019	315	221
2020	235	176
2021	183	N/A
Senare	764	799
Totalt	**2 303**	**2 238**

De framtida minimileaseavgifterna avseende finansiella leasingavtal och dessa nuvärden, fördelat på förfallotidpunkter uppgår till:

Finansiella leasar

Koncernen	Framtida minimileasing-avgifter för finansiella leasar		Nuvärdet av finansiella leasar	
MSEK	2016	2015	2016	2015
Förfall under år:				
2016	N/A	20	N/A	20
2017	18	17	18	16
2018	17	16	17	16
2019	17	16	16	15
2020	14	13	13	12
2021	0	N/A	0	N/A
Senare	0	0	0	0
Totalt	**66**	**82**	**64**	**79**

Not 36. Händelser efter bokslutsdagen

Rapporterna över finansiell ställning och rapporterna över totalt resultat skall fastställas på ordinarie årsstämma den 26 april 2017.

Not 37. Förslag till vinstdisposition

Det fria egna kapitalet i Alfa Laval AB (publ) uppgår till SEK:	
Balanserad vinst	7 774 379 055
Nettoresultat 2016	1 422 735 554
	9 197 114 609

Styrelsen föreslår en utdelning om SEK 4,25 (4,25) per aktie motsvarande totalt SEK 1 782 689 339 (1 782 689 339) och att resterande vinstmedel om SEK 7 414 425 270 (7 774 379 055) balanseras i ny räkning.

Enligt styrelsens uppfattning är den föreslagna utdelningen i linje med de krav som typen och storleken av verksamheten, de förknippade riskerna, kapitalbehovet, likviditet och finansiell ställning ställer på bolaget.

Rättvisande bild

Undertecknade försäkrar att årsredovisningen för koncernen och moderbolaget har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS), sådana de antagits av EU, respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ställning och resultat, samt att förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som koncernens företag står inför.

Lund, den 1 mars 2017

Anders Narvinger
Ordförande

Gunilla Berg
Ledamot

Arne Frank
Ledamot

Bror García Lantz
Arbetstagarledamot

Ulla Litzén
Ledamot

Henrik Nielsen
Arbetstagarledamot

Susanna Holmqvist Norrby
Arbetstagarledamot

Finn Rausing
Ledamot

Jörn Rausing
Ledamot

Ulf Wiinberg
Ledamot

Margareth Øvrum
Ledamot

Tom Erixon
Verkställande direktör och koncernchef

Vår revisionsberättelse avseende denna årsredovisning har avgivits den 3 mars 2017.

Håkan Olsson Reising
Auktoriserad revisor

Joakim Thilstedt
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Alfa Laval AB (publ.), org. nr 556587-8054

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden
Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Alfa Laval AB (publ.) för år 2016. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 61–142 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget samt rapport över totalresultat och rapport över finansiell ställning för koncernen.

Grund för uttalanden
Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden
Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Om inget annat anges avser områdena koncernredovisningen.

Värdering av immateriella tillgångar och moderbolagets andelar i koncernföretag
Se not 16, 17 och 19 och redovisningsprinciper på sidan 92 i årsredovisningen och koncernredovisningen för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området
Det redovisade värdet för immateriella anläggningstillgångar främst i form av goodwill, varumärken, patent och icke patenterat kunnande uppgår per den 31 december 2016 till MSEK 26 382, vilket utgör cirka 49 % av balansomslutningen. Goodwill ska årligen, eller vid indikation på värdenedgång, bli föremål för nedskrivningsprövning vilken innehåller både komplexitet och betydande inslag av bedömningar.

Nedskrivningsprövningen ska enligt IFRS genomföras enligt en viss teknik där företagsledningen måste göra framtidsbedömningar om både interna och externa förutsättningar och planer. Exempel på sådana bedömningar är framtida kassaflöden och vilken diskonteringsränta som bör användas för att beakta att framtida bedömda inbetalningar är förenade med risk.

I samband med den strategigenomgång som koncernen gjort under året har de genomförda nedskrivningsprövningarna resulterat i resultatförda nedskrivningar på totalt MSEK 627 hänförligt till goodwill och andra immateriella tillgångar.

Moderbolaget redovisade per den 31 december 2016 andelar i koncernföretag om MSEK 4 669. Om värdet på andelarna överstiger eget kapital i respektive koncernföretag görs samma typ av prövning, med samma teknik och ingångsvärden, som sker med avseende på goodwill i koncernen.

Hur området har beaktats i revisionen
Vi har tagit del av och bedömt koncernens nedskrivningsprövning för att säkerställa huruvida den är genomförd i enlighet med den teknik som föreskrivs i IFRS.

Vidare har vi bedömt rimligheten i framtida kassaflöden och den antagna diskonteringsräntan genom att ta del av och utvärdera koncernens skriftliga dokumentation och planer. Vi har även haft genomgångar med koncernledningen samt utvärderat tidigare års bedömningar i förhållande till faktiska utfall.

Vi har involverat våra egna värderingsspecialister i revisionsteamet för att på så sätt säkerställa erfarenhet och kompetens inom området, främst vad gäller använd metodik och diskonteringsräntor. En viktig del i vårt arbete har även varit att utvärdera hur förändringar i antaganden kan påverka värderingen genom att vi har tagit del av och bedömt koncernens känslighetsanalys.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om de överensstämmer med de antaganden som koncernledningen har tillämpat i sin värdering och att de i allt väsentligt motsvarar de upplysningar som ska lämnas enligt IFRS.

Avsättning för pensioner
Se not 26 och redovisningsprinciper på sidan 89 i årsredovisningen och koncernredovisningen för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området
Koncernen har pensionsutfästelser som huvudsakligen är hänförliga till Storbritannien, USA, Norge och Nederländerna. Före avdrag för verkligt värde av förvaltningstillgångar uppgår pensionsutfästelserna till MSEK 6 928 per 31 december 2016.

Uppskattningen av värdet på pensionsutfästelserna är beroende av ett flertal olika antaganden, t.ex. avseende livslängd och inflation, samt vilken ränta som används för att diskontera de uppskattade pensionsutbetalningarna till nuvärde. Koncernen anlitar externa aktuarier för att genomföra den komplicerade beräkningen.

Ändringar i de antaganden som beräkningarna baseras på kan få betydande påverkan på det redovisade totalresultatet och på pensionsutfästelsernas storlek.

Hur området har beaktats i revisionen
Vi har tagit del av den rapport som de externa aktuarierna upprättat och som använts av koncernen för värdering av pensionsutfästelserna. De antaganden som använts i beräkningen har vi bedömt, bland annat med utgångspunkt från analyser som genomförts av våra specialister avseende inflationsantaganden och diskonteringsränta.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i de upplysningar som lämnas i årsredovisningen och bedömt upplysningarna avseende använda antaganden och känslighetsanalys.

Övriga avsättningar
Se not 27 och redovisningsprinciper på sidan 93 i årsredovisningen och koncernredovisningen för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området
Koncernen har avsättningar som per den 31 december 2016 totalt uppgår till MSEK 2 964. Avsättningarna avser bland annat reklamationer, stämningar, omstrukturering och förlustorder.

Av avsättningarna avser MSEK 770 omstruktureringar, vilka främst är hänförliga till det omstruktureringsprogram som lanserades under hösten 2016 som en följd av den genomförda strategigenomgången.

Avsättningarna innefattar betydande bedömningar avseende osäkra framtida utfall, främst avseende belopp, tidpunkt och storlek för den slutliga regleringen. Ändringar i de antaganden som beräkningarna baseras på kan få stor påverkan på det redovisade resultatet.

Hur området har beaktats i revisionen
Vi har tagit del av koncernens dokumentation av avsättningarna. Vi har bedömt de beräkningar som gjorts och diskuterat de antaganden och riskbedömningar som koncernledningen gjort för varje större avsättning för att säkerställa att avsättningarna är i överensstämmelse med koncernens redovisningsprinciper.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen
Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1–44. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar
Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar
Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

– identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

– skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

– utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

– drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

– utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

– inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden
Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Alfa Laval AB (publ.) för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden
Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar
Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar
Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

– företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
– på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm, den 3 mars 2017

Håkan Olsson Reising
Auktoriserad revisor

Joakim Thilstedt
Auktoriserad revisor

Tioårsöversikt

Tioårsöversikt

Koncernen										
MSEK, om inget annat anges	2016	2015	2014	2013 *	2012 **	2011	2010	2009	2008	2007
Resultat										
Nettoomsättning	35 634	39 746	35 067	29 801	29 813	28 652	24 720	26 039	27 850	24 849
Jämförelsestörande poster	-1 500	–	-320	–	-51	-170	90	-225	-168	54
Rörelseresultat	2 989	5 717	4 667	4 353	4 396	4 691	4 401	4 030	5 736	4 691
Finansnetto	336	-273	-550	-181	133	-15	-37	-270	-395	-134
Resultat efter finansiella poster	3 325	5 444	4 117	4 172	4 529	4 676	4 364	3 760	5 341	4 557
Skatt	-1 013	-1 583	-1 149	-1 132	-1 306	-1 425	-1 248	-1 023	-1 534	-1 377
Nettoresultat för året	**2 312**	**3 861**	**2 968**	**3 040**	**3 223**	**3 251**	**3 116**	**2 737**	**3 807**	**3 180**
Finansiell ställning										
Goodwill	20 436	19 498	20 408	10 061	9 792	9 543	5 952	6 143	5 383	4 459
Övriga immateriella anläggningstillg.	5 946	6 556	7 898	3 582	3 807	3 502	2 581	2 490	1 890	1 275
Materiella anläggningstillgångar	4 940	4 773	5 004	3 785	3 823	3 936	3 512	3 548	3 546	2 824
Övriga anläggningstillgångar	2 100	1 804	2 092	1 447	1 509	1 664	1 568	1 542	1 376	1 128
Varulager	7 831	7 405	7 883	6 312	6 176	6 148	4 769	4 485	5 972	5 086
Kortfristiga fordringar	8 431	8 964	9 791	7 671	8 050	7 663	6 884	6 584	9 238	7 420
Kortfristiga placeringar	1 075	1 021	697	605	427	483	575	302	544	190
Likvida medel	2 619	1 876	2 013	1 446	1 404	1 564	1 328	1 112	1 083	856
SUMMA TILLGÅNGAR	**53 378**	**51 897**	**55 786**	**34 909**	**34 988**	**34 503**	**27 169**	**26 206**	**29 032**	**23 238**
Eget kapital	20 276	18 423	17 202	16 162	14 453	15 144	13 582	12 229	10 493	7 937
Avsättningar till pensioner etc.	2 425	1 931	2 221	1 494	1 727	852	847	920	990	877
Avsättning för skatter	2 722	2 925	3 074	1 758	1 932	1 930	1 617	1 390	1 161	1 090
Övriga långfristiga skulder	636	521	660	423	473	520	632	439	403	409
Långfristiga lån	12 169	12 484	16 454	3 529	5 393	5 060	1 041	1 626	3 394	3 068
Kortfristiga skulder	15 150	15 613	16 175	11 543	11 010	10 997	9 450	9 602	12 591	9 857
SUMMA EGET KAPITAL & SKULDER	**53 378**	**51 897**	**55 786**	**34 909**	**34 988**	**34 503**	**27 169**	**26 206**	**29 032**	**23 238**

* Omräknad till IFRS 11. ** Omräknad till nya IAS 19. *** Siffrorna för 2008 till och med 2007 har omräknats beroende på spliten 4:1.

Förändringar i redovisningsregler
En läsare av tioårsöversikten bör observera att redovisningsreglerna har ändrats upprepade gånger under denna tidsperiod. De större förändringarna är de följande.

Under 2014 har IFRS 11 ”Samarbetsarrangemang” implementerats per 1 januari 2013, vilket har inneburit en omräkning av jämförelsesiffrorna för 2013.

Under 2013 har den reviderade IAS 19 ”Ersättning till anställda” implementerats per 1 januari 2012, vilket har inneburit en omräkning av jämförelsesiffrorna för 2012.

Tioårsöversikt

Koncernen

MSEK, om inget annat anges	2016	2015	2014	2013 *	2012 **	2011	2010	2009	2008	2007
Nyckeltal										
Orderingång	32 060	37 098	36 660	30 202	30 339	28 671	23 869	21 539	27 464	27 553
Orderstock vid utgången av året	16 870	20 578	22 293	14 568	14 468	13 736	11 552	11 906	14 310	14 730
EBITA	4 680	6 811	5 571	4 914	4 883	5 117	4 772	4 360	5 992	5 034
EBITDA	5 323	7 478	6 136	5 360	5 330	5 566	5 197	4 751	6 296	5 299
EBITA-marginal %	13,1%	17,1%	15,9%	16,5%	16,4%	17,9%	19,3%	16,7%	21,5%	20,3%
EBITDA-marginal %	14,9%	18,8%	17,5%	18,0%	17,9%	19,4%	21,0%	18,2%	22,6%	21,3%
Justerad EBITA	5 553	6 811	5 891	4 914	4 934	5 287	4 682	4 585	6 160	4 980
Justerad EBITDA	6 196	7 478	6 456	5 360	5 381	5 736	5 107	4 976	6 464	5 245
Justerad EBITA-marginal %	15,6%	17,1%	16,8%	16,5%	16,5%	18,5%	18,9%	17,6%	22,1%	20,0%
Justerad EBITDA-marginal %	17,4%	18,8%	18,4%	18,0%	18,0%	20,0%	20,7%	19,1%	23,2%	21,1%
Vinstmarginal %	9,3%	13,7%	11,7%	14,0%	15,2%	16,3%	17,7%	14,4%	19,2%	18,3%
Exkl. goodwill och övervärden:										
Kapitalomsättningshastighet, ggr	8,6	10,6	7,9	6,4	6,7	6,3	5,6	5,2	5,6	6,4
Sysselsatt kapital	4 146	3 734	4 447	4 657	4 430	4 560	4 399	5 052	4 973	3 863
Avkastning på sysselsatt kapital %	112,9%	182,4%	125,3%	105,5%	110,2%	112,2%	108,5%	86,3%	120,5%	130,3%
Inkl. goodwill och övervärden:										
Kapitalomsättningshastighet, ggr	1,2	1,3	1,3	1,6	1,7	1,8	1,9	2,0	2,5	2,7
Sysselsatt kapital	30 663	31 512	27 259	18 598	17 833	16 324	12 752	12 976	11 144	9 289
Avkastning på sysselsatt kapital %	15,3%	21,6%	20,4%	26,4%	27,4%	31,3%	37,4%	33,6%	53,8%	54,2%
Avkastning på eget kapital %	11,8%	21,7%	17,6%	17,9%	22,9%	22,9%	24,4%	24,5%	42,8%	44,1%
Soliditet %	38,0%	35,5%	30,8%	46,3%	41,3%	43,9%	50,0%	46,7%	36,1%	34,2%
Nettoskuld	9 619	11 688	15 068	2 611	4 270	3 264	-551	533	2 074	2 397
Nettoskuld jämfört med EBITDA, ggr	1,81	1,56	2,46	0,49	0,80	0,59	-0,11	0,11	0,33	0,45
Skuldsättningsgrad, ggr	0,47	0,63	0,88	0,16	0,30	0,22	-0,04	0,04	0,20	0,30
Räntetäckningsgrad, ggr	24,5	22,3	18,2	22,1	23,2	28,6	35,9	15,2	26,2	23,7
Kassaflöde från:										
rörelseverksamheten	4 979	5 850	5 123	4 233	3 586	3 429	4 098	5 347	4 062	3 264
investeringsverksamheten	-795	-710	-14 970	-951	-3 260	-5 497	-1 417	-2 620	-1 333	-1 676
finansieringsverksamheten	-3 566	-5 229	10 250	-3 191	-407	2 317	-2 431	-2 667	-2 599	-1 291
Investeringar	617	674	603	492	531	555	429	451	747	556
Medeltal anställda	17 305	17 486	17 109	16 238	16 060	14 667	12 078	11 773	11 821	10 804
Resultat per aktie, SEK ***	5,46	9,15	7,02	7,22	7,64	7,68	7,34	6,42	8,83	7,12
Fritt kassaflöde per aktie, SEK ***	9,97	12,25	-23,48	7,82	0,78	-4,93	6,38	6,46	6,38	3,60

* Omräknad till IFRS 11. ** Omräknad till nya IAS 19. *** Siffrorna för 2008 till och med 2007 har omräknats beroende på spliten 4:1.
Observera att vissa finansiella mått ovan utgör alternativa nyckeltal enligt definition på sidan 142.

Produktion: Alfa Laval AB / Bysted AB
Repro och tryck: Gigantprint

Alfa Laval AB (publ)
Box 73
221 00 Lund
Organisationsnummer:
556587-8054

Besöksadress:
Rudeboksvägen 1
Tel: + 46 46 36 65 00
Hemsida: www.alfalaval.com

Alternativa nyckeltal och definitioner

Alternativa nyckeltal

Ett alternativt nyckeltal är ett finansiellt mått över historisk resultatutveckling, finansiell ställning, eller kassaflöden och som inte är definierat eller specificerat i regelverket för finansiell rapportering.

I årsredovisningen har följande alternativa nyckeltal använts (samtliga dessa alternativa nyckeltal relaterar till verkliga historiska siffror och aldrig till förväntat resultat i framtida perioder):

Nyckeltal för att uppnå full jämförbarhet över tid

Samtliga dessa har att göra med den jämförelsestörande påverkan från framförallt avskrivning på övervärden, både över tid och jämfört med externa bolag. Av samma skäl justeras också för jämförelsestörande poster. Hur de beräknas visas i tabellen Resultatanalys på sida 77, förutom för det sista.

- **EBITA** eller ”Earnings Before Interest, Taxes and Amortisation” är definierat som rörelseresultat före avskrivning på övervärden. Detta resultatmått är fullt jämförbart över tiden oberoende av de finansieringskostnader och den avskrivning på övervärden som från tid till annan belastar koncernen.
- **EBITA-marginal (%)** är definierat som EBITA i förhållande till nettoomsättningen och uttryckt i procent.
- **EBITDA** eller ”Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortisation” är definierat som rörelseresultat före avskrivningar och avskrivning på övervärden. Detta resultatmått är fullt jämförbart över tiden oberoende av de finansieringskostnader och avskrivningar samt den avskrivning på övervärden som från tid till annan belastar koncernen.
- **EBITDA-marginal (%)** är definierat som EBITDA i förhållande till nettoomsättningen och uttryckt i procent.
- **Justerad EBITA** eller Justerad ”Earnings Before Interest, Taxes and Amortisation” är definierat som rörelseresultat före avskrivning på övervärden justerat för jämförelsestörande poster. Detta resultatmått är fullt jämförbart över tiden oberoende av de jämförelsestörande poster och finansieringskostnader och den avskrivning på övervärden som från tid till annan belastar koncernen.
- **Justerad EBITA-marginal (%)** är definierat som Justerad EBITA i förhållande till nettoomsättningen och uttryckt i procent.
- **Justerad EBITDA** eller Justerad ”Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortisation” är definierat som rörelseresultat före avskrivningar och avskrivning på övervärden justerat för jämförelsestörande poster. Detta resultatmått är fullt jämförbart över tiden oberoende av de jämförelsestörande poster, finansieringskostnader och avskrivningar samt den avskrivning på övervärden som från tid till annan belastar koncernen.
- **Justerad EBITDA-marginal (%)** är definierat som Justerad EBITDA i förhållande till nettoomsättningen och uttryckt i procent.
- **Justerat bruttoresultat** är definierat som bruttoresultatet exklusive avskrivning på övervärden. Detta resultatmått är fullt jämförbart över tiden oberoende av den avskrivning på övervärden som från tid till annan belastar koncernen.
- **Justerad bruttomarginal (%)** är definierat som Justerat bruttoresultat i förhållande till nettoomsättningen och uttryckt i procent.
- **Resultat per aktie, exklusive avskrivning på övervärden och motsvarande skatt** är definierat som nettoresultatet hänförligt till moderbolagets ägare, exklusive avskrivning på övervärden och motsvarande skatt dividerat med genomsnittligt antal aktier. Nettoresultatet hänförligt till moderbolagets ägare framgår av koncernens totalresultaträkning och avskrivning på övervärden framgår av tabellen Resultatanalys på sida 77, medan motsvarande skatt uppgick till MSEK 311 (235). Detta nyckeltal är fullt jämförbart över tiden oberoende av den avskrivning på övervärden som från tid till annan belastar koncernen.

Nyckeltal för att visa hur koncernen är finansierad och förvaltar sitt kapital:

- **Avkastning på sysselsatt kapital (%)** är definierat som EBITA i förhållande till genomsnittligt sysselsatt kapital, beräknad på 12 månaders rullande basis och uttryckt i procent. Sysselsatt kapital definieras som totala tillgångar med avdrag för likvida medel, andra långfristiga värdepappersinnehav, upplupna ränteintäkter, rörelseskulder samt övriga ej räntebärande skulder, inklusive skatt och uppskjuten skatt, men exklusive upplupna räntekostnader. Nyckeltalet visar hur väl det kapital som används i den löpande verksamheten förvaltas.
- **Nettoskuld** är definierat som räntebärande skulder inklusive räntebärande pensionsskulder och kapitaliserade finansiella leasar med avdrag för likvida medel. Beräkningen av nettoskuld visas i tabellen Nettoskuld i not 28. Nyckeltalet visar den finansiella nettoskuldsättningen.
- **Nettoskuld jämfört med EBITDA, ggr** är definierat som Nettoskulden i relation till EBITDA, beräknad på 12 månaders rullande basis och uttryckt som en multipel av EBITDA. Detta är ett av de finansiella villkoren till Alfa Lavals lån och ett viktigt nyckeltal för att bedöma den föreslagna utdelningen. EBITDA eller ”Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortisation” är definierat som rörelseresultat före avskrivningar och avskrivning på övervärden.
- **Skuldsättningsgrad, ggr** är definierat som Nettoskulden i förhållande till eget kapital vid slutet av perioden och uttryckt som en multipel av eget kapital. Det är ytterligare ett nyckeltal på hur koncernen är finansierad.
- **Räntetäckningsgrad, ggr** är definierat som EBITDA plus finansnettot ökat med räntekostnader i förhållande till räntekostnader. Uttrycks i antalet gånger som resultat före räntekostnader överstiger räntekostnader. Ger uttryck för koncernens förmåga att betala räntor. Anledningen till att EBITDA används som utgångspunkt är att detta bildar utgångspunkten för ett kassaflödesperspektiv på förmågan att betala räntor. Finansiella poster som klassificerats som jämförelsestörande är exkluderade i beräkningen.

Definitioner av övriga nyckeltal

Nettoomsättning
Intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i koncernens normala verksamhet, efter avdrag för lämnade rabatter, mervärdesskatt och annan skatt som är direkt knuten till omsättningen.

Jämförelsestörande poster
Poster som inte har direkt med koncernens normala verksamhet att göra eller som är av engångskaraktär, där en redovisning tillsammans med övriga poster i rapporten över koncernens totala resultat hade givit en jämförelsestörande påverkan som hade gjort det svårare att bedöma utvecklingen av den normala verksamheten för en utomstående betraktare.

Orderingång
Order som har inkommit under kalenderåret, beräknat på samma sätt som nettoomsättningen. Orderingången ger en hänvisning om den aktuella efterfrågan på koncernens produkter och tjänster, som med varierande fördröjning visar sig i nettoomsättningen.

Orderstock vid utgången av året
Order som inkommit som ännu inte har blivit fakturerade. Orderstocken vid årets slut är lika med summan av orderstocken vid årets ingång med tillägg för orderingången under året och med avdrag för nettoomsättningen under året. Ger en indikation om hur nettoomsättningen kan förväntas utvecklas framöver.

Vinstmarginal %
Resultat efter finansiella poster i förhållande till nettoomsättning, uttryckt i procent.

Kapitalomsättningshastighet, ggr
Nettoomsättning i förhållande till genomsnittligt sysselsatt kapital, uttryckt i gånger. Visas exklusive respektive inklusive goodwill, övervärden och motsvarande uppskjuten skatteskuld.

Sysselsatt kapital
Genomsnittliga totala tillgångar med avdrag för likvida medel, andra långfristiga värdepappersinnehav, upplupna ränteintäkter, rörelseskulder samt övriga ej räntebärande skulder, inklusive skatt och uppskjuten skatt men exklusive upplupna räntekostnader. Visas exklusive respektive inklusive goodwill och övervärden och motsvarande uppskjuten skatt. Visar det kapital som används i den löpande verksamheten. Sysselsatt kapital för koncernen skiljer sig från nettokapitalet för segmenten avseende skatter, uppskjutna skatter och pensioner.

Avkastning på eget kapital %
Nettoresultatet för året i förhållande till genomsnittligt eget kapital, uttryckt i procent.

Soliditet %
Eget kapital i förhållande till totala tillgångar, uttryckt i procent.

Kassaflöde från rörelseverksamheten
Visar koncernens kassaflöde från den operativa verksamheten, det vill säga vad den dagliga rörelseverksamheten genererar kassamässigt.

Kassaflöde från investeringsverksamheten
Visar koncernens kassaflöde från investeringsverksamheten, det vill säga vad framförallt koncernens avyttringar och förvärv av verksamheter och försäljning av fastigheter genererar kassamässigt.

Kassaflöde från finansieringsverksamheten
Visar koncernens kassaflöde från finansieringsverksamheten, det vill säga vad framförallt koncernens upplåning kräver kassamässigt i form av räntebetalningar och amorteringar.

Investeringar
Investeringar representerar en viktig komponent i koncernens kassaflöde. Investeringsnivån under några år i följd ger en bild av koncernens kapacitetsuppbyggnad.

Medeltal anställda
De kostnader som har med antalet anställda att göra representerar en stor del av koncernens totala kostnader. Utvecklingen av medelantalet anställda över tiden i förhållande till utvecklingen av nettoomsättningen ger därför en indikation på den kostnadsrationalisering som sker.

Resultat per aktie
Nettoresultatet för året hänförligt till aktieägarna i moderbolaget dividerat med genomsnittligt antal aktier.

Fritt kassaflöde per aktie
Summan av kassaflödena från rörelse- och investeringsverksamheterna under året dividerat med genomsnittligt antal aktier. Detta representerar det tillgängliga kassaflödet för räntebetalningar, amorteringar och utdelningar till investerare.

Finansiell information

Alfa Laval använder flera kanaler för att informera om bolagets verksamhet och finansiella utveckling. Hemsidan – www.alfalaval.com/sv/investerare – uppdateras kontinuerligt med årsredovisningar, kvartalsrapporter, pressmeddelanden och presentationer. Vidare skickas årsredovisningen ut till de aktieägare som anmält att de så önskar.

Telefonkonferenser för analytiker, investerare och press anordnas i samband med offentliggörandet av bolagets kvartalsrapporter. En gång om året arrangeras en kapitalmarknadsdag då representanter för den finansiella marknaden erbjuds fördjupad information kring företagets verksamhet.

Därutöver träffar representanter för koncernledningen analytiker, investerare och journalister löpande för att säkerställa att dessa har korrekt och aktuell information. I enlighet med avtalet med Nasdaq OMX Stockholm lämnas aldrig kurspåverkande information, som inte redan är allmänt känd, vid denna typ av möten eller kontakter. Alfa Laval tillämpar en tyst period som omfattar de tre sista veckorna innan en kvartalsrapport offentliggörs. VD och ekonomidirektör varken träffar eller pratar med representanter för finansmarknaden under denna period.

Finansiell information under 2017

Alfa Laval kommer att publicera kvartalsrapporter vid följande tillfällen:

Bokslutskommuniké 2016,	31 januari
Rapport för det första kvartalet,	26 april
Rapport för det andra kvartalet,	17 juli
Rapport för det tredje kvartalet,	25 oktober

Aktieägarinformation

Gabriella Grotte
Investor Relations Manager

Tel: 046-36 74 82
e-post: investor.relations@alfalaval.com

Analytiker som följer Alfa Laval

ABG Sundal Collier
Anders Idborg
anders.idborg@abgsc.se
Tel: 08-5662 8674

ALPHAVALUE
Marzio Foa
m.foa@alphavalue.eu
Tel: +33 1 70 61 10 71

Bank of America Merrill Lynch
Michael Kaloghiros
michael.kaloghiros@baml.com
Tel: +44 207 9961 226

Barclays Capital
Lars Brorson
lars.brorson@barclays.com
Tel: +44 20 3134 1156

Carnegie
Johan Wettergren
johan.wettergren@carnegie.se
Tel: 08-5886 87 43

Citi Investment Research
Klas Bergelind
klas.bergelind@citi.com
Tel: +44 207 986 4018

Commerzbank
Sebastian Growe
sebastian.growe@commerzbank.com
Tel: +49 69 136 89800

Credit Suisse
Max Yates
max.yates@credit-suisse.com
Tel: +44 20 7883 8501

Danske Bank
Oscar Stjerngren
oscar.stjerngren@danskebank.se
Tel: 08-568 806 06

Deutsche Bank
Andreas Koski
andreas.koski@db.com
Tel: +44 20 754 565 80

DNB Markets
Christer Magnergård
christer.magnergard@dnb.no
Tel: 08-473 48 44

Goldman Sachs International
Jonathan Hanks
jonathan.hanks@gs.com
Tel: +44 20 7051 0928

Handelsbanken Capital Markets
Peder Frölén
pefr15@handelsbanken.se
Tel: 08-701 12 51

HSBC
Jörg-André Finke
joerg.andre.finke@hsbc.de
Tel: +49 211 910 3722

JP Morgan
Glen Liddy
glen.liddy@jpmorgan.com
Tel: +44 20 7155 6113

Kepler Cheuvreux
Johan Eliason
jeliason@keplercheuvreux.com
Tel: 08-723 51 77

Morgan Stanley Research
Ben Maslen
ben.maslen@morganstanley.com
Tel: +44 20 7425 3837

Morningstar
Denise Molina
Denise.molina@morningstar.com
Tel: +31 20 797 0010

Nordea Bank
Fredrik Agardh
fredrik.agardh@nordea.com
Tel: 08-534 919 20

Pareto Securities
Henrik Falk
henrik.falk@paretosec.com
Tel: 08-402 52 78

RBC Capital Markets
Wazi Rizvi
wazi.rizvi@rbccm.com
Tel: +44 20 7653 4591

SEB
Daniel Schmidt
daniel.schmidt@enskilda.se
Tel: 08-522 296 75

Swedbank
Anders Roslund
anders.roslund@swedbank.se
Tel: 08-585 900 93

UBS
Sven Weier
sven.weier@ubs.com
Tel: +49 69 1369 8278

Årsstämma 2017

Årsstämma i Alfa Laval AB (publ) hålls onsdagen den 26 april 2017 klockan 16.00 i Sparbanken Skåne Arena, Klostergårdens idrottsområde, Stattenavägen, i Lund. Efteråt bjuds det på lättare förtäring. Kallelsen till årsstämman införs, i enlighet med bolagsordningen, som en kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar samt på bolagets webbplats tidigast sex och senast fyra veckor innan stämman. Att kallelse skett annonseras i Dagens Nyheter. Som en service till befintliga aktieägare kan de även få information om årsstämman hemskickad per post. Informationen nedan utgör inte någon legal kallelse.

Anmälan om deltagande

För rätt att delta och rösta vid stämman måste aktieägare dels vara införd i den av Euroclear AB förda aktieboken senast torsdagen den 20 april 2017, dels anmäla sin avsikt att delta – eventuellt jämte biträde – senast torsdagen den 20 april, gärna före kl. 12.00. Aktieägare som har förvaltarregistrerade aktier måste senast den 20 april tillfälligt ha registrerat aktierna i eget namn. Sådan registrering bör begäras ett par arbetsdagar i förväg hos den som förvaltar aktierna.

Anmälan om deltagande lämnas till:

– Alfa Laval AB, Koncernstab Juridik, Box 73, 221 00 Lund

– genom e-post till: arsstamma.lund@alfalaval.com

– på hemsidan: www.alfalaval.com

– per telefon: 046-36 74 00 eller 046-36 65 00.

Vid anmälan skall namn, personnummer och telefonnummer uppges. Sker deltagande med stöd av fullmakt skall fullmakten insändas till bolaget före årsstämman.

Stämmoprogram

Kl. 13.30	Buss avgår från Sparbanken Skåne Arena till Alfa Lavals produktionsanläggning för värmeväxlare i Lund
Kl. 15.30	Inregistrering påbörjas
Kl. 16.00	Årsstämman börjar

Visning av produktionsanläggningen i Lund

Innan årsstämman startar kommer det att finnas möjlighet att se produktionen av plattvärmeväxlare vid anläggningen i Lund. Visningen börjar med samling vid Sparbanken Skåne Arena, Klostergårdens idrottsområde, Stattenavägen, Lund, senast klockan 13.30. Bussar kommer att transportera besökarna till produktionsanläggningen och därefter tillbaka till stämmolokalen. Anmälan till visningen skall göras i samband med anmälan till årsstämman.
OBS! Deltagarantalet är begränsat.

Utdelning

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att det till aktieägarna utdelas 4:25 SEK per aktie. Som avstämningsdag för utdelningen föreslås fredagen den 28 april 2017. Beslutar årsstämman enligt förslaget, beräknas utdelningen komma att skickas ut torsdagen den 4 maj 2017. Avstämningsdag respektive utdelningsdag kan komma att senareläggas till följd av det tekniska förfarande som krävs för verkställande av utbetalningen.

Om Alfa Laval

Alfa Laval är en ledande, global leverantör av specialprodukter och processtekniska lösningar.

Företagets utrustning, system och service bidrar till att förbättra prestanda i kundernas processer. Om och om igen.

Med Alfa Lavals hjälp värmer, kyler, separerar och transporterar Alfa Lavals kunder produkter som olja, vatten, kemikalier, drycker, mat, läkemedel och stärkelse.

Alfa Lavals världsomspännande organisation arbetar nära kunderna i 100 länder och hjälper dem att optimera sina processer.

Mer information på Internet:

Alfa Lavals hemsida uppdateras kontinuerligt med ny information. Där finns även upplysningar om företagets kontaktuppgifter världen över.

Läs mer på www.alfalaval.com samt
www.alfalaval.com/sv/investerare

CC00338SV 1703